

ΕΤΟΣ
Α'

ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΝ

ΑΡΙΘ
1

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Δ. ΒΟΥΤΕΤΑΚΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΤΣΟΓΙΑΣ
ΓΑΓΡΟΣ
ΕΚΔΑΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΟΥ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Ο ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΣ ΒΙΟΣ

ΕΝ ΑΝΤΙΠΑΡΑΒΟΛΗ. ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΗ ΤΟΙΟΥΤΟΝ, ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΦΑΣΕΙΣ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ

Ιά προς ἀλλήλους υαδημονία τῶν συζύγων

Ἡ γυνὴς τῶν ὁποίων θέλει ἀποδοῇ πλεονεξίας τὰς ἀπορροὰς τῶν διαζυγίων καὶ θέλει συνίξῃ τὴν ἀρμονικωτέραν, εὐτυχέστεραν συμβίωσιν τῶν ἀνδρῶν

Κατὰ πόσον ἔχουν νὰ ὠφεληθοῦν οἱ ἀναγνώσται ἐν τοῦ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλῳ ἀνεκδότου βιβλίου, τοῦ ὁποίου τὴν δημοσίευσιν ἀρχίζομεν ἀπὸ σήμερον εἰς τὸ «Ἐγερτήριον», δὲν ἔχουν παρὰ νὰ ἀναγνώσουν τὰς κατωτέρω κρίσεις τῶν ἐν Χανδῆς ἡμερησίων «Ἐφημερίδων», ἀνηκουσθῶν εἰς ὅλας τὰς πολιτικὰς ἀποχρώσεις, γραφείας συνελεῖς διαλέξεως, γενομένης ὑπὸ τοῦ συγγραφέως τὸν κ. Βουτετάκη ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω θέματος καὶ τεθείσης ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ὑπουργοῦ—Γενικοῦ Διοικητοῦ Κρήτης κ. Κατεχάκη ὡς ἐν τῇ πανθωμολογημένῃ μεγάλῃ κοινωφελείᾳ τοῦ θέματος.

Ἐφημερίς "ΑΛΗΘΕΙΑ,"

«Χθὲς τὴν 10^{1/2} π. μ. ὡς εἶχεν ἀναγγελθῇ διὰ τῶν ἡμερησίων ὁμιλήσεων ὁ σοφὸς καὶ διαπρεπὴς συμπολίτης μας κ. Βουτετάκης εἰς τὸν «Χρυσόστομον» περὶ «Γάμου καὶ Ἀγαμίας». Τὴν διάλεξιν τοῦ παρηκολούθησαν πρωτοφανῶς πολυπληθέστατον ἀκροατήριον καὶ δλοὶ γενικῶς οἱ ἐπίσημοι. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. Φανδρίδης δικηγόρος παρουσίασε τὸν κ. Βουτετάκη εἰς τὸ ἐκλεκτὸν ἀκροατήριον τοῦ καὶ ἐπλεξεν τὸ ἐγκώμιον τοῦ ὡς συγγραφέως κλπ. Μεθ' ὃ ἀνελθὼν τὸ Βῆμα ὁ κ. Βουτετάκης ὁμιλήσας ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν προκαλέσας τὸν θαυμασμὸν καὶ ἐνθουσιασμὸν ὧν δλον: Τὴν διάλεξιν περὶ «Γάμου καὶ Ἀγαμίας» τοῦ ἀληθοῦς σοφοῦ λογίου, συγγραφέως καὶ δημοσιογράφου συμπολίτου μας κ. Βουτετάκη, τοῦ μετὰ τόσου κύρους ἱστυμένου ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ γενικῶς διανοουμένου κόσμου τῆς Ἑλλάδος καὶ χαίροντος μεγάλῃν ὑπόληψιν εἰς ὅλον τὸν Ἑλληνισμὸν διὰ τὰς ὑπὲρ πατρίδος, γραμμάτων, προόδου ἑλληνικῶν ἐπιστημῶν καὶ κοινωνικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναμορφώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ μεγάλους ἀγῶνας, τοῦ δὲν εὐρίσκομεν λέξεις ἀρκετὰς καὶ ἱκανὰς νὰ ἐξάρωμεν. Ἦτο μελέτη πρωτότυπος, με βαθείας, βαθυτάτας ἐννοίας, πειστικῆ, διαφωτιστικῆ καὶ πολὺ ἠθικοδιδασκευτικῆ. Ἀπὸ τοῦτο καίτοι ἐκτενεστάτῃ ὁ εὐρυμαθὴς ἀγαθὴς ἐκράτησε ἀγμάλων μέχρι τέλους τὸ ἐξαιρετικῶς ἐκλεκτὸν καὶ δεξιαιτικῶς πολυπληθέστατον ἀκροατήριον τοῦ, ἀφῆσας ἀνεξαιρέτους ἐντυπώσεις. Ἡμεῖς οἱτινες πιστεύομεν κλπ..... ἀσθανώμεθα ὑποχρέωσιν νὰ εὐχαριστήσωμεν ἐγκαρδιώτατα τὸν εὐγενῆ αὐτὸν ἀγαθὴν τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς σώφρονος κοινωνικῆς ἀγωγῆς καὶ τὸν χαλκέντερον ὑπέρμαχον τοῦ πατριωτικοῦ ἀμιγροῦς καὶ πραγματικῶς ἠθικοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ νὰ τὸν συγχαρώμεν καὶ δημοσίᾳ καὶ νὰ διακηρύξωμεν δι' εἰναι ἀνάγκη νὰ ἐκτυπωθῇ ἡ μελέτῃ αὐτῆς ἀμέσως καὶ νὰ διανεμηθῇ δωρεάν εἰς ὅλους τοὺς κρατοῦς καὶ εἰς τὴν πλεόν ἀπομακρυσμένην χωρικὴν καλύβην διὰ νὰ κατορθωθῇ κλπ.....»

Φύλλον 20 Νοεμβρίου 1928

Ἐφημερίς "ΕΣΠΕΡ. ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ,"

«Χθὲς τὴν 10^{1/2} π. μ. ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Χρυσόστομου» ἐνώπιον πυκνοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἐγένετο ἡ διάλεξις τοῦ διακεκριμένου λογίου καὶ δημοσιογράφου συμπατριώτου μας κ. Βουτετάκη. Ὁ δημολητής μετὰ θαυμαστῆς πλοκῆς ἀνέπτυξε τὸ ἠθικοκοινωνικὸν θέμα τοῦ βασίως τὰς ἀποδείξεις τοῦ ἐπὶ ἐπιχειρημάτων ἀδιαφιλονεικῶν. Ἡ διάλεξις ὑπῆρξε καθόλου πιστὴ ἀπόδοσις μιᾶς καταστάσεως πραγματικῆς Καταστάσεως ἥτις τὸν μὲν Ἀγαμὸν στερεὴ πολλῶν πλεονεκτημάτων, ἀπ' ἐτέρου δὲ εἶνε ἐπιζημία διὰ τὴν Κοινωνίαν κλπ..... Ὁ ἀγορευτὴς καίτοι ἡ ἀνάλυσις τοῦ σπουδαίου θέματος τοῦ ἦτο μακρά, ἐν τούτοις ἐκράτησε καθόλου τὸ χρονικὸν διάστημα τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀκροατῶν τοῦ ἀποσπίας τὰ θερμὰ συγχαρητήρια ἀπάντων διὰ τὴν δρεῖστεχνικὴν ἀνάλυσιν τοῦ σπουδαιωτάτου αὐτοῦ ἠθικοκοινωνικοῦ ζητήματος.

Φύλλον 21 Νοεμβρίου 1928

Ἐφημερίς "ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ,"

«.... Ἀνέλυσε κατόπιν τὴν σκέψιν τοῦ ὁ κ. Βουτετάκης περὶ «Ἀγαμίας» ὡς τετραπλῆς παραβάσεως καθήκοντος καὶ διὰ πειστικωτάτου παραδείγματος ἀπέσπασε τὴν προσοχὴν τοῦ πολυπληθοῦς τοῦ ἀκροατηρίου τοῦ ὁποῖον συναρπαγὲν κατεχειροκρότησε αὐτὸν παταγωδῶς. Βαθὺς παρατηρητὴς τῶν ἀνθρωπίνων ὁ κ. Βουτετάκης, με κρίσιν διανύει καὶ με μόρφωσιν ἀρίστην, ἐπραγματεύθη τὸ θέμα τοῦ λίαν εὐστόχως καὶ κατέδειξε διὰ τροποῦ μὴ ἐπιδεχομένου οὐδεμίαν ἀμφισβήτησιν δι' ἡ ἀγαμία ἀποτελεῖ ἐθνικὴν πληγὴν καὶ δι' εἶνε ὁ βράχος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου οἱ παρορμητικὲς Ἀγαμοὶ κτυποῦν τὸ κεφάλι τῶν ἀποκομιζόντων δάκρυα μετameλείας καὶ πόνους ψυχικοῦς, χωρὶς κλπ...»

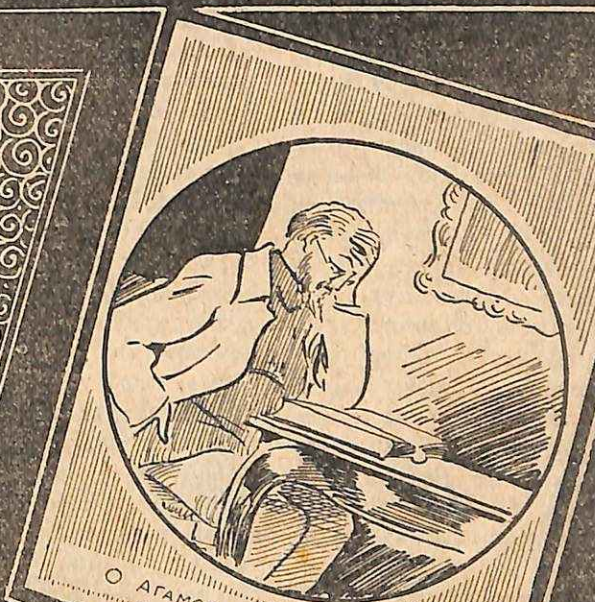
Φύλλον 20 Νοεμβρίου 1928

ΙΔΡΥΘΗ
ΕΝ
ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ
1912

Ἐγερτήριον
τοῦ φρονήματος — τῆς ψυχῆς — τοῦ πνεύματος

ΙΔΡΥΤΗΣ
ΚΑΙ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. ΒΟΥΤΕΤΑΚΗΣ

πρὸς ΑΝΥΨΩΣΙΝ τῆς Ἑλληνικῆς Ζωῆς

Ο ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΣ ΒΙΟΣ

ΕΝ ΑΝΤΙΠΑΡΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΗ ΤΟΙΟΥΤΟΝ, ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΦΑΣΕΙΣ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ

ΚΑΙ

Τὰ πρὸς ἀλλήλους υαδημονία τῶν συζύγων

ΒΛΕΠΕ ΕΣΩΘΕΝ ΕΧΕΤΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΟΡ. Ι. Τζόρα
ΗΜΕΡ. 16-8-88
ΑΡΙΘ. 3528

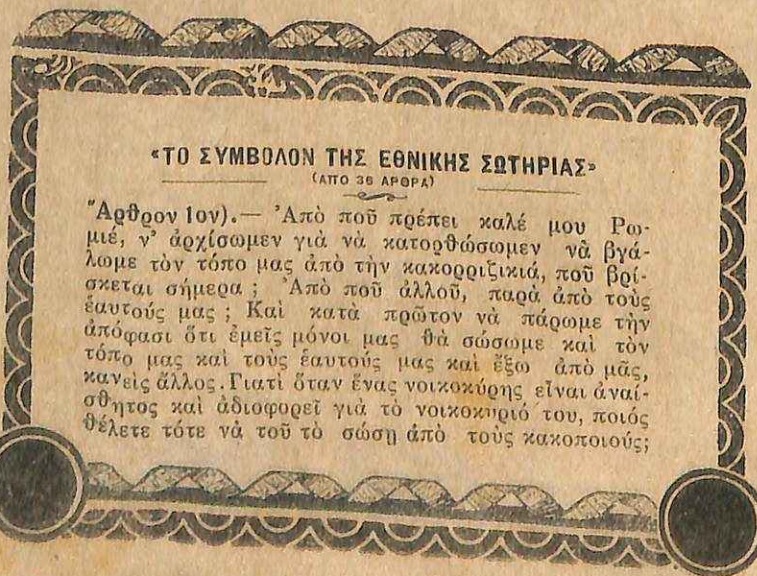

Ζεύς Διόνυσος Ἀμφιτρίτη Ποσειδών Δήμητρα Τριπτόλεμος Περσεφόνη Ἐλευσίς Εὐμόλπος
Δοξαίη Θεότητες

ΤΟ ΜΕΓΙΣΤΟΝ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

“Οχι μόνον ἀπὸ οἰκονομικοὺς λόγους ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλους πολλοὺς καὶ σπουδαιότερους τοῦ οἰκονομικοῦ, ὁ γάμος ἀρχίσει νὰ παύσῃ τὸν κατήφορο. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ λόγοι ἐξετάζονται εἰς τὸ διβλίον τοῦ διευθυντοῦ Δ. Βουτετάκη ποὺ ἀρχίσει ἀπὸ σήμερον δημοσιεύμενον εἰς τὸ «Ἐγερτήριον», ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Οἰκογενειακὸς βίος κ.λ.π.». Δὲν πρόκειται λοιπὸν περὶ αὐτῶν σήμερον. Πρόκειται περὶ κατὰ ἄλλου σχετικοῦ, θαυρασημάντου.

Ἐφ’ ὅσον πλὴν τῶν ἄλλων ἡθικῶν καὶ κοινωνικῶν λόγων, καὶ ὁ σπουδαιότερος πάντων, ὁ λόγος τῆς ἀναπαραγωγῆς τῆς Φυλῆς ἢ κυριολεκτικώτερον τῆς ἐπὶ τὰ βελτίω ἀναπαραγωγῆς, καθιστοῦν τὸν γάμον ἀναγκαῖον, ἐπιτακτικῶς ἀναγκαῖον, τὸ καθήκον μας ὡς ἐκ τούτου νὰ τὸν ἐνισχύσωμεν, προκύπτει ἐπιτακτικώτατον. Ἀλλὰ πῶς καὶ διὰ ποίου τρόπου θὰ τὸν ἐνισχύσωμεν ὀλικῶς καὶ ἡθικῶς; Ἰδοὺ τὸ πρῶτον ἐρωτήματα, τὸ ὁποῖον θέτει εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ τὸ «Ἐγερτήριον» καὶ προκαλεῖ τὰς ἀπαντήσεις τῶν. Δεύτερον τὸ καὶ σπουδαιότατον, πῶς πρέπει νὰ συνάπτωνται οἱ γάμοι διὰ νὰ ἐπιτυχάνει περισσότερον ὁ σκοπὸς τῶν, τὸσον ἐκ τῆς ἀπόψεως τῆς ποιοτικῆς ἀναπαραγωγῆς, ὅσον καὶ ἐκ τῆς ἀπόψεως τῆς ἁρμονικωτέρας συμβιώσεως τῶν συζύγων; Ὑπὸ τὴν ἐξέλιξιν τῶν νεωτέρων ἰδεῶν, τὸν ἐπηρεασμὸν τῶν ὁποίων δὲν μποροῦμεν καὶ ἂν θέλωμεν νὰ ἀποφύγωμεν, τὸ περιθώριον τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀτομικῆς ζωῆς τῶν συζύγων, διαπλατύνεται συνεπῶς ἢ συζυγικῇ περὶ θαρχία χαλαροῦται. Ἰδοὺ τὸ ἓνα κακόν. Ἀλλὰ καὶ ὁ συζυγικὸς βίος καθίσταται ἐξ ἀπόψεως ἁρμονίας δυσχερέστερος ὡς ἐκ τῆς ὁσμῆς ἐπιτεινομένης διαφορᾶς ἀπὸ τὸν ἐπηρεασμὸν τῶν νέων ἰδεῶν, ἀντιλήψεων, τάσεων, συζυγικῶν ἰδεῶν. Ἰδοὺ τὸ ἄλλο κακόν. Ἐπὶ ποίῳ βάσειων λοιπὸν πρέπει νὰ στηριχθῇ ἡ ἐπιλογὴ τῶν συζύγων—καὶ ἐδῶ ἀκριβῶς, εἰς τὴν ἐπιλογὴν εἶναι τὸ σπουδαιότερόν σημεῖον.

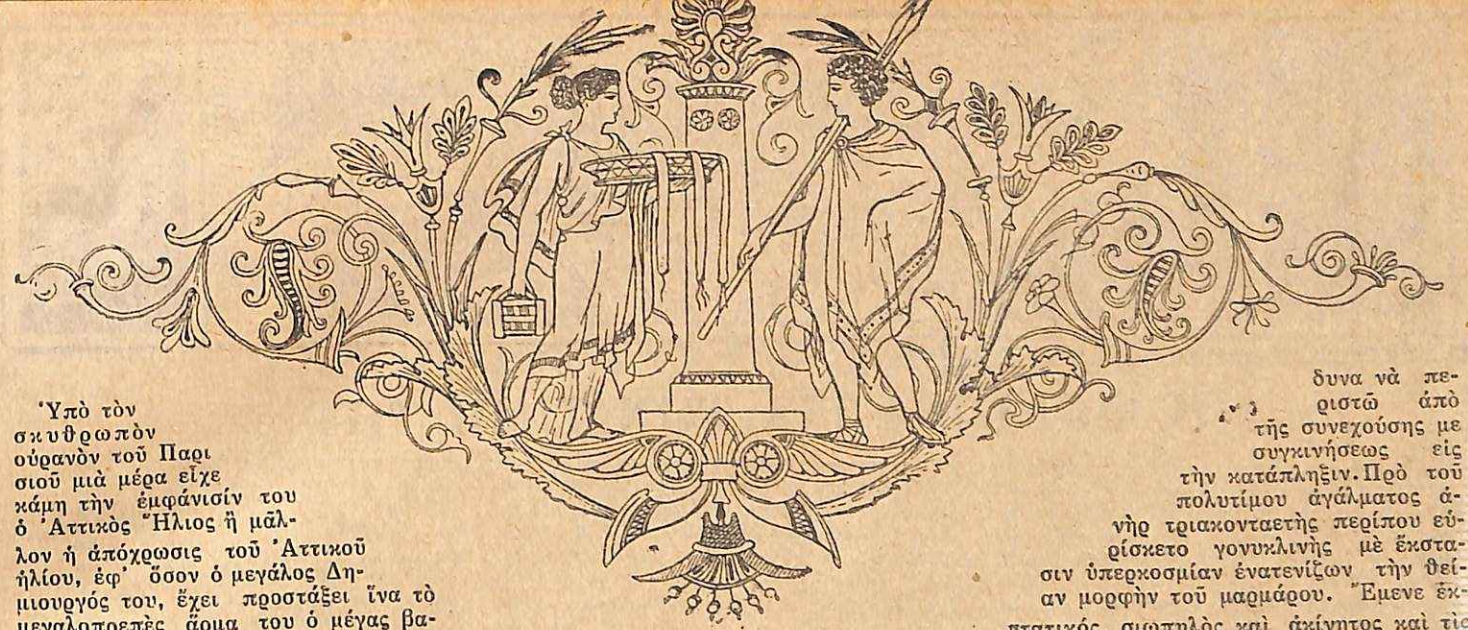
“Αἰθρον Ιον).— Ἀπὸ ποῦ πρέπει καλὴ μου Ρομῆ, ν’ ἀρχίσωμεν γιὰ νὰ κατορθώσωμεν νὰ βγάλωμεν τὸν τόπο μας ἀπὸ τὴν κακορριζικιά, ποῦ βρίσκεται σήμερον; Ἀπὸ ποῦ ἄλλου, παρὰ ἀπὸ τοῦ ἐαυτοῦς μας; Καὶ κατὰ πρῶτον νὰ πάρωμε τὴν ἀπόφασιν ὅτι ἐμεῖς μόνοι μας θὰ σώσωμε καὶ τὸν τόπο μας καὶ τοὺς ἐαυτοὺς μας καὶ ἐξω ἀπὸ μᾶς, κανεὶς ἄλλος. Γιατί εἴταν ἓνας νοικοκύρης εἶναι ἀνάσθητος καὶ ἀδιοφρεῖ γιὰ τὸ νοικοκυριό του, ποῖός θέλετε τότε νὰ τοῦ τὸ σώσῃ ἀπὸ τοὺς κακοποιούς;

τῶν φλεγόντων ζητημάτων καὶ προβλημάτων—δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀπόλυτοι, ἀλλὰ νὰ λάβουν ὑπ’ ὄψιν τῶν καὶ τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα τῆς χώρας μας, τὴν νοοτροπὴν καὶ ἐν γένει τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ λαοῦ τῆς, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὅλα αὐτὰ θὰ λάβουν τὴν ἀδειαν αἱ γνῶμαι τῶν διὰ νὰ ἐφαρμοσθῶν πρακτικῶς. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἔχουν ὑπ’ ὄψιν τῶν ὅχι τὸ «δέον» γενέσθαι ἀλλὰ τὸ «δυνατόν» γενέσθαι. Διότι βεβαίως δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν τὰ ἥθη μας νὰ κάμωμεν ἐκεῖνο ποὺ μποροῦν νὰ κάνουν εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἐν σχέσει πρὸς τὸ φυσιολογικὸν ταίριασμα ἐκεῖνων ποὺ πρόκειται νὰ ἔλθουν εἰς γάμου κοινωνίαν, ταίριασμα ἐν τοῦτοις μεγάλῃς σημασίας διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ γάμου, διὰ τὴν ἁρμονικὴν συμβίωσιν δυὸ ἑτεροφύλων.

Τὸ «Ἐγερτήριον» ἔχει ἓνα ὄλως πρωτότυπον σχέδιον ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπιτυχεστέραν ἐπιλογὴν τῶν συζύγων πρωτότυπον τὸσον ὥστε οὐδαμοῦ τοῦ κόσμου νὰ ἐφαρμόζεται. Θὰ τὸ ἀναπτύξῃ ἐν πλάτει, ἀφοῦ πρῶτα ἀκούσει τὰς γνώμας τῶν ἀναγνώστων τοῦ πρὸ πάντων τῶν παντρεμένων, τὰς ὁποίας θὰ δημοσιεύσῃ καὶ συζητήσῃ. Παρακαλοῦμε μόνον νὰ εἶναι σύντομοι, εἰ δυνατόν, δακτυλογραφημένοι.

Τὸ θέμα εἶναι, ὅχι ἐκ τῶν σπουδαιότερων, ἀλλὰ τὸ πάντων σπουδαιότερον καθ’ ἡμᾶς, ἀφ’ οὗ ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἡ ἐπὶ τὰ βελτίω ἢ ἐπὶ τὰ χεῖρω ἀναπαραγωγὴ μας. Εἶναι δὲ, καὶ τοιαύτης φύσεως ὥστε μπορεῖ νὰ ἔχουν

σχεδὸν πάντες ἐπ’ αὐτοῦ γνῶμην καὶ πρὸ πάντων οἱ παντρεμένοι. Ἀς ἀφήσωμεν λοιπὸν τοῦλάχιστον γι’ αὐτὸ τὸ ζήτημα τὴν ῥωμαϊκὴν μανταλιτέ, ποὺ ὅλοι τὰ περιμενομένῳ ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Κι’ ἂς κάμωμε δ.τι κάνουν καὶ οἱ ἄλλοι πολιτισμένοι λαοί, ποὺ καὶ σὲ μικροτέρας σπουδαιότητος ζητήματα, κατέρχονται ὅλοι στὴν συζήτησιν. Καὶ ὅσον μιὰ συζήτησιν εἶναι γενικωτέρα, τὸσον τὸ φῶς ποὺ θὰ προκύψῃ ἐξ αὐτῆς θὰ εἶναι περισσότερον.

Ὑπὸ τὸν σκυθρωπὸν οὐρανὸν τοῦ Παρισιῦ μιὰ μέρα εἶχε κάμῃ τὴν ἐμφάνισίν του ὁ Ἀττικὸς Ἥλιος ἢ μᾶλλον ἡ ἀπόχρωσις τοῦ Ἀττικοῦ ἡλίου, ἐφ’ ὅσον ὁ μέγας Δημιουργὸς του, ἔχει προστάξει ἵνα τὸ μεγαλοπρεπὲς ἄρμα τοῦ ὁ μέγας βασιλεὺς τῆς Γῆς, τὸ ἐμφανίζει μόνον ὑπὸ τὸν προνομιοῦχον Ἀττικὸν Οὐρανόν.

Ὅταν λοιπὸν ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶδα νὰ λουσθῇ τὸ Παρίσι ἀπὸ τὰς μαρμαρυγὰς τοῦ λαμπροῦ ἐκείνου Ἥλιου καὶ τὸ φῶς του, τὸ λαμπρὸν καὶ κρυστάλλινον νὰ ἀπλωθῇ διάχυτον εἰς τὴν βαρεῖαν, ὡς πλάκα χάλυβος, τοῦ Παρισιῦ ἀτμόσφαιραν καὶ ἡ θαλπωρὴ του νὰ εἰσέλθῃ καὶ γαλβανίσῃ τὰς ἑλληνικὰς φλέβας μου καὶ νὰ ὑπερθερμάνῃ τὸ διάθετον αἷμα τοῦ μεσημβρινοῦ, τὸ ὁποῖον τὰς διέτρεχε αἰσθάνθηκα μέσα μου μαζὶ μετὰ τὸ αἶσθημα τῆς ὑπερφηφάνειας καὶ μιὰ ἰσχυρὰ πνοὴ ἀναγεννήσεως τῆς ἑλληνικῆς μου σφριγηλότητος. Καὶ ὑπὸ τὸ διπλοῦν ἐκεῖνο αἶσθημα καὶ ὑπὸ τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ ζωογόνου ἐκείνου Ἥλιου, τὸν Ἥλιον τῆς φιλάτης μου πατρίδος ὑπερθυμίζοντος, ὠδήθην ἐνδιάθετος νὰ μεταβῶ εἰς νάποιον τόπον προσκυνημάτων. Ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ μου κατανοήσῃ τιτὸ ἑλληνικὸν. Καὶ ἡ ἐνδιάθετος αὐτὴ ἀνάγκη κατηύθυνε τὰ βήματά μου πρὸς τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου, τὸ ἑκακοστὸν Μουσεῖον, ἔνθα φυλάσσονται οἱ ὑπέροχοι θησαυροὶ τῶν ὑπερόχων πνευμάτων καὶ τῶν ὑπερόχων χειριστῶν τοῦ χρωστήρος καὶ σμίλης καὶ ἐνθα ἀκόμη φυλάσσεται, κλαπείς ἀπὸ τὴν κοιτίδα του, ὁ ὑπεροχώτερος τῶν ὑπερόχων καλλιτεχνικῶν θησαυρῶν, τὸ ὑπεροχώτερον τῆς σμίλης προϊόν, ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου, ἡ ἐξιδανικευμένη μορφή τῆς γυναικείας καλλονῆς, τὸ ἀφθαστον τοῦτο τῆς τέχνης δημιουργημα. Εἰς τὴν περιβλεπτοτέρα τοῦ Λούβρου αἰθουσῶν ἔχει τοποθετηθῇ ὡς ἐξαιρετικὸν στόλισμα αὐτὸ τὸ ἱστορικὸν ἑλληνικὸν ἄγαλμα, ὡς κειμήλιον ἀφθαστον τῶν

Ἀφροδίτη τοῦ Καπιτωλίου

ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΕΝΟΣ ΙΔΑΝΙΣΤΟΥ

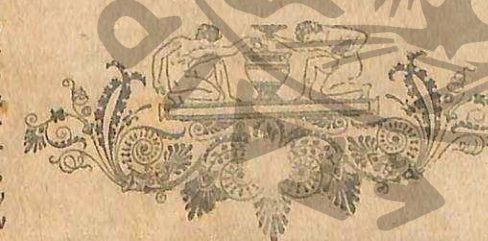
Εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Λούβρου

ἀφθαστων αἰώνων. Εἰσῆλθον εὐλαβητὰ καὶ ἀντίκρυσα ἀμέσως τὴν θεῖαν μορφήν τοῦ ἑλληνικοῦ δημιουργήματος. Ρίγη ἱερὰ περιέτρεξαν τὸν ὁργανισμόν μου ἀπὸ

Ἀφροδίτη τῆς Μήλου

τὸ ἀντίκρυσμα τοῦ καλλιτεχνήματος ἐκείνου, τὸ ὁποῖον οἱ αἰῶνες ἐσεβάσθησαν καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐκ περάτων τῆς γῆς, ἀνεξαρτήτως Φυλῆς ἢ θρησκευματος, οἱ ἀπὸ τὸ αἰσθητικὸν ὄμμα τοῦ ὥραιου θερμοῦ ἀνθρώπου, ὡς βωμὸν προσκυνήματος αὐτῶν εἶαζαν. Ὑπεκλίθην δονηθεὶς πρὸ τῆς ὥραιας θεᾶς. Ἀλλὰ δὲν ἐβρά-

δυνα νὰ περὶστῶ ἀπὸ τῆς συνεχούσης με συγκινήσεως εἰς τὴν κατάπληξιν. Πρὸ τοῦ πολυτίμου ἀγάλματος ἀνὴρ τριακονταετῆς περίπου εὐρίσκειτο γονυκλινὴς μετὰ ἐκστασιν ὑπερκοσμίαν ἐνατενίζων τὴν θεῖαν μορφήν τοῦ μαρμαροῦ. Ἔμενε ἐκπαιτικὸς, σωπηλὸς καὶ ἀκίνητος καὶ τίς οἶδε ἀπὸ ποίας ἀπροσπελάστους εἰς ἡμᾶς τοὺς κοινούς θνητοὺς πνευματικὰς ἐξάρσεις ἀπορροφημένος, τίς οἶδε εἰς ποίας ψυχικὰς ἐκστάσεις βυθισμένος, δὲν ἀντελήφθη τὴν παρουσίαν μου. Εὐλαβηθεὶς τὴν ἱερότητα τῆς θεῖας μεταρσιώσεώς του, τὴν ὁποίαν τὸσον εὐγλώττως ἢ στάσις του διεμήνευε, δὲν ἠδέλῃσα νὰ ταράξω τὴν ἱεροτελεσίαν τῆς ψυχῆς του, ἀλλ’ οὔτε καὶ τὴν νεκρικὴν σιγὴν, ἥτις διεχέτο πέριξ τῆς αἰδοῦσης ἥτις φιλοξενεῖ τὴν Ἀφροδίτην, τὸ κλαπὲν ἀνεκτίμητον τοῦτο ἀριστοῦργημα τῆς ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας.

Ὁ προσκυνητὴς μετ’ ὀλίγον, ἄμα τὴν ὕψηλὴν τοῦ ἱεροῦργίου ἐπέβλεψε, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὸσον εἶχον ἀπορροφηθῇ αἱ αἰσθήσεις του, ἐστράφη πρὸς ἐμέ, προφανῶς τότε μόνον ἀντιλαμβανόμενος τὴν παρουσίαν μου. Ὑπεκλίθην, καίτοι πρὸς ὀβριότητος, πρὸς χαιρετισμὸν εὐλαβῆ τοῦ μαντευομένου μεγαλειώδους καλλιτεχνικοῦ τοῦ συναισθήματος, τὸ ὁποῖον τοῦ ὑπαγόρευσε τὴν γονυκλίαν ἐκείνην.

— «Καλὴμέρα σας κύριε», ἦτο ὁ ἀντιχαιρετισμὸς μου. Καὶ συγχρόνως με συγκίνησιν καὶ ἐνθουσιασμόν, ἄντα ἐπρόβλεπον ἄνθρωπον βαθυτάτων συναισθημάτων ἐγείρεται.

— «Χαίρετε» τίτω μετὰ σεβασμοῦ, τοῦ λέγω, μίαν ὠροισπαθῆ ψυχὴν ποὺ μαντεύω εἰς τὰ εὐρεῖα στεφάνια σας. Καὶ ὅπως ὁφθαλμοὶ ὡς ἑλλην, διότι τὸ δημιουργημα ἑνὸς ἑλλήνου καλλιτέχνου ἵνα νοποιεῖ τὴν ψυχικὴν δίψαν τῆς φθοροπαθείας τῶν λεπτοφασμένων φύσεων, μίαν τῶν ὁποίων ἐκλαμβάνω καὶ ὑμᾶς ἄγνωστε πλὴν ἀγαπητέ μου κύριε. Ἐνὰς ταχὺς ἐναγκαλισμὸς καὶ ἓνας θεομὸς ἐπὶ τοῦ μετώπου μου ἀσπασμὸς ἦτο ἡ ἀπάντησίς μου. Καὶ μετὰ

Ἀφροδίτη ἡ Κνιδία

ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ Κ. Δ. ΒΟΥΤΕΤΑΚΗ

Η ΦΟΝΙΣΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΤΗΣ

Τὰ δημοσιεύματα εἰς τὸ σημερινὸν φύλλον τέσσαρα φεμινιστικὰ διηγήματα, «Ἡ φόνισσα γιὰ τὴν τιμὴν της», «Ὁ πόνος τῆς Γερωντοκορίας», «Ἡ γυναίκα τοῦ Ζηλιάρου» καὶ «Τὰ βάσανα τῆς Ζωντοχώρας», γραμμένα ἀπὸ τὸν Διευθυντὴν τοῦ «Ἐξοτηρίου», κ. Δ. Βουτετάκη, ἀπὸ τὴν ὑψηλοτέραν σκοπιὰν τοῦ φεμινισμοῦ ἐμπνευσμένα καὶ τὴν δικαιοτέραν οὐδίμην τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἀποσκοποῦντα, πρέπει νὰ ἀναγνωσθῶν μετὰ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέροντος ἀπὸ πάντα ποὺ ποθεῖ ἀνθρωπιστικώτεραν τὴν ζωὴν.

Α'.

Ἡ Ἐλενίτσα ἦταν ἓνα ὡμορφο κορίτσι καὶ ὀρφανό. Φρόνιμο καὶ σεμνό. Ὁ Περικλῆς, ὁ ἀνδριπολογαγός, γείτονας τῆς, ἐπὶ τέλους ὕστερα ἀπὸ ἓνα χρόνον κυνήγημα δυνατὸ, τὴν κατάφερε. Μετὰ χίλιους ὅρκους καὶ ὑποσχέσεις, τὴν ἐξέγαλε. Καὶ μποροῦσε ἡ φτωχὴ, ἡ ἀμύνη κόρη Ἐλενίτσα, μετὰ τέτοια καὶ τόσα καμώματα τοῦ Περικλῆ, μετὰ τὰ χροῦσά καὶ γαλόνια τοῦ καὶ μετὰ τὸ φουσατό τοῦ, νὰ μὴ ξεγελασθῇ;

— Ἀχ, ποτέ μου, Ἐλενίτσα μου, δὲν θὰ σὲ ξεχάσω. Ποτέ!! Ποῖος θνητός, ποῖος βασιλιάς, ποῖος μεγάλος καὶ τρανὸς στὸν κόσμον τοῦτο, ἔχει τὴν εὐτυχίαν, τὴν εὐδαιμονίαν ποὺ μοῦ χαρίζεις τὸ τραφερό σου σῶμα αὐτὴ τὴ στιγμή ποὺ τόσο λαχταριστὰ τὸ σφίξιμό σου ἀγκαλιά μου, ποὺ μετὰ τὸ σφίξιμό σου ἐναντιώνουν τὰ νεῖστα μου καὶ μεγαλώνει ἡ ζωὴ μου; Κ' ὕστερα ἀπ' αὐτὴ τὴν εὐτυχία ποὺ μοῦ χαρίζεις, χρυσὸ μου πλασματάκι, νὰ σὲ ξεχάσω, νὰ σ' ἀφήσω,

φὸς λεπτὸν μοὶ ἀπαντᾷ εἰς ἀπαιστον μὲν ἑλληνικήν, ὀλίγον δὲ μὴ μόνον ξενίζουσιν.

— «Καὶ ἂν διὰ ἄλλο, καὶ δὲν θὰ ἤγνων πὼς τὸν πολὺ τὴν Ἑλλάδα, μόνον διότι εἰς τὰ χεῖλη τοῦ ἑλληνικοῦ τοῦτου καλλιτεχνικοῦ ἀριστοτεχνήματος βλέπω ἀναζωογονητικὴν τὴν ἀφθαρτοὺν στοματικὴν τελειότητα τῆς μνηστῆς μου, τῆς ὁποίας τὸ εὐγενέστατον κάλλος φθονήσας ὁ φθονερὸς Χάρως ἀφῆρπασε πρὸ τοῦ γάμου μας, ποὺ ἀρκεῖ διὰ νὰ εἶμαι ὁ φιλελληνικώτερος τῆς γῆς.

Ἐναντιῶν τὴν μορφήν τῆς Ἀφροδίτης σας, καλὲ μου ξένη, ἀπὸ τὴν ὁποίαν οἱ γονεῖς τῆς μνηστῆς μου ἐπῆραν, ὡς φαίνεται, τὸ μόντελο τοῦ ἔργου των,

περὶ τὰς γλυκυτέρας στιγμὰς τῆς ζωῆς μου, ἱκανοποιῶ τὴν ὀρεγνόμενην τῆς ψυχῆς μου ἀπὸ τὴν προσοτένισιν τοῦ κλασικισμοῦ καὶ προσφέρω συγχρόνως καὶ τὸ λεπτότερον θυμιάμα τῆς εἰς τὴν μνήμην τῆς μνηστῆς μου τὴν ὁποίαν δραματίζομαι ὀλοφάνταν ἀπὸ τὴν προσοτένισιν μου ταύτην.

«Ὁ! εὐγενικὲ μου ξένη, εὐγονομῶν τὴν Ἑλλάδα, τὴν μητέρα τοῦ καλοῦ καὶ ὀραίου Ἑλλάδας».

δὲν θάμουν ἓνα ὁμοῖο ἄγριο, τίγρις κατὰμον;!! Ναι σοὺ τὸ ὀρκίζομαι Ἐλενίτσα μου, ἡ ἀγάπη μας θάνατον αἰώνια, ναι, αἰώνια ὅσο καὶ τὰ βουνά. Μόνον ἐμπιστέψου μου φῶς μου καὶ τὴν ζωὴ μου θὰ τὴν ἀφιερώσω διὰ τὴν εὐτυχία σου.

Κι' ἔτσι ἡ φτωχὴ κόρη τοῦ παραδόθηκε ψυχὴ καὶ σῶμα. Καὶ ὕστερα ἀπὸ δύο χρόνια ἡ Ἐλενίτσα ἦτο ἔγκυος.

Περικλῆς: Μὰ γὰρ νὰ σοὺ πῶ, μὴ με σκοτίζεις πιά. Σοὺ τόπα καὶ σοὺ τὸ ξαναλέω γιὰ τελευταία φορὰ: Δὲν μπορῶ νὰ σὲ πάρω. Ἐτελείωσε.

— Μὰ τί θὰ γίνω Περικλῆ μου; ποὺ ὡς βλέπεις θὰ γίνω καὶ σὲ λίγο μητέρα ποὺ δὲν ἔχω, οὐτε ἐγὼ οὐτε τὸ παιδί σου ποὺ σὲ λίγο θὰ γεννηθῇ ἄλλοτε στὸν κόσμο τοῦτο παρὰ σένα;

— Ὁ, τί θέλεις γίνου. Σεφορτώσου με.

— Ὁχ!! θεὲ μου! Τί νὰ κάμω ἡ κακομοῖρα; Ποὺ καὶ πῶς νὰ ζήσω πιά ποὺ ἡ γειτονιά ὅλη θὰ φωνάζῃ ὅπου με δῇ: Νὰ καὶ ἡ Ἐλενίτσα πούκαμε τὸ μυστάρι! Ὁχ θεὲ μου, κάλλιο θάνατο, ὦ, ναι Περικλῆ μου, θὰ σκοτωθῶ, δὲν ποὺ μένει τίποτε ἄλλο.

— Τὴν πὶν καλὴ δουλειὰ πούχεις νὰ κάμῃς. Νὰ σκοτωθῇς. Νὰ καὶ τὸ γερόλυγο μου.

Καὶ ἀφίοντας τὸ γερόλυγο τοῦ καὶ ἀντικαθίστωντας τὰς ἄλλοτε ἀφειδὲς ὑποσχέσεις του μετὰ τὴν ταρινὴν βλοσυρότητα τῆς ψυχῆς του καὶ τὴν κτηνωδίαν τῆς φύσεως του, τῆς στρέφει εἰς πλάτες τοῦ καὶ φεύγει ἀποτόμως καὶ βιαστικά.

Ἀρθρον 2 ον). — Καὶ ὕστερα, δεύτερο ποὺ ἔχομε νὰ κάνωμε εἶνε: νὰ ξαναζωντανέψωμε ἀντίστοιχα καὶ εἰλικρινά μέσα μας τὸ ἐνδιαφέρον μας γιὰ τὸν τόπον μας.

— Μὰ πῶς; τώρα δὲν ἔχουν οἱ Ἕλληνες ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν τόπον τους;

— Κολοκάθια. Οὐτε σὰν κοινὴ ἄμμου δὲν ἔχουν πραγματικὸ. Τὸ ἐνδιαφέρον τους εἶνε φρενῆς. Περιορίζεται στὰ λόγια, τὰ κούφια καὶ ἀκαρπία, λόγια, λόγια, λόγια, καὶ τίποτα ἄλλο. Ἀλλ' ἀπὸ λόγια ἡ κοιλία γεμίζει;

Ἀφιεροῦνται εἰς τοὺς πάσης διαβαθμίσεως δικαστικούς δλης τῆς Ἑλλάδος, νομικούς, δικηγόρους, καὶ ἐν γένει τοὺς περὶ τὸ δίκαιον ἀσχολομένους ἢ ἐνδιαφερομένους.

ΠΡΟ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

«Ὁ συνήγορος τῆς Ἐλενίτσας:

Ἔχετε κ. Δικασταὶ ἐνώπιόν σας μίαν γυναίκα κατηγορουμένην δι' εἰδεχθῆς ἐγκλημα τὸ ἐγκλημα τοῦ φόνου, τὸ ἀποτροπιότερο τουτέστι τῶν ἀνθρωπίνων ἐγκλημάτων, καθ' ὅσον οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀφαιρῇ τὴν ζωὴν, τὴν ὁποίαν μόνον ὁ Δημιουργὸς αὐτῆς ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο. Πλὴν κ. Δικασταί, ὑπάρχουν καὶ περιπτώσεις ποὺ ὅχι μόνον δὲν εἶναι ἐπιτρέπεται ἀλλὰ καὶ μᾶς ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὸ γενικώτερον συμφέρον τῆς ἀνθρωπότητος νὰ τὴν ἀφαιρούμεν ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι διὰ τῶν πράξεών των μᾶς ἀπέδειξαν ὅτι εἶνε γεννημένοι μόνον διὰ νὰ τὴν στιγματίζουσιν καὶ νὰ καταριέπουν τὸν ἀνθρώπον ἀπὸ τὴν περιωπὴν τοῦ ἀνωτάτου δημιουργήματος εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ κτήνους.

Ἔχοντες λοιπὸν κ. Δικασταὶ νὰ δικάσετε ἓνα ἀποτρόπαιον ἐγκλημα καὶ ἡ θέσις τῆς διαπραξίας αὐτοῦ καὶ ἡ θέσις μου ὡς συνήγορος τῆς εἶνε δύσκολος πρὸ ὕμνων. Καὶ μόνον αἱ ἀνώτεροι ἀντιλήψεις σας αἱ ὁποῖαι θὰ σᾶς ὁδηγήσουν νὰ τὴν σταθμίσετε ὅχι ἀπὸ τὸ ἐνδύμα τῆς τοῦ εἰδεχθῆς ἄλλ' ἀπὸ τὴν οὐσιαστικὴν τῆς συνθεσιν, τὴν εὐγενή, μετ' ἐνθάρρυνει.

Ἄλλ' ἤδη ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ ν' ἀναλύσω ἐν ὀλίγοις τὴν χειρονομίαν τῆς κατηγορουμένης, τὴν φαινομενικῶς μὲν, ἐπαναλαμβάνω, εἰδεχθῇ, κατὰ βάθος ὁμως, ὑπερόχον καὶ θειοειδή.

Ἡ κατηγορουμένη ἦτο μίᾳ πτωχῇ κόρη, τῆς ὁποίας, σύμφωνα μετὰ τὰς κοινωνικὰς συνθήκας, τὸ γλυκύτερον ὄνειρον τῆς ἦτο ἡ ἀποκατάστασις τῆς. Διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἶχε δύο μεγάλα καὶ πολὺτιμα ἐφόδια: τὰ δροσερά, ὡραία νεῖστα τῆς, τὸ ἓνα, τὴν παρθενικὴν τιμὴν τῆς, τὸ ἄλλο, τὴν πολυτιμότητα τοῦ πρώτου, τὴν καθάρτην ἢ φύσιν. Τὴν πολυτιμότητα τοῦ δευτέρου, τὴν καθάρτην ὡς τοιαύτην, αἱ κοινωνικαὶ συνθήκαι.

Ἔρχεται ἓνας νέος, κατὰ φύσιν κακοήθης, μετὰ λόγια ὁμως Ἀγγέλου εἰς τὸ στόμα καὶ μετὰ δηλητήριον ὀρεως εἰς τὴν ψυχὴν καὶ μεταχειρίζομενος τὰ ἀγγελικά λόγια καὶ ἀποκρύπτων τὸ ψυχικὸν δηλητήριον, τῆς ὑποκλέπτει δολίως καὶ τὰ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ Κ. Δ. ΒΟΥΤΕΤΑΚΗ

Ο ΠΟΝΟΣ ΤΗΣ ΓΕΡΟΝΤΟΚΟΡΙΑΣ

Ἦτο τὸ πρῶτο παιδί τῆς Κυρᾶς Φρόσως. Ροδοκόκκινο, παχουλὸ, ὡμορφωμένο, στὸ κορμί, γελαστὸ καὶ χαρούμενο, καλὸν ὄνομα καὶ καλὸν χάρο, μετὰ ἐξυπνάδα περισκεῖα, ἦταν τὸ χάρμα καὶ καμάρωμα τῆς γειτονίας ὅλης. Τὰ φτωχὰ τοῦ ρουχαλάκια ἀνεβάζανε ἀκόμη πὶν πάντων τὴν ὡμορφίαν του. Ἡ Κυρὰ Φρόσω, ἡ μητέρα του, νοικοκυρὰ στὴν ἐντέλεια καὶ εἰς τὴν ἀσβελοσύνην καὶ εἰς τὴν πατρικοσύνην, τοῦτε πάντα καταπάρτικα τὰ φτωχὰ φορεματάκια του. Ὁμορφολογικῶς, ὡμορφοφρενισμένον πάντα, ἄστραφτε ἀπὸ καθαριότητα καὶ τὸ ὡμορφοπλασμένον σωματάκι του καὶ τὸ ὡμορφολογικὸν προσώπακι του. Μαρία τόχε βαπτίσῃ ὁ νοῦς του. Μὰ κανεὶς δὲν τόλεγε Μαρία. Θάτανε ὡς τριῶν-τεσσάρων χρόνων ὅταν ἓνας μορτάκος τοῦ δρόμου, ἀπὸ κείνους ποὺ εἶνε σπέρτο κατὰμον τὸ μυαλό τους, ποὺ σπιθυροβολοῦν σὰν τὴν τσαγκαρόπετρα μόλις τοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία, εἶδε μιὰ μέ-

ρα τὴ Μαρία στὸ δρόμο, ἔτσι δροσερὴ καὶ παχουλὴ, κοινιστὴ καὶ λιγιστὴ, χαρούμενη καὶ γελαστὴ καὶ ἀμέσως ἐπετάχτηκε ἀπὸ τὸ σπιρτάκινο μυαλό του ἐπὶ αὐτὸν ἀνθρώπον τὸ καινούργιο ὄνομα μετὰ τὸ ὅποιον τὴν ἐβάφτισε, ποὺ τῆς ἦταν τόσο ταίριαστο ποὺ τῆς κόλλησε γιὰ πάντα.

— «Μωρ' αὐτὸ ναι «Μαγιολολούδοι!» ἐφώνασε ὁ μορτάκος μόλις εἶδε τὴ Μαρία καὶ τὸ φώναξε τόσο δυνατὰ ποὺ τὸ ἀκούσε ὅλη ἡ γειτονιά. Πάει. Τῆς κόλλησε τόσο σφιχτὰ ποὺ κανένας πιά δὲν τὴν ἔλεγε Μαρία. Τὸ «Μαγιολολούδοι» ἀπάνω, τὸ «Μαγιολολούδοι» κάτω. Ἡ γειτονιά ὅλη, οἱ συγγενεῖς, ὅλοι ὅλοι Μαγιολολούδοι φωνάζανε πιά τὴ Μαρία, ποὺ μετὰ κάμποσα χρόνια κανένας πιά δὲν θυμότανε πῶς τὴν εἶχανε βαπτίσῃ Μαρία.

Τῆς κάμανε καὶ ἄλλα ἀδερφάκια οἱ φτωχοὶ γονεῖς τῆς κατόπιν. Γιατὶ ἦσαν προκομμένοι δουλεφτάδες, καὶ στὰ

μέσα καὶ στὰ ὄξω. Καὶ δὲν εἶχε βγῇ ἀκόμη ἡ μόδα νὰ δολοφονοῦν οἱ γυναῖκες τὰ παιδιά τους πρὶν τὰ κάμουν καὶ πρὶν τὸ γαστρωθῶν. Καὶ νὰ γίνονται ἐπὶ φόνισσες καὶ κακοφίδες. Ἀλλὰ τὸ Μαγιολολούδοι ὡς πρωτόπαιδο ἐπῆρε φαίνεται ὅλη τὴν πότιν καὶ ἐδείχνε πῶς θὰ γενῇ τὸ πιδ καλλιτέρο ἀπ' ὅλα. Καὶ ἔτσι ποὺ ἦταν ὡμορφή καὶ καλὴ στὴ θεωρίᾳ, ὡμορφή καὶ καλὴ στὸ νοῦ, ἦταν ὡμορφή καὶ καλὴ καὶ στὰ γράμματα. Τὰ παρνε τὸ μυαλό τῆς πολὺ. Ἡ καλλιτέρο στὴ ὡμορφίαν τῆς τῆς ἦταν καὶ ἡ καλλιτέρο στὴν προκοπὴ καὶ στὴν προδο. Ἡ πρώτη τῆς τάξης πάντα.

Ἐτέρασαν κάμποσα χρόνια. Ἐτελείωσε τὸ σχολεῖο μετὰ τὸ «ἀρίστα». Ἐμεγάλωνε ὁλοένα καὶ ὡμορφαινε περισοότερο. Στὴ νοικοκυροσύνην ἔγινε πρώτη. Νὰ φράς ἱμάι μπαῖλντι ἀπὸ τὰ χεῖρα τῆς καὶ νὰ μὴ τὸ ξεγγαγες ποτέ. Ἀπὸ μπουρεζάκια; Μωρὲ τίτανε αὐτὰ, θὰ λεγες. Α-

ὅλην τὴν ὑπαρξιν τῆς κατηγορουμένης ἀπὸ μιὰ τέτοια σκληρότητα, ἐκείνου ἀκριβὸς εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ὁποίου ἐνεπιστεύθη τὴν εὐτυχίαν τῆς, τὴν ζωὴν τῆς τὰ πάντα.

Ρίγην διέτρεξαν τὸ σῶμα τῆς. Ἀλλοφροσύνη κατέλαβε τὸ πνεῦμα τῆς, βωβὰ καὶ ἀπόκρυφα βογγητὰ κατεπλάκωσαν τὴν ψυχὴν τῆς. Ἡ ζωὴ δὲν ἦτο πιά δι' αὐτὴν ἄλλο, παρὰ μίᾳ ἀνυπόφορος κόλασις, ἓνα ἀφόρητον μαρτύριον, ἓνα μαῦρο καὶ σκοτεινὸ χάος. Καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὴν τεματίσῃ. Τὸ μέσον τοῦ τεματισμοῦ τῆς εὐρίσκειτο μπροστὰ τῆς. Ἦτο τὸ γερόλυγο τοῦ θύτου, τὸ ὅποιον μετὰ τὸν ἱπποκρίτην τῆς ἐπρόκειτο νὰ γέναιτο. Τὸ λαμβάνει καὶ τὸ στήριζι ἐπὶ τοῦ κροτάφου τῆς.

Ἀλλὰ τότε μίᾳ φωνῇ διάτορος ὅσον καὶ θωπευτικῇ ἐκ τῶν ἀνωθεν ἔρχομένη, φωνὴ μετὰ τὴν φωνὴν τῶν Χερουβείμ καὶ τῶν Σεραφεὶμ ὑποτάσσουσα καὶ προφανῶς ἐκ τῶν ἀοράτων θείων δυνάμεων ἐκπορευομένη καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Οὐρανίας δικαιοσύνης διεργνεύουσα, ἀκούεται λέγουσα:

— Κατέβασε τὸ χεῖρ σου ἀπὸ τὸν δόμο. Ἡ δικαιοσύνη τῶν Θεῶν δὲν ἀνέχεται νὰ θηρώται ἡ τιμωρὸς χεὶρ ποτὲ κατὰ τοῦ θύματος, ἀλλὰ πάντοτε κατὰ τοῦ θύτου.

Στάθηκε τὴν ὀπισθομένην χεῖρα σου κατὰ τοῦ θύτου σου καὶ ἡ ἀρετὴ σου θὰ εἶνε ἐπὶ τὴν χεῖρα καὶ ἡ μίσος σου θὰ εἶναι ἐπὶ τὴν ψυχὴν τοῦ θύτου σου.

Καὶ οὕτω κ. Δικασταί, ἐπλήθυνε τὸ μοῖρα. Ἡ Θεὰ Νέμεσις, διὰ τοῦ προσώπου τῆς κατηγορουμένης λειτουργήσασα ἐμώρθησε τὸν ἐνοχον θύτην, ἀποστέρῃσας νὰ τιμωρῇ τὸν ἀδὸν ὄνομα.

Βεβαίως κ. Δικασταί, ἐκτὸς τούτου καὶ χρόνου, ἐξαιρετικὴν ἡ πράξις τοῦ φονευθέντος, ἀφῆσαντος μίαν νέαν ἔκτα-

ον, εἶνε πράξις φυσικωτάτη, συνεπὲς οὐτε ἄμιος, ἀξία θανάτου, οὐτε κἂν ἀξιοεμπιστο. Ἀλλ' ὅταν ἐντοπιθῶμεν σὲ τόπον καὶ χρόνον, στὴν σημερινὴν Ἑλλάδα λ. χ. ἔχομεν μπροστὰ μας ἓνα κοινωνικὸν νόμον—κοῦσο ἢ στραβό, δίκαιον ἢ ἀδικον, ἀδίκον—νόμον ἐν τοῦτο καὶ δι' αὐτοῦτον, ὅστις κηρύσσει τὸ ποῖον ποὺ θὰ βρεθῇ ἔγκυον χωρὶς νόμιμον σύμφωνον, ἀνέθικον καὶ τὸ θέτει εἰς τὸ περιθώριον τῆς ζωῆς, ὅταν δὲν τὸ νομιμοποιῇ ὁ ἀδελφός. Τὸ διαγράφει ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν ἐντίμων κοριτσιῶν, καὶ ἄλλα λόγια, τὸ καταστρέφει. Εἶνε δίκαιον τοῦτο; Ὁχι. Ἀλλ' ἀφοῦ γίνεται ἔτσι; Ἀφοῦ εὐρισκόμεθα πρὸς τοιαύτης πραγματικότητος;!

Τώρα ἐπὶ τὴν βάση αὐτῆς τῆς πραγματικότητος ἂς προσχωρήσωμεν. Ἐνα φτωχὸ κορίτσι, ζητιοῦσα νὰ ἀποκατασταθῇ καὶ εἰς ἓνα νέον ποῦ τοῦ ὑποσχέθη τὴν ἀποκατάστασιν αὐτὴν, δηλαδὴ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ὀνείρου τοῦ, τοῦ παρεδόθη. Τὴ φυσικώτερον τοῦτο; ἔξ ἰδίων ἔκρινε τὰ ἀλλότρια. Τὸν ἐθεώρησε καὶ αὐτὸν καλὴν πίστωση. Καὶ ἐμεινε ἐγκνυ. Καὶ ἅμα ὁ νέος τὸ καλοχόρησε, τοῦ γύρισε τὴν πλάτη, ἀδιαφορῶν διὰ τὴν διέπουσαν ἡμᾶς πραγματικότητα, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἡ κόρη κατεστρέφετο. Ἐληρώθηκε καὶ ὑποσχέσεις καὶ ὅρκους καὶ φιλία καὶ τὰς γλυκαῖς στιγμὰς ποὺ ἐπέρχοντο μετὰ τοῦ. Ἀλλ' αὐτὸ ἔαν δὲν ληρῇ ἄμικρον καὶ πτωχὸς, τί ἄλλο μὴν γέμει νὰ ληρῇ; Ἀμικρον μὲν, διότι σύμφωνα μετὰ τὰς σημερινὰς κοινωνικὰς ἀντιλήψεις καταστρέφει τὴν ζωὴν ἐνδὸς κορμιοῦ. Κηρύττει δὲ διδοῖ εἰς ἀνθρώπον ποὺ μᾶς ἐξάρσεν στιγμὰς εὐχαριστοῦ δὲν πρέπει νὰ στέργωμεν ποτέ, ἐκτὸς ἐὰν εἴμεθα κτηνὴ, καὶ τοῦ κάμωμεν κακὸν ἀντὶ καλοῦ ποῦ τοῦ ὠφελησάμεν.

(Εἰς τὸ ἀπόμενον τὸ τέλος τῆς ἀγορεύσεως καὶ ἡ ἀδελφότης τοῦ Ἐλευθερίου)

βροσία για τους Θεούς ή γλύκισμα για τους Αγγέλους; 'Αλλά και να καθάριση να μεταπίση, να νοικοκυρέψη το φτωχικό τους σπίτι και εν γένει σε κάθε νοικοκυρά, ποιά άλλη μπορούσε να της βγίη μπροστά; 'Αν ρωτάτε και για ράψιμο; σαν μοδίστρα τα κατάρρενε. 'Ολα τα ρουχικά της και τ' απομέσα και τ' απόξω, καθώς και τα ρουχικά όλης της οικογένειας, αυτή τάκοβε και τάραβε. 'Η μητέρα της μάλιστα βλέποντας την κλίσι πούχε στο ράψιμο έλεγε να τη στείλουνε στη μοδίστρα για να τελειοποιηθί. 'Αλλ' ο πατέρας της δεν ήθελε. 'Αλλά και στο κέντημα δεν έμενε πίσω. 'Όσο για το διάβασμα, δεν άφηκε κανένα καλό βιβλίο που περφε στα χέρια της και να μη το διάβαση ρουφηχτά σε δυο τρεις μέρες. 'Ο ξάδερφος της ο Γιωργάκης, ο δασκάλος του χωριού της προμήθευε ένα σωρό τέτοια. Και έτσι, σε κάμποσα χρόνια, έγινε φωστήρας και στο κεφάλαιο του. 'Όλα τα φιλοσοφικά συτήματα, σαν αληθινός φιλόσοφος, περάσανε από το διάβασμά της. 'Ολόκληρες νύχτες περνούσε διαβάοντας. Και να συντάξη και να γράψη καλλίτερα κι' από την καλλίτερη 'Αρσαιοάδα. 'Ενώ τα γράμματα της ήσανε πολύ λίγα στην αρχή, ή επιμέλειά της στο διάβασμα και στη μάθησή ήσανε πολύ μεγάλη, κι' έτσι αυτοτελειοποιήθηκε καλλίτερα από την καλλίτερη σπουδασμένη των σχολειών.

Μετά κάμποσο καιρό το μοιραϊόν επήλθε και ο καλός πατέρας της που συντηρούσε με την εργασία του το σπίτι του, πέθανε. Και ή οικογένεια έμεινε στο έλεος του Θεού, χωρίς προσταγή, χωρίς προστασία. Το «Μαγιολούλουδο» τότε, πρωτόπαιδο της οικογένειας, έπρεπε να δουλέψη διά να αντικαταστήση τον πατέρα της εις την ζωοτροφήσιν του σπιτιού των. 'Αλλά και πώς να δουλέψη ή φτωχή και τί δουλειά να κάμη που δεν είχε ειδικότητα σε καμιά; 'Ο καλός της ξάδερφος Γιωργάκης με άλλους καλούς ανθρώπους ενεργήσανε στο Βουλευτή της 'Επαρχίας και την διώρισαν δασκάλα σε ένα μικρό όρειν χωριουδάκι. καίτοι δεν είχε δίπλωμα οί κάτοικοι του έμεναν σε λίγο καιρό καταμαγευμένοι μαζί της. Περισσότερο από μητέρα αγαπούσε και περιποιείτο τα παιδιά. Και τα πρόκοβε δε όσο καμιά άλλη από τις δασκάλες που είχανε διορισθί προηγήτερα δεν τα πρόκοβε τόσο.

— Βρε παιδιά, το Δε-νιά μου πείει τρία χρόνια στο σχολειό, και δεν είχε μάθει την 'Αλφαβήτα και τώρα με την καινούργια δασκάλα σε τρείς μήνες μέσα έμαθε και διαβάει νόλας! 'Ε! να σας πώ, να και τέτοια δασκάλα δεν ξαναφανερώθηκε.»

Έλεγε ο κίος Θανάσης, που ήσανε παπουνάδες του χωριού.

Σκολεϊδ και διάβασμα μορφωτικών βιβλίων ήτο ή μόνη ένσασχόλησιν και ή μόνη ευχαρίστησις της νέας δασκάλας.

Επέρασαν μερικά χρό-νια ακόμη και ή καλή μας δασκάλα έμεινε ευχαριστη-

μένη ως δασκάλα, που μπορούσε έτσι ά-νετα και συντηρούσε την οικογένειά της. 'Αλλ' ως γυναίκα;.....

Τα χρόνια, το ένα μετά το άλλο, πλά-κωναν, ή ήλικία περνούσε και ή φτωχή δασκάλα μας άρχισε να αισθάνεται την ανάγκην της εκπληρώσεως του φυσικού προορισμού της. 'Αλλά πώς; που ήτανε φτωχή, πάφτωχη; Ποιός καλός να την πάρη, που είχε άπλωθί προ πολλού και στο μικρό αυτό όρειν χωριουδάκι ή πανούκλα, ηλαδη ή μόδα της προί-κας; Αυτή ή φτωχή δασκάλα, χρηματική προίκα δεν είχε, ούτε μια πεντάρα, διό-τι ή πλούσια προίκα της ψυχής που εί-χε την έκανε να ξεδύνη όσα της περισ-σευαν από το μισθό της στην οικογένειά της. Ναί, ήσανε πλούσια, παμπλούσια μάλιστα τα προικιά της σε ψυχική όμορ-φιά, σε σωματική όμορφιά, σε μυαλική όμορφιά. 'Αλλά πόσα λευτά κάνουνε όλες αυτές ή όμορφιές απέναντι της ό-μορφιάς της χρηματικής προίκας, που ή λυγερή εποχή μας της έστειλε το Θρόνο της παραπάνω απ' όλους τους θρόνους του κόσμου; Και την ύψωσε, αυτή τη βρωμερή και άνθρωποφόνισσα, εις προ-σχυνητόν Θεόν όλων των μικρανθρώπων: 'Αλλά μήπως ή ξεπεσμένη εποχή μας ά-φησε πολλούς χωρίς να τους χαμηλώση και εις μικρανθρώπους να τους μεταβάλη; Κι' έτσι το φτωχό το Μαγιολούλουδο το πλουτισμένο και μυριαμένο από τη φύση, έμεινε άμύριστο από τους έκφυ-λισμένους άνδρας, που κατήντησαν να μην άκούουν ούτε να αισθάνωνται πιά την φυσική μυρωδιά του διότι τους έσυν-νάχωσε ή μυρωδιά του χρήματος.

'Ενοια σου ώραϊο μου Μαγιολούλουδο. Και ή μητέρα φύσις θα σε έκδικηθί και θα σε ήκανοποιήση. Ναί! 'Οα σε έκδικηθί, διότι ή φύσις ή αβυστρώς έκδικουμένη τους κακοκέφαλους άντάρτες της, θα πληρώση άκριβα τον άνδρικόν αυτόν έκ-φυλισμόν, το συχαμερό αυτό συνάχωμα' υποβιβάζουσα της γενιές που συναχόνον-ται με τέτοιο συνάχι, από ανθρώπους εις ύπανθρώπους, από 'Αετούς εις στρουθία, άξια μόνον να μιμικιζούν την κόπρον και τρέφονται δι' αυτής δια να γίνουν σαν κι' αυτήν.

'Ο πόνος όμως του Μαγιολούλουδου ήτο πόνος μεγάλος και δριμύς και διότι τον αισθανότανε ως φύσις, και διότι τον έψανε ψηλαφητά, συνειδητά ως διανοήσις. Τον κατέπνιγε όσον μπορούσε, διότι ή υπερηφάνειά της της υπαγόρευεν να ύ-

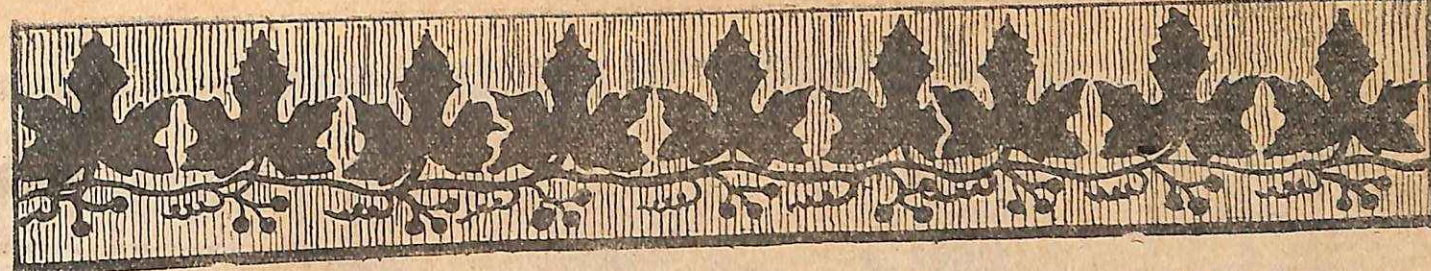
φίσταται άγόγγυστα, με γενναίωψυχία ήρωος, το πεπρωμένο της, είτε της 'Α-νεξερευνήτου Δυνάμεως, προϊόν ήτο τούτο, είτε της κακοκεφαλιάς των άνθρώπων. 'Αλλά κάποτε, όταν ο πόνος έσυμπυκ-νούτο, έξεχειλίζε και έχρηαίετο μια δικλείς δια την εξάτμησιν του, και ως δικλείδα μετεχειρίζετο ή πονεμένη δασκάλισσα την πέννα της. Σε γράμματα που έγρα-φε κάποτε σε μια μπιστινιά της φίλη, ά-νέλυε, σαν το μολύβι, τον πόνο της, και τον έρριχνε άπάνω στο άψυχο γράμμα που έτσι το έμψύχωνε και το ένέμιζε όλο φλόγα και όδύνη που τα έπαιρνε ά-πό τη φλογισμένη ψυχή της.

«'Αχ Μαρία μου, τίνος να πώ τον πόνο μου για να ξελαφρώσω ή άμοιρη τη βαρυνμένη ψυχή μου, τίνος άλλου, παρά σενα της καλής μου φίλης, που με νοιάθεις και σε νοιάθω και που σέχω παρηγοριά άμέτρητη σε κάθε μου θλίβερη στιγμή;» έγραφε μια μέρα στη πιδ μπιστινιά της φίλη. «Προχτές πάλι παρουσιάστηκε στη μητέρα μου ένας προ-ξενιτής. Και πάλι τα ίδια και τα ίδια Μαρία μου. 'Όπως οί τόσοι και τόσοι άλλοι ως τώρα, ήθελε κι' αυτός για λο-γαριασμό του γαμπρού που τον έστειλε τουλάχιστον, λέγει, 50 χιλιάδες δραχμές προίκα. Διότι, λέγει, τα βάρη του γαμου τώρα είναι πολλά. Και έπαραξενεύετο μάλιστα, πώς εγώ, δασκάλα τόσον καιρό, δεν έχω τόσον ποσόν. Κι' ως να μη μου φτάνη Μαρία μου, ο δικός μου πόνος, που βλέπω και περνά ο καιρός κι' εγώ μαραι-νομαι και πάω, έχω και τον πόνο που μου προσθέτουν αυτοί οί άμέτρητοι προ-ξενιτάδες με της απαιτήσεις των που δεν στρέφονται σε τίποτε άλλο από όλους πάντοτε, παρά εις την απαραίτητη χρη-ματική προίκα. Μα εάν έχης δέκα μπα-στάδια καμωμένα, δεν ρωτούν. 'Εάν είσαι καμιά Μέγαϊρα κατά την ψυχή δεν τους νοιάζει. 'Εάν είσαι κανένα εκ-τρωμα κατά την μορφή δεν τους σκοτί-ζει. Για ένα ενδιαφέρονται και μόνον: να τους δώσης χρήματα.

'Ηθελα, αγαπητή μου Μαρία, να μην είμαι άμέσως ενδιαφερόμενος, δια να μπορώ να πιστέψω ότι είναι σωστό αυτό που αισθάνομαι γι' αυτούς όλους τους προικωθήρας και δεν έπηρεάζομαι εις το να το αισθάνομαι από το ενδιαφέ-ρον μου. Και αισθάνομαι την μεγαλείτε-ρη περιφρόνησι για τον άνδρικόν φρονη-ματικό ξεπεσμό τους. «'Αντρες» λέγει,

'Αλλά που είνε ή άνδρική τους αξιοπρέπεια, ή άν-δρική τους υπερηφάνεια, ή άνδρική τους άποπε-ποιθήσις, ο ήθικός άν. δρισμός των επί τέλους όταν αυτοξεπεφτούν να ζητούν να παντρευτούν με μια προίκα και όχι με μια γυναίκα;!

'Αλλ' άφού Μαρία μου, έτσι διεμορφώθη ή κατάστασις, έμεις, οί ά-δύνατοι, τι μπορούμε να κάμωμε; Να την μετα-βάλλωμε; Πώς; Διά της έπιβολής; Δεν έχομε την δύναμιν. Διά της πει-θούς; Δεν μας πιστεύ-ουν διότι είμεθα οί έν-διαφερόμενοι. 'Ας έγκλει-σθώμεν λοιπόν εις την σιωπηράν μαγεγχαρτήσιν με υπερηφάνειαν. Είναι το

καλλίτερον που έχομεν να κάμωμεν. Έγκα-τερούν σιωπηρώς εις την μοίραν των, μόνον οί οί ψυχικώς μεγάλοι. Αποτελεί τούτο την ύψηλοτέραν φιλοσοφίαν επί των έγκο-σμίων. Είναι εις την φύσιν του τωρινού άνθρώπου, του άνεξελίκτου ακόμη όσον πρέπει άνθρωπολογικώς, να μη αισθάνε-ται τα πλήγματα της άδικίας παρά μόνον όταν πλήττον αυτόν προσωπικώς. Τις πο-τέ, από τον άσφαυτόρον έως τον σοφώτε-ρον, έσκέφθηκε για την άδικίαν ή όποια πλήττει της άνυπανδρες για πάντα κό-ρες; 'Αλλ' άφού δεν έσκέφθησαν την ά-δικίαν ή όποια έπληττεν ένα 'Ιησουνό-ταν τον άνεβίβαζαν επί του Σταυρού! 'Ο-ταν δεν έσκέφθησαν την άδικίαν ή όποια έπληττεν ένα Σωκράτην όταν τον επό-τιζαν το κώνειον! 'Όταν δεν έσκέφθη-σαν την άδικίαν ή όποια έπληττεν ένα Φωκίωνα όταν τον κατεδικάζαν εις θά-νατον και τόσοος άλλους μεγάλους και ύ-περόχους, άξιοις να οικεφθούν την άδικί-αν που γίνεται σε μας;

'Όταν κάποτε εύρισκομαι έξαπλωμένη στο κρεβάτι μου, θωπευμένη από τας σκέψεις μου αντί να θωπεύομαι από ένα άνδρικόν χέρι, φιλοσοφώ κατ' έματην σκεπτομένη: Μα αυτός άραγε είναι ο προορισμός των εύδωμων άνδρών, να έρ-χονται και να φιλοσοφούν έτσι επί μα-ταίω, χωρίς να τα όσφρανθί ήθη του ό-σφρησις; Και αν τυχόν δεν είναι αυτός ο προορισμός των, τίς, άνομος άνάρτης κατά της Βουλής της Δημοκρατίας, τα έξέτρεψεν του φυσικού προορισμού των;

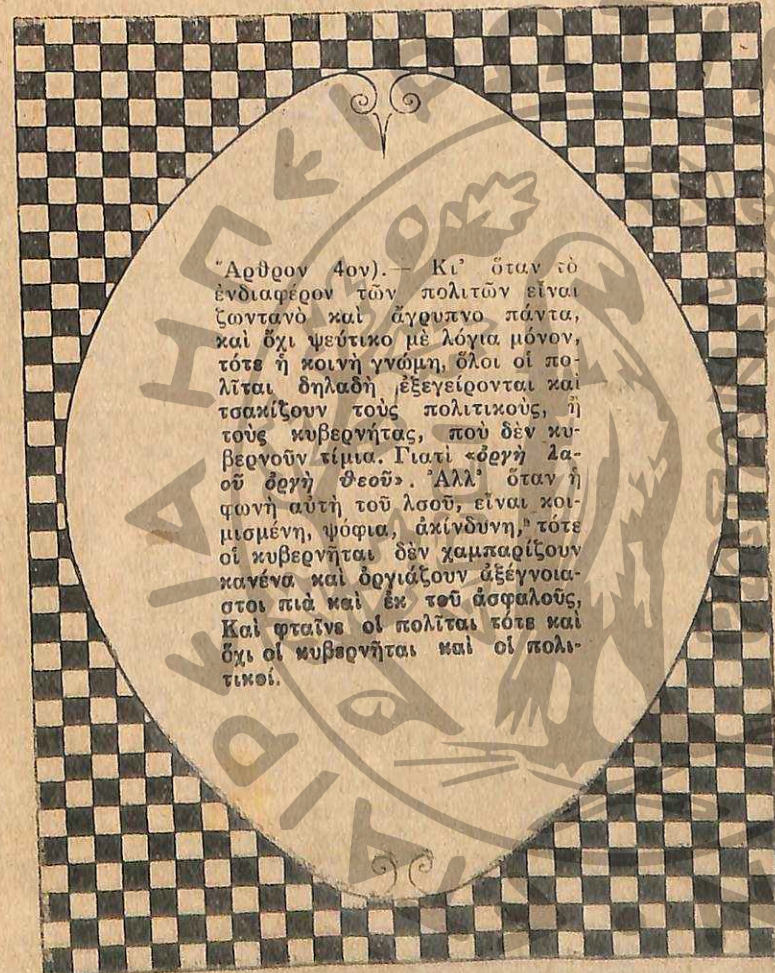
Μίαν φωνήν' τότε άκούω έρχομένην από τα άχανή βράθι του άχανούς πα-ρελθόντος ή όποια μου άπαντά: Τις; έρωτάς, ω καλή κόρη; 'Αλλά πώς δεν βλέπεις που εις εμάς ή βρά-βαρον έγωισμόν, ο όποι-ος ευτράνησε και δα τυραννήση μάτις και θα τυραννήση και θα στυματισή επί πο-λλό ακόμη τον κόσμον; Πώς δεν άκούεις την φωνήν του κτήνους το όποιον έμ-φωλεύει ακόμη εις τον άνθρωπον υπό διαφό-ρους βαθμούς άγριότη-τος;

'Εσύ, αγαπητή μου Μαρία, σκέπτεσαι, δια-φορετικά. Μου γράφεις ότι βρήκες ένα όραϊόν νέον και γλεντάς τα νεά-τα σου. Δεν θα θυσία-σθής έσύ, διότι έτσι το θέλουν οί προικωθήρες.»

Εγώ όμως Μαρία μου δεν μπορώ να κάνω αυτό που σύ μου γράφεις πώς πάνεις. Δεν μπορώ άλλα και δεν θέλω να το κάω και άν μπορούσα. Και δεν μπορώ μέν, διότι μια μέρα δεν μπορεί παρά να μαθητευθί αυτό που θα έκανα και δεν θα μπο-ρούσα πια να ζήσω σε μια κοινωνία τόσον άύ-στηγών ήθών ή όποια δεν θα με έδέχετο και ως δασκάλα των παιδιών της. 'Αλλά και αν τυχόν με άνήχeto δεν θα με ύπε-λήπτετο. 'Αλλά εγώ δεν θέλω να είμαι δασκάλα, μόνο δια να παίρνω το μισθό μου. Αυτό δεν ήθ

ικανοποιούσε την ψυχή μου. 'Αλλά θέλω να είμαι δασκάλα δια τα έκτελω τον προορισμό της δασκάλας. Να διδάσκω και μορφώνω ηλαδη παιδιά ήθικα και έναρστα. 'Αλλά ένας που δεν σέβεται αυ-τός την κατά τους κατόικους του χωριού που διδάσκει, ήθικην και άρετήν, πώς μπορεί να του πιστεύουν ότι εα κάμη και τα παιδιά τους ήθικα και έναρστα; Να, γιατί και ο δάσκαλος και ο παπás και ο ιεροκήρυκας, και ο δημοσιογράφος και ο συγγραφέας πρέπει να είναι χρη-στοί και έναρτοι για να μπορούσιν να γίνουν πιστευτοί και από εκείνους που θέλουν να τους πιστεύουν την χρηστότη-τα και την άρετήν. 'Αλλέως θα ματαιο-πονούν, διότι θα σπέρνουν άλλ' ο σπό-ρος των δεν θα φυτρώνει, πολύ δε πε-ρισσότερον δεν θα καρποφορή. Να λοι-πόν, αγαπητή μου Μαρία, γιατί δεν μπορείς. 'Αλλά και αν μπορούσα δεν θέ-λω, διότι έπιθυμώ αι σκέψεις μου, οί λόγοί μου, τα κηρύγματά μου κατά της κοινωνικής άδικίας αυτής, να φέρουν την σφραγίδα της αγνότητος και της προ-σωπικής άνδρεοτελείας. Δεν θέλω να πη κανείς ότι επείδη εγώ ήμάρτησα, κη-ρύττω τον πόλεμον κατά του κοινωνι-κού θεσμού όστις με έκαμε να άμαρτή-σω δια να δικαιολογήσω το άμαρτημά μου. 'Οχι, θα κηρύξω την άδικίαν του θεσμού αυτού από του ύψους της αγνό-τητός μου, από του ύψους της άμέμπτου συμπεριφοράς μου απέναντι της άδικίας του θεσμού αυτού, δια να έχη τότε όλο το ήθικόν κύρος το κήρυγμά μου.

'Όσον για την θυσία την ιδικήν μου αγαπητή μου Μαρία, την ύπομένω όχι και άζημίωτα, ως νομίζεις έσύ ίσως.

κανοποιούμαι από την σκέψιν ότι γίνομαι «Μάρτης» προς έξυπνηρήτην γενικωτέ-ρον σκοπού. Από τας θυσίας των «Μαρ-τύρων» έξεκολάφη πάντοτε ή όρμή ή σως ή εκκόλαψις να γίνεται βραδέως, ίσως βραδυτάτα, πάντως όμως γίνεται κάποτε, ή όποια έμπνέει τους όλίγους έκλεκτούς, τους εύρνει και τους ύψώ-νει εις τους μεγάλους άγώνας των κατά πάσης άδικίας ή όποια και όταν εκ των άγώνων αυτών δεν περιστέλλεται πολ-λύ, περιστέλλεται όλίγον και όταν δεν περιστέλλεται έστω και όλίγον θετικώς περιστέλλεται άρνητικώς διότι άνυψώνει την έννοιαν του δικαίου και την καθιστά περιβλεπτοτέραν εις την άλληλουχίαν των γενεών. Και ή έννοια του δικαίου εις άίσθημα μετουσιουμένη, άποσβύνει πε-ρισσότερον την φωνήν του ένδον του άνθρώπου κτήνους, και διαπλάτνυει ευ-ότερα τους πόρους δια των όποιων θα εισέλθη ή θεία πνοή δια να άπολυμνη καλλίτερα την άβυσσάλεαν ψυχήν του.

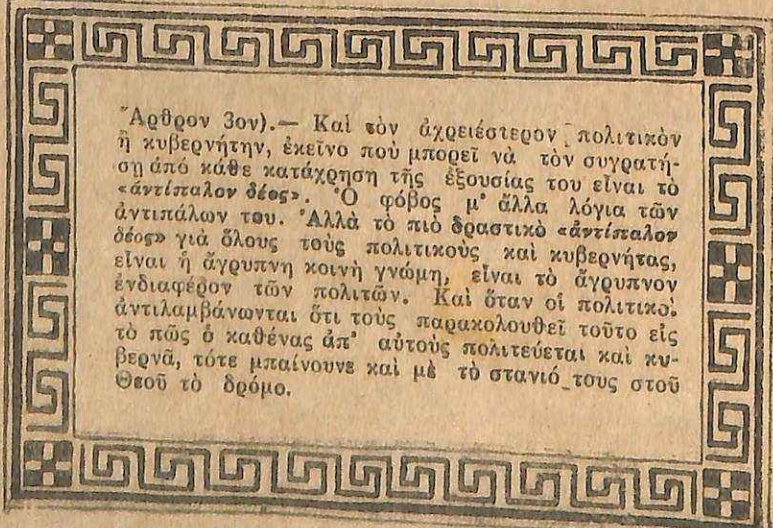
'Όστε, αγαπητή μου Μαρία, πολεμού-σαι άμφοτέροι μίαν βάρβαρον κοινωνι-κήν άδικίαν ή όποια πλήττει το φίλον μας και ή όποια θέτει τα κελεύσματα του Δημοουργού υπό την διάθεσιν του προικωθήρα, χωρίζομεθα κατά τον τρό-πον της πολεμικής μας. 'Εσθ την πο-λεμικήν άνταρσάζουσα κατά των αντίλ-γων αί όποιαί μας την έπιβάλλουν. 'Ε-γώ αντίθετως την πολεμώ πειθαρχούσα εις αυτές. Το άποτέλεσμα το ευνοϊκόν πάντως θα επέλθη ήμέραν τινα άφαι-ρή άκούω την ήχώ του πόνου των εν-γενωψύχων, οί όποιοι όσον όλίγοι και αν είναι ως ποσότης, είναι πάμπολλοι ως ποιότης, έρχομένην και ζητούνσαν να συνε-

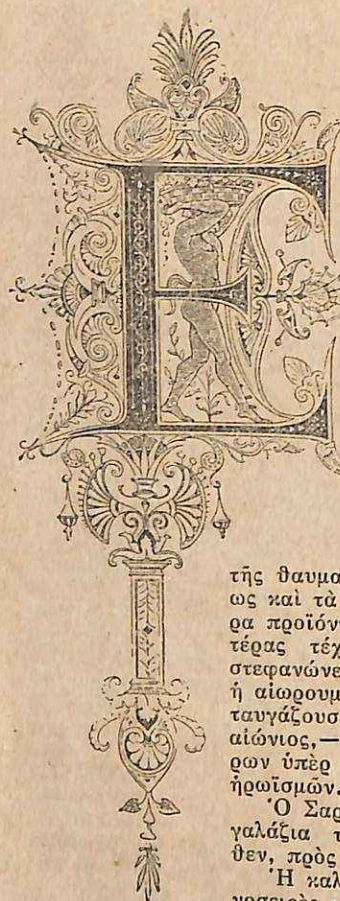
νωθί έπικουρικά με των πόνων μας εις κοινόν ά-γώνα, από τον όποιον μια μέρα θα εκπήδησιν ο θρίαμβος του δικαίου. Μα θα είναι άργά; 'Εστω. 'Όσον άργά θέλει ες έλθη. 'Εμένα μου άρκεί ότι θα έλθη. 'Η ζωή δεν έξο-φλεί με μια ή δέκα γε-νεάς. Το ότι θα δρέψουν άλλοι τον καρπόν και όχι εγώ; 'Αλλ' εις τούτο άκούω έγκειται ή ήθική ώραιότης των Μεγάλων και ευγενωψύχων άγώνι-στών. Είς την προσωπικήν άφαικέρδυσιν των, πράγ-μα που ύψώνει κάθε άγώνα εις ιεροτελεσίαν της θεοτέρας ύψης και υιοφής.

Χαίρε λοιπόν και έλ-πίσε αγαπητή μου φίλη και όταν ακόμη έχεις ά-φορμάς να λυπησαι.

'Η φίλη σου ΜΑΓΙΟΛΟΥΛΟΥΔΟ το όποιον θα μαρανθί χωρίς να λουλουδηση.

'Όσοι παντρεμένοι έ-χουν το άτύχημα να τους τρώγη το σκουλίκι της ζήλιας, πρέπει να διαβά-σουν ρουφηχτά το διήγη-μα «'Η γυναίκα του Ζη-λιαρη». Έχουν να όφε-ληθούν άφάνταστα.

αν ένας Παρθενών είνε σ' όλον τόν κόσμον, ίσως να μην είνε πολύ εάν εἴ-
μεν οἱ τιμὴν μίαν τοποθεσία εἶνε ὡς ἡ τοῦ Ζαπ-
πείου ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ ὁποία νὰ ἐμφανί-
σῃ αἰσθητικὰ ἐν τῇ με-
γαλειότητι αἰσθητικῶν
μονικὸν βαθ-
μὸν τὸ φυ-
σικὸν μετὰ
τοῦ ιστορικοῦ
μεγαλείου, νὰ
συγκεντρώ-
νῃ τὰ θαυμασι-
ώτερα δῶρα

τῆς θαυμασιωτέρας φύσε-
ως καὶ τὰ μεγαλειωδέστε-
ρα προϊόντα τῆς ὑψηλο-
τέρας τέχνης, τὰ ὅποια
στεφανώνει ἐπιπροσθέτως
ἡ αἰωρομένη αἴγλη—κα-
ταυγάζουσα, ἀδιάλειπτος,
αἰώνιος, τῶν ὑψηλοτέρων
πὲρ τῆς ἐλευθερίας
ἡρωϊσμών.

Ὁ Σαρωνικὸς μὲ τὰ
γαλάζια του νερά, ἐκεῖ-
θεν, πρὸς Νότον.

Ἡ καλλιγραφία βου-
νοσειρὲς τῆς Ἀττικῆς, μὲ
τῆς ὁμογενεῖς σιλουέτες

των, σὺν κοριτοπολλῆς δεκαεξέτιδες,
ἐντεύθεν, βορειανατολικῶς.

Ἡ μεγαλειώδης Ἀκρόπολις ἐκεῖ-
θεν, ὁ ὑψηλόκορμος Λυκαβητὸς, ἐδῶ-
θεν. Ἡ Σαλαμίνα πῶ καὶ, μὲ τὴν αἰ-
ωρομένην διὰ μέσον τῶν αἰώνων αἴγλην
τῆς, τὴν ἄδουτον, τὴν ἄσβεστον, τὴν αἰ-
ωνίαν, τὴν καταναύουσαν τὸ ἄπειρον χρό-
νου καὶ τόπου, αἴγλην ἀναδυομένην μὲ
πυκνὸς φωσφορισμὸς ἀπὸ τὰ σημεῖα ἐ-
κεῖνα ὅπου ἡ ἑλληνικὴ φιλοπατρία ἐθραυ-
σε τὰς ἀλύσιους τῶν βαρβάρων τὰς ὁ-
ποίας ἐφεραν οὕτω ἀπὸ καὶ κάτω, ἀπὸ
τὰ βαρβάρων ἀποπνικτικὰ τὸν λαὸν τῆς ὠ-
ραίας Ἑλλάδος καὶ μαζί μ' αὐτὰς καὶ τοὺς
βαρβάρους χαλκευτάς των, κατακτῆσασα
οὕτω τὸ δικαίωμα νὰ διακηρύττῃ ἀνὰ τὸν
κόσμον διὰ τοῦ μεγάλου τέκνου τῆς, Χα-
ρίδας Τρικυπῆς ; Ἡ Ἑλλάς περὶ ὅλας
τὰς ἐξῆς καὶ τὰς ἐξῆς.

Ἡ Πνύκα ἐκείθεν, περὶ τὴν ὁποίαν
διακρίνεται ἀκόμη, ὡς ἐλαφρὸς θρόνος, ὁ
ἀντίλαλος τῶν μεγάλων λόγων τοῦ μεγά-
λου Περικλέους καὶ τῶν σφαιροειδῶν
σπαρταρισμάτων τοῦ περυσίου ὁμο-
συνελεύσεως, τοῦ χαλκιδίου τοῦτου μαχη-
τοῦ ὅπου τῶν ἀντιπαραθέσεων τῆς πατρίδος
τοῦ.

Οἱ ἀσκητὰς στίλοι τοῦ Ὀλυμπίου
ἀπὸ ἐντεύθεν, ἐπὶ τὸ πείσμα
τοῦ γῆρας καὶ τῶν ἱστορικῶν κινήσε-
ων.

ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΡΚΟΥΡΗΣ

Δήμαρχος Ἀθηνῶν, εἰς τὴν ἀρμοδιό-
τητα τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ὁ προτει-
νόμενος ἀφ' ὑψηλοῦ ἐξωραϊσμός
τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὴν αἰσθητικὴν
τοῦ πορτοῦ ν' ἀγαθάνει τὰς
μεγάλαις γραμμὰς τοῦ φυσι-
κῶς καὶ ἱστορικῶς ὡρα-
ίου, ὡς ἐλπίζομεν.

φαντασμαγορίαν ἀσύγκριτον, ἀνυπερβλή-
τον ;

Ποία ἄλλη τοποθεσία τοῦ κόσμου
πλουσιωτέρα καὶ λαμπροτέρα ἐν τῇ συν-
διασμῷ τῶν φυσικῶν καὶ ἐπικτήτων χα-
ρισμάτων τῆς ;

Καὶ ποῖον ἄλλον χώρον τῆς γῆς ἡ
δόξα ἀθανατοῦ ;

Καὶ ἐν τούτοις ὁ Νεοέλληνας ! Τὴν
ὕπερουσίαν αὐτῆς θεαματικότητά, τὴν πα-
ραδείσιον τοῦτον κόσμον, τὸν ἀντίβιον διὰ
τὰς θέσεις τὰς διαμονητέρας των καὶ αὐτοὶ
οἱ Θεοὶ, θεαματικότητά ἡνιφύσαντες τὸ
πνεῦμα, χαδεύοντες μεθυστικὰ τὸ βλέμμα,
θεαματικότητά γύρω τριγύρω ἀπλουμένην
ἀπερίσπαστον καὶ φωτεινὴν, ἥλθεν αἰ-
φνης ἡ αἰσθητικὴ βαρυστόχης μας νὰ
τὴν περιελάβῃ. Ἡλθεν ἡ ἀκατασβήσιμα
μας νὰ τὴν κηλιδώσῃ δι' ἐνὸς βαντα-
σμοῦ γήματος, ποῦ ἐκίσταν ἐν τῇ μέσῃ
τῆς πλατείας—τοῦ Ζαππείου Μεγάρου—

τὸ ὅποιον μὲ αὐθάδειαν τεραστίαν καὶ
τερατώδη παρεμβάλλεται ὡς ἀρχοντοχο-
ριατικὸς ὄγκος διὰ νὰ σὰς ἐμποδίσῃ νὰ
καμαρώσετε συγχρόνως μὲ ἀνεμπόδιστον
τὸ βλέμμα καὶ τὴν αἰσθητικὴν σας λαί-
μαργίαν, τὸσον τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀνάστη-
μα τοῦ Λυκαβητοῦ, ὅσον καὶ τὸ ὁλόδρο-
σο καὶ καταπράσινο ἄλσος τοῦ Ἑθνι-
κοῦ Κήπου, ὅσον καὶ τὴν ἐπιβλητικὴν
καὶ ὑποβλητικὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἱε-
ροῦ Βράχου. Τόσον τὴν ναυορρίζουσαν
ἀπαλότητα τοῦ Σαρωνικοῦ, ὅσον καὶ τὰ
τρελλὰ σκιάφωτα παιγνιοειδήματα τοῦ
Τρελλοῦ.

Στεκόμενος εἰς τὸ μέσον τῆς Πλατείας
τοῦ Ζαππείου, αἰσθάνεσθε ἀμέσως, μό-
λις τὸ περιφερειακὸν σας βλέμμα θελή-
σῃ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν ἀσύγκριτον μεγα-
λειώδη εἰκόνα ἐν τῇ συνόλῳ τῆς, ὁλο-
κληρωτικῶς, αἰσθάνεσθε, λέγομεν, τὸ
Μέγαρον Ζαππείου νὰ καθίξῃ στὸ στο-
μάχι σας σὰν Ἐριάλτην, τὸ ἀντιλαμβάνε-
σθε ὡς μίαν βάνασον κηλιδὰ ἐπάνω
σ' ἓνα κατὰλευκον σεντόνι, τὸ βλέπετε—εἰ-
δὲν εἰσθε παρὰ βλῆψιν αἰσθητικῶς—σὰν
μὴ κοινὸν ἀδιδάκτοτον πούλιον ἀ-
πάνω εἰς ἓνα ἀβρότατον, δροσόλουστον
πέταλον γόδου, τοῦ ὁποίου οὕτω δολο-
φρονεῖ τὴν ποιτικὴν ὠραιότητα, τὴν αἰ-
σθητικὴν χάριν καὶ ὁμορφίαν. Καὶ συγ-
χρόνως τὸ ἱερὸ σῦλον αὐτὸ κτίριον ἀνα-
κοπτεῖ τὴν ὑψηλὴν ἱερουργίαν τῶν αἰ-
σθητικῶν σας διὰ τῆς ἀρχοντοχοριατικῆς
παρεμβολῆς του μεταξὺ τοῦ βλεμματός
σας καὶ τοῦ ἀνοικτοῦ ὁρίζοντος, τὰ κρά-
σπεδα τοῦ ὁποίου διανθίζουσιν τόσα σπᾶ-
νια τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἀνθρώπου καλ-
λιτεχνήματα.

Καὶ δὲν εὐρῆθῃ ἓνας Καλλιτέχνης,
ἓνας ἐμπνευσμένος αἰσθητικῶς, νὰ δια-
κηρύξῃ τὴν βανασότητα, τὴν ὕβριν τὴν
ὁποίαν προσάπτει εἰς τὴν καλαισθησίαν
μας ἡ εἰς ἐκείνην τὴν παραδείσιον θέσιν
οἰκοδόμησις οἰασηδύτου οἰκοδομῆς, ἡ ὁ-
ποία ὅ,τι δὴποτε σκοπὸν καὶ ἂν τυχὸν
ἐξυπηρετεῖ, εἶνε μὴδὲν οὕτως ἀπέναντι
τῆς μοντελιάς τῆς ὁποίας ρίπτει εἰς τὸ
μέσον τῆς εὐγενεστερας εἰκόνας ἐξ ὅσων
παρουσιάζει ἡ Ἑλλάς καὶ ἐπαναλαμβάνο-
μεν, καὶ ἴσως καὶ ἡ Οἰκουμένη ὅλη.

Τὸ Μέγαρον ὅθεν τοῦ Ζαππείου, ὁ
Ἀρχοντοχοριατικὸς αὐτός, ἐν τῇ μέσῃ
τῆς ἀβροτέρας καλλιτεχνικῆς ὁμηγύρεως,
πρέπει νὰ κρημινισθῇ πῶς καὶ λάξ. Νὰ
φύγῃ ὁ αὐθάδης ἐκείνος ὄγκος ἀπὸ τὸ
μέσον μίας φύσεως ὁργανώσεως ἀπὸ
χρώματα, μύρα, σχήματα, παραφρονίαν
οἰκτρὰν ἀποτελῶν καὶ εἰς τὴν θέσιν του
νὰ φυτευθοῦν ροδῶνες καὶ ἀνθόνες, νε-
ραντῆς καὶ λεμονιές, ἱα καὶ κρήνοι, γό-
δα καὶ ἐκατόμυλλα, δροσιζόμενα ἀπὸ
πῆδαν καὶ ἀναβρυτήρια, χόρμα τῶν
ὀφθαλμῶν, ἀπόλαυσις τῆς ὁμορφίας,
ἐνεργὴς τῆς ὁράσεως καὶ θεοσίμα
τοῦ σώματος τῶν περιπατητῶν εἰς τὴν
πλατείαν, ἀποτελοῦντα, ἀντὶ τῆς καρυ-
τισμένης φλόγας ποῦ ἀναδίδουν τὸν
πυρκαγιώδη ἀπὸ τὸν ἥλιον τοῖζον τοῦ
κτιρίου, ἀκόμη καὶ τὰς παλοκαιρινὰς νύ-
κτας, οἱ ὁποῖοι ἐμποδίζουσιν ἐξ ἄλλου καὶ
τὴν ὁρασίαν τοῦ Ἑθνικοῦ Κήπου νὰ φθά-

σῇ μέχρι τῶν καβουρτισμένων ἀπὸ τὸν
καύσωνα περιπατητῶν τοῦ Ζαππείου.

Μετὰ δὲ τὸ κρημινισμὸν τοῦ Ἀρχοντο-
χοριατικοῦ ἐκείνου Μεγάρου, θὰ ἐμφανι-
σθῇ ἡ εἰκὼν τῶν πέριξ τεχνιτῶν καὶ φυ-
σικῶν καλλιτεχνημάτων πλήρης, ἀκεραία
ἀνακροτηρίαστος, μεγαλειώδης καὶ ἀσύγ-
κριτος, μὲ τὸν ἀποκρυπτόμενον σήμερον
ἀπὸ τὸ Μέγαρον τοῦ Ζαππείου Λυκαβη-
τὸν ὡς περιεφραλαῖαν τῆς ὅλης εἰκόνας.
Καὶ διὰ νὰ συμπληρωθῇ ἡ μεγαλοπρεπὴς
ὠραιότης τῆς εἰκόνας ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἐ-
ξωραισθῇ ἐπὶ μᾶλλον καὶ ἄπτοτέρα νὰ
καταστή ἡ καλλιτεχνικὴ ἱστορία τῆς εἰκό-
νος, νὰ στηθῇ ἀπάνω καί, στὴν κορυφὴν
τοῦ Λυκαβητοῦ, τὸ ἄλσος τοῦ Περικ-
λέους, Γυγάντειον, Ὑπερύψηλον, δεσπό-
ζον, ὡς ἦτο ὑπερύψηλος καὶ ἑκείνος τοῦ
ὁποίου θὰ φέρῃ τὸ ὄνομα καὶ ὅπως ἐδέ-
στοξεν διὰ μὲν τοῦ φυσικοῦ καὶ πνευμα-
τικοῦ τοῦ ἀναστήματος, τῶν συγχρόνων του,
διὰ δὲ τῶν καλλιτεχνικῶν συλλήψεων του,
θὰ δεσποῖ τῶν ἀτελευτήτων Αἰώνων, ἐπὶ
τῶν περυγῶν τῶν ὁποίων θὰ φέρεται
πάντοτε τὸ μεγάλο τὸ ὄνομα.

Ἀλλὰ πλὴν τούτων ὅλων, τὸ ἄλσος
τοῦ Περικλέους ἀπάνω καὶ στήνον, ὁ
ἀποκαταστήσῃ καὶ τὴν καλαισθητικὴν
μας ὑπόληψιν, ἡ ὁποία εὐρίσκειται ἤδη
πληγωμένη στὰ καίρια, ἔχοντες εἰς μίαν
τόσον περιβλεπτον θέσιν ἓνα πενιχρὸ ἐκ-
κλησιδάνι, τὸ ὁποῖον δὲν λέγει ἀπολύτως
τίποτα, οὐτε αἰσθητικῶς διὰ τὴν πενιχρό-
τητα του, οὐτε ἱστορικῶς διὰ τὸ ὅτι σὲ
μυρίες χιλιάδες κορφοβούδια ἔχουν στηθῇ
μύρες χιλιάδες τέτοια. Ἀλλὰ θὰ ἀποκα-
ταστήσῃ καὶ τὴν εὐλάβειάν μας καὶ τὴν
εὐγνωμοσύνην μας, ποῦ τὴν ἀνυπαρξίαν των
πολύ ὡς τώρα ἐφροντίσαμεν νὰ πιστοποιή-
σωμεν, πρὸς τὸν ἄνδρα Ἐκείνον ὅστις
κατέστησε τὰς Ἀθήνας ἱστορικῶς ἀθανά-
τους, καλλιτεχνικῶς περιβλεπτοῦσαν ἀπὸ ὅ-
λον τὸν πολιτισμένον κόσμον καὶ

ριέβαλε μὲ αἴγλην τοιαύτου κα-
ταναγασμοῦ, ὥστε ἡ ἄσβεστος
λάμψις τῆς ν' ἀντανάκται εἰς τὸ
διηγετικὸ ἐπὶ παντός Ἑλληνικοῦ.

Ἀλλ' ἀκόμη πλὴν τούτων
ὅλων, τὸ ἄλσος τοῦ Περικλέους,
ἀπάνω καὶ στήνον περιβλεπτον
βράχον στήνον, θὰ ἐξυπηρε-
τήσῃ μελλοντικῶς τὴν Ἑλλάδα
εἰς μεγάλον βαθμὸν καὶ τὸν φι-
λελληνισμὸν τῶν ἐπισκεπτομένων
ἐκαστοτε αὐτὴν ἔξωθεν θὰ σφου-
ρηλατήσῃ καὶ ζωντανότερον καὶ
ἐδραϊότερον. Διότι εἶνε γνωστὸν
ὅτι εἰς τὰ ἔξωθεν ἐρχόμενα
πλοῖα, τὸ πρῶτον σημειὸν τῶν
Ἀθηνῶν ποῦ θὰ ἐμφανισθῇ εἰς
αὐτὰ μακρόθεν ἀκόμη εὐρισκό-
μενα, ἔξω ἐκεῖ στὰς Φλέβας,
εἶνε ὁ Λυκαβητὸς.

Ὁ ξένος λοιπὸν, ὁ τὸ πρῶ-
τον τὰς Ἀθῆνας ἐπισκεπτόμενος
φυσικὸν εἶνε, μολὶς διακρίνει
μακρόθεν ἐμφανιζόμενον καὶ
μάλιστα τόσον ἐπιδεικτικὰ καὶ
διακριτικὰ, τὸν Λυκαβητὸν μὲ
τὸν κατὰλευκον ὄγκον ἐπὶ τῆς
κορυφῆς του, νὰ ἐρωτήσῃ μὲ λαί-
μαργον περιέργειαν :

— Τί εἶνε κεῖνο καὶ ποῦ φά-
νηκε ;

— Εἶνε, ὦ ξένη μου, ὁ Περικ-
κλῆς, ὁ Μεγάλος Περικλῆς, ὁ
κλεινὸς τὸν κλεινὸν Ἄστυ τῆς
Παλλάδος εἰς τὸ ὁποῖον ἐντὸς
μικροῦ θὰ εὐρίσκεσθε.

— Ἀ ! ! ! ! ! ὁ Περικλῆς ! ! ! !
θὰ ἀναφωνήσῃ ἀπὸ μέσα του
ἡ ἀπόβυσσος τοῦ ὁξέως. Εὐγενικὰ

ρίγη συγκινήσεως θὰ τὸν περιλούσου-
ν, καὶ ἓνας κόσμος ὅλος ἀναιμνήσεων καὶ
γνώσεων, γνώσεων τὰς ὁποίας συνεκόμι-
σεν ἀπὸ τὰ μαθητικά του ἀκόμη ἐδώ-
λια, θὰ ξεπηδήσουν ἀπὸ τὴν μνήμην του
αἱ ὁποῖαι θὰ ζωντανέψουν ὅσα εἶχε δια-
βάσει καὶ ὅσα εἶχεν ἀκούσῃ γιὰ τὴν με-
γάλην Ἑλληνικὴν προσοπιστικὴν διὰ
τὴν ὁποῖαν οἶμαι αἱ ἱστορίαι τοῦ κόσμου
σελίδας των ὅλες ἀφιερώσαν καὶ τῆς ὁ-
ποίας προσοπιστικὸς τὴν ἀναπαράστα-
σιν θὰ βλέπῃ ἤδη ἀνακύπτουσαν πρὸ τῶν
ὀφθαλμῶν του ὡς τὸ πρῶτον ἀντικείμε-
νον τῆς λαχταρισμένης ἐπισκέψεως του
εἰς τὸν κλεινὸν Ἄστυ τῆς Παλλάδος,

Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ
πλοῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅταν φθάνουν
εἰς τὰς Φλέβας, ὅποτε πᾶς ἀρχίζουν δια-
κρινόμενα ἀμυδρῶς αἱ Ἀθῆναι, εἶνε αἱ
πρωῖναι ὥραι, — περὶ τὴν Ἀνατολὴν τοῦ
Ἠλίου — κατὰ τὰς ὁποίας καὶ τὸ πνεῦμα
μας, μόλις ἀφυπνισθὲν, εἶνε ἐκουρασ-
μένον, πρὸ τῆς καὶ ἡ φαντασία μας
φασφορίζουσα ἐτοιμὴ διὰ περυγισμοῦς
καὶ ὠραίας ἀναπλάσεις, ἐρωτῶμεν, αἱ
πρωταὶ αὐταὶ ἐντυπώσεις τοῦ ξένου, αἱ
ὁποῖαι θὰ τοῦ χαραχθοῦν ὑπὸ τοιαύτας
φυσιολογικὰς ἐξ ὑποκειμένου συνθήκας
καὶ μὲ τοιαύτας ἀντικειμενικὰς παραστά-
σεις εἰς τὰς ὁποίας τὸν πρωτεύοντα ρό-
λον θὰ παίξῃ ὁ ζωντανεμένος διὰ τῆς
μαρμαρίνης ἀναπαράστασεως τοῦ Περικ-
κλῆς θὰ τοῦ ἐξαλειφθοῦν ποτέ ; δὲν θὰ χτι-
σθοῦν μέσα του μὲ μπετόν — ἀρῶς ὥστε
νὰ διαρκέσουν ὅσον καὶ ἡ ζωὴ του καὶ
δὲν θὰ τοῦ ἀναθεωροῦν καὶ δὲν θὰ
τοῦ ἐδραϊώσουν τὰς φιλελληνικὰς του δι-
αθέσεις ἢ ἂν δὲν εἶχε τοιαύτας, δὲν θὰ
τοῦ ἐπωδύνουν προδιθέσεις, ἐξυπηρετού-
σας ἐπὶ μᾶλλον τὰ συμφέροντα τῆς χῶ-
ρας μας ;

Τελειώνοντες φρονούμεν ὅτι ἐφ' ὅσον
δὲν ἔχομεν ἄλλην περιβλεπτοτέραν θέσιν

ἀπὸ τὸν Λυκαβητὸν διὰ νὰ τὸν στήσω-
μεν ἐκεῖ, ἡ θέσις τοῦ Περικλέους εἶνε
ἐπὶ τοῦ ὑψικόρου ἐκείνου βράχου, εἰς
δὲν θέλομεν νὰ προσδίδωμεν ὅχι μόνον
τὴν ἄεστον καλαισθησίαν μας ἀλλὰ καὶ
τὴν εὐγνωμοσύνην μας, λησμονοῦντες νὰ
στολισώμεν τὴν πόλιν μας μὲ τὸν Ἀν-
δριάντα Ἐκείνον, ὅστις τὴν ἐστόλισε μὲ
ἀθάνατα στολισμάτα, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ὄνο-
μαστικῶς σκιαζόμεθα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καλ-
λιτεχνικῶς ὑδρευόμεθα καὶ διὰ τὰ ὁποῖα
πτοχαλαζοῦμεν ἐγκαινάζομεθα.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐπόμενο)

ΣΗΜ.—Ἐγ. Ἐπὶ τοῦ μεγάλου τούτου
καλαισθητικοῦ θέματος τὸ « Ἐγερτήριο »
ἀνοίγει προθύμως τὰς στήλας του εἰς
πάντας συμφωνοῦντας ἢ διαφωνοῦντας
καὶ ἐξαιρετικὰ τοὺς εἰδικούς.

ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΙΣΤΑΙ

« Ὅσοι θέλετε νὰ ἔχετε τὴν ἡθικὴν ἱ-
κανοποίησιν, ὅτι εἰσθε καὶ εἶνε ἓνας οὐ-
σιώδης συντελεστής διὰ τὴν ἀνύψωσιν
τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀφήσετε τὴν παθη-
τικὴν κατάστασιν καὶ ἐνεργοποιήσετε τὰς
φιλοπροόδους διαθέσεις σας. Γίνετε ἐν-
θουσιώδεις προπαγανδιστὰς τῶν ἀναμορ-
φωτικῶν ιδεῶν τοῦ « Ἐγερτηρίου ». Ὅ-
που σταθῇ καὶ ὅπου βρεθῇ ἀναπτύ-
σετε, ἐξηγήτε αὐτὰς καὶ τοὺς σκοποὺς
του. Μὲ ἐφόδιόν σας δὲ ὅχι μόνον τὸν
ἐνθουσιασμόν ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιμονὴν καὶ
ὑπομονήν. Καταπνίξετε καὶ πετάξετε μα-
κρὰν τὰς τὰς ἀφύκοντος, τὸ μέγα τοῦτο ἐ-
λάττωμα τοῦ Ρωμοῦ, ποῦ κάνει νὰ ναυ-
αγῇ ἀπὸ λιποψυχίαν κάθε ἐπιμέλειος
προσπάθεια, κάθε τι ποῦ δὲν φέρει τὸ
ἀποτέλεσμα τοῦ ἀπὸ τὸ πρῶτον ὡς τὸ βρά-
δυ. Ὁπλισθῇτε μὲ τὴν δυνατο-
τέραν ἐπιμονὴν καὶ ὑπομονήν.

Ἡ προσπάθεια τοῦ « Ἐγερτη-
ρίου » κατὰ μελετημένην καὶ μὲ
πρακτικὸν πνεῦμα ἐπιδιωχθεῖσα
μὲν εἶνε φυσικῶς ἀδύνατον νὰ
μὴ φέρῃ τοὺς καρπούς της.

Ἀλλ' ὅχι εἰς ἓνα χρόνον μόνον.
Ὁ χρόνος δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει,
τὸ πότε δὴ, ἡ προσπάθεια
μας θὰ ῥιζοβολήσῃ. Μὰς ὁ-
κεῖ ὅτι μὴ φορὰ βέβαια θὰ ῥι-
ζοβολήσῃ. Τὸ ἄλσος τοῦ Περικ-
κλέους, εἶτε μετὰ πέντε, εἶτε
μετὰ δέκα, εἶτε μετὰ 15 χρόνια,
θὰ τὸ δῇτε χίλια τοῖς ἐκατὸ
σεῖς οἱ νεώτεροι ἐπὶ τοῦ Λυ-
καβητοῦ. Διότι ἡ ἰδέα
εἶνε λαμπρὰ ἀπὸ πάσης ἀπόψε-
ως καὶ ὅταν τὴν καλλιεργή-
τε ὅσοι τὴν συμμερίζεσθε δὲν
μπορεῖτε παρὰ νὰ καρποφορήσῃ.
Διότι εἶνε ὅσα Οἰκονομία, ὡς
φαίνεται ὅλα αἱ ἰδέαι, αἱ ὁποῖ-
αι ἔχουν τὸν σπέρμα τῆς προ-
όδου μέσα τοῦς τῆς ὁμοσυνή-
της ἐξυπηρετήσεως τῆς ἀνυψώσε-
ως τοῦ ἀνθρώπου, νὰ μὴ κατα-
πνίγονται ἀπὸ διασπῆρας καὶ
ὁσαοῦτο ἀντιθέτους περιστά-
σεις, ἀλλὰ νὰ ἐπιζῶν καὶ σὺν
τῷ χρόνῳ νὰ καρποφοροῦν.

Θὰ καρποφορήσουν λοιπὸν
καὶ αἱ διὰ τοῦ « Ἐγερτηρίου » ρι-
πτόμεναι, διότι καὶ ἡθικὰ καὶ
ὠραία καὶ ἐξυπηρετικὰ τοῦ γε-
νικοῦ συμφέροντος εἶναι.

ΤΑ ΒΑΣΑΝΑ ΤΗΣ ΖΩΝΤΟΧΗΡΑΣ

Στὸν πρῶτο χρόνον ἀπάνω τῆς παντρι-
ᾶς τῆς εἶχε χωρίσει μὲ τὸν ἄντρα τῆς ἡ
καυμένη ἡ Κλειώ. Δὲν ὑπερέστανε νὰ τὰ
ταφιάσουνε, κι' ὅλο γκρίνιες εἶχανε.
Πρὸ πάντων γιὰ τὴν ζήλεια ποῦτανε
παχειὰ κι' ἀφάρτη καὶ καλοκαμωμένη.
κι' ἐκείνος ὁ καφερός, κοντοῦς καὶ κα-
κοθερός. Αὐτὸ βέβαια ἦτανε ἕνας λόγος
ψυχολογικὸς νάιναι λιγὰκι ζηλιώτης, ἀλ-
λὰ φαίνεται πῶς εἶχε καὶ ἄλλο λόγο
πραγματολογικὸ ὁ φουκαρὸς ὁ Περικλῆς
νὰ ὑποπτεύεται καὶ νὰ ζηλεύη τὴν ἀκα-
λῆ· του καὶ αὐτὸς ὁ λόγος ἦτανε ποῦ
καὶ ἡ καυμένη ἡ Κλειώ ἀγαπούσε λιγὰκι
τὰ ξυνά. Καὶ πρὸ πίντων παθὸς λέγανε
ἡ κακὴς γλῶσσες τῆς γειτονιάς, ἀγαπού-
σε νὰ κἀνὲ τὰ γλῦκα μάτια στὸν κύριον
Δημητράκη, γειτόνά τῆς, παθὸς πρέκει
κύριον, μὲ παστοῦναι ἀσημένιο, μὲ πα-
πούτσι λουστρίνι, μὲ ρεμπτόπλκα μπορ-
σελίον καὶ μὲ μιὰ στοργικὴ κούλιαν ἐ-
ξέχουσαν ἐπιδεικνύει καὶ διακοσμουμέ-
νιν ἀπὸ τὴν χοντρή χρυσὴ καδένα τοῦ
χρυσοῦ ὀρλογιοῦ τοῦ. Ἦτανε ὁ κύριος
Δημητράκης παραλῆς καὶ χουβαρντάς.
Καὶ τὸ αὐτοκίνητον καδὲ ποῦτανε ζέσθη
τὸν ἔφερνε στήν πύρτα τοῦ σπιτιοῦ του,
ἀφοῦ πρῶτ' αὐτὸ περνοῦσε ἀπὸ κάτω ἀπὸ
τὰ παράθυρα τῆς κυρίας Κλειῶς. Καὶ ἔ-
τσι ὅλα αὐτὰ βλέποντας ὁ δυστυχὴς ὁ
Περικλῆς δὲν μπερούσε παρὰ νὰ τὸν
τρώῃ τὸ σκουλήκι τῆς ζήλιας, ἄρχιζε τὴν
μουρμούρα του, τὴ γκρίνια του, τῆς φω-
νῆς του τασκινώτανε μὲ τὴ γυναῖκα του,
γιὰ τὸ ψῆλον τοῦ πηλῆμα, ὡς που κι'
αὐτὴ ἔβραζεγέυεισε καὶ τὸν ἔστειλε στὸ δι-
άβολο. Κι' ἔτσι ἔμεινε ἡ καυμένη ἡ Κλει-
ώ ζωντοχῆρα μὲ ὅλα ἀκόμη τὰ δοῖσά τα
νειάτα τῆς, σὰν φοριὰ ἡλιο, φρεσκο-
κομμένον ἀπὸ τὴ μελία. Ἄλλ' ἂν καὶ τέ-
λειωσαν τὰ βάσανά της μὲ τὸν ἄντρα τῆς
ἀπῆς, ἡ ἐχωρῆστηκε ἀπὸ μαὶ ἰου, ὅμως
ἀρίστανε ἄλλα πιδ μεγάλα βάσανα μετὰ

τὸ χωρισμό, σὰν νὰ τόχε τὸ βασιλικό της
νὰ μὴ μπορῇ ποτεῖς κι' αὐτὴ ἡ αὐριγὴ
νὰ βρῇ τὴν ἡσυχία της σὰν τῆς ἄλλες
νοικοκυράδες.

Δίκαια κι' ἀδίκια τῆς εἰχε βγῇ τὸ ὄνομα
τῆς στῆ γειτονιά πῶς ἀγαποῦσε τὰ ξυ-
νά. Καὶ μιὰ κι' ἐνόησε καὶ μὲ τὸν ἄν-
τρα τῆς γιὰ τὴν ἤλφεινε, δὲν ὑπῆρχε
πιά καμμιὰ ἀμφιβολία σὲ κανένα ὅτι ἡ
κυρία Κλειὼ μὲ τὸ ἀφρόπλαστο σῶμα τῆς
καὶ τὰ γλυκὰ μάτια τῆς ἀγαποῦσε κι' ἐ-
παργαγοῦσε μάλιστα τὴ ξυνά, ἂν καὶ
εἰς τὰ κέντρα πῶς ἐκάθιζε καμμιὰ φορὰ
ἔδειχνε πῶς δὲν τ' ἀγαπᾷ, γιὰ τὴν ἐτρῶνε
πάντα γλυκὰ καὶ κατὰ προτίμωσιν μπα-
καφᾷ. Πατεῖς μὲ λοιπὸν πατᾶσε ἐκεί-
βραδύ ἡ καντάδες ἀπόξω ἀπὸ τὰ παρὰ-
θυρὰ τῆς, οἱ ἀμαξάδες τῶν γλεντζέδων
μὲ λαγοῦτα καὶ βιολιά, ἡ πολιορκίης τέ-
λης ὅπου νὰ πῆγαινε κι' ὅπου νὰ στεκό-
ται, τὰ ἄχ, τὰ βᾶχ, τὰ ρυθασάνια, ἡ
μεσιτρες ἀπὸ τὸν ἔνα κι' ἀπὸ τὸν ἄλλο
ἐρωστοχυπημένο, δὲν ἄφιναν τὴν καυμένην
τὴν Κλειὼ νάχη ἡσυρία καὶ τὸ χειρότερον
ἀκόμη, οὔτε ἐλευθερία, γιὰ τὴν ὑποψή-
φιοι τὴν παρακολουθοῦσαν σὰ σκυαὶ κι'
ὁ ἕνας τῆς ἔκανε καρτεῖε ἐδώ, κι' ὁ ἄλ-
λος τὴν περπατοῦλας ἀπὸ κει. Ὅστε ἡ
δυστυχισμένη δὲν μποροῦσε νὰ κάμῃ οὔτε
κᾶχ, χωρὶς νὰ τὴν πᾶρουν «μυροῦτα οἱ
καρπούλινθες, Πάντα ὁ δρόμος τῆς ἦταν
μὲ ἐπισκέπτας διαβατικούς καὶ ἡ ἀπέ-
ναντι τοῦ σπιτιοῦ τῆς ταβέρνα τοῦ κύρ
Θανάση, πάντα γεμάτη ἀπόξω ἀπὸ παρ-
ρέες καὶ γλεντζέδες. Κεὶ πότε τραγοῦδι
στὴν ταβέρνα τοῦ κυρ Θανάση καὶ πότε
στοκωνάτια μετὰ τὸν ἀντιῆλκων καὶ
πότε ἀστυνομίες καὶ φασαρίες, ἐκάμιναν
τὴν καυμένην τὴν Κλειὼ νὰ μὴ πορεῖ ν'
ἀνοίξῃ πιά τὰ περσούβια τῆς, ἀλλ' οὔτε
καὶ τὸν κύριον Δημητράκη μὲ τὴ χοντροὺ
καθένα νὰ γλυκοκαλημερίξῃ ὅταν περνοῦ-
σε ἀπὸ τὸς δρόμο τῆς. Μ' αὐτὸ πιά

δὲν ἦταν ζωή, ἦταν σκλαβιά, ἦταν μαρτύριο ἀδιάκοπο, Μέρα πύξια. Κι' ἀπὸ τουρλού τουρλού ἀνδράφους. Μὲ τὸν ἄντρα της τοῦλάχιστου εἶχε καὶ μεριτζήδες ἡσυχία. ὅταν ἔλειπε δὲξ ἀπὸ τὸ σπιτί, Μὰ τώρα; ποῦ πάντα πολιορκημένη βρισκόταν; Τὶ νά'κανε ἡ κακομοῖρα;

Μιά ζωντοχήρα ἀγαπῶ πούναι σὰν τὴν
φρανζόλα
Σὰν μπακλαβᾶς πολίτικος σὰν μυρι-
σμένη βγιόλα.

Αὐτό. τραγουδοῦσε κάθε πρωί πρωί
ποῦ περνοῦσε ἀπὸ τὸ δρόμο της ἐνὰ
μόρτικο μαναβόπουλο ἀπὸ τὴ Σμύρνη.

Ζωντόχηρος ὁ φουκαρᾶς ἐγώ, ζωντό-
χηρα γυρεύω
ν' ἀγκαλιαστοῦμε αἰώνια Παχει-
μου σὲ λατρεύω.

Αυτό, ένας άλλος κοντοχόντρος
σάν κοκοροτολμας καρζουνηλάς της
τραγουδοῦσε καθ' πρωί πού τὰ πρῶτα
ἀπὸ τὸ δρόμο της. Ἀλλὰ καὶ οὐκ ἅλλοις
τῆς Δημοχρίας κὺρ Νικολάκης καὶ οὐκ
ὑπαστυνόμος καὶ οὐ κομψοφύμενη δίδω-
σκόλος καὶ ἕνας Διάκος λεβενταδικός,
δὲν πᾶντα καὶ αὐτοὶ ὅλοι πίσω.

— Ἀχ, κυρὰ Φρόσμη μου, ἔλεγε ἡ καίμενη ἡ Κλειώ, σὲ μὴ καλοῦσιν ἔρχη οὐλὰ γειτόνισα εἰς, τὴ νὰ κάωω νὰ γλῦ-
τώσω καὶ βροῖκα τὸν μπελὰ μου. Τὸ
πρῶμα παραγγίλεις ὅπου καὶ πηγαίνει.
Κάνουνε σὰν νόμουνα κατένω ἀπὸ πτο-
χωράρι τοῦ καθένος θέλει νὰ στήσῃ σ'
αὐτὸ τὸ καλὸν τοῦ. Τώρα μόνο κτλ.
λαβα τὴ δὴ πῆ σκέπη τοῦ ἀνδρός.

«Μοῖρες, μοῖρες, ἀνοίγω καλὲς κι' ἀ-
ληθινὲς μοῖρες». Ἀκούστηκε αἴφνης ἀπὸ
τὸ δρόμο μιὰ Τσιγγάνα νὰ φωνάζη.

—Καλέ, δὲν φωνάζουμε τὴν κόουκα-

νειαν ; Ἀσφαλῶς, ναί, ἐὰν ἦτο ἄνθρω-
 πος. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἦτο μόνον ὑπάρ-
 θρωπος, ὅχι ἀπὸ τὴν ἠθικὴν ὑπερφά-
 νειαν ἀλλ' ἀπὸ τὸν κτηνοδὴ ἐνωί-
 σμον διευθυνόμενος. Καὶ ἔτσι δὲν ἦτο
 εἰς δόξιν οὔτε τὰ γαμήλια δῶρα μου
 τὰ ἀνεκτίμῃτα νὰ ἐκτιμῇσῃ, οὔτε τὸν
 σκοπὸν τῆς προσφορᾶς, τὸν νὰ ἐν-
 νοήσῃ. Καὶ ἰδοὺ πῶς μοῦ τὰ ἀνταπο-
 δίδει. Μὲ ἐκλαμβάνει ὥς ἕνα τρελλο-
 γύναιον, τὸ ὁποῖον τίποτε ἄλλο δὲν
 σκέπτεται παρὰ τὰς σαρκικὰς του
 ἐπιθυμίας καὶ τὸ ὁποῖον μὴ δέτον κα-
 νένα ὄριον εἰς αὐτάς, εἰνε ἔτοιμον νὰ
 παραδοθῇ εἰς τὸν τυχόντα ἄνευ τῆς
 βαναύσου ἐπιβλέψεως του. Καὶ μὲ ἐ-
 πιβλέπει κατὰ ἕνα τρόπον ἀνάξιον
 δι' ἕνα πολιτιμὸν ἄνθρωπον καὶ
 ἀντάξιον μόνον δι' ἕνα ψυχικῶς βιά-
 βαρον. Ἡ ζηλοτυπία του ἐκδηλου-
 ται κατὰ τὸν μᾶλλον χονδροειδεῖ κα-
 τὰ ἀπρεπῇ τρόπον. Εὐδοκίμοινοι εἰς οἱ-
 ἀνδρότερον δημόσιον κέντρον, μὲ ὑπο-
 βλέπει μὲ τὴν худαιότεραν ἀναξιοπρέ-
 πειαν διὰ τὰ δὴ μήπως κυττάξω κα-
 νένα. Καὶ κυττάξαι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ
 σάντρελλὸς διὰ τὰ δὴ μήπως μὲ κυτ-
 τάξαι κανέναν. Ἐκτός τοῦ ὅτι προδίδει
 μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον πρὸς τοὺς πᾶν-
 τας ἵ την εὐτέλειαν του, κατατρώγεται
 συγχρόνως καὶ ψυχικῶς μόνος του

ἀπὸ τὴν κτηνώδη ζηλοτυπίαν του, ἀλλὰ
καταβασανίζει καὶ ἐμένα σκληρῶς, θίγει
τὴν ὑπερηφάνειάν μου καὶ ἀντὶ τοῦ μάν.

να χολήν με ποτίζει.

Ἄλλ' αὐτὴν τῇ ἀντιπόδῳσιν, ἀγαπή-
τῃ μου Ἄννα, ἀνεμένα ἐγώ ; Τὴν ἄμε-
πον παρῶνεν καὶ συζυγίην διαγωγὴν
μου, μετέτοι βάνουσιν νοίματῃ ἀνεμένα
νὰ μοῦ τὴν πληρώσῃ οὐ σύζυγος μου; Τὴν
εὐνενοστήτην διὰθεσιν μου, ἥτις με δόθη-
σε εἰς τὴν μάλλον πάναγον ἀγνώστητα,
ἔρχεται σήμερον καὶ μοῦ τὴν πέτῃ με-
τὴν ταυσίτην χυδαίαν ἑλτοτυπίαν του.
μοῦ τὴν πετὰ στὰ μούτρα μου, ὡς ἡλι-
θίαν προαῖν μου, ἔξαναγλάσῃ με οὗτο,
θελοῦσαν καὶ μὴ, νὰ μετανοήσω διότι
δὲν ἠπὶρεθα χυδαία, ὡς ἠμοῦρε ἐπὶ τέ-
λους εἰς τὴν ἀποκατάστασιν του.

Ω ! αισθάνομαι την ψυχικήν ανάγκην νὰ τοῦ πληρώσω τὴν τοιαύτην διαγωγὴν τοῦ, μὲ τὸ νόμισμα ποῦ ταιριάζει στοὺς χρῆστας τὴν ψυχὴν ἀνθρώπου. Διατοῖς τέτοιους εἶνε δίκαιον νὰ ἐκπανάληφθῇ τὸ «Μὴ ὀρίστε, τὰ ἅγια τοῦ κυρίου». Ἀλλὰ τοῦτο δυστυχῶς δι' ἐμὲ εἶνε πλέον ἀνά, καθόσον μὴ δυναμένη νὰ «ἐτάξω νεύρονες καὶ καρδίας» καὶ ἀπαιτήθεισα ἀπὸ τὴν στυλβήδονα τὴν κοινωνικὴν, ἔξορφα καὶ ἐγὼ ἀπὸ ἁγίοις κυρίοις, ἔλαμα μάλιστα νᾶτι πλέον τοιούτου, τὰ ἔξορφα σὰ γουρουνία.

(ἡ συνέχεια πρὸς τὸ ἐπόμενον)

νοίτχα που περνά, Κυρία Κλειώ, να δού-
με τι θα σου πη.

— Ναι, Κυρά Φρόσω μου, καλά λές.
«Μοίρες, ού με της μοίρες έλα μέσα.»

«— Έσὺ κακὸ ἄντρα ἔχεις. Ζηλιάρη
ἦτανε. Ὅλο τὴ καλὴ καρδιά σου ἐπι-
κραίνει. Τὸ ἄντρα ποὺ θὰ πάρῃς τώρα
θα εἶνε καλὸ, ἅγιο ἄνθρωπο. Μὰ ἔνα
κακὸ ἄνθρωπο μποδίζει σένα παντρειά
σου. Νὰ πηγαίνῃς Ἐκκλησία. Κι' ἀνά-
ψῃς ἕνα κερί Ἅγιο Ναιμίτρι καὶ νὰ ντα-
βίση παππὰς ἐξορκισμὸ γιὰ τὸ κακὸ
ἄνθρωπο ποὺ δὲν τέλει παντρειά σου.
Νὰ κι' αὐτὴ τὴ σκόνη. Κάψῃς τὴνε τὸ
βράντι ποὺ θὰ κοιμηθῇς καὶ νὰ πῇς.
«Ἐτοὶ νὰ γενῇ καπνὸς αὐτὸς ποὺ μπαί-
νει στὸ ντρόμο μου». Ἄνα παππὰς ντα-
βίση ἐξορκισμὸ, ἐγὼ περὶ αὐτὸ πάλι νὰ
ντῶ τί ἐκαμεν ντάβισμα. Ἐσὺ καλὴ γυ-
ναῖκα νὰ παντρεφῇς ἄνθρωπο καλὸ
πρέπει».

— Μὰ εἶμαι παντρεμμένη τώρα. Που-
ὸς σου εἶπε οὐ δὲν ἔχω ἄντρα;
— Ψέματα λέει ἐσένα ἄντρα δὲν ἔ-
χεις τώρα. Πολλοὶ ἄντροι τέλουνε σένα.
Κι' ἕνα κύριο μὲ χοντρή κοιλιὰ. Μὰ αὐ-
τὸς εἶνε ψέφτης. — Αὐτὸς τέλει διασκεδά-
σι, ντὲ τέλει παντρειά μὲ σένα.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ Κυρά Κλειώ ἀναβε-
στον Ἅγιο Δημήτρι ἕνα κερί, πούταν
θαυματουργὴ ἡ χάρις του. Καὶ ὁ παππὰ
Γιῶργης ἀγαθὸς καὶ σεβάσιμος ἱερέας
τῆς ἐνορίας, τῆς διάβαζε τῆς εὐχῆς καὶ
τὴν ἐξουσιολογοῦσε.

— Ναι παιδί μου, νὰ παντρευτῇς μὲ
τὴνευλογία τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πανα-
γίας καὶ ἐμένα τοῦ ἀμαρτωλοῦ. Μόνο μὲ
τὴν παντοῖα μπορεῖς νὰ μῆτς στὸ καλὸ
δρόμο τοῦ Θεοῦ. Τώρα σὲ τριγυρίζουνε
πολλοὶ πειρασμοὶ. Θὰ μπορέσης νὰ γλυ-
τώσης ἀπὸ τὰ νύχια τους; Ἡ ἐκκλησία
σου συχωρᾷ ὅτι ἔκαμες ὡς τώρα καὶ
ὅσα ἐξομολογήθηκες. Μόνο πρόσεξε νὰ
μὴ παρακατήσης πάλι καὶ μολύνῃς καὶ
τὸ νέο σου στεφάνι, γιατί τότες θάσαι
ἀσυγχώρητη καὶ ἀπὸ θεοῦ κι' ἀπὸ ἄν-
θρώπων. Τὸ πρῶτο σφάλμα στὸν ἄνθρω-
πο συχωριέται, γιατί κανένας δὲν εἶνε
ἀσφαλτος καὶ ἀναμάρτητος. Τὸ δεύτερο
ὅμως δὲν συχωριέται ποτέ, γιατί τὸ κά-
νει πιδ ἐν γνώσει. Νὰ πατήσης ἕνα
γλυστοτερό κακὸ καὶ ἂν ξεγλυστορήσης καὶ
πῆσης συχωριέται ἀλλὰ νὰ ξαναπατήσης
τὸ ἴδιο γλυστοτερό κακὸ, ἀφοῦ τόμαθες
αὐτὸ εἶνε ἀσυγχώ-
ρητο. Πρόσεξε μὲ
τὴ φρονιμάδα σου
ἀπὸ τώρα καὶ στὸ
ἐξῆς νὰ ἐξελιγῇς
ὅλα τὰ πρῶτητερα
ὀλισθήματα σου
Βλέπεις τὸ κακὸ
ποὺ σοῦ φέρανε;

«— Ἀχ, γέροντά
μου, ἄς βρεθῇ ἕνας
ἄντρας νὰ σκεπα-
στῶ καὶ θὰ γεννῶ
ἡ φρονιμώτερη γυ-
ναῖκα τοῦ κόσμου,
θὰ γεννῶ Ἅγία.
— Ἐγὼ θὰ σοῦ
τὸν βρῶ κερά Κλει-
ώ καὶ μὴ στενο-
χωριέσαι Μόνο τὴν
ὑπόσχῃςιν αὐτὴ ποὺ
δίνεις στὴν εἰκόνα

τοῦ Ἁγίου σήμερα, νὰ μὴ τὴν ξεχάσης
ποτέ, νὰ τὴν τηρήσης μὲ θεοσέβεια παν-
τοτεινά,

— Τοῦ Ἁγίου ἡ κατάρα νὰ μὲ κάψῃ,
γέροντά μου, ἂν τὴν ξεχάσω,

— Ὁ Θεὸς ἄς σὲ φωτίξῃ στὸ καλὸ
πάντα, Κυρά Κλειώ. Καὶ τώρα σὺν τὶ
ἄντρα θέλεις, παιδί μου, γιὰ νὰ μπορέ-
σης νὰ μῆτς στοῦ Θεοῦ τὸ δρόμο;

— Ἐνα ἄντρα, Γέροντά μου, καὶ ἄς
εἶνε καὶ κερένιος.

Μετὰ ἕνα μῆνα ἡ Κυρά Κλειώ μὲ τὸν
Κύριο Πέτρο, τὸν καντυλανάφτη τῆς ἐκ-
κλησίας, ποὺ δὲν ἦτανε τοῦ δροῦμου γιὰ-
τι εἶχε καλὰ τὸ δικό του, ἕνα σπίτι, ἕνα
μαγαζί, καὶ δυὸ οἰκόπεδα, χορεύανε τὸ
χορὸ τοῦ Ἡσαΐα στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου
Δημήτρι ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ Παπά Γι-
ῶργη ποὺ ἦτανε ὁ πρῶτος ἐκκλησιαστής καὶ
καὶ πρωτοκοιμῆταρος καὶ τοὺς ἄλλαξε τὰ
στεφάνια. Καὶ ἔτσι ἡ περίλυπη ζω-
τοχῆρα ἔγινε τώρα «χαράμενη» καὶ τὰ
βάσανα ποὺ τράβηξε μὲ τοὺς χιλιούς ἱ-
ποψήφιους νηστήρας, τὰ παθήματα
μὲ τὸν πρῶτο τῆς ἄντρας, τῆς ἔγιναν τώ-
ρα μαθήματα. Ἐμπούχτησε τὰ ξυνὰ ἄ-
φοῦ ἐπεισθῆκε πόσο μουδιάζονε ἐκεῖνο
ποὺ τὰ πολυτρώγει καὶ ἐπέτρεπε μὲ τὸ
καινούργιο τῆς «ἀντρούλη», — ἔτσι τὸν ἐ-
πωναμιάζε ἡ Κυρά Κλειώ, τὸ νέο τῆς
ἄντρα — καλὰ κι' ἐμεῖς καλλιτέρα.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ «ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΥ»

Δὲν λέγομεν τίποτε διὰ τὴν διελίδον
εἰκόνα, «Οἱ γάμοι τοῦ Μεγάλου Ἀλε-
ξάνδρου», καὶ ὅσον αὐτὴ ὀμιλεῖ μόνη
τῆς. Ἡ ἐξαιρετικότης αὐτῆς καὶ ἐξ ἀ-
πόψεως ἱστορικῆς καὶ ἐξ ἀπόψεως καλ-
λιτεχνικῆς εἶνε πασιφανῆς. Μετὰ τῆς
σχετικῆς, διελίδου ὁσαύτως, εἰκόνας
«Ὁ θάνατος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου»
τὴν ὁποίαν θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ
δεύτερον φύλλον, θὰ ἀποτελέσουν αἱ
δυὸ μαζί, μὲσα σὲ μιὰ ὥριαν κρινίζαν,
ἕνα σπάνιον στόλισμα διὰ κάθε ἑλληνο-
πρεπεῖς σολόνι.

Ἀλλ' οὔτε καὶ διὰ τὴν εἰκόνα τοῦ
τελευταίου ἐξωφύλλου, «Ὁ Περικλῆς εἰς
τὸν Δυναστητὸν» δὲν λέγομεν τίποτε, ἄ-
φοῦ καὶ αὐτὴ ὀμιλεῖ μόνη τῆς. Οὔτε καὶ
διὰ τὴν πληθώραν τῶν καλλιτεχνικῶν
εἰκόνων τοῦ κειμένου θὰ ὀμιλήσωμεν.

Θέλωμεν μόνον νὰ ποῦμε δυὸ λόγια
διὰ τὴν τὸσον λιτὴν εἶναι τὴν ὀμορφιά τῆς
ἀπλὴν ὅσον καὶ θαυμασίως καλλιτεχνικὴν
εἰκόνα τοῦ «ἐξωφύλλου, τὴν εἰκονίζου-

σαν τὴν περίφημη Ἱταλίδα Ἐλίσα Στούρτ.
Ἐσταδιοδρόμῃσε πρὸ 48 περίπου ἐτῶν.
Πλουσία κόρη καὶ μορφωμένη, κατέστη
δημοφ. λεσάτη καὶ ξακουστὴ εἰς ὅλην
σχεδὸν τὴν Ἱταλίαν διὰ τὴν πρωτοφανῇ
καλοσύνην τῆς, τὴν ἀγαθοεργίαν τῆς, τὴν
ὁπσίαν ἐνήσκησεν μέχρι τελείας αὐταπαρ-
νήσεως, ὥστε ἐντὸς πενταετίας νὰ ἐξο-
δεύσῃ δι' ἀγαθοεργῶν σκοποὺς ὅλην τὴν
μεγάλην περιουσίαν τῆς. Ἦτο πλουσία
καὶ ἀριστοκράτης καὶ ὅμως οὐδέποτε ἐ-
φόρσε μεταξὺ τῶν ἄλλων εἰδὸς πολυτελεῖς
φόρεμα, Ἐντὶνέτο πάντοτε ὡς τὴν πτω-
χοτέρα κόρη. Ἐδίδε τὸ παράδειγμα τῆς
λιτότητος καὶ ἀπλότητος. Καλλονὴ δὲ
ἐκπαγλὸς καὶ πλουσία καὶ ἀριστοκράτης—
καὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεῖνους εἰσήμεινε
πολὺ τὸ «ἀριστοκράτης» — τὰ προξενεῖα ἄ-
πὸ τοὺς καλλιτέργους ἐπεφταν σὺν βροχή.
Ὅμως, ἡ ὠραιότατὴ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν
μορφὴν Ἐλίσα, κατακυριευμένη ἀπὸ τοὺς
ἀνθρωπιστικωτέρους παλμούς καὶ ἀπὸ
τὰς ἀγαθοεργῶν ροπὰς τῆς εἰς τὰς ὁ-
ποίας εὗρισκεν, ὡς ἄλλωστε ὄλαι αἱ ἐξαι-
ρετικαὶ φύσεις, τὴν ἄπασαν εὐτυχίαν τῆς
δὲν ἔδιδε προσοχὴν σὲ κανένα. Τὸ ὄνει-
ρόν τῆς ἡ εὐτυχία τῆς ἦτο: νὰ ζῇ διὰ
τοὺς ἄλλους. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Μεγάλη
ἐπὶ τῆς Εὐρυπίας Ἐπιτροπῇ τῆς Ρώμης
τὴν ἐ-οῖβενσε μὲ ἐμφανὴ ἐξαιρετικότητα
«ὡς τιμῶσαν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν τὸ
γυναικεῖον φύλλον μὲ τὴν δύο ἀπαράμι-
λιν ὁμορφίαν τῆς». «Τὸ Ἐγεγερτήριο»,
τὸ ὁποῖον διεξοδικώτερον θὰ ὀμιλήσῃ
στὸ ἐπόμενον φύλλον διὰ τὴν ἀξίαν τὴν
ὁποίαν ἐνέχει ὁ θεῖος συνδυασμὸς τοῦ
κάλους τῆς μορφῆς μετὰ τοῦ κάλλους
τῆς ψυχῆς, ἐθεώρησε καθήκον του νὰ
τιμῇ τὸ πρῶτον τοῦ φύλλον μὲ τὴν
εἰκόνα τέτοιαις γυναίκα, ἡ ὁποία διὰ
τῆς ζωῆς τῆς ἠθέλησε νὰ διδάξῃ τὸν ὁ-
ραῖον τῆς γυναίκας προορισμὸν καὶ νὰ
τὴν προβάλῃ καὶ ὡς ὑπόδειγμα εἰς τὰς
πλουσίας Ἑλληνίδας ἐκεῖνας αἱ ὁποῖαι
ὡς σκοποὶν τῆς ζωῆς τῶν ἔχουν θέσιν
τὴν ματαιοδοξίαν, τὴν κοῦφον ἐπίδειξιν
τὴν σπατάλην τοῦ πλούτου τῶν ὑπὲρ
ἐγωιστικῶν καὶ μόνον σκοποῦν, μὴ κατε-
γινόμεναι καὶ μὴ καλλιτεργούσαι τὴν ψυ-
χικὴν ὁμορφίαν, τὴν πιδ εὐδοσίαν καὶ τὴν
πιδ ἀμείραντὴ ὁμορφίαν κάθε γυναίκας.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΖΗΛΙΑΡΗ

Τὸ αἶσθημα τῆς ζήλιας ἐκδηλώνεται
δυστυχῶς πολὺ ἐντονώτερον καὶ περιεκτι-
κωτέρως εἰς τοὺς Ἑληκῆς. Ἀλλὰ τὸ
σπουδαῖον τῆς ζήλιας ἐκτὸς ποὺ εἶνε ὑπό-
λειμμά βαρβάρου ἐγωισμοῦ, ζημεῖ ὠνεῖ
πολὺ περισσότερον ἐκεῖνον ποὺ τὸ ἔχει.

Δὲν τοῦ ἀφίνει ἡ
συχία. Ὅσοι λοιπὸν
τὸ ἔχετε καὶ θέλε-
τε νὰ μαλακώσετε
λίγο τὰ δόντια του,
παρακολουθήσατε τὸ
δημοσιεύμενον στὸ
«Ἐγεγερτήριο» διή-
γημα τὸ τὸσον βα-
θειὰ ψυχολογημέ-
νον καὶ τὸσον ἡ-
θικόν, μεγαλειω-
δὸς ἡθικόν, γραμ-
μένο ἀπὸ τὸν Δι-
ευθυντὴ κ. Δ.
Βουτετάκη μὲ τὸν
τίτλον «Ἡ γυναῖ-
κα τοῦ ζηλιάρη».
Δὲν θὰ χάσετε.

ΥΠΟ Δ: ΒΟΥΤΕΤΑΚΗ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΙΕΙΣ

Πρὸς τοὺς γονεῖς ποὺ θέλουν νὰ κάνουν
ἐκλεκτοὺς ἐπιγόνους.

Τὸ αἶσθημα τοῦ ἔρωτος εἶνε ἀναμφι-
σβήτητος τὸ δυνατότερον, τὸ ἀκατανικη-
τότερον, ἀλλὰ καὶ τὸ φυσικώτερον τῶν
ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων. Καὶ εἶνε τοι-
οῦτον ὅς ἐκ τῆς πανυψηλοῦ σκοπιμότη-
τος τῆς Δημοουργίας, ἥτις ἠθέλησε διὰ
τοῦτου, ὡς μέσου, νὰ συνδέσῃ καὶ ἀσφα-
λίσῃ τὴν διαίωνα τὴν ἀνθρωπίνου γέ-
νους.

Μέγα λοιπὸν καὶ ὑψηλὸν τὸ αἶσθημα
τοῦτο, ὡς εἶνε μέγας καὶ ὑψηλὸς ὁ ἀ-
πώτερος σκοπὸς του.

Ἀλλ' ἐνῷ τὸ ἐρωτικὸν αἶσθημα ἐν τῇ
βάσει του εἶνε τὸ αὐτὸ εἰς ὅλα τὰ μῆκη
καὶ πλάτη τῆς ὑδρογενεῖς σφαίρας καὶ
εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς αὐτῆς, διαφέρει
οὐχ ἥττον καὶ κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἐμ-
πνευσέως του καὶ κατὰ τὸν τρόπον τῆς
ἐκδηλώσεώς του, ἀναλόγως τοῦ κλίμα-
τος, τῆς ἰδιοσυστάσεως, τῆς μορφώσεως,
τῶν παραδόσεων, τῶν θρησκευτικῶν δο-
ξασίων, τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων καὶ ἐν
γένει τοῦ καθόλου πολιτισμοῦ ἐκάστου
λαοῦ.

Καὶ ἰδοὺ διατὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἐρωτι-
κὸν αἶσθημα διαφέρει τοῦ ἐρωτικοῦ αἰ-
σθηματος τῶν ἄλλων λαῶν, ὅσον διαφέ-
ρει καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς
κατὰ τὰς ἐνδιαθέτους λειτουργίας τῆς
καθ' ὅλου ἰδιοσυστάσεως του ἀπὸ τοὺς
ἄλλους λαοὺς τῆς γῆς.

Καὶ ἰδοὺ διατὶ τὰ ἐρωτικὰ δράματα,
τὰ ἐμπνευσμένα εἰς ξένας χώρας, γραμ-
μένα καὶ κομμένα ἐπὶ τῆς αἰσθηματικῆς
ἰδιοσυστάσεως ἄλλων λαῶν, δὲν εἶνε δυ-
νατὸν παρὰ τὰ εὐρίσκωνται παράχρηδα
νὰ τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν εἰς πολλὰ αὐ-
τῶν σημεία, μεταφερόμενα καὶ παιζό-
μενα ἐν ἡλλάδι.

«Ὁ ἔρως τῶν ὑπερόχων» λοιπὸν εἶνε
δράμα, ἐμπνευσμένον ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ
τὴν Ἑλληνικὴν φύσιν καὶ ἀπὸ τὰς εἰ-
δικὰς αἰσθηματικὰς αὐτῆς
συνθέσεως καὶ ἀπὸ τὰ ἰδι-
οκὰ τῆς Κλασσικῆς Ἑλ-
ληνικῆς σκέψεως.

Εἰς τὸν ἔρωτα τῶν
ὑπερόχων διαγράφονται
δυὸ Κολοσσοί. Ἐνας ὑπερ-
ψηλὸς ἔρως ἐντενθεῖν, ὁ
ὅστις ἐκείθεν, Καὶ ἐν τῇ
εὐγενικῇ διαπάλῃ τῶν δύο
τοιούτων Κολοσσῶν, πάλη
ἐκτενέστατη ἀμφοτέρωθεν μὲ
τὴν σφοδρότεραν ἐντασιν,
ὁ πρῶτος Κολοσσός, τὸ
ἐρωτικὸν αἶσθημα, ὅσα
χωρεῖ ἐν ὑποκλίσει πρὸ
τῆς γαμινώδους ἀκαμφ-
θῆς τοῦ δευτέρου Κολοσ-
σοῦ, ἐνδὲς ὑπερανθρώπου
με Ἀρχάς, μὲ ἐδραίας πε-
ποιθήσεις, μὲ λαβευμένους
εἰς τὴν ψυχὴν του τοὺς
σκοποὺς τῆς ζωῆς του,
σκοποὺς ὑψηλοὺς, μεγα-
λειώδεις, οἱ ὁποῖοι ἀπο-
τελοῦν τὴν ὑψηλὴν ἠθρῇ

σκείαν του, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐμπνέουν, τὸν
κρατύνουν, τὸν μεγαλύνουν καὶ τοὺς ὁ-
ποῖους τίποτε δὲν εἶνε δυνατόν νὰ κλο-
νίσῃ, τίποτε νὰ κάμῃ, τίποτε νὰ μετα-
τρέψῃ, καμμίαν Θύελλα νὰ τοὺς ἐκριζώσῃ
κανένα δέλεαρ νὰ τοὺς δελεάσῃ.

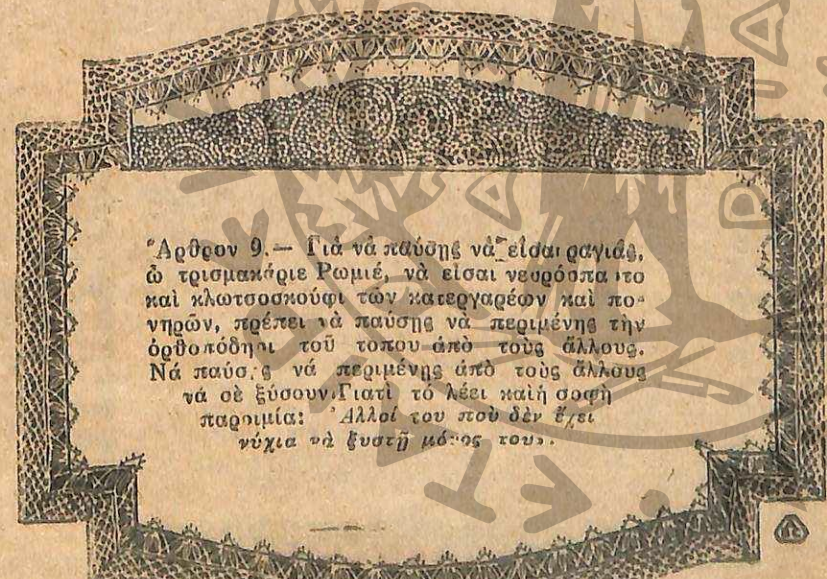
Ὅσοι ἔχετε παιδιά, κορίτσια ἢ ἀγό-
ρια, μὴ προσπαθῆσετε νὰ καταπνίξετε
τὸ ἐρωτικὸν αὐτῶν αἶσθημα. Διότι, καθ'
ὁ φυσικὸν, δὲν καταπνίγεται. Ἀλλὰ προ-
σπαθῆσετε νὰ τὸ ἐξυγνεύσετε ἐν τῇ ἐν-
διαθέτῳ ἐπώασει του, νὰ τὸ ἐμβολιάσετε
ἐν τῇ γεννήσει του μὲ ροπὰς εὐγενιστι-
κάς. Παρακινήστε τα νὰ διαβάσουν δυὸ
καὶ πέντε φορὲς τὸν «Ἐρωτα τῶν ὑπε-
ρόχων», ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν εἶνε δυ-
νατὸν νὰ μείνῃ ἀνεπηρέαστος ἡ ἐρωτικὴ
τῶν διαθέσεις, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μὴ
ἐγκεντρισθοῦν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν τὰ
σπέρματα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐκκολάπτονται
οἱ ὠραῖοι καὶ ἐκλεκτοὶ ἔρωτες, διὰ τῶν
ὁποίων καὶ μόνον ἀναπαράγεται ὁ ἀν-
θρώπος ἐπὶ τὰ βελτίῳ ἥτις ἐ-
πιτελεῖται τὸ θεϊότερον ἐν τῷ κόσμῳ ἀ-
γαθόν.

Ὁ Συγγραφεὺς

Δ. ΒΟΥΤΕΤΑΚΗΣ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΡΩΤΗ

Δωμάτιον πλουσίως ἐπιπλωμένον. Νέ-
ος ἀπλὰ ἐνδεδυμένος, μὲ συμπαθεῖ μορ-
φήν, ὡσεὶ 30 ἐτῶν, οἰκοδιδάσκαλος, Νί-
κανδρος ὀνομαζόμενος, κάμνει μᾶθημα
εἰς τὸν πρωτότοκον υἱὸν τοῦ σπιτιοῦ,
εἰκοσαετῇ, Κωστάκη ὀνομαζόμενον. Ὁ
διδάσκαλος διορθώνει σιωπηρῶς τὰ γρα-
πτὰ τοῦ Κωστάκη, παρακολουθοῦντος
τοῦτον τὴν διδασκαλίαν μετὰ προσοχῆς. Ὁ
διδάσκαλος στρέφει τὸ βλέμμα του κά-
ποτε πρὸς τὸν μαθητὴν ὡσεὶ καὶ νὰ τοῦ
ἐξηγῇ. Μετὰ λεπτά τινα εἰσέρχεται ἡ
πρωτότοκος θυγατέρα τῆς Οἰκογενείας,
Ἑλένη ὀνομαζομένη ὁ διδάσκαλος μόλις
ἐπλησίασε αὐτὴ σκικνεται, ὑποκλίνεται,

Ἀρθεὺν 9. — Γιὰ νὰ παύσῃς νὰ εἶσαι ἄγαν, ὡ
τρισμακίριε Ρωμιέ, νὰ εἶσαι νεοσώπατο
καὶ κλωτσασκούφι τῶν κατεργαρέων καὶ πο-
νηρῶν, πρέπει νὰ παύσῃς νὰ περιμένῃς τὴν
ὀρθολόδη τοῦ τοποῦ ἀπὸ τοὺς ἄλλους.
Νὰ παύσῃς νὰ περιμένῃς ἀπὸ τοὺς ἄλλους
νὰ σοῦ ξύσουν. Γιατί τὸ λέει καὶ ἡ σοφὴ
παροιμία: Ἀλλοὶ τοῦ ποῦ δὲν ἔχει
νύχια νὰ ξυστῇ μὲς του.

ἡ δὲ Ἑλένη τῷ τείνει τὴν χεῖρα τῆς Με-
τὰ τὸν χαιρετισμὸν κάθεται πλησίον τοῦ
ἀδελφοῦ τῆς κρατοῦσα ἐργόχειρον καὶ
ἀρχίζει νὰ κεντῇ. Ὁ διδάσκαλος ἔξακο-
λουθεῖ τὰς διορθώσεις τῶν γραπτῶν, ὁ-
πότε ἡ ὑπηρετρία εἰσελθούσα εἰς τὸ δω-
μάτιον ἐκ τοῦ ἄλλου ἄκρου καλεῖ τὸν
Κωστάκη ὀνομαστικῶς).

Μαρία (ὑπηρετρία). Κύριε Κω-
στάκη, μπορῶ παρακαλῶ νὰ Σὰς πῶ μιὰ
στιγμὴ;

Κωστάκης (ἐγειρόμενος στρέφε-
ται πρὸς τὴν ὑπηρετρίαν μὲ θυμόν).

Μὰ σὰς εἶπα χίλιες φορὲς ὅταν κάμνω
μᾶθημα μὲ τὸν διδάσκαλον μου νὰ μὴ
μὰς ἐνοχλῇ κανεὶς (ὀλοένα ἐξαπτόμενος)
ἂν τὸ ξαναπαναλάβῃς ἐσὺ τὸ ξέρεῖς. Πε-
ρίεργοι ἄνθρωποι μὰ τὴν ἀλήθειαν.

Διδάσκαλος (μὲ ἐλαφρὸν μορ-
φασμὸν ἀποδοκιμασίας) Κωστάκη!! (Ἡ
ὑπηρετρία φεύγει, ὁ Κωστάκης ἐπανακά-
θεται λέγων).

Κωστάκης. Συγγνώμην Κύριε δι-
δάσκαλε.

Διδάσκαλος. Μὰ Κωστάκη μου,
ὅσα καλὰ πράγματα μανθάνει τις, νομί-
ζεις ὅτι τὰ μανθάνει διὰ νὰ διακοσμήσῃ
ἀπλῶς τὸν ἑαυτοῦ τοῦ; ἢ τὰ μανθάνει
διὰ νὰ τὰ ἐφαρμόσῃ πρωτίστως εἰς τὸν ἑ-
αυτὸν τοῦ πρὸς βελτίωσιν του;

Κωστάκης. Μὲ συγχωρεῖτε κ. δι-
δάσκαλε, ἀλλ' ἐθέλωσα ἀπὸ τὴν ἐνόχλη-
σιν τῆς Μαρίας.

Διδάσκαλος. Τόσον εὐκόλα λοι-
πὸν ἐλησμόνησες ἡ καὶ ἐάν δὲν ἐλησμο-
νησες δὲν τὸ ἐφαρμόξεις εἰς τὸν ἑαυτὸν
σου τὸ σοφὸν παράγγελμα; (ἀπαγγέλλει
ζωηρότερον) «Θυμὸν κρατεῖ»;

Κωστάκης. (Μὲ πρωτοφανῇ συ-
στολήν). Μὰ ἀφοῦ δὲν μπορῶ κ. Διδά-
σκαλε; μπορεῖ κανεὶς νὰ μὴ θυμώσῃ ὁ-
ταν τὸν ἐνοχλοῦν;

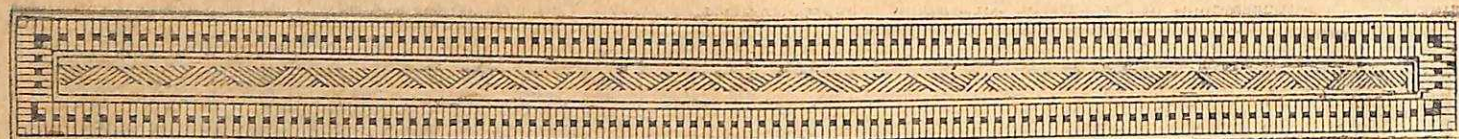
Διδάσκαλος. Τί εἶπες Κωστά-
κη; Δὲν μπορεῖς; Ἀλλ' ἐπιτρέπεται σ'
ἐναν νεόν, ποὺ ὀνειρεύεται νὰ γίνῃ με-
θαύριον διακεκριμένον μέλος τῆς κοινω-
νίας, ἐπιφανὲς ἄνθρωπος, νὰ μὴ κυρι-
αρχῇ τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ;

Νὰ μὴ ἐξουσιάζῃ καὶ δα-
μάξῃ τὰ πάθη του;

Αἰ Κωστάκη;

Κωστάκης (μὲ συ-
στολήν). Συγγνώμην κ.
Διδάσκαλε. Ἀλλοτε θὰ
προσπαθῶ νὰ μὴ θυ-
μώσω. Ὅσα προσπαθῶ
νὰ συμμορφωθῶ πρὸς τὴν
συμβουλὴν σας, καὶ ἐλ-
πίσω διὰ τῆς ἐπιμονῆς
μου νὰ τὸ κατορθώσω.

Διδάσκαλος. Τὸ
ἐλπίζω Κωστάκη ἀπὸ σέ,
διότι διὰ τῆς ἐπιμονῆς
καὶ ἐπιμονῆς δύνασαι νὰ
κατορθώσῃς, καὶ τὴν θέ-
λησίν σου νὰ ἰσχυροποι-
ήσῃς καὶ ὅτι ἄλλο θέλεις.
Καὶ μόνον ὅταν ἔχωμεν
ἰσχυρὰν θέλησιν, εὐγενῆ
αἰσθήματα καὶ ἀνεπτυγμέ-
νην διάνοιαν ἀποβύνομεν
ἰσόρροποι ἄνθρωποι καὶ
χρήσιμοι εἰς τὴν Κοι-
νωνίαν.

Κωσταντίνος. Σας το υποσχόμαι.
κ. Διδάσκαλε.

Διδάσκαλε μου, το ελπίζω. Κάθεσαι τώρα να αποτελειώσω την διόρθωσή των γραπτών μας. (Κατόπιν ο διδάσκαλος εξακολουθεί να διορθώνει τα γραπτά, όποτε εισέρχεται φίλη της 'Ελένης, Φωφό ονομαζομένη. 'Η 'Ελένη άμα τη εισόδω της Φωφώς, σπεύδει προς αυτήν, χαιρετώνται, φιλιώνται και αρχίζουν με χειρονομίες και μειδιάματα συνομιλίας χαμηλοφώνως. 'Ο διδάσκαλος τελειώνει το μάθημα σηκώνεται διά να αναχωρήσει. 'Η 'Ελένη πηγαίνει προς αυτόν τώ τειναι την χείρα της, αυτός την αποχαιρετίζει, υποκλίνεται προς της Φωφώς και εξέρχεται συνοδευόμενος από τον Κωσταντίνον. Μετά την αναχώρησιν του διδασκάλου ή Φωφό λέγει εις την 'Ελένην με κάποιαν ειρωνείαν).

Φωφό. Νά κι' ένας δάσκαλος που δεν χωριάζεται και πολύ.
'Ελένη. Χωριάζα είσαι έσθ και όχι αυτός που έχει ένα σοφό μυαλό και μια ψυχική ευγένεια που αμφιβάλλω αν θα τα έχουν άλλοι δυο σ' όλην την Αθήνα.

Φωφό (με μορφασμάν περιφρονη. σως). 'Αν τε βραδέφω από κεί, που μούβρες να μου θαυμάζεις ένα δάσκαλο.

'Ελένη. 'Αλλά τι να θαυμάζω όταν δεν θαυμάζω τους ανθρώπους του πνεύματος;

Φωφό. Νά μου θαυμάζεις ένα άξιωματικό, λεβέντι, αγέροχον, υπερήφανον με τις χρυσές επομίδες του με (και κάνει χειρονομίαν) το τρανταχτερό σπαθί του, με την μεγαλοπρεπή του, μάλιστα. Μά να μου ένθουσιάζεσαι και για ένα δασκαλό !!!... να δά ή ώρα ... (άπαγγέλει μετά ειρωνείας) «τά εις εα διούλλαβα διφθογοπαρληρητικούντα έχον τν 'Αφα βραχύν» ούφ (κάνει μορφασμάν) καυμένη 'Ελένη, δεν μου ντρέπεσαι και λιγάκι με της παλαιοντολογικες αυτές αντίληψεις σου.

'Ελένη. Σας συγχάριω φίλη μου. 'Οράα υπεράσπισιν, να σου πώ, κάνεις του γυναικειού φύλου.

Φωφό. Τί, δεν σ' άρέσει;
'Ελένη. Πώς; 'Αν σε ήκουε κανείς αντιφωμινιστής δα του εδωαίνως τη γνώμη δι έχει δικιο ή λαϊκή παροιμία που λέει: «ή γυναικες έχουν πολλά μαλμιά και λίγα μυαλά».

Φωφό. Μπά; (με έλαφρό γέλωτα) μπορ γούστα που τάχεις βλέπω, να μου βάζεις ένα δάσκαλο ίσα μένα άξιωματικό.

'Ελένη. Μά σοβαρά πράγματα είνε αυτά που λες καυμένη Φωφό ή έλαφρολογήματα ανάγια σοβαρών κοριτσιών; Και έπειτα έχομε και άξιουσας ισοτιμίας προς τους άνδρας. Νά σου πώ, ωραια επιχειρήματα δίδουν για την ισοτιμίαν ή τέτοιες ιδέες σου.

Φωφό. 'Αντε βραδεφ από κεί που θα μου πής μένα να μη θαυμάζω τη λεβεντιά παρὰ να θαυμάζω την δασκαλοσύνη!

'Ελένη. 'Επρεπε καυμένη Φωφό να ήσαν περισσότερον ανεπτυγμένοι αι φιλοσοφικοί περί της ζωής αντίληψεις σου για να μπορούσες τόση

να εκτιμήσης την αξίαν, ψυχικήν και πνευματικήν, αυτού του ανθρώπου, του δασκάλου όπως ειρωνικώς τον ονομάζεις.

Φωφό. Ούφ καυμένη 'Ελένη, δεν άφίνεις κατά μέρος της φιλοσοφίας σου και τους ψωροδασκάλους σου.

'Ελένη. 'Α!!!... να σου πώ Φωφό μου. Σ' αγαπώ εξαιρετικά, αλλά σε παρακαλώ άλλη φορά να μιλής περί αυτού του ανθρώπου με τον σεβασμόν που του άξιζει και του άξιζει ο μεγαλύτερος.

Φωφό. Μά δεν μου λες παιδί μου πως είσαι έρωτοτυπημένη με τδ δάσκαλο, παρὰ κάθεσαι και μου αναπτύσσης διέν ιδέες και κοροφέζαλα.

'Ελένη. Και αυτό αν συνέβαινε θα ύπερηφανεύομουνα διά τουτο. Διότι θα έσήμαινε ότι ή ανάπτυξις του ήθικου οργανισμού μου εξέλιχθη μέχρι μου σημείου που να μπορώ να αισθανθώ τον ευγενέστερον των έρώτων.

Φωφό. Μπά !!! (γελά) χα χα χα! Και από τότε παρακαλώ έγινε ο ευγενέστερος των έρώτων ο έρως προς άσήμους και παχωδές άνθρώπους;

'Ελένη. Από τότε που έσθ δεν φαντάζεσαι. Δεν είνε Φωφό μου ό προς την σάρκα, ή τα έξωτερικά διακοσμητικά, έρως, ο ευγενέστερος των έρώτων, όπως σθ νομίζεις. Αυτόν τον έρωτα τον έχουν και τα ζώα.

Φωφό. 'Αλλά ποιος είνε;

'Ελένη. Είνε ο εξ εκτιμήσεως έρως, ο έρως εκείνος που συλλαμβάνεται από τας άρετάς και την έσωτερικήν, πνευματικήν και ψυχικήν, ωραιότητα του ανθρώπου (εισέρχεται ή μητέρα της 'Ελένης κ. Φανή ρίπτονσα λοξές ματιές εις την κόρην της και χαιρετά την Φωφό λέγουσα).

Φανή. Τί κάνεις Φωφό μου; τί κάνεις παιδί μου; (ή 'Ελένη εισέρχεται εις παρακείμενον δωμάτιον, ή δέ μητέρα της έπωφελομένη της άπουσίας της λέγει με προσφύλαξιν διά να μη άκουσθ ή από την 'Ελένην και χαμηλοφώνως εις την Φωφό).

Σε παρακαλώ Φωφό μου, σθ που είσαι μπιστική φιλενάδα της 'Ελένης μου, μήπως εκατάλαβες τι έχει τώρα κάμποσο καιρό και την βλέπω και άλλαξε και είνε όλο σκεπτική και μελαγχολική; μήπως κι' είνε καμιά έρωτοδουλιά στη μέση;

Φωφό. Δεν βαρύνει κυρὰ Φανή. Δεν είνε τίποτε. Είνε ή έντύπωσις καμιά φορά από τα βιβλία που διαβάζομε.

Αυτό το παθαίνω και εγώ κάποτε και μελαγχολώ από κανένα ογκινητικό μυθιστόρημα άλλ' ύστερα μου περὰ. Βλέπεις κυρία Φανή, τα σημερινά βιβλία έπηρεάζουνε πολύ τις σκέψεις των κοριτσιών.

Φανή. Νά, ναι παιδί μου. Αυτά τα βιβλία το λένε όλος ο κόσμος γυρίζουνε τα μυαλά των κοριτσιών. Τι καλά πούκανα εγώ που δεν διάβασα ποτέ κανένα σουβλη μου τή ζωή (εισέρχεται ο σύζυγος της κυρίας Φανής, κδρ 'Αλέκος, εύχαρις λίαν, χαιρετίζει την Φωφό λέγων).

Κδρ 'Αλέκος. Καλώς την καλή μου Φωφό που για μένα είνε όλο γούρι και τύχη. Καλά που σ' ήύρα Φωφό μου για να σου πώ της εύχαριστίες μου για τδ γούρι που μούδωσες τδ πρωί που συναπαντητήκαμε.

Φωφό. Μά τα πιστεύεις αυτά τα παραμύθια κυρία 'Αλέκο;

Κδρ 'Αλέκος. 'Α! εγώ τα παρατηρώ αυτά. Τον πρώτο που θα συναντήσω τδ πρωί αν είνε γρουσουζής θα πανε όλες ή δουλιές της ήμέρας κακά. Και σήμερα που συνήντησα εσένα πρώτη, έπειγε δόξα, τώ Θεώ πρώτα ή δουλειά και κέρδια μερικά όλοστρογγύλα εκατομύρια σθ χρηματιστήριο! θα σου κάνω ένα δώρο όπως τδ θέλεις.

Φωφό. Ευχαριστώ πολύ για την καλοσύνη σας, κδρ 'Αλέκο. 'Αλλά δεν βαρύνεσθε που σάς έδωσα γώ τδ γούρι. Είσθε ο ίδιος τυχερός και άξιος και γι αυτό κερδισατε.

Κδρ 'Αλέκος. Τίποτε, τίποτε. 'Εγώ τα πιστεύω αυτά.

Φωφό. Ποιος την χάρι τώρα της 'Ελένης, που έτσι μεγαλδωντας ή προίκα της θα μπορ ή πάρη τον καλλίτερο της 'Αθήνας.

Κδρ 'Αλέκος. (πλημμυρισμένος από εύχαριστηση και διάχυσι λέγει με κομπασμόν) Αί μά βέβαια πως τώρα πιά τουλάχιστον γ'πουργό τον θέλουμε άποτεινόμενος προς την γυναικά του) αϊ τί λες γυναικούλα μου είσαι εύχαριστημένη να φτάξη ή τύχη της κόρης σου με χρι γ'πουργού, ή μπάς και θέλεις και παραπάνω; (κλείνει τδ μάτι προς την Φωφό).

Φανή. (κάνοντας τδ σημείον του σταυρού). Δόξα νάχη ο Θεός. 'Οτι θέλει ή χάρι του.

Κδρ 'Αλέκος. Λοιπόν Φωφό μου. Πού να σε γυρεύω αύριο. Τώρα που σε βρήκα στήν ώρα πάνω, κι' έγω και τή όρεξη πάμε μιά στιγμή στα έμπορικά να διαλέξης δτι δώρο σ' άρέσει. «Τδ γοργό και χάριν έχει».

Φωφό. Δεν βαρύνεσθε, κδρ 'Αλέκο, σας εύχαριστώ πολύ. Είνε περιττό.

Κδρ 'Αλέκος. 'Α! 'Ολα κι' όλα. Μ' αντιλογίες δεν θέλω. Εγώμαι 'Αρβανίτικο κεφάλι (προς την γυναικά του) άντε ντύσου γυναικούλα μου μάνι μάνι νάρθης μαζί με την 'Ελένην να πάρετε και σεις δτι θέλετε.

Φανή. 'Εγώ καλά μαι. Δεν έχω να βάλω τίποτις.

(Είς τδ επόμενον ή συνέχεια)

Η σκηνή σθδ Κάϊρον της Αιγύπτου. Δωμάτιον καλώς έπιπλωμένον. 'Ανδράς β' Γραμματέας του Προξένου της 'Ελλάδος. Εύρίσκειτε μόνος εις τδ δωμάτιον και σκεπτικώς βηματίζει άνω κάτω. (Χτυπούν στην θύρα).

'Ανδρ ε ας. 'Εμπρός. (άνοιγει ή θύρα και εισέρχεται Κύριος).

Κδρ'ιος. Καλή μέρα σας Κύριε γ'πουργέ.

'Ανδρ ε ας. Καλή μερα σας Κύριε Παπαδόπουλε. (τφ τειναι την χείρα) Καθήστετε παρακαλώ. (Καθήζουν, άμφοτεροι) Καλά που ήλθατε.

Παπαδόπουλος. Μά αφού μ' έζητήσατε κ. ύποπρόξενε,δεν μπορούσα παρὰ να έλθω και να τεθώ εις τας διατάγας σας.

γ'πουρ όξενος. Σας εύχαριστώ. 'Ηθελα κ. Παπαδόπουλε να μου δώσετε μερικάς πληροφορίας διά μίαν έπίσημον στατιστικήν που θα συντάξω. Και μου είπαν ότι είσθε ο πιδ κατάλληλος και ως εκ του επαγγέλματός σας και διότι είσθε παλαιός κάτοικος. του Κάϊρου.

Παπαδόπουλος. Είμαι πρόθυμος εις ότι δύναμαι να σας φανώ χρήσιμος.

γ'πουρ όξενος. Ευχαριστώ πολύ. Δεν μου λένε παρακαλώ κ. Παπαδόπουλε, πόσοι και ποιοι όμογενεις έν Κάϊρω έχουν περιουσίαν άνω των 500 χιλιάδων λιρών;

Παπαδόπουλος. Πολύ εύχαριστώ, κ. ύποπρόξενε, αφού μάλιστα πρό όλίγων ήμερών είχαμε αυτήν την συζήτησιν και τούς έχω ποιχείρους εις την μνήμην μου.

γ'πουρ όξενος. 'Ελσημόνησα να προσθέσω ότι μου χρειάζεται και κάθε άλλη σχετική πληροφορία, περί του άριθμού των μελών της οικογενείας έκαστου τούτων. Πόσα άρρενα πόσα θήλεα. Πόσα έγγαμα, πόσα άγαμα. Τι επαγγέλλονται και ποίαν ως έγγυστα ήλικίαν έχουν. έφ' όσον έννοείται γνωρίζετε και σεις (ο γ'πουρ όξενος παίζνει μολίβι και κρατεί σημειώσεις).

Παπαδόπουλος. Λοιπόν κ. ύποπρόξενε έχομεν τόν κ. 'Αντώνιον Παπαδόουκα άτεκνον με δύο εκατομύρια λίρες έν Πελοποννήσων. Τόν κ. 'Αναστάσιον άουκιν έν Βόλου, χηρευόμενον με δύο υιούς, άγάμους εις τδ χρηματιστήριον έργαζόμενους, από 28-30 έτών με ένα εκατομύριον λίρες. Τόν κ. Δημήτριον Ντουκην με τρεις κόρες, άγάμους από 20-25 έτών, με 800 χιλιάδες λίρες περίπου. Τόν κ. Γεράσιμον Βλάντα άτεκνον με 500

χιλιάδες λίρες και τόν κ. Προκόπη 'Αγέλαστον έν Κεφαλληνίας με δύο παιδιά, ένα άγόρι 15 έτών και μία κόρη ως 20 έτών και με δύο εκατομύρια λίρας. Αυτοί είνε οι άνω των 500 χιλ. λιρών πλούσιοι του Κάϊρου. Οι κάτω όμως των 500 χιλ. είνε πολλοί. Δεν ξέρω αν τούς θέλετε κι' αυτούς.

γ'πουρ όξενος. 'Οχι. Αυτοίδεν μου χρειάζονται. Ευχαριστώ πολύ και σας είμαι ύπόχρεως (σηκώνεται ο κ. γ'πουρ όξενος, σηκώνεται και ο Παπαδόπουλος προς τόν όποιον δίδει τδ χέρι ο κ. γ'πουρ όξενος).

Παπαδόπουλος. Τίποτε κ. γ'πουρ όξενε και εις ότι άλλο με θέλετε καμιά φορά, είμαι στάς διαταγας σας.

γ'πουρ όξενος. Ευχαριστώ, εύχαριστώ. Χαίρετε.

Παπαδόπουλος. 'Αντι-χαίρετε κ. γ'πουρ όξενε (και εξέρχεται 'Ο γ'πουρ όξενος, όσως είχε άυτοσυντηθή παντού αλλά στα σωτά β' γραμματέως, αφού εμεινε μόνος αρχίζει να βηματίζει και να μονολογεί) Προκόπιος 'Αγέλαστος δύο εκατομύρια λίρες με δύο παιδιά, εκ των όποιών τδ ένα είνε κόρη για παντρεία με προίκα ένα εκατομύριο λίρες (στέκει λίγο και συλλογίζεται, ιλαροῦται τδ πρόσωπόν του, με έλαφρόν μειδίαμα εξακολουθεί μονολογών) 'Αμα έξοδεύσω της 100 χιλιάδες, ο διάβολος να σκάση θα τα καταφέρω. (χτυπά κάποιος).

γ'πουρ όξενος. 'Εμπρός(άνοιγει ή θύρα εισέρχεται Κύριος τόν όποιον ύποδέχεται με μεγάλην οικειότητα και εύχαριστήσιν ο γ'πουρ όξενος χαρούμενος και γελαστός του δίνει τδ χέρι).

γ'πουρ όξενος. Βρε καλώς τδ Γιώργω. Καλά πούρθεσ στην ώρα πάνω διά να σου ανακοινώσω ένα σχέδιό μου

που μόλις πρό όλίγου συνέλαβα, που αν επιτύχη καυμένη Γιώργω, θα μάς τδ έξαργυρώσουν με ένα εκατομύριο λίρες!

Γιώργος. Με καταπλήττεις βραδεφ με τα (κάνει χειρονομία) μεγάλα σχέδια σου, που θα φέρουν εκατομύρια τις λίρες.

'Εγώ συβάζομε και με 100 χιλ. μόνον (με κάποια ειρωνεία).Γιά μίλα καλά παιδί μου, ένα εκατομύριο λίρες !!!... Μά βγαίναν έτσι εύκολα νομίζεις τόσες λίρες;! ή μήπως έχεις χάση- την αίσθησιν του άριθμού ... «ένα εκατομύριον»...!!

γ'πουρ όξενος. 'Όσο δύσκολα βγαίνουν άλλοτε, έτσι εύκολα πάλι βγαίνουν κάποτε. Ζήτημα τύχης, αλλά και καταποσούνης, και κάποτε και ικανότητος.

Γιώργος. 'Ε, δεν λέγω και όχι. Γι' ός τδ άκούσωμε λοιπόν αυτό τδ μεγαλειόβολο σχέδιο.

γ'πουρ όξενος. Μη τδ παίρνεις παρακαλώ σ' άστεία, γιατί εγώ σου μιλω πολύ σοβαρά. 'Αλλά καθίσε πρώτα (καθίζει ο γ'πουρ όξενος) καθίζει συγχρόνως και ο Γιώργος) και άπόβαλε καθ' ιδέαν άστειότητος διά να άκούσης ή όλην σου την προσοχήν, διότι συ έπαιναλαμβάνω σοβαρώς ότι πρόκειται περί σοβαράς ύποθέσεως.

Γιώργος. Μά αυτή ή ύπόθεσις, έπιχειρήσις είνε, έμπόριον είνε, τι είνε έπί τέλους;

γ'πουρ όξενος. Είνε λίγο άπ' όλα. 'Εβαλα σθδ νοῦ μου, φίλε μου να παντρευτώ, αλλά να παντρευτώ με πολλές λίρες.

Γιώργος. Μά με λίρες θα παντρευτής, ή με γυναικά;

γ'πουρ όξενος. Πρώτα με λίρες κι' ύστερα με γυναικά.

Γιώργος. 'Αν λείπουν οι λίρες δεν παίρνεις τη γυναικά;

γ'πουρ όξενος. 'Αν έχασα τδ νοῦ μου.

Γιώργος. Τώρα κα τάλα τδ σχέδιό σου. Νά βρης καμιά πολύ φερνή, σιτραβή, μουστή, ή δτι θέλει άς είναι και να στεφανώθης της λίρες της.

γ'πουρ όξενος. 'Ακριβώς και την ήύρα κι' όλας.

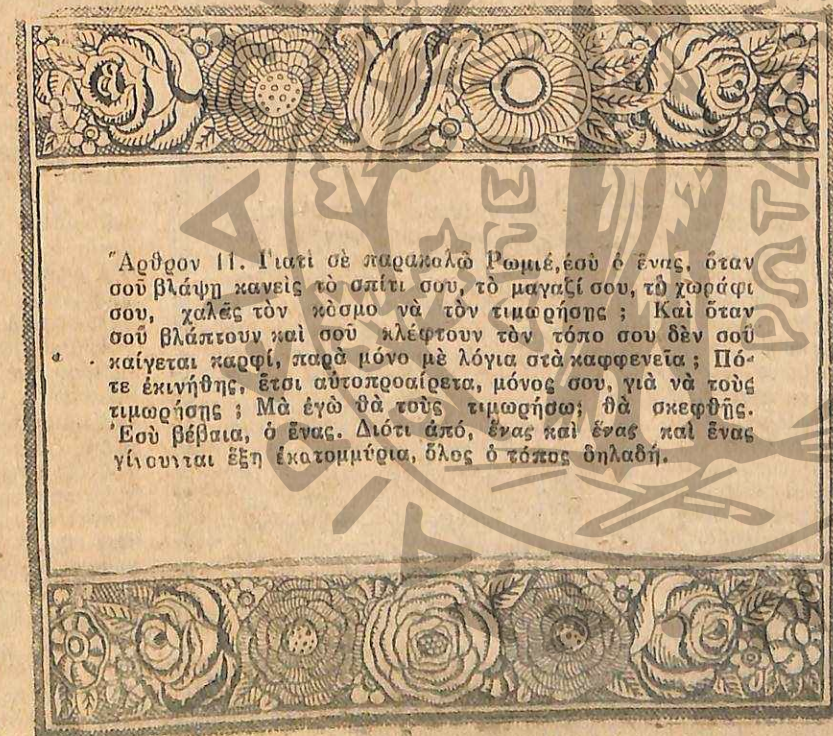
Γιώργος. Μαρε τί λες; Την ήύρες; ! !

γ'πουρ όξενος. Ναι 'Αλλ' όχι έτσι που νομίζεις, Δεν τδ φχιάσαμε δηλαδή άκόρη.

Γιώργος. (με έλαφρόν ειρωνείαν) 'Αντε ά τε ! !...

Τα φχιάσες εσθ μέκεινη, χωρίς έκείνη να έχη χαμπάρι. 'Ετσι;

γ'πουρ όξενος. 'Αριβώς. Και τώρα πρέπει να κατορθώσωμε να τδ φχιάση κι' έκείνη μεμένα ('Απολουθεί)

"Αρθρον 11. Γιατί σε παρακαλώ Ρωμέ,εσθ ο ένας, όταν σου βλάβη κανείς τδ σπύτι σου, τδ μαγαζί σου, τδ χωράφι σου, χαλές τόν κόσμο να τόν τιμαρώσης; Και όταν σου βλάβουν και σου κλέψουν τόν τόπο σου δεν σου καίγεται καρφι, παρὰ μόνο με λόγια στα καφφενεία; Πότε έκινήθης; Έτσι αυτοπραοίρεται, μόνος σου, για να τούς τιμαρώσης; Μά εγώ θα τούς τιμαρώσω; θα σκεφθής. 'Εσθ βέβαια, ο ένας. Διότι από, ένας και ένας και ένας γίνονται έξη εκατομύρια, όλος ο τόπος δηλαδή.

Η ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΟΥ

Ἐνθυμούμαι, στὰ μικρὰτά μου πού
ζοῦσα στὸ χωριό μου,τὴν κοινότητά του.
Εἶνε δὲ τὸ χωριό μου, ἕνα ὀρεῖνὸ χωριό
τῆς Ἐπαρχίας Ἀποκορώνου τοῦ Νομοῦ
Σφακίων, Κεφαλὰς λεγόμενον, ἀπὸ τὰ
μεγαλύτερα Κεφαλοχώρια τῆς Κρήτης,
ὕμεινὸ καὶ φτωχὸ καὶ σὲ μὴ ἀπὸ τὰς
θεσματικώτερας καὶ μαγευντικώτερας το-
ποθεσίας τῆς Κρήτης κείμενον.

Μεγαλειώδες πανόραμα εμφανίζει ἡ βορηνίη πλευρά τῆς Κρήτης ἀπὸ τὸν Κεφαλά ἐπισκοπομένην. Τα εὐκτα "Ὅρη μετὴν μεγαλοπρεπὴ ἐπιβλητικότητά των, ὁ Γέφυρ Ψηλορείτης, Ὑψηλός, εἰδυέντος, μετὴν ἀγέγραχον ὑπερφανεῖαν Του ὅστις ἐπὶ τὰς ἀγάλαστον ἐλίκκισαν τὸν Μεγαλειτέρων Θεόν, τὸ Ρέθυμνον, τὸ Μυλοποτάμον, ἡ Δραπανοκεφάλαι, τὸ Ἀκροτήρι, τὸ περιφωμὸν λιμάνι τῆς Σούδας, ὅλη ἡ Ἐπαρχία Ἀποκορώνου μετὰ, σάν διαμαντόπετρες ἐπὶ τοῦ περιδεδαιώσαν Ἀρχοντοπολίτης, χωριά του, τὸ ὡς ἀπέραντος θαλασσινὸς κάμπος, ὀλίγα βήματα διπλά του, ἀπλοῦμενον Κρητικὸν πέλαγος, ὅλα αὐτὰ, λικνίζουσιν τὸ πνεῦμα καὶ τὸ βλέμμα φαντασμαγορίαν ἀποτελοῦντα, τὸ βλέπετε μετὰ πλείοτερσφικὴν ματιὰ ἀπὸ τὸν Κεφαλά.

Χαίρε, ὦ τριεῖς· ἀστο χωρὶς τῆς γεν-
νήσεώς μου! Ἐάν ὁ ἀνεξερεύνητος, εἰς
τάς Βουλὰς τοῦ Δημιουργοῦ σὲ ἔρριπεν
ἀπάνω σὲ χαρδὶκα καὶ πέτρες ἄγονες διὰ
νὰ τήκεσαι ἀπὸ τὴ φτώχεια σου, σὲ ἀπο-
ξήλωσεν ὡς ἀπὸ θεσματικότητος ὑπερ-
πόχους πού σοι ἀνυψάουσαν τὴν ψυχὴν
σου τὴν ἐκκαλύπτουν καὶ διὰ νὰ ἀντι-
λαμβάνεται τὴν πάσης φύσεως ὥρατον
πρόσφορον καὶ ἱκανὴν τὴν καθιστοῦν. Τί
να γίνῃ; Ἀπὸ τοῦ Δημιουργοῦ τὰ δώσα-
ναι δὲν τὰ δίδει ὅλα μαζί. Εἰς ἑσένα ἐ-
δωσε πλούσια τροφή γιὰ τὴν ψυχὴ σου
καὶ γλίσχρα γιὰ τὸ στομάχι σου. Ἰσως
δὲ ὁ σοφὸς πού ἔκαμε τίς Κοιτητικὲς πα-
ρομιεῖς—ὁ λαὸς—νὰ εἴχῃ ὑπ' ὄψει του
ἑσένα ὅταν ἔκαμε τὴν παροιμίαν· *Ψάτε
μάτια ψάγια καὶ κοιλία περίδρομο.*

Ἦτο τότε, σὰ μικράτα μου, ἡ Κρήτη ἀκόρῃ ὑπὸ τὴν Τουρκίαν. Καὶ ντεῖσπαν ναὶ πῶς οὗ ἡ λειτουργία τῶν κοινοτήτων Κρήτης ἐπὶ Τουρκίας ἦτο χίλιες χιλιάδες φορές καλλιτέρα, σκοπιμωτέρα, καρποφορωτέρα καὶ ἀσυγκρίτως φιλελευθερώτερα ἀπὸ τοὺς κοινοτικούς θεσμούς τῆς ἐλευθέρως καὶ φιλελευθέρως Ἑλλάδος. Αἱ κοινότητες ἦσαν πρῶτα πρῶτα ἐλευθερές νὰ κἀνουν μὲς σὺν σὰντι των δ, τι θέλουν. Δὲν τὲς εἶχε στραγγαλίση καὶ νεκρώσῃ τὸ συγκεντρωτικὸ σύστημα τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος, ποὺ τοὺς ἔχει ἀπαίρεισιν πᾶσαν πρωτοβουλίαν καὶ ἐλευθερίαν καὶ τὰς ἔχει ἀναθέσει εἰς τοὺς ὑδροκεφάλους τῶν ἀρμόδιων Ὑπουργείων, χωρὶς τὴν ἄδειαν τῶν ὁποίων οὐτε νὰ βῇσιν δὲν μποροῦν αἱ κοινότητες. Ὁ ἀρτηριοσκληρωμένος Τυχηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου, ποὺ δχι μόνον δὲν πῆγε ποτε, παρὰ οὐτε ἐξ ὀνόματος γνωρίζει ἕνα χωριουδάκι, τῶν Σφακίων λ. χ., αὐτὸς μεταφωτισμένος μετὰ σὺν φαρμακείων του ἤρθε νὰ σταθμίσῃ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ

τοῦ χωρισθαι τοῦ δῶσθαι τὴν ἀρετὴν ἢ τὴν ἀνάγκην. Δὲν ἐξέρι τοῦ χωρίστου τοῦ ἐξυπηρετῆ τοῦ δόμοιο ποῦ ζῆται δὲ φάσιν ἡ τὸν ἐρεθ ποῦ θέλει νὰ φέρῃ ἀπὸ τῆς δεινὰς πηγῆς παρὰ τοῦ ἐξέρι καλλίτερο αὐτοῦ Τμηματάρχης ἀπὸ μέσο ἀπὸ τοῦ γραφεῖοιο τοῦ. Μὰ ἂν τυχὸν ἐχρεώζετο κανεὶς ἀποδείξει—διότι πεσμένοι ἀπὸ τὰ ἄστρα δὲν ἐγγράφειν ἐξ αὐτοφίας τὰ ἐλλήνια πράγματα—οὗτοι τὰ ἐλλήνια μυθὰ ἐχρεοκόπησαν τελείως ὅσον ὅμοια τὰ διοικητικὰ μας πράγματα τὰ ἀποδείξει αὐτὴν μὰς τὴν δίδου ἀνά- γλυφο αὐτοῦ κοινότητος.

Ἡ κοινότης λοιπὸν τοῦ χωριοῦ μου
διευθύνεται τότε ἀπὸ τοὺς Δημογέροντας.
Σεβαστοὺς ἐληλάθῃ γέροντας, τοὺς σεβα-
στοτέρους τοῦ χωριοῦ, ἀγαθοὺς, ἀπονη-
ρεῦτους, ἀφιλοδόξους, τιμίους καὶ ἀγαπαι-
μάτους. Ἐξελέγοντο ἀπὸ τοὺς κατοικοί-
νους τοῦ χωριοῦ κάθε χρόνον. «Ὅχι μὲ διαπλη-
κτισμοὺς καὶ ψηφωφορίες, ἀλλὰ διὰ ζώ-
σης, διὰ κοινῆς βολῆς. Ἐπὶ γαίαναν σὺν
καρφενεῖο μὴ Κυριοκὴ οἱ κάτοικοι·
«Αἱ παιδιὰ ποιοὺς θὰ βάλοιμε ἐφίτος
Δημογερόντους; ἔλεγεν ἡ ὁ παππᾶς τοῦ
χωριοῦ ἡ κανένα ἄλλο σεβαστὸν πρόσωπον.
Με ὁμοφωνίαν πάντοτε ἐγίνοντο δεκτοὶ
οἱ προτεινόμενοι. Οἱ τέτοιοι λοιπὸν, ἀ-
γαθοψυχοὶ, ἀπονήρευτοι καὶ τιμιωτάτοι
δημογέροντες κυβερόισαν τὰς ὑποθέσεις
τοῦ χωριοῦ, δηλαδὴ τῆς κοινότητος. «Α-
νευ οὐδεμιᾶς ἐπεμβάσεως τῶν Διοικητι-
κῶν Ἀρχῶν, οὔτε Νομάρχου, οὔτε Ὑ-
πουργείου, οὔτε διαβόλου οὔτε τριβόλου.
Μὰ σὺν Θεῷ σας, «τί ζιτὰ ἡ Ἀλεπού
σὺν παζάρει; Τί ζιτὰ ὁ Νομάρχης ὅστις
μπορεὶ νάχη μὲν πολλὰ διπλώματα, ἀλλὰ

Ἀφθρον 12ον. Ἐάν δὲν εἰσαι
ἔτοιμος καὶ πρόθυμος νὰ ὑπε-
ρασπισθῇς καὶ διὰ τῆς ζωῆς σου
ἀκόμη τὰς πολιτικὰς ἐλευθερίας
καὶ τὰ δικαιώματά σου, εἰσαι
γαυῖας ὅσον καὶ ἂν κοιμᾷς ὅ-
τι εἰσαι ἐλεύθερος πολίτης. Τὶ
δὲ ἐστὶ ἐλεύθερος πολίτης ; Ὁ
ἀγρυπνος καὶ πρόθυμος ὑπερα-
σπιστὴς τῶν ἐλευθεριῶν του
καὶ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ τόπου
του, ὁ ἔτοιμος πάντοτε νὰ τὰς
ὑπερασπίσῃ καὶ μετὰ τὴν ζωὴν του.
Ὁ ἐλεύθερός σκεπτόμενος περὶ
τῶν πολιτικῶν πραγμάτων καὶ
ὁ ἀνεπηρέαστος κινήτων καὶ ψη-
φίζων περὶ αὐτῶν. Ἄν δὲν τὰ-
χι ὅλα αὐτὰ, οἰσώδηποτε,
εἴνε· «γαυῖας καὶ ὄχι ἐλεύ-
θερος πολίτης». Γιατὶ ἀπὸ
ῥασοδενῆς ἀναιδέος ἀλόγου»

μπορεί και νὰ μὴν ἔχη κουκούτσι· πρακτικὸ μυαλὸ καὶ πρακτικὴ γνώσις, ἵστας οἰκογενειακὰς ὑποθέσεις ἐνὸς χωριοῦ, ποὺ τυχὸν θέλει νὰ ἀνοίξῃ ἕνα πηγάδι διὰ νὰ ἀρδεύεται, ἢ νὰ ἐπιδιορθώσῃ τὸν ἐξαχρῶσλωμέ-ο δρόμο του ; Οἱ Τοῦρκοι ἔχοντες πρακτικώτερο μυαλὸ ἀπὸ τὸ δικό μας, δὲν ἀναιτεῦντο διόλου εἰς τὰς οἰκογενειακὰς ὑποθέσεις τῶν χωριῶν, καίτοι ἦσαν οἱ κυρίαρχοι τῶν τόπων, συνεπῶς καὶ τοῦ χωριοῦ. Δὲν ἦσαν ἴσοι μεταξὺ ἴσων. Καὶ ἐμεῖς οἱ ἴσοι μεταξὺ μας, οἱ διῆεν ἐλευθέρως καὶ ἐλευθέρως διῆεν κυβερανώμενοι, ἀφαιρέσαμεν τὴν ἐλευθερίαν ἀπὸ μίαν κοινότητά διὰ νὰ διευθετήσῃ τὰς οἰκογενειακὰς τῆς ὑποθέσεις ὅπως θέλει, καὶ τῆς ὥρισame ὅτι θὰ τὰς διευθετήσῃ σύμφωνα μὲ τὰ κῆφια καὶ γούστα τοῦ σοφολογιωτάτου Νομάρχου ποῦ ἐνδεχόμενον, ὡς εἴπαμε, νὰ μὴ σκαμπάζῃ τίποτε ἀπὸ τὴν δουλειὰς τοῦ χωριοῦ, ἀλλ' ὅστις εὐρίσκειται καὶ μίλια ὅλα μακρὰν ἀπ' αὐτό. Εἶνε μυαλὰ λοιπὸν αὐτὰ ποῦ ἔχουν οἱ νομοῦνται καὶ κυβεργίται μας, ὥστε με τοὺς ἄσυχους θεσμοὺς καὶ νόμους τῶν νὰ κῶψουν τὰ φτερά τῆς αὐτοβουλίας καὶ αὐτενεργείας τῶν κοινοτήτων, νὰ τὰς καταδικάσουν εἰς ἀβουλίαν καὶ μαρσισμόν, ἀντὶ νὰ τοὺς δώσουν ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλειτέραν αὐτοβουλίαν δράσεως καὶ δι' ὕληκῃς ὑποστηρίξεως ἀκόμη ἐκεῖ ποῦ αὐτὴ τὴν ἐχρειάζετο καὶ ἐτοῖο ὄχι μόνον ν' ἀναπτυχθῇ μετὰ τῶν ἡ ἀμύλια τῆς προόδου ἀλλὰ καὶ ἡ ψυχὴ τῶν νὰ ποτισθῇ βαθύτερον μὲ τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας καὶ αὐτενεργείας, ἄνευ τῶν ὁποίων ἐλευθέρως πολίτης δὲν δύναται νὰ νοηθῇ. Ρωγιάς, ναί. Ἄλλὰ πολίτης ἐλεύθερος, ὑπὸ τὴν ἀστυρὰν ἐγγινώσκον τοῦ ὁρου, ποτέ.

Πρέπει λοιπὸν ἄρον ἄρον αἱ κοινότητες νὰ χειραφετηθοῦν. Νὰ ἀφθετοῦν τελείως ἐλευθερία ἀπὸ τὴν παρέμβασιν οἰουδήποτε τρίτου ἐν ὁρέσει μιὰ τὴν διευθετησὶν τῶν οἰκογενειακῶν τῶν ὑποθέσεων καὶ μόνον ἕνας ἐλεγχος εἰς τὴν οἰκονομικὴν διαχειρῆσιν νὰ ἐπιτρέπεται. Μόλις τα ὀφείλομεν νὰ εὐρύνωμεν τὸν προορισμὸν τῶν κοινοτήτων καὶ νὰ τὰς καταστήσωμεν μοχλοὺς τῆς Νέας ἑλληνικῆς ἀναδιομορφώσεως. Καὶ ἔτσι ἐκτυπώσι μ' ἕνα σματὰρ δυὸ τρυφῶναι». Αἱ κοινότητες, ἀποκτώσας τὸ αἶσθημα τῆς αὐτοβοήθειας, καὶ αὐτενεργεῖς θὰ ἐργάζωνται προθυμότερα διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ προαγωγὴν τῶν ἐσωτερικῶν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ προπονοῦμεναι οὕτω θὰ καταστῶσιν ἱκαναὶ εἰς τὴν τηλεσφορωτέραν ἀνάμεικτον εἰς τὰ γενικώτερα ζήτηματα τῆς χώρας, δρώσαις δυνάμεις ἀποβαλίνουσαι καὶ ὅλ' ἀψυχοὶ ὅπως εἶνε σήμερον, συντελεσταὶ τῆς καθόλου ἐθνικῆς προόδου οὐσίωδεις, ὅπως θ' ἀναπτύξωμεν εἰς τὰ ἐπόμενον.

Ἀλλὰ μήπως καὶ διὰ τοὺς Δήμους
δὲν συμβαίνουν ἴδια καὶ χειρότερα; Ἐ-
κλέγουν μὲν οἱ ἑκαστοῦ δημόται ἐνα Δῆ-

Τὰ μεγάλα ἔθνημας ἑθνηματα

Η ΕΠΙΠΟΛΑΙΟΤΗΣ

Ἡ ἐπιπολαιότης εἶναι κατ' ἐξοχὴν φροῦτο ἑλληνικόν, προϋὴν εὐνοουμένων ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν φύσιν. Ὁ κύριος παράγων του εἶναι—κλιματολογικοί λόγοι. Ἡ Χώρα μας γεμάτη ὠμορφίαις καὶ κάλλει, πλούσια σὲ θεαματικὰ καλλονές, ἀποσπᾷ τὴν προσοχὴν, αἰχμαλωτίζει τὰς αἰσθησεις καὶ διασπᾷ καὶ ἐξασθενίζει τὴν—ἐκαστογυνετρωτικὴν δύναμιν τοῦ νοῦ, ἐξ ὅου καὶ ἡ ἐπιπολαιότης του. Ἀλλὰ τὴν κυρίαν πηγὴν τῆς—Ἑλληνικῆς Ἐπιπολαιότητος ὑποβοηθοῦν καὶ ἄλλαι δευτερευόντες σημασίας. Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ αἱ ἑξαιρέσεις: Ἄλλ' ὅμως κατὰ κανόνα οἱ Ἑλληνες εἴμεθα ἐπιπόλοτοι. Διὰ τοῦτο ἐχόμεν νὰ δώσωμεν μίαν συμβολὴν εἰς τοὺς νέους μας, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἐξασθενησούν τὴν ἐπιπολαιότητα, ἣ τοὐλάχιστον δέν θὰ τὴν τροφοδοτήσουν καὶ αἰθήσουν. «Νὰ μὴ παίρνουν καὶ ἐναποθηκεύουν σὸ κεφάλι τους, τίποτε, τίποτε, τοῦ ὁποίου δέν τὸ νοιώθουν καλὰ, τίποτε τοῦ ὁποίου ἡ ἔννοια τοῦ εἶναι ἄσαφής, μπερδεμένη, συγκεχυμένη. Θὰ ἐλέναμε καὶ τὸ ἄλλο, τοῦ ὁποίου ὅμως δέν εἶναι εἰς ὅλους του τροφόν, νὰ ἐλέγχουν, πρὶν υἱοθετήσουν τὸ παραλαμβάνον, τὴν δοθέντά του, τὴν δοθέντα δηλὸν ὅτι τῆς ἔννοιός του, Διότι, ἐάν υἱοθετήσουν ἔτσι ἀνελέγκτυ, ὅτι διαβάσουν, ἐντὸς τοῦ ὅτι θὰ συντρέξῃ τὴν ἐπιπολαιότητα τους τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ὅταν θὰ θελήσουν νὰ κάμουν ᾠρεῖαν αὐτῶν, ἔτσι πολλὰ, ἀσαφῆ, συνεπὲς ἀκατάληπτα, ἣ ἡμικατάληπτα εἰς τοὺς ἀναγνώστας τὸν ἡ ἀκροατὰς των, θὰ καταπρο-

μαρχον με τούς Συμβούλους του διά να διευθετηθῇ τὰ τοῦ ἰδιαίτερου οἴκου των, ἀλλὰ κάθε πράξις των πρέπει να περάσῃ ἀπὸ τὸν ἑξαρχὸν τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς. Καὶ αὐτὸ μὲν δὲν θὰ ἐσήμαινε πολλὴ ἡ καθυστέρησις, ἐὰν αἱ Διοικητικαὶ μας Ἀρχαὶ εὐλοσκοῦντο ἐλάχιστοτε εἰς τὸ ὕψος των. Ἀλλ' ἐδῶ, ποῦ εὐρισκονται εἰς τὸ βάθος των, ποῦ ἡ κομματικὴ πολιτικὴ τὰς διευθύνει καὶ ἡ Δεδομένων λοιπὸν Διοικητικῶν Ἀρχῶν καθιστοῦν τὰς Διοικητικὰς Ἀρχὰς ὡς προϊσταμένας Δήμων καὶ κοινοτήτων μαρτυροῦν καὶ ὄχι στοργικὰς μητρες, δὲν ἐπιβάλλεται ἄρον ἄρον ἡ τελεῖα χειραφέτησις Δήμων καὶ κοινοτήτων ἀπὸ ταισῶν Διοικητικῶν Ἀρχῶν, ποῦ ὡς ἐκ τοῦ καθιερωμένου συστήματος ποῦ τὰς διέπει, ὁ σκοπὸς τὸν ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ ἀνάμειξις του ὡς οὗτος ἐξάγεται ἀπὸ πνεῦμα του νόμου, ἐπιτυγχάνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὴν ἀνάποδιν ;

Διὰ τὴν ἑξέυρεσιν ἡ πραγματικὴ ἔρε-
 που διὰ τοῦ ὁποίου διὰ παραλίπουν αἱ
 χειρο πέδαται τῶν ἡθῶν καὶ κοινοτή-
 των αἱ ἐκ μέρους τῆς ρουτίνας τῶν
 Διοικητικῶν Ἀρχῶν χρησιμοποιούμεναι
 διὰ κατὰ τὴν τὸν «Ἐνεργητικὸν» εἰς τὰ
 ἐπόμενα φύλλα.
 πῶς ὅλα γίνονται προσωπικὰ καὶ κομ-
 ματικὰ ; πούτῃ ρουτίνα τῶν ὑπηρεσιῶν
 ὁλοκλήρ ἐν γένει τῶν δημοσίων ὑπηρεσι-
 ῶν ἔχει καταστῆ ἀφόρητος; διὰ ἡδύνα-
 τος τῆς κατὰ τὴν ἀνδελφικῆς, ἀνδελφί-
 κης; πούτῃ τὰ γραφιοκρατικὰ ἀποτελέσματα
 νικῶσιν ἀντιληπτικῶς τὸν κάθε ὑπο-
 θέσιν πούτῃ διὰ πέσει στὰ νύχια τοῦ

δωσούν την επιπολαιότητά τους, καθὼς
καὶ τὴν ἑλλειψιν θετικῆς καὶ ἐμβριθοῦς
νόου. Ἐλεγχος λοιπὸν καὶ μάλιστα ἀσθη-
τικῆς καὶ ἀδυσώπητος ἐπὶ τῇ ἐννοίᾳ παν-
τὸς, ποῦ ἀκούουν καὶ διαβάσουν οἱ νέοι
μας, πρὶν τὸ υἱοθετήσουν, πρὶν τὸ ἐνα-
ποθηκίσουν. «Αὐτὸ δὲν καταλαβαίνω
καθαρὰ καὶ ἑξάστερα τί θὰ πῇ, δὲν τὸ
παίρνω,» ἢ καὶ ὅταν τὸ καταλαβαίνει
μονομερῶς. «Αὐτὸ τὸ καταλαβαίνω ὡς
λέξεις καὶ φράσεις, ἀλλ'» δὲν καταλαβαίνω
τὴν ἐννοία σου, τὴν τοιτέστι θέλει νό-
πῃ. Ὑποὶ κάθαρσιν λοιπὸν κι' αὐτὸ».

τη. Ὑπο καθάρσιον καὶ τὸν ἄλλον
«Ἐπὶ χρόνια πολλά ἀκούγα· εἰς τὸ χω-
ριό μου νὰ παροῖμια, πού τὴν λένε «λα-
γὸς πῖ π ἐ ρ ἰ εῖτρεβ, κακὸ τὴν κεφαλὴ
του». Ἐσπούσα τὸ κεφάλι μου κάθε φο-
ρὰ πού τὴν ἀκούγα· νὰ βοῶ τὸ νόη-
μας, ἡ ἤθελε νὰ πῇ καὶ δὲν τὸ κατόρθω-
να. Αὐτὴ τὴν παροῖμια τὴν λέγουσι, ὅταν
κάνει κανεὶς κάτι πού προφανῶς θὰ τὸ
βλάψῃ. Κεῖ ἐσκέπτον· Καλὰ. πὺς δι-
βολο μπορεῖ ὁ Λαγὸς νὰ τρῖβῃ πᾶν; Ἀ-
λὰ καὶ ἀνμποροῦσε, γιὰτὶ θάκανε καὶ
τὴς κεφαλῆς του; Βέβαια πὺς ὁ παρ-
μιες εἶναι σοφές, καὶ γιὰ νάναί αὐτὴ π-
ραλοχὴ καποῖνα παραφθορὰ θὰ ἔχει συ-
βῇ. Ἀλλὰ ἦσαν καὶ τόσο τετράγονους ὅ-
τῃ λῆσεις πού δὲν μποροῦσα νὰ καταλά-
βω ἐνέκευτὸ ἡ παραφθορὰ. Μιά μερὰ ἀκο-
ῖνα Σρακιανό, ὄρευνό, νὰ λέῃ «Λαγὸς
— φτέρη ἐτρίβε κακὸ τὴς κεφαλ-
του». Πὺς τὴν εἶπες, κουμπάρε : ὁ
ρωτῶ : Νά μορὸ πὺς τὴν εἶπα. Καὶ με-
τὴν ἔξαναλέῃ. Μὰ τὴν — φτέρη εἶπες, ἡ
πέρη : «Νά μορὸ καὶ τολούγου σου καὶ
σαι καὶ χρητικὸς.» Τὴν φτέρη δὲν κο-
χεῖς ; Κατέχω τινε, κουμπάρε, μὰ θ-
ρουνά πὺς ἔλεγε ἡ παροῖμια «πῖ π ἐ ρ ἰ
Φτέρη εἶναι θάμνος, ἐπῆγγανε λοιπὸν
καὺμέμνος ὁ Λαγὸς, γιὰ νὰ εὐστῇ, εἰσι-
τανε τὰ κλαδιά του, τὰβλεπε ὁ κυν-
ἀπὸ μακρὰ, καταλάβαινε, πὺς ἀπὸ κα-
ῖτανε λαγὸς. πυροβόλοῦσε καὶ τὸν σκοτό-
ναι.

Νὰ λοιπόν ἡ ὀλοστροφύλλη ἐξηγή-
της παροιμίας πὺν βγαίει ἀμέσως ὅ-
τι γίνῃ τὸ πιπτερί—φτέρη !! Αὐτὸ δὲ δυστι-
συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς λογοτέχνας

Ἄρ. 13' Ἀπὸ σένάτων πολί-
 τη τὸν ἐ ν α, ἐξαρτάται ἡ κα-
 λή ἢ ἡ κακή διακυβέρνη-
 σις τῆς πατρίδος σου.
 —Μὰ ἀπὸ τῆ δικῆς μου
 ψήφου, μὴ ἂ ψήφου, τί βγαί-
 νει ;· Ἀλλὰ λεγοντας τοῦ-
 το παραινέσεις, ὅτι εἰσαι ὁ
 ἡλιθίος πολίτης ποῦ βλά-
 πτης τὴν πατρίδα σου χα-
 ρίς νὰ τὸν νοιώθῃς. Διότι
 αὐτὸ ποῦ λές ἐσὺ, θὰ τὸ
 ποῦν ἀπὸ μέσα τους τὸ ἴ-
 διο καὶ θάοι οἱ ψηφοφό-
 ροι τοῦ κράτους. Διότι
 ὅλοι ἔχουν μὴ ψήφου. Καὶ
 ὅλοι εἶνε ἀπὸ ἑνός, ἑνός.

τοὺς πλείστους τοῦλάχιστον—ἐναποθηκέ-
ουν πλείστα ὅσα—τῶν ὁποίων μάλιστα κά-
νουν καὶ χορσὶν καὶ εἰς τὸν γραπτόν των
λόγον ἀκόμη, χάριν ἐπιδείξεως γνώσεων,
χωρὶς νὰ καταλαβαίνοντες ὅτι καταπο-
ρίδουν ἔτσι καὶ τὸ ποῖον τῆς γ' ὡς ε' ὡς
των ἀπὸ τὰ ὁποῖα, οὔτε αὐτοί, οὔτε οἱ ἄλ-
λοι πού θὰ τ' ἀκούσουν ἀπ' αὐτοὺς, θὰ
μπορέσουν νὰ βγάλουν μιὰ καθαρὴ καὶ
σαφὴ ἐννοια.

Πρὸ ἐτῶν πολλῶν, ὅταν ὁ κ. Μελάς
ἔγραφε στὸ «Ἐμπρός» τοῦ μακαρίτη Κα-
λαποθάκη, ἔγραψε σ' ἕνα χρονογράφημα
πὴν τὴ γνωστὴ παροιμία «Ἦνας κοῦκος
ἀνοίξει δὲν φέρνει», καὶ προσέθετε ἀμέσως
«ἀν εἶναι φχασιμένος καὶ ἀπ' τὴν καλύ-
τερη μοδίστα !!. Σὲ λίγες ἡμέρες τὴν ἐπα-
νακαίβανει σὲ δικὸν τὸν χρονογράφημα ὁ
κ. Νιρβάνας, προθέτοντας αὐτοὺς «καὶ ἂν
ἀκόμη ἡ μοδίστα πού τὸν ἔγραψε εἶναι ἡ
καλύτερη τῆς ὁδοῦ Σταδίου», Ἀλλὰ τὴ
βγαίνει σὰς παρακαλῶ ἀπ' αὐτὴν τὴν πα-
ροιμίαν, ἡ ὁποία γιὰ νὰ διασωθῇ πρέπει
νὰ εἶναι ὁρθὴ εἰς τὸ νόημα τῆς, τὴ βγαί-
νει ἄλλο ἀπὸ μιὰ μεγάλῃ κουταμάρα !!
Γιατὶ ἕνας κοῦκος πού θὰ φορῇ μὴ κοῦρα
δὲν φέρει ἄνοιξι; Τί θὰ πῇ αὐτό; Ἀν
ἔλεγε τοῦλάχιστον ἕνα ψαδάκι! μπαλόνος
τανε λίγο τὸ πρᾶμμα. Μποροῦσε νὰ δι-
καιολογήσῃ «κεῖνον πού θὰ τὴν ἔγραψε,
ὅτι μὲ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ψαδακιοῦ, ἐμ-
φανίζεται κ' ἡ ἀνοίξις, ἀλλ' ἔπειτα νὰ
ἐμφανισθοῦν πολλὰ καὶ ὄχι ἕνα, διὰ νὰ
καταλάβωμεν πῶς μᾶς ἤθεε ἡ ἀνοίξις.
Πάλι ἀνόητον εἶναι τὸ νόημα, ἀλλὰ τέλος
πάντων κατὰ ἐκζητητὴν μόνον μπορεῖ νὰ
βγῇ. Ἀλλὰ μὲ τὸν κοῦκο !! Μόνον τρισα-
νόητον νόημα βγαίνει. Καὶ ἐν τούτοις δὲν
ἀπὸ τοὺς «καλιτέρους» λογογράφους καὶ
περιπέσαν εἰς τὸ ἀσύγνωστον δι' αὐτοὺς
ὡς διανοουμένων, νὰ υφιστάσωνται καὶ νὰ
κάμουν καὶ γραπτὴν μάλιστα χρῆσιν
παροιμίας μὲ ἀνόητον νόημα; ἔτσι δη-
ποῦ αὐτοὶ τὴν ἐννόησαν καὶ ἐξήγησαν εἰς
τὸ κοινόν. Διότι ἡ ἐν λόγῳ παροιμία εἰς
εἶναι ἀνόητη, εἶναι μάλιστα πολὺ ὁρθή.
Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡπάρχει πούλι ἀποδι-
μυτικῶ, λεγόμενον-Κούκκος. Αὐτὰ ἔρχο-
ται τὴν ἀνοίξιν καὶ μὲ τὸν ἐρχομὸν
τῶν δηλ. μᾶς ἔρχεται ἡ ἀνοίξις. Για-
αὐτὸ λέγει ὁ Λαὸς μᾶς τὴν φέρουν
Κούκκος. Ἀλλ' οἱ πολλοὶ Κούκκος καὶ
ὄχι ὁ ἕνας πῶς τονίζει εἰς αὐτὴν τὴν
παροιμίαν τοῦ ὁ Λαὸς. Διότι ἡ ἐμφ-
ανισ εἰς ἐνὸς μόνου Κούκκου, μπορεῖ
πρόσέρχεται καὶ ἀπὸ ἄλλου λόγον, ἀ-
τὸν λόγον ὅτι δὲν μπορεῖς ν' ἀποδι-
μυτῇ καὶ ἔτσι ἔμεινεν στὸν τόπο καὶ
νεφανίσθη σὲ καιρὸ πού δὲν ἔχομε
νοῖσι, τὸν Γεννάρη λ. χ. Γι' αὐτὸ λ-
πὸν τονίζει ἡ παροιμία, ὅχι διὰ τοῦ
ἔ ν α ν ἀλλὰ διὰ τοῦ ὅτι πολλοὺς, α-
γοῦρα ἔχομε ἀνοίξι. Τὸ πούλι λοιπὸν
—Κούκκος, τὸ πήρανε οἱ ἀνώτεροι
γονεῖται μᾶς, ὡς κοῦκο πού φοροῦν
γυναικας. ἀδιάρητον ὅτι μὲ τὸν κοῦ-
τῆς γυναίκας, δὲν ἔβγαине κανένα λο-
κὸ νόημα, τουναντῶν μάλιστα ἔβγα-
νε ἀνόητον νόημα. Κι' ἔτσι ἐθαλάσ-
ναν καὶ τὸ νόημα τῆς παροιμίας καὶ
τὴν διανοητικὴν τὴν σοβαρότητα

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

Στέκεται κανείς ἢ κίπρις σκεπτικός.
βαθύτατα σκεπτικός καὶ συλλογίζεται:
Μά πως ἄραγε ὑστερα ἀπὸ δυὸ χιλιᾶδες
χρόνια, ἡ θεσηκεία τῷ Χριστῷ μετὰ τὰ
τόσα καὶ τόσον ὑψηλὰ ἀληθῶς διδάγματά
της, διδάγματα ὑπέροχα ἢ ὅποιον δῆλο-
τε ἰδεολογικὸν φακὸν ἤδεξέ τις τὰ ἐπι-
σκοπήει καὶ ἐρευνησῇ, εἴτε μὲ τὸν φα-
κὸν τῶν Θεϊστῶν, εἴτε μὲ τὸν φακὸν τῶν
ἀθεϊστῶν, εἴτε μὲ τὸν φακὸν τῶν ὀλ-
τρονιστῶν, εἴτε μὲ τὸν φακὸν τῶν ὑλι-
στῶν, πῶς τέτοια διδάγματα νὰ μὴ καρ-
ποφορήσουν ἐπαρκῶς, νὰ μὴ ἀρδεύσουν
τὴν ψυχὴν ὅσον ἔπρεπε οὐδὲ αὐτὸν τῶν
πιστῶν χριστιανῶν, οὐδὲ αὐτὸν θληνότη-
τι πού βαθύτατα καὶ ἀκαράδαντα πιστεύουν
εἰς ὅλα τὰ δόγματα τῆς χριστιανικῆς
θεσηκείας, σπτεύουν ἀκαράδαντα εἰς μέλ-
λουςαν ζωὴν καὶ εἰς τὴν λογοδοσίαν τὴν
ὁποίαν θὰ ὑποβῇ αὐτοὺς μετὰ θάνατον
τῷ ὑπέρτατῳ "Ο" : Ἐντεύθεν ὄντως
πενιέται ἡ ἀνώτερος κολοσοσία ἀπορία.
Ἄς ἀποπειραθῶμεν νὰ τὴν ἐξηγήσωμεν
ὅσον τὸ δυνατόν δὲ μὲ πρακτικὸν πνεῦμα,
μὲ πρακτικὰς παρατηρήσεις ἀπὸ τὴν ζῶν-
ταντὴν ζωὴν εἰλημμένας καὶ αὐτὴν νὰ
ἐξυπηρετήσουν ἀποβλεπούσας. Ἄλλως,
ὅσον ὥραια τυχερὰ καὶ ἂν τὰ εἰπώμεν, θὰ
ματαιοπονήσωμεν.

Τὶ εἶνε ὁ Χριστιανισμός, τὸ πνεῦμα
 δηλονότι τοῦ Χριστιανισμοῦ; Τὶ ἄλλο ἐν
 τῇ οὐσίᾳ του, παρὰ ἀγάπης, ἀλληλοβοή-
 θεια, φιλευσπλαχνία, ἐλεημοσύνη, φιλαλ-
 ληλία, ἀφιλοχρηματία, αὐτοθυσία, ἡ κυ-
 ριολεκτικώτερος, ὑποχωρετικὴ ἐντατικὴ
 χρησιμοποίησις τῶν ἑσωτερικῶν μας δυ-
 νάμεων, ὑποβοηθουμένων διὰ τῶν κεκτη-
 μένων ἀγαθῶν ἡμῶν πρὸς ὅσον τὸ δυνα-
 τὸν πλατυτέραν ἀγαθοερίαν, εὐπορίαν
 μείωσιν τῆς περὶ ἡμᾶς δυστυχίας καὶ ἐ-
 ποῦλουν τῶν πληγῶν αὐτῆς. Αὐτὰ δὲ
 ὅλα ἀποτελοῦντα τὴν οὐσίαν τοῦ Χρι-
 στιανισμοῦ ὀφείλει νὰ ἔχῃ κάθε Χριστια-
 νός καὶ ἀπὸ τῆς

Χριστιανος εἰς τὴν ψυχὴν
του, ὡς κυριαρχοῦντα κί-
νητρα αὐτῆς, νὰ τὰ ἔχη
ὄχι ὡς διακοσμητικὰ τῆς
ἑσωτερικῆς χριστιανικῆς
ζωῆς του, ἀλλ' ὡς οὐσια-
στικὰ στοιχεῖα τῆς ἑσω-
τερικῆς του τοιαύτης, ὡς
ἄεγγονον τῆς, νὰ τὰ ἔχη
καὶ νὰ τὰ αἰσθάνεται ὡς
αἰσθημὰ του, ὡς αἷμα
του, ὡς ἀναπόφευκτον
στοιχείον τῆς χριστιανι-
κῆς του ὑπαρξέως. Ἀλλὰ
τὰ ἔχει καὶ τὰ θεωρεῖ
τοιαῦτα σήμερον ὁ πιστὸς
χριστιανός; Κάθε ἄλλο.
Αὐτὰ ἀποτελοῦν δι' αὐτόν
διακοσμητικὸν στοιχείον
τῆς χριστιανικῆς του ζωῆς
ὄχι ἀναγκαῖον καὶ ἀναπό-
σπαστον, κατ' αὐτόν, διὰ
τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἀληθοῦς
Χριστιανοῦ. Διὰ τὴν ὑ-
παρξίν τοῦ ἀληθινοῦ Χρι-
στιανοῦ, ἀρκεῖ, κατ' αὐ-
τόν, νὰ πιστεύῃ οὗτος εἰς
τὸν Χριστόν καὶ τὴν θεί-
αν αὐτοῦ ὑπόστασιν, νὰ
παράδεχεται ὅλα τὰ δό-
γματα τῆς Χριστιανικῆς

Θρησκείας, ἰὰ πιστεῦν εἰς τὴν μέλλουσαν
ζωὴν καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν κ.λ.π
Φρονεῖ δηλονότι ὅτι ἡ Χριστιανικὴ Θρη-
σκεία εἶναι μίᾳ πίστις ὑπὸ τὴν παθητικω-
τέραν τῆς μορφῆν, πίστις ἄγονος εἰς τὴν
κοινωνικὴν τῆς ἐκδήλουσιν, πίστις ὅχι
ἐνεργοποιούσα τὰ ὑψηλὰ χριστιανικὰ δι-
δάγματα τῆς ἀγάπης, τῆς ἀλληλοβοηθείας
τῆς ἐλεημοσύνης, τῆς φιλαλήλειας, τῆς
εὐποίας, ἀλλὰ παραδεχόμενη αὐτὰ διὰ
λογαριασμὸν τριῶν. Κι' ἐδῶ ἀκριβῶς
ἔγκειται ἡ τρομερὰ παρεξήγησις τοῦ
πνεύματος τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας.
Τοῦτο λέγοντες δὲν ὁμιλοῦμεν ἀγόμενοι
ἀπὸ Θεωρητικῆς σκέψεως. Ὅμιλοῦμεν ἔ-
χοντες ὑπ' ὄψει μας ἄλυστον πνευ-
ματικὴν ἀπ' αὐτὴν ταύτην τὴν ζωὴν
ταύτην ζῶν, ἔχοντες ὑπ' ὄψει μας ὅτι
τὴν ἐξαίρεσιν ἀλλὰ τὸν κανὼνα δυστυγῶς
τῶν παρὰ τῇ κοινωνίᾳ μας πιστῶν
Χριστιανῶν. Κι' ἀκόμη ἀπελπιστικώτερον
πιστῶν χριστιανῶν καὶ ἀνηκόντων συγ-
χερῶν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐ π ι ἰ δ ἐ ὑ-
τ ὶ ν, τῶν ἐ π ι σ τ η μ ὶ ν ὡ ν. Ἀπὸ
τὰ πλείστα ὅλα παραδείγματα ποῦ ἔχουμεν
ὑπ' ὄψει μας, ὅς ἀναφέρωμεν δύο τρία
μόνον, ἐφ' ὅσον εἶνε ἐξαιρετικῶς χαρα-
κτηριστικὰ καὶ καθίστανν κατὰθλον τὴν
τρομερὰν παρεξήγησιν τοῦ Χριστιανικοῦ
πνεύματος καὶ παρ' αὐτὸν ἀκόμη τῶν ἐ-
π ι σ τ η μ ὶ ν ὡ ν καὶ φ ρ α ν α τ ι κ ὶ ν
ἄμα χριστιανῶν, ἐπαναλαμβάνουεν.

(ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενο)

Υ. Γ. Παρὰ τοῦ Ὑπερβασιλέως ἡμετέρου τοῦ Ἁγίου Πάτριος καὶ Ὁσιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἐλάβομεν τὴν κατωτέρω ἐπιστολὴν καὶ λυπούμεθα διὰ τὰ μηχανικοὺς λόγους ἀναγομένους εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τῶν δύο πρώτων φύλλων, δὲν ἠδύνατο νὰ δημοσιευθῇ τὸ ἀναφερό-

μενον ἡ περισπούδαστον ἄρθρον τοῦ Μακαριώτατου εἰς αὐτά. Διὰ τὴν μὴ θεωρηθῆναι τοὺς ἀνευλαβείας ἐκ μερῶν μας ἡ παρ᾽ αὐτοῖς αὐτῆς τῆς μὴ δημοσιεύσεως τοῦ ἐν λόγῳ περισπούδαστου ἄρθρου τοῦ Μακαριώτατου εἰς τὸ πρῶτον φύλλον, θεωροῦμεν ἡμᾶς ὑποχρέους νὰ δώσωμεν τὴν ἐξήγησιν ταύτην. Ὅτι τὸ δημοσιεύσαμεν δὲ εἰς τὸ τέταρτον φύλλον διὰ τὴν προλάβειν ὁ Μακαριώτατος ν' ἀπαντήσῃ εὖ εὐαρεστηθῇ καὶ εἰς τὰ σχετικὰ ἐρωτήματα περὶ τοῦ θρησκευτικοῦ ζητήματος τοῦ δημοσιευομένου εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον ἄρθρου μας.

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐρίτιμε φίλε Κύριε Βουτετάκη

Ἀπουσίας ἐπαισιληγμένους ἐξ Ἀθηνῶν
δὲν παρεκολούθησα τὸ ἄρθρον τῆς ... (ὀνο-
μάζει τὴν Ἐφημερίδα) τὸ ὅποτον μοι ἐξη-
μειωσατε, ἀλλὰ μὲν εὐκαιρήσω θὰ σὺς ἀπο-
στείλω διὰ τὸ Ἐφημερίον» σχετικὸν ἄρθρον
περὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Μετ' ἐγκαρδίων προσήσεων καὶ σὺγχῶν

ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος

ENISXYETE ENΘAPPYNETE
THN APETHN

Ἔνας μικρὸς ἀνθρωπάκος, ὡς 10 ἐτῶν
Γιώργος Λουκά ὀνομαζόμενος, ἀπὸ τὴν
Ἀττάλειαν, λουήσας τὸ ἐπάγγελμα, μού

τα μου στο Ζάππειο.
Έβγαλα και έμέτρησα τὰ
ψηλά μου και ήτανε ἴσα
ἴσα μιάμυσι δρ., τὸ ἀντί-
τιμον ἀκριβῶς τοῦ λου-
στραρισματος. «Μωρὲ
ἴσα ἴσα ποὺ ἔχω νὰ σὲ
πληρώσω», τοῦ λέω.
«Πάρε τα» καὶ τὸ δέχο-

στο τραπέζι, ὅλο δεκάρες
καὶ εἰκοσάρικα. Τὰ παίρ-
νει καὶ τὰ μετράει «σω-
στάναι βρῆ;» τοῦ λέω.
«Εἶναι δυὸ δεκάρες πα-
ραπάνω ἀφεντικῶ». Αὐτὸ
τὸ παιδί ἔχει τὸ σπέρμα
τῆς εὐθύτητος μέσα του.
Ψάξτε νὰ τὸ βρῆτε, νὰ
τὸ προστατεύσετε ὅσοι πι-
στεύετε τὴν εὐθύτητα ὡς
καλῶπισμα τοῦ ἀνθρώπου
καὶ τὴν βάσιν τοῦ ὠραί-
ου Σχαρακιῆρος.

Δύο ἀπὸ τὰ μεγαλῆτερα προβλήματα
τῆς χώρας μας εἶνε καὶ τὰ κατωτέρω
δύο, παγκοσμίῳ σημασίας τὸ ἓνα, τοπι-
κῆς, ἥτοι ἐλληνικῆς, τὸ ἄλλο, ὑλικοῦ
περιεχομένου, τὸ πρῶτον, ἡθικοῦ, τὸ
δεύτερον.

Εἰς χώραν μὲ πολιτισμὸν βάσιμν του
 ἔχοντα τὸ σύγχρονον πνεῦμα, δὲν ἐπι-
 τρέπονται ποτὲ δύο τινά: π. ν. ὦ ν
 ἄνθρωπος καὶ γ. ε. ρ. ο. ν. τ. ο. κ. ὀ. ρ. η. ὑπὸ
 τὴν ἐννοιαν ποῦ νεαίται ὁ ὅρος «γενε-
 τοκόρη» ἐν Ἑλλάδι. ἡ ἐν παρθενία του-
 τῆστιν ἀκουσίως της ἀγάμους κόρη περ-
 αῖσμος ἀλλήλως.

Πῶς εἶνε δυνατόν νὰ νοηθῇ Πολιτεία, συγχρονισμένη, πολιτισμένη, με προσορισμὸν πραγματικὰ πατρικὸν καὶ ὄχι συμμοριακόν, καθοδηγούμενὴ ἀπὸ ἀνθρωπιστικὰς ἀντιλήψεις, δρῶσι μὲ βάσιν, εὐερέτερας ἐκτάσεως, τὸ πνεῦμα τῆς πόδος ἀλλήλους ἀλληλεγγύης τῶν ὑπ' αὐτὴν πολιτῶν, ὅποτε καὶ μόνον ἡ συμπεριφορὰ εἰς μίαν κοινωνίαν δύναται νὰ συμβῇ ὅχι μόνον ἀτάραχος καὶ ἀρμονικῇ ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὸ εὐρύτατον πνεῦμα χριστιανικῇ, ἀνθρωπίνῃ, δικαίᾳ, ἔχουσα προσορισμὸν νὰ ρυθμίσῃ καὶ ἐναρμονίσῃ τὴν κοινωνίαν ὅσοι ποτε τὴν ζῶν καὶ τὴν δρῶσιν τῶν ὑπ' αὐτὴν πολιτῶν, νὰ ἀφίνοι πολίτας τῆς, τέκνα τῆς τοῦτέστιν, νὰ πενιούτῃ, διὰ τὸ μὴ δυναμένους τοῦτον νὰ πράξουν ἄλλως, διὰ τὸ μὴ δυναμένους δηλονότι νὰ εὗρουν ἐργασίαν παρὰ τὴν ἑαυτοῦ τὸν ἑαυτοῦ ;

— Μὰ ὅταν δὲν ὑπάρχουν ἐργασίαι
τί νὰ κάμῃ ἡ Πολιτεία, δηλαδή ἡ Κυ-
βέρνησις ἡ ὁποία τὴν ἀντιπροσωπεύει

— Μὰ ἐδῶ ἀκριβῶς ἐγκρίεται οὐχί μόνον ἓνα ἀπὸ τὰ οὐσιωδέστερα σημεῖα τῆς ἀποστολῆς της ἀλλὰ καὶ γενικώτερος ἡ εἰς τῆς ὥς εὐρυτέως προβλήσεως ὡς καὶ ὡς πατοῦ

ἀνθρώπου πειστικῆς διαθέσεως καὶ ἰσχυρῶς
καὶ ἐνδιαφέροντος. Ἐξαικρίβωσεν τὸ
ὡς ἔγγιστα ἀριθμὸν τῶν χειρῶν τοῦ
ναταὶ νὰ ἀπασχολῇ ἕκαστον ἐπάγγελ-
μα καὶ κατανόησι κατόπιν μὲ ἀνιλοῖαν το

ἀναγκαιοῦντα ἀριθμὸν τῶν χειρῶν
μέλλουν νὰ ἐπιδοθῶν καὶ προσηγορῶν
δι' αὐτό. Τοῦτο βεβαίως δὲν εἶνε τὸ
λογον, ἀλλ' εἶνε ἡ ἀρχὴ διὰ τὴν καλὴν τα-
κτικὴν τοῦ ὅλου.

— 'Αλλ' ἐὰν καὶ μετὰ τοῦτο, οὐκ
ἔχουν χεῖρες περισσεύει :

— Τότε ἡ Κυβερνησις ἐν-
μιοῦργησιν ἐργασίας πρὸς ἀπα-
σχόλησιν τούτων.

— Καὶ ἐὰν δὲν εἶνε καὶ το
το βολετὸ σὲ μιὰ Κυβέρνησιν
ἐλλείπει κατημάτων ;

— Τότε θὰ τοὺς δίδει ἐπι-
δομα ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον
ἕως ὅτου τοὺς δημιουργήσῃ ἐρ-
γασίαν. Ἄλλη λύσις δὲν ὑπάρ-
κει.

χει. Διότι δυοῖν θάτερον : ο
πεινῶν ἢ θὰ κλέψῃ, φονεύσῃ
καὶ ποιικιλοτρόπως, τέλος θὰ
ἐνκληματίσῃ ἢ θ' ἀποθάνῃ.

Ἄλλ' οὐτε τὸ πρῶτον οὐτε τὸ
δευτέρον συμφέρει εἰς τὴν Πο-
λιτείαν ὡς ἡθικὴν καὶ πολιτι-
κὴν ἔκδοσιν. Καὶ ἀκόμη τοῦτο,

ἀπὸ ὑψηλοτέρας ἀπόψεως. τῆς
διαπαιδαγωγήσεως τῶν πολι-
τῶν, εἶνε τρισχειρότερην.

ταμείον ὅπως εἶπαμε, που θα
βρίσκη ἡ Κυβέρνησις διὰ τὰ

δίδῃ τὰ χρειάζόμενα ἐπιδόματα ;

— Ὁ δὲ τὰ παῖρην ἀπὸ τοὺς ἐχθόντας
περὶ σενία, τὸν Διομήδην, τὸν Δροσόπου-
λον, τὸν Μάξιμον, τὸν Ζαΐμην, τὸν Βε-
νιζέλον καὶ ἀπὸ τοὺς ἐχθόντας ἐσθασίας
μὲ καλὰ κέρδη. Τοῦτο ἐπιτακτικὸς ἐπι-
βάλλει, ὅχι μόνον τὸ δίκαιον ἀπολύτως,
ὅχι μόνον τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα ἀπο-
λύτως, ὅχι μόνον ἡ κοινωνικὴ ἀλληλεγ-
γὴ· ἀλλὰ καὶ κοινωνικὴ ἀνάγκη ὡς πλα-
τύτερα ἐκθέτομεν εἰς τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον
«προοδεύει ὁ μολοσεβικισμός» δημο-
σίημα.

— Καὶ ἐὰν οὕτω ᾖ ἐκ τῶν μετῶν
τούτων τῆς Κυβερνήσεως πύρουν τὰ χρή-
ματα τοὺς καὶ φέγγουν εἰς τὸ ἐξωτερι-
κόν ; Συμφέρει τοῦτο εἰς τὸν τόπον
μας ;

— Ἀς πᾶνε στὸ διάβολο καὶ ἀκομή-
σου πάρα ἅμα εἰς τὴν Σαίλακ, ἀχρεῖοι, αἰ-
φιλοπαράδειξες, ἀνάσθητε κτήνη, ποῦ ἡ
ἐκκλησιαστικὴ ἀδελφότητα τοὺς ἔχει καταπι-
ξεί καθὶ τὴν ἀσπίδα οὐκ ἴσους φιλανθρω-
πίας καὶ ἀλληλεγγύης; ἀλλὰ καὶ ὑποχρεώ-
σεως τῶν ποδῶν τῆν χάριν ἀπὸ τῆς
οὐχί τῆς ὁπλίας ἐπλυτίσαν καὶ πλου-
τίσαν περιπόστερον καθὲς μέρα. Ἄλλοι
πρωτὸν οἱ δὲν φεύγουν διότι ἄλλοι δὲ
ἐνθάρσκουν τόσον κουτοὺς ἀπὸ τὴν οὐχί
τῶν ὁπλίων καὶ κεραβεύουν τόσον πολλὰ
ὅσον καὶ ἂν προβάλλουν τὴν φρίκην
τῆς ἀναχωρήσεως τῶν εἰς τὸ ἔξωτερον
διὰ τινὸν δημοσιογραφικὸν ὀργάνω-
σιν. Ἀλλὰ καὶ ἂν τυχὸν θὰ τὸ ἀπερ-
σίζαν, ἐπεὶ δὴ ἔκ τοιούτων αἰτίων φε-
γὴ τὸν ἀπώτατον ἀρνητικὸν καθήκοντα
ποδῶν τῆν χάριν, ἥτις τοὺς ἐγέννησε καὶ

ἀπὸ τὴν ὁρίαν ἀπέκταναν τὰ ὅσα ἔχουσιν
καὶ πρὸς τὴν ὁρίαν ὀφείλουσιν συνεπαί-
τῃ τροφῇ τοῦ πλουτισμοῦ τὸν πρὸς
τότε ἀπαρτίτως νὰ γίνῃ ἐκείνου π-
γίνεται καὶ με ἐκείνους πού ἀνούουν
νὰ ἐκτελέσουν τὸ καθήκον τὰν πρὸς τὴν
χώραν ἐν ὧρα ἀνάγκης, πολέμου κλ-
Νὰ κηρύσσονται λιποτάκται καὶ νὰ δ-
κίζονται ὡς προδοτὴς τῆς χώρας τῶν
Κοι ἐντυχὴν ἀνεχώρησαν λάθρα,
προκηρύσσονται με ἄδοτάτην τὴν ἀμ-
βλὴν εἰς ἐκείνουν ἡμεῶν δὲ τοὺς ἐφάρ-
δοτος ἀκριβὸς συμβαίνει καὶ με τοὺς
πικνεργήτους ληστές! Καὶ δὲ ἐβλ-
παμε τότε. Ὁ ἀπαιτούμενος νὰ φύγῃ κ-
νεῖς; Ἀλλ' ὁ «ὁδὸς» ἡ γὰρ καὶ παίζει
γένοος» λέγει ἡ προμήτις. Ὁλεῖ ἡ Κ

Ἀρθρον 15. — Εἴαν εἶσαι ταγγίζης
 οἷς νά ξέρης νά ράβης μορεῖς νά εὐδι-
 μιῆς ὡς ταγγίζης: Ἐστὶ καὶ ἂν εἰ-
 ἔλῃ θεοὺς πολλοὺς ἀλλὰ δὲν ξέρεις νά
 χειρίζεσαι τὰς πολ. τικὰς ἐλευθερίας
 δὲν μορεῖς νά εὐδοκίμησῃς. Διότι βα-
 πόντες καὶ κατεροαρσέοι θὰ ὑπάρχουν
 τότε. Καὶ ὅταν οὗ, ὁ ἐλεύθερος πολ-
 δὲν μορεῖς νά τοὺς διακρίνῃς, ἀλλὰ τὰ
 ἐιλέγεις διὰ τὰ σὲ βαρύνουσιν θὰ
 θάινῃς ὅτι θὰ πάθαιναν καὶ τὰ προβ-
 ποῦ θάβαναν ἐνα λύκο γιὰ νὰ τὰ φυλάτ-
 ταν.

βέονσις και κάνουν ολοι αυτοι οι υπε-
κερδιζοντες ολας αυτας τας πικιλικας
μνηρως λιποταξιας των ατδ τας υποχρε-
ωσεις των προς την χωρας υπδ την προστα-
σιαν της οποιας πλουτουν. Αλλα και σasu-
τδ ακομη τις παιει ; Τις άλλος ατδ τον
λαόν, οστις αντί να έλκην λαϊκάς Κυ-
βερνήσεις κατδ διάθεσιν και ψυχην λαϊ-
κάς, οσouten εκ των οσouten του, του-
ναντιον, έλκην λαϊκάς μεν κατ' έπιφα-
σιν, κατδ βάθος όμως αντιλαϊκάς, προ-
σαιμενάς πάντοτε προς τδ μέρος όλων
έκείνων που έχουν συγκομιση και συγ-
κομιζουν ολόενα με τδ τσουβάλι τδ χι-
λιόδραχμα ως κέρδη,

«Ὁ δὲ κόρακας βγάζει ποτὲ κορακὸν
μάτια· κατὰ τὴν παροιμίαν ;

Δὲν εἴμεθα κατὰ τοῦ κεφαλαιῶν. Καί
πῶρῳ ἀπέχουμεν νὰ συμφωνοῦμεν ἐν
τάς μολοβισκίνας ἀντιλήψεις εἰς τὸ ση-
μεῖον τοῦτο. Ἀλλὰ ἀφοῦ ὅλα συγχρο-
νίζονται, θέλομεν καὶ τὸ κεφάλαιον ν' ἀ-
ποκτήσῃ συγχρονιστικώτερας ἀντιλήψεις
καὶ προορισμῶν. Πρὸς τὸ καλὸν τοῦ σύ-
νολου βεβαίως, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ καλὸν
τόν. Καὶ πρὸς τὸν ἥθικόν του τὸν συγ-
χρονισμόν τὸν τόσον ἀπαραίτητον, τοῦ
τόσον ἐπείγουτα, ἐὰν ἐβλεῖ το κεφάλαιον
νὰ μὴ συντρέξῃ ἀρνητικῶς τὴν ἐξάπλω-
σιν τοῦ μολοβισκιανοῦ περισσώτερον
καὶ τελεσφορώτερον καὶ ἀπὸ τὸν φανα-
τικώτερον Μολοβισκίον ποῦ ἐργάζεται
ὕπὲρ αὐτοῦ θεικῶς καὶ ὀλοφύχως, ὡς
φείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ τὸ χειραγωγήσῃ
πρὸς τὰς ἄνωτέρας μάλλον φιλανθρωπικὰς
καὶ συγχρονισμένους ἀντιλήψεις, ἐὰν εἴναι
κυβέρνησις εὐρύτερον προβλέψων καὶ
παρικιτότερον διαδέσσειν.

Εὐτυχῶς που ἡ ἀνεργία δὲν ἔχει προ-
χωρήσει πολλὴ εἰς τὴν χώραν μας, ἐ-
δάλλως, ἔτσι που εἴμεθα καθυστασι-
στοί εἰς ἀνθρωπιστικὰς ἀντιλήψεις, ὅ-
τι πᾶν πολὺ ἀπὸ τὴν πείναν. Ἐν-
στὴν Ἀγγλίαν καὶ σὺν κράτῃ, ὅψι-
μὲν περισσότερον ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου
τοῦτου καὶ δὲ λόγους ἡθικῆς ὅπως ἐ-
παίε, ὑποχρέωσης, ἀλλὰ καὶ κοινωνικῆς
ἀντάγκης, βλέπομε τὸ ἀξιοθαύμαστον,
τροφοδοτοῦνται ἀπὸ τὸ γενικὸν ταμεῖον
ἐκατομύρια ὅλα ἀνέγκων, ὥστε να μὴ
πεινᾷ κανεὶς εἴτε ἐργαζόμενος εἴτε ἄ-
κούστος του. Ὁσοῦτως βλέπομεν ὅ-
τι τὰ κράτη αὐτὰ ἔχουν λύσῃ ἐπὶ τὸ
θρησκευτικόν καὶ τὸ ἐκτερον μέ-
γιστον πρόβλημα, τὸ τῆς Γερμανικῆς
κρίσεως, ἡ ὑπάρξις τοῦ ὅλου τοῦ
χώραν τινὰ βοᾶ καὶ καταγγί-
λει τὴν βαρβαρότητα καὶ σκλη-
ρότητα αὐτῆς. Ἀλλὰ περὶ το-
τὸν εἰς τὸ ἐπόμενον.

ΠΡΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΥΣ

Μεγάλοι ἐκ Μυτιλήνης εἶχ-
την καλοσύνην τὰ ἑλλησπο-
συνδρομητὰ εἰς τὴν ποτα-
ἐκδασιν τοῦ Ἑγερτηρίου» δι-
ἐς δίδετο τῷ 1915. Ἐπειδὴ δὲ
ἐνεκεν ἀνεπαρκῶς πόρων δυν-
τῶσθαι νὰ ἐκδώσῃ τὴν πο-
τελὴ ἐκδοσιν παρὰ πολλῶν ἀρ-
σχόντων κατὰ τὴν διακοπήν του
ἔβλεπε μόνον τὴν λαϊκὴν — ὡς
τοῦτον δὲν τοὺς τὴν ἀπέστειλ-
τοὺς παρακαλοῦμεν ὅθεν
γνωρίζουν τὴν διεκθυσίαν τὴν
διὰ τὰ ἀποστελλόμενα τὸ Ἑγερ-
τήριο» ἐπὶ διτλοῦσιν χρό-
νοῦ τοῦ ἐνεγράφησαν.

ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΡΒΑΡΑ ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

‘Αλλ’ ἐκεῖ ποῦ τὸ
πράγμα καταντᾷ μὲ τὸ
παμπάνω συχαμερὸν,
εἶνε στὰ γκαρσονία τῶν
καίσιων καφενείων
ἐστιατορίων καὶ στοῦς
μαγειροῦς ἀκόμη. Μό-
λις δὲν εἶχε παραγγε-
λια νὰ ἐντέλῃσθαι ὁ μά-
γειρος ἢ τὸ γκαρσόνι,
ἐπιβιβάζονται εἰς τὴν
περιπολιτῆσιν εἰς μύτη
τῶν καὶ ἀμέσως με-
τὰ ἴδια δάκτυλα ὁ μά-
γειρος μόλις τὰ ἀπο-
σύρει ἀπο τὴ μύτη του
ὡς πιάστρι τὸ ψητὸ νὰ
κόψῃ τὴν μερίδα ποῦ
τοῦ ἔχει παραγγελθῇ.
Καὶ τὸ γκαρσόνι μὲ
τὰ ἴδια δάκτυλα ποῦ
ἀποκόβει τὴν μύτη

Ἐνα πράγμα πολὺ οὐσιώδες διὰ τὴν
ζοήν, πρὶν ἐοικηθῆκαί μοι ἀκριβῶς, ὅτι προ-
τοῦ χάρισμός μου τὸν γράμματι ἐκτενέον
πρόβλεπε, ἡ χάρις μου τὸν ἀνθρώπον
Εἶνε πολὺ προτιμώτερον καὶ χρησιώ-
τερον εἰς τὴν κοινωνίαν ἕνα αὐτοῦ με-
λίτη γράμματος καὶ μελίτης γνώσεως ἢ
καὶ ἐντελὲως ἀγράμματο, ἀλλὰ με καλῶς

ענין נוסף ענין ענין

Οὕτω, ἡ στήλη αὐ-
 τη λαμβάνει μαρτυρή-
 ματον σκοπὸν ὡς περὶ
 τὴν ἀνθρωπότητα τέ-
 σαν διαπαιδαγωγῆσαι
 τοῦ λαοῦ καὶ διὰ τῆς
 ἐπωφελομένης γενεᾶς.
 Γὰρ αὐτὸ προκαλοῦμεν
 διὰ τὰ φωτεινὰ μυσ-
 τὰ τοῦ εἶω καὶ εἶς
 Ἑλληνισμοῦ νὰ μᾶς
 ἀποστείλῃ καθενὲς ὁ,
 τι τρωτὸν, στραβὸν,
 κουτσὸν ἢ ἀνάποδον πα-
 ρετήρησεν εἰς τὴν ἑλ-
 ληνικὴν ἑσθίαν καὶ πρὸς

Ἄλλ' ἐν τῷ πρακτι-
 κῷ πνεῦμα θὰ καθοδη-
 γῇ ψυχολογημένα· τὴν
 προσπάθειαν τοῦ διὰ τὴν
 Ἑλλά, ἀνύψωσιν, ἐν ταύ-
 τῳ καὶ ἐν παρὰλλήλου τῷ
 ἀνθρωπιστικῷ του ἔργου θὰ
 ὑπερβῇ ἐπὶ τῶν ἐπι-
 θετικῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἀν-
 θρωπιστικῶν βάσει-
 ναι· καὶ ὁ συνδυασμὸς
 οὗτος ὑποθέτομεν ὅτι εἰ-
 νῆ ὁ τελειότερος διὰ τὴν
 ἀποφέρει τὰ κατὰ τὸ δυ-
 νατὸν ἀρίστα καὶ κατὰ
 τοσοῦτά τερα ἀπυτελε-
 ῖματα.

Τοῦτο ἄς το θεωρήσῃ καθένας κα-
κάθε μιὰ ἐθνικὸν καθήκον του, ἀλλὰ
καὶ ἐξυπηρετικὸν τοῦ τιμαλφεστέρου
ἀτομικοῦ του συμφέροντος. Διό-
πανύψιστον ἀτομικὸν συμφέρον μὴ
εἶναι νὰ ἐπιτύχωμεν ἀπὸ τὸν Γάμο
μας καλὴν ἀπόδοσιν εἰς τέκνα. Δι-
νεται νὰ υπέρβῃ οὐψηλότερον ἰδιω-
κὸν τοῦτου γιὰ κάθε πατέρα καὶ μη-
τέρα; Ἡ δὲ ἐπιστήμη λέγει ὅτι
καλὴ εἰς τέκνα ἀπόδοσις ἐπιτυγχάνεται

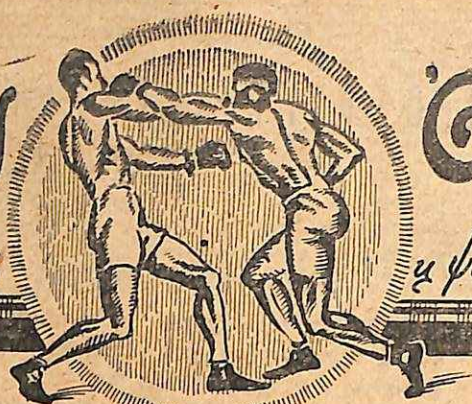
Ἡ ἀντίληψις αὕτη, τὸ καθήκον
τοῦτο, ἃς τίθεται «ΥΠΕΡΑΝΩ
ΛΩΝ». Διότι καὶ ΕΙΝΕ ὑπερυπερ-
νωθλων.

«ΚΑΘΕ ΠΡΩΤΟ ΔΥΣΚΟΛΟ»

28 μερὶν λοιπὸν ψή-
 παρελήφθη ἡ λαὸς
 τῆς Ἀρχαίας
 χριστοῦ 808 α
 αὐτὸς εἰς τὸ τέλος
 σελήδος 13 ἀπὸ μερ-
 φύλα παρελήφθησαν
 λέξεις σε γενή α
 ὁ ἡματ α καὶ α
 ἄλλα πάλιν αὐ λέ-
 α νε πτυγμέν ης α
 α νοί ας καὶ α
 ἡνὰ ἐποισωδέσσεγα.

Ἀρθρον 19. — Μὴ διαβεῖς καλὴν μου Πόλιν
 νο τῆς ἐφημερίδος τῆς μίας μερίδος, διότι
 γνῶμην σου θὰ εἴναι μὴν πλεονεχ. Ποτε δὲν
 ἕνας δικαστὴς ἀμερολήπτως χωρὶς τὴν ἀπό-
 τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλον διαδίκον. Ὁ δὲ καὶ
 τίς ἐνε δικαστὴς όταν πρόκειται γιὰ τὰ
 καὶ πράγματα τῆς χώρας τοῦ καὶ τοὺς πο-
 τῆς. Τὸ καλὸ λοιπὸν τοῦ τόπου σου ἐφαρ-
 σένα τὸν πολίτην, τὸν ἕνα, όταν εἴσαι φω-
 καλὰ, γιὰ νὰ μπορῇ εἶναι γὰ κέρηος οὐ-
 σῶπα καὶ πράγματα: Ἀλλὰ γιὰ νὰ φῶσι
 κέρηος δικαία, πρέπει ν' ἀκουῖς καὶ
 νὰ ν καὶ τοὺς δε.

Εκ τῶν ἀγώνων δὲ τοῦ
 τῶν ἔλαβε παράπιν τὴν
 ἑξῆς ἡ εἰς τὰ γυμνάσια
 ἡδαισθημένη γυμναστική,
 τὴν ὁποίαν ἑταίριστοί
 οὐκ ἄναστρος καὶ
 Σάλων. Τοῦτο δὲ διότι
 τὴν παλαιότητα ἐποχὴν
 γυμναστικοῦ οἱ ἑλληνες
 τὸ ἑπαιθεῖν καὶ οὐκ
 ἐπαιθεῖν καὶ οὐκ

Ἐλευθεριότης
καὶ ψυχικῆς ἀλυστῆς

Η ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

Αὕτη ἦτο εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ γυμνάσια
ἢ αὐτή. Τὸ ὅλον δὲ γυμνάσιον ἦτο τε-
τραγώνου ἢ ὀρθογώνιον ἢ δὲ περιμέτρος
τοῦ ὀνό περιπτον σταδίων. Ἐκάστη πλε-
ρὰ τοῦ γυμνασίου ἀπετελεῖτο ἐκ μιᾶς
στοῦς, ἐκτὸς τῆς πρὸς μεσημβρίαν πλε-
ρᾶς ἥτις εἶχε ὅλον στοῦς καὶ εἰς τὰς ὀ-
πίους ἔκειτο τὸ ἐφ' ἡβείων ἦτοι ὁ τό-
πος ὅπου ἐγυμνάζοντο οἱ ἔφηβοι. Δεξιὰ
αὐτοῦ εὐρύκετο τὸ κωρυκείον ὅπου
ἐγυμνάζοντο μετὰ «κωρυκῶν» ἦτοι δερ-
ματῶν σάκκων τοὺς ὁποίους ἐγέμυον
μὲ ἄμμον. Μετὰ κωρυκείου δὲ συνέχετο
τὰ κονιστήριον καὶ πλησίον του
τοῦ ψυχρὸν λουτρόν. Ἀριστερὰ
αὐτοῦ ἐτελεύτατο τὸ ἐλατοθάσιον.

Ταῦτα ἐν γενικαῖς γραμμαῖς περὶ τῆς
διαίρέσεως καὶ διαθέσεως τῶν γυμνα-
σίων.

ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΣΤΡΑΙ

Ἄλλὰ καὶ παλαίστραι
 ὀψήρχον πολλαί, εἰς τὰς
 ὅποιαι ἀρχικῶς ἀγυμνά-
 ζοντο κυρίως οἱ παῖδες.
 Κατόπιν ὅμως προήλθον
 ἐξ αὐτῶν τὰ μεγάλα καὶ
 συστηματικὰ γυμνάσια,
 τὰ κατασκευασμένα μεθ-
 ὦς τοὺς πανότας τῆς
 ἀρχαιότητος καὶ τέχνης
 πρὸς τὰ ποῖα συναίχοντο
 καὶ αἱ σταλαίτραι.

ΟΙ ΕΠΙΣΤΑΤΑΙ

'As *Antiochia* 180
populorum 180

ΑΝΑΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΙ ΩΡΑΙΑΙ ΝΟΘΟΙ ΙΔΕΑΙ

Ἡ καλὴ ἰδέα διὰ τὰ ἀποβῆ γόνιμος—

καὶ θὰ γίνῃ νό-
μιμος ὅταν γίνῃ
πιστευτὴ καὶ θὰ
γίνῃ πιστευτὴ
ὅταν πιστοποι-
εῖται ἡ εὐλικρί-
νειά της — πρέ-
πει γὰρ ἔχῃ τὴν
ἀξίαν ὅχι μόνον
τῆς ἐννοίας ἣν
ἐκδηλοῖ, ἀλλὰ
καὶ τὴν ἡθικὴν
ἀξίαν τῆς εὐλι-
κρινείας της, ἥ-
τοι τῆς πίστεως
πρὸς αὐτὴν ἑ.

ἡ γραπτῶς. Βλέπετε 1 γ' ἓνα ὄργανισμὸν ἐκ γενε-

Βλέπετε ἡ. χ. ἕνα ὄργανισμον, ὁποῖον ἡ
τῆς, ἐκ τῆς ἰδιοσυγκρασίας του, εὐτελὲς
δουλοῦναι, γὰρ ὡς χαρακτηρεῖται, χωρὶς συνεί
δησιν. Διαβάζει μερικά βιβλία καὶ ἐναπο
θέτει τὸ περιεχόμενον των εἰς τὸν ἐγκέ
φαλόν του καὶ ἐν τυχόν ἔτη καὶ με
γαλῇ μνήμῃ, τὸ περιεχόμενον ἀποβαί
νουν πλουσιώτατον καὶ ἀναλόγως τῶν βι
βίων πλουσιώτατον, μὲ ὁρπία καὶ
βίβλων καὶ ὥραιότατον, μὲ ὁρπία καὶ
θαυμασίας πολλῆς ἰδέας. Ἀλλὰ τί τὸ θέ
λετε ὅσον τυχὸν πλούσιον καὶ ὥρατον καὶ
ἐν εἶναι τὸ περιεχόμενον, ὅταν δὲν ὑπάρ
χει μαμμία συνγένεια ἢ ἀπογένεια με
ταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ὀργανισμοῦ εἰς ὃν ἔχει
ἐναποθετῆ; μετὰ τὸν ὀργανισμὸν καὶ
περιέχοντος; Τόσον τὸ χειρότερον μίλι
στα τότε. Διότι ἐνῷ ὅλος ὁ ὀργανισμὸς
τῶν τέτοιον ἀσχημωραῖον—ἐκ τοῦς ὀργ
μώσεων ἐστὶ—πρόπει καὶ ἀποδοῦναι ὅ
ταν λειτουργῇ αὐθόρμητα πρὸς τὸ χθα
μάλον, τὸ ταπεινόν, τὸ φαῦλον, συνεπα

παλαιστῶν μνημονεύονται γ ν μ
 νασται καὶ παίδοτριβαί. Κα
 οὐ μὲν γυμνασταὶ ἐδιδάσκον τοὺς νέους
 τὴν γυμναστικὴν θεωρητικῶς, οἱ δὲ παι
 δοτρίβα ποικιλικῶς, ὡς μᾶς παιδοτρίβη

ὁ Γαλιλῆα; λέγων, οὐκ ὁ μὲν
 εἶναι τῶν κατὰ παλαιάστρον
 ἐπιδεικνύων ἐπιστήμων,
 ἀγνοῶν τὴν δρᾶσιν
 ἐκείτης ἀλλ' ὁ γυμνασι-
 στὴς δὲν ἀγορεύει τὴν δύ-
 ναμιν αὐτῆς. Ἐφοροὶ δὲ
 καὶ ἄρχοντες ἦσαν οἱ
 καλοῦμενοι σὺ φ ρ ο ν ι-
 σ τ α ἰ τῶν ὁποίων ἔξογον
 ἤτο γὰ ἐφορεύουσι τὴν ἀ-
 γωνίαν τῶν ἀγωνιζομένων
 καὶ γὰ τοὺς προτρέποντες
 εἰς σωφροσύνην καὶ νο-
 σμότητα. (ἀκολουθεῖ)

οἱ αὐτοφύτοι καρποί του εἶναι βρωμεροὶ
καὶ ἀνθυγεινοί, τὸ σῦν, βγάλε ἀπὸ τὴν
ἀποθήκην του—τὴν μνήμην—καὶ σὰς
πετὰ μία δυο πέντε, ἕκαστο ἰδέες ὥρατες,
μεγάλαις, εὐγενεῖς ὡς προΐοντα ἰδικὰ του.
Πλαιογραφῶν οὕτω τὴν ἀγένην του εἰς
εὐγένειαν συνεπῶς ἑξαπατῶν καὶ δόσους
τάς διαβίσουν ρομιζόντας ὅτι τὸ ἔδαφος
πῶν βγάει τέλειες ἰδέες ὅνι μῦρεϊ πα-
ρὰ νὰ εἶνε ἑλκετόν, εὐγενές, ἐνὸς αὐτοῦ
εἶνε ἀπὸ βουθῆκα καὶ λάσπην καὶ ἡ ἰδέες
ποῦ ἐπιβολεῖσθαι ὡς ἰδικὰ του, εἶνε

ZHTEITAI IATROS

ἡλικίας καὶ καταβασσάνιζει ἰδιότροπον ἔκ-
 νεις ἰατρὸς δὲν κατῶρθωσε νὰ ἐννοήσῃ. Ὁ
 ἀκροτροφία. Καὶ ὅταν τοὺς ἀπαντήσῃ ὅτι
 οὐκ ἐννεοί. Κανεὶς δὲν ἀπεπειράθη νὰ ἐξηγ-
 ῇ νὰ θεραπεύσῃ καὶ τὸ νόσημα.

ν πρὸν θᾶ με θεράπευε καὶ ἐαίτην θ' ἀποδ
 ἴλον εἰς ὅ,τι γράφουν τὰ γιατροσόφια καὶ
 η. Δ. ΒΟΥΓΕΤΑΚΗΣ

ξένες καὶ ἄσχετες πάσης συγγενείας πρὸς
αὐτό καὶ τὰ ἰδικὰ του προϊόντα εἰνε ται
κνίδες καὶ ἀσπάλαθροι διὰ τὴν βλάβη
σιν τῶν ὁποίων καὶ μόνον εἶνε κατωμένη
ἢ φύσις του.

Διὰ τὴν ἐξῆς ἡθικὴν ἔξιαν, ἀλλὰ καὶ καρποφορίαν ἢ ὥραϊα ἰδέα πρέπει να εἶνε βλάστημα τοῦ δογανισμοῦ, ἐξ οὗ ἐκπορεύεται. Νὰ ὑπάρχῃ ἀρα ἀρμονία ἡθικῇ, ἣ οἱ ὁμοιογενεῖα μεταξὺ ὁργανισμοῦ καὶ ἐκφερομένης ἰδέας. Ὡ καὶ ἂν δὲ συμβαίνει αὐτό, νὰ εἴνε τοτέστιν αὐτοφυεῖς βλάστημα τοῦ ἐγκυφάλου ἐξ οὗ ἐκπορεύεται, ποῦμα σπάνην, εἰς τοὺς δόκλους προνομιστοῦς δημιουργικοὺς συμβῆναι, πρέπει ὅμως παῖτος νὰ εἴνε ὁργανισμὸς διοργανητής, ὁμοτύπος, διὰ τὸν εἰπωμεν ἔτσι καλύτερα, ἐπιδεικτικὸς ἀρετῆς ὥραϊας ἰδέας, τὴν ποταίν καίτοι ἐκείνη, οὐχ ἥτεον υἱοθετεῖ με λαμαρρίαν, διότι εἴνε φχισμένους ἀπὸ τὴν φύσιν του διὰ τοιαύτας ἰδέας, ῥέπει, διωπὰ αὐτάς καὶ ὅταν δὲν εἴνε εἰς θέσιν τὰ τὴν παραγίγη, τὴν ἀφορμολώνει καὶ τὴν αἰσθάνεται ἐφεξῆς ὡς ἴδιον αὐτοῦ τέκνον ὑπὲρ οὗ εἴνε ἔτοιμος εἰς πᾶσαν θέσιν ἀντικειμένου τοῦ πρώτου, ὅστις οὐτε αἰσθάνεται οὐτε τὴν πονεῖ, ἔτοιμος γὰρ τὴν ἀμειψολήσῃ καὶ νὰ τὴν πύσῃ δευτέρω συμφῆρον του τοῦ τὸ ἐπαβλήσει.

Βλέπετε ἕνα λ. χ. φύσει ἄδικον, ἀρ

παγα, πλεονέκτην, δυνάμενον γὰ πωλήσῃ
καὶ τιμῇ καὶ ἠθικῇ καὶ τὸν Θεὸν τοῦ
κόσμου, γὰρ τὸ συμφέρον τοῦ δυνάμενου
νῦτοπωληθῇ σὰν γαδοῦρι, χειρότερα μά-
λιστα καὶ ἀπὸ γαδοῦρι, διότι αὐτὸ τὸ
καυμένο δὲν ἀντοσταλείται, πωλεῖται ἄ-
πὸ ἄλλου, νῆ θέσῃ εἰς δημοπρασίαν
τὴν συνήδησιν τοῦ καὶ τὸν κάλαμόν τοῦ
καὶ ὅμοι· παλινὼν ἐκαστοτε ἀπὸ τῆς ἀ-
ποδηγευμένας εἰς τὸν ἐγκέφαλόν τοῦ ξέ-
νης ὠραίας ιδέας περὶ ἠθικῆς, τιμῆς,
ἐκσυνηθισίας, χρηστικότητος, ἠθικῆς ἀνε-

ξαρκείας, ἀφι-
 λοκερόειας καὶ
 κλοντος καὶ ἐξυ-
 σπηρετήσεως τῶν
 γενικῶν συμπε-
 ρόντων τοῦ τό-
 που κ.λ.π. τὰ
 περὶ πρὸς τὸ κα-
 ρὶν ὡς δὴθεν ἡ
 δικὴς του ἐνθ' ἡ
 χι μένον δὲν εἰ-
 ναι ἰδικαί τοι-
 ῶν οὐδὲ ἡ ἐπο-
 χιστὴ συγγένει-
 ὑπάρχει μετὰ
 ἐν τῇ ἐποχῇ

ιδεὼν αὐτῶν καὶ τῶν ἀσχημῶν ἰδεὼν πα-
παραγεὺς ὡς ἰδὼν τοῦ προῖόντος ὁ δορυ-
φυός του. Γι' αὐτὸ ὡς ἀνελικρινεῖς καὶ
βδηλες, νόθες, κλοπιμαῖες ἂν θέλετε δι-
ἀποφεύγετε κανένα καρπὸν ἢ καὶ ἄν, ἀπὸ
πρόσβου τοιούτων, θὰ εἶνε καρπὸς ἐκ
βλοβῆς, θὶ εἶνε ἡ κατάρρευσις ἐν τῇ
νεύσει τῶν ἀκαρτῶν ἢ ἀνακαρτῶν τῶν
τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτῶν πρὸς τὰς ἀρε-
τὰς ἰδέας. Πρὸ στρέψετε τὸ βλέμμα σας πρὸς
τοὺς καὶ θὰ συναντήσετε σήμερον τοιούτων
κατηλῶν τῶν ὠραίων ἰδεῶν, κρηνηνόντων
τὴν ὠραϊότητα καὶ ἐροῦτητα τὸν ἢ ἀπὸ
ἀνοράτων βημάτων ἢ καὶ ἀπὸ ἐπισήμων
καὶ ἐρωτῶν τοιούτων ὡς εἶνε τὸ βῆμα τῆς
Βουλῆς, ὁ ὄμβρος τῆς Ἐκκλησίας, αἱ στε-
λαι τῆς Δημοσιονομαρίας. Εἰς πάντα τοι-
ούτους τρομακτικὴν δυσφορίαν ἀπο-
λύντας μεταξὺ τῶν ὠραίων ἰδεῶν τῶν
ὁποίας θέτουν διὰ τὴν κατανάλωσιν τοῦ
κοινοῦ καὶ τῶν ἀσχημῶν ἰδεῶν τὰς α-
πολας θέτουν διὰ τὴν κατανάλωσιν τῶν
ἐαυτῶν τῶν, ὀφείλεται ὁ ἡθικός καὶ ἀ-
θεωπιστικός ἐκπερισμός μας, καὶ ἡ κατὰ
βιβλίου πεποιθεσία ὡς σῶρα καταστροφικὴ
τὸς ψυχῇ πάντων ἀμφβολία ἂν ἐκείνη
τὸ ὁποῖον ἀκούουν ὡς ἄσπρο δὲν εἶναι
μαύρον, ἐκείνο ποὺ ἀκούουν ὡς τιμὸν δὲν
εἶνε ἄτιμον ἐκείνο ποὺ ἀκούουν ὡς φά-
μακον δὲν εἶνε δηλητήριον, συνεπὲς πρὸς
μὴς τοιαύτης τρομακτικῆς καταστάσεως.

ἐκκαταστήσῃ ἀκαταστάτως
 καὶ ἀσυνήθως· γὰρ μὴ π
 σκεύοντι τίποτε. Νὰ μ
 ταβάλλονται εἰς «φύλλ
 σὸν» ἄνεμον. Εἰς κ' ῥά
 χωρίς τιμὸν. Εἰς ἀνδρ
 πον κενὸν χωρίς· ἵατι γ
 τίποτα ἀποκρίνοντα ὅσ
 κεινὰ μέσα στήν ἀπ
 συνθετικωτέραν ἡθικ
 ἀρχίαν, τυφλὸν σὲ τ
 ῥα καὶ αὐτοκαλοῦμε
 «Ἕλληνα».

28

Αφιερώνεται στην ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ ΤΑ ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΡΙΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝ ΑΝΩΤΕΡΟΤΗΤΑ

«Έχει όμορφιά η άνοιξη χωρίς άνθη-
σιν»

«Έχει αξίαν τὸ ἄνθος χωρίς μυρωδιά;
«Έχει ὁ ἥλιος χωρίς θαλασσὴν; «Έχει
ἡ νύχτα ὁμορφίαν χωρίς ἀστροφεγγισμοὺς;
«Έχει ἡ θάλασσα μεγαλείον χω-
ρίς κυματισμοὺς; «Έχει τὸ σῶμα ἀξίαν
χωρίς ψυχὴν; «Έχει ἡ ψυχὴ, χωρίς θερ-
μοὺς παλμούς; «Έχει τὸ πνεῦμα ἡθικὴν
ἀριότητα, χωρίς ἀπαύστους ἀνατάσεις
πρὸς τὴν ἐλευθέραν λειτουργίαν του;
«Έχει ὁ κόσμος Θεότητα, χωρίς ἀδια-
πύτους ἀναπάσεις πρὸς τὴν Ἀλήθειαν
καὶ τὸ Δίκαιον; «Έχει τὸ σῶμα ἐκτα-
μικὸν μεγαλεῖον, χωρίς Ἀριονίαν; «Έχει
τὸ Θεῖον αἰθεριώτερον λειτουργίαν,
ἀπὸ ἐκείνῃ ἣ ὁποία προκαλεῖ τὴν ἐκ-
στασιν τῆς σκέψεως; Καὶ ἡ ἐκστασις
τῆς σκέψεως, ἀπὸ ἐκείνῃ πού προκαλεῖ
τὴν ἀνύψωσιν τῆς; Καὶ ἡ ἀνύψωσις τῆς
σκέψεως ἔχει ἀξίαν, χωρίς τὴν προσέγ-
γισιν πρὸς τὴν τελειότητα; Καὶ ἡ τελει-
ότης, χωρίς τὴν κατὰκτησιν τῆς ἐσωτερι-
κῆς ἐδαμονίας;

«Ο,τι λοιπὸν εἶναι τὰ ἄνθη διὰ τὴν ἀ-
νοιξίν, ἡ μυρωδιά διὰ τὸ ἄνθος, ἡ θαλ-
πωρή διὰ τὸν ἥλιον κλπ. εἶναι καὶ διὰ
τὸν νέον ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ τάσις καὶ
ροπή πρὸς τὰ ὑψηλά καὶ ὠραία μ' ἄλλα
λόγια, ἡ ἀφορμὴ πρὸς τὸν πρὸς τὴν ζωὴν
μὲ ὁπλισμὸν τοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ ἀγνοῦ ἐν-
θουσιασμοῦ τοῦ, τὴν σφριγηλότητα τῆς
ἀνδοσπάτου ἡλικίας τοῦ, τὴν αὐθόρμη-
τον ἀποστροφήν τοῦ ἀπὸ τὰς ἀναθυμιά-
σεως τοῦ κοινωνικοῦ βορβόρου καὶ τὴν μὴ
ἀποδηλασίαν τοῦ ἀπὸ καθε ἐπιμοχθον ἀ-
γῶνα διὰ τὸ σάφωμα τοῦτου.

Νέος τοῦ ὁποίου τὴν ψυχὴν δὲν θερ-
μαίνει ὁ ἐνθουσιασμός ὑπὲρ τῆς καλλι-
τέρας Αὔριον, νέος ὅστις δὲν ἡλεκτρίζε-
ται ἀπὸ τὸ ἰδανικὸν τῆς ἀνθρωπίνης ἀ-
νυψώσεως μὲ βάσιν τὴν αὐτοανύψωσιν
τοῦ, νέος ὁ ὁποῖος τὴν ἀγνότητα τῆς ἡ-
λικίας τοῦ ἀφίνει νὰ τοῦ τὴν κατασιλώ-
σουν ταπεινοὶ ὑπολογισμοὶ καὶ νὰ τοῦ
καταπνέξουν τὸν νεανικὸν ἐνθουσιασμόν
τοῦ—τὴν μυρωδιά τοῦ τούτεστιν—ὕλικοι
συμπερονοτολογισμοὶ καὶ μόνον, ἔχει ὑπο-
στή λανθάνοντα ἐκφυλισμόν, ἔχει τοῦ-
τέστιν ἀναποδογυρίσει ἡ ἡλικία τοῦ καὶ
μέσα στοῦ νέου τὴν φαινομενικὴν ὠραιό-
τητα ἔχει υποκατασταθῇ ἀφανὸς τοῦ γέ-
ρου ἡ ἀσχημία. «Έχει γερᾶσει χωρίς νὰ
νεώσῃ. «Έχει παρακμάσει χωρίς νὰ ἀκμάσῃ.
«Έχει ἀπανθίσαι χωρίς νὰ ἀνθίσῃ. «Έχει
χρᾶσει, ἐπαναλαμβάνομεν, τὸ φυσικὸν ἄ-
ρωμα τοῦ, τὸν προορισμὸν τῆς ἡλικίας
τοῦ, τὴν νεανικὴν ἀξίαν τοῦ.

«Ο νέος ἔχων δὴν τὴν ζωὴν μαρτυρᾷ
ἐξου, καθήκον πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὸν κοινὸν
τῆς Δημιουργίας ἔχει νὰ τὴν προσά-
τενιξῃ μὲ τὸν ἐνεργοποιημένον πόθον τοῦ
ἀνάναν ἐξωραϊσμοῦ τῆς, καὶ ὁ νεανικὸς
τοῦ ἐνθουσιασμός νὰ ἐξανθήσῃ ἐξ ὅλο-
ῦ ἡλικίας εἰς τὴν προσπάρειαν τῆς κατὰ

κτῆσεως τῆς, ἔτσι ὠραίας καὶ ἀνδοσπάρ-
του, ὅπως τὴν φαντάζεται, ἀμείλικτος συ-
νεπῶς εἰς τὴς βρωμερότητες τῆς, ὑπερή-
φανος καὶ ἀκατάδεχτος ν' ἀνακατωθῇ μ'
αὐτῆς, βαδίζων ὑπεράνω αὐτῶν ἀλύγι-
στος, θέτων σκοπὸν τοῦ, προορισμὸν
τοῦ, ἰδανικὸν τοῦ, ὅχι τὴν ἐκμετάλλευσιν
τῆς βορβορώδους σήμερον, ἀλλὰ τὴν δη-
μιουργίαν τῆς καλυτέρας Αὔριον. Ἰδοὺ
τὸ πλάσιον τοῦ ὁνείρου τοῦ ἀξεφυλί-
στου νέου. Ὁ γέρος τούναντιον, ἔχων ἀ-
φήσει τὴν ζωὴν ὀπίσω τοῦ, μὴ ἔχων συ-
νεπῶς σταδιοδρομίαν μπροστὰ τοῦ, προ-
σκολλᾷται εἰς τὸ παρὸν νομίζων, ὅτι τὰ
κρατηθῇ σ' αὐτό, ἐὰν σφικτὰ κρατήσῃ
τὰ κεκτημένα.

Ὁ Νέος ἔχει τὰ ἰδανικά τοῦ, τὸν ἐν-
θουσιασμόν τοῦ, τὸ ὄνειρον τοῦ ὡς κτῆμα
τοῦ, ὡς τέρψιν τοῦ.

Ὁ γέρος εἰς τὸν ὁποῖον ἔχουν σβῆσει
ὅλα αὐτὰ, ἔχει ὡς τέρψιν τοῦ τὴν περι-
πτύξιν τῶν παρὸντων. Γι' αὐτό γίνεται
φιλάργυρος, τσιγγούνης, μὴ δίδων οὔτε
τοῦ Θεοῦ τοῦ νερό. Γίνεται Σκουλοῦδης,
Ζαΐμης κλπ. τέλος γίνεται ἀπαισιος.

Ὁ Νέος βλέπων ὅλον τὸν κόσμον δι-
κό τοῦ ἀποκεντροῦται, γίνεται φιλάλλος,
ἀλτροῦστῆς, εὐφρονισμῶν, θῶν τὴν
ψυχὴν τοῦ ὑπὲρ τῶν ἄλλων. Γίνεται ἰσο-
χριστός, Θεός.

— Ἀλλ' ὁ Συγγρός, Μπενάκης, Ἀ-
βέρωφ καὶ λοιποὶ φίλαλλοι καὶ φιλάν-
θρωποι γέροι;

— Αἱ, αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὴν ἐξαίρε-
σιν τοῦ κανόνος. Καὶ ὅπως οἱ νέοι ἐκεῖ-
νοι, οἱ ὁποῖοι ἐκφυλισμένοι, ἐν σχέσει
πρὸς τὴν ροπὴν τῆς ἡλικίας τῶν, ἐκγενετῆς
δὲν αἰσθάνονται καίτοι νέοι, οὔτε ἐν-
θουσιασμόν γιὰ κάθε τι ὠραῖον, οὔτε

ΒΟΥΤΣ

ἀλτροῦισμόν, οὔτε ἰδανικά, οὔτε ψυχί-
κούς, οἰστηλατισμούς, ἔτσι ὑπάρχει καὶ ἡ
τάξις τῶν γερόντων ἐκείνων τῶν ὁποι-
ων ἡ ψυχικὴ ὠραιότης χαλυβδωμένη ἐ-
ξαιρετικῶς ἀπὸ περισσὴν εὐνοίαν τῆς φύ-
σεως, δὲν κάμπτεται ἀπὸ τὸν χρόνον,
δὲν μαραινέται ὁ ζῆλος τῆς, οὔτε ὁ ἐν-
θουσιασμός τῆς, οὔτε ἡ στοργὴ τῆς ὑπὲρ
τῆς ζωῆς, καὶ ἔτσι μένουν νέοι καίτοι
γεράσαντες, ὅπως οἱ πρῶτοι, ποὺ γίνον-
ται γέροι πρὶν νὰ γεράσουν.

Πρὸς ὅλους λοιπὸν τοὺς νέους ἀρε-
τικούς καὶ θηλυκοὺς, ποὺ δὲν εἶναι γε-
ρασμένοι παρακαίρως, ποὺ δὲν ἔχει ἐκ-
φυλισθῇ ἡ ὁμορφία τῆς νεότητος, τῶν,
ποὺ δὲν ἔχασαν τὸ νεανικὸν ἄρωμα τῶν,
ἀπευθυνόμεθα σήμερον διὰ νὰ τοὺς βοη-
θήσωμεν, ἵνα τὸ Ἀπριλιτικὸν ὁδορρο-
λουοῦν, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύουν τὰ
15 ἢ 20 ἢ 25 χρόνια τοῦς, ἐπανθίσῃ ὁ-
σον τὸ δυνατόν πλατύτερα καὶ εὐσμοῦτε-
ρα. Ἀνευ αὐτῆς τῆς ἐπανθίσσεως τὰ νιά-
τα τοὺς πάντε χαμενα. Διὰ νὰ ἐπανθίσῃ
ὁμως ὅχι εἰς ἀναιμικά ἄνθη, ἀλλ' εἰς πα-
νώρια ἐκατομφύλλα, εἰς πάγκαλα Τριαν-
νάφυλλα.

Ἀλλὰ τὰ πανέμορφα ἐκατόμφύλλα—
πρέπει νὰ μὴ τὸ λησμονοῦν οἱ νέοι—δὲν
φύονται αὐτομάτως. Δὲν ἀναπτύσσονται
μόνα τῶν. Ἀπαιτοῦν ἐπιμελημένην
καλλιέργειαν. Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀναγ-
καίαν καλλιέργειαν ἐρχόμεθα νὰ ὠδήσω-
μεν καὶ νὰ βοηθήσωμεν μὲ τὴν βαθεῖα
καὶ μακρὰν ἐμπειρίαν μας τὴν εὐέλπιδά
νεολαίαν μας, διὰ νὰ ἀποτελέσῃ τὸ θερ-
μοκηπτιὸν τῆς μαρμαρῆνης Ἑλληνικῆς ζω-
ῆς. Το θερμοκηπτιὸν ἐξ οὗ θ' ἀφορμηθῇ
ἡ αὐριανὴ σφριγηλὴ Ἑλλάς, ἡ σφριγηλὴ
εἰς ψυχὴν, εἰς πνεῦμα, εἰς φρόνημα
εἰς χαρακτῆρα, εἰς ὑψηλὰ τέλος ἰδανικά.

Εὐγενεστέραν, ὑψηλοτέραν φιλοδοξίαν
ταύτης δύναται ποτὲ νὰ ποθῇ ἡ Ἑλλ.
Νεολαία;

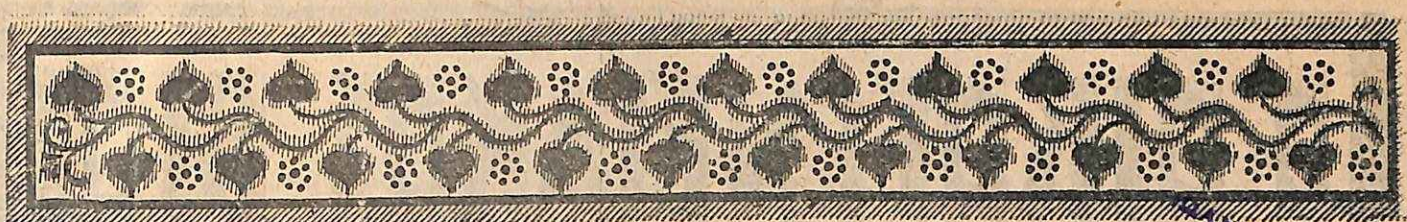
Ἀλλ' ἡ καλλιέργεια δὲν εἶναι κοινὴ
εἰς ὅλα τὰ ἐδάφη. Διὰ νὰ εἶναι ἀσφα-
λέστερα καὶ ἐπιτυχέστερα γίνεται πάντοτε
πάντοτε ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν, τόπου
καὶ χρόνου.

Κι' οἱ νέοι μας πρέπει νὰ ἐκλέξουν
δι' ἑαυτοὺς τὴν καλλιέργειαν ἐκείνην, ἀ-
πὸ τὴν ὁποῖαν διψᾷ ὁ τόπος τῶν σήμε-
ρον. Ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἔχει ἀπόλυτον καὶ
ἀμεσην ἀνάγκην διὰ νὰ μὴ γεμίσῃ πέρα
ὡς πέρα ἀπὸ ἑλῆ νοσογόνα, τὸν θάνατον
τῆς χώρας ἐγκυμονοῦντα. Καὶ οἱ ρωμα-
λέοι το φρόνημα καὶ τὴν ψυχὴν νέοι θὰ
μᾶς ἐρωτήσουν.

— Ἀλλ' ἀπὸ ποῖαν λοιπὸν ἑλλειψιν
καλλιέργειας πάσχει σήμερον ἡ χώρα μας
τόσον ἐπιμυδύνως; ποῖον εἶναι τὸ λίπα-
σμα, ποὺ δὲ τῆς δώσῃ τὴν ἀναζωογόνη-
σιν, διὰ νὰ τῆς τὸ προσφέρωμεν καὶ διὰ
τῆς ζωῆς μας ἀκόμη;

(Τὴν ἀπάντησιν θὰ τὴν δώσωμεν
εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον)

Δ. ΒΟΥΤΣΑΡΗΣ

ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

Ξενόπουλος

τῷ Νιρβάνᾳ

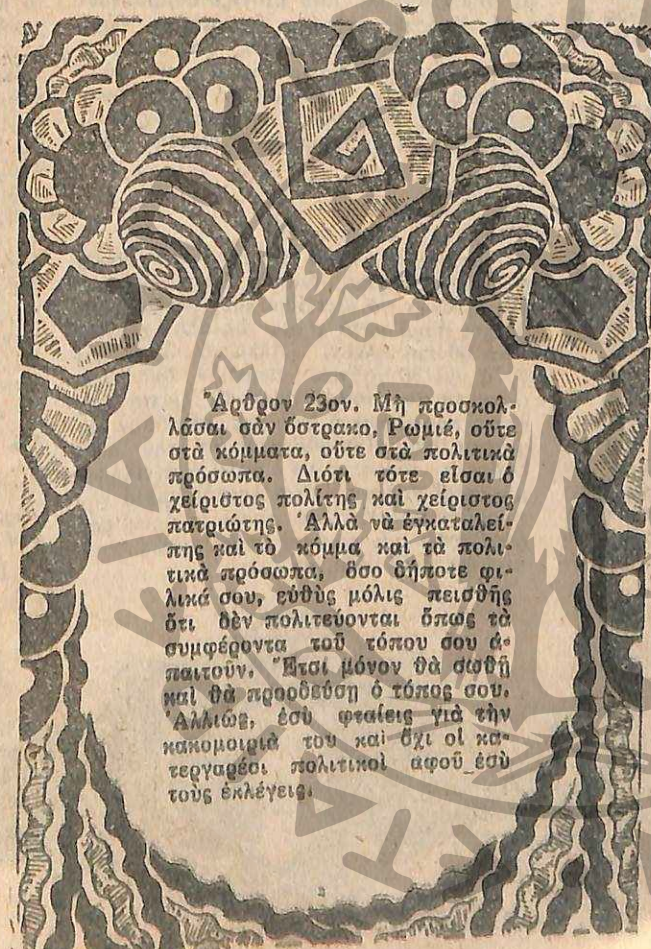
χαίρειν.

Μικὰ κριτικὴ τοῦ κ. Ξενοπούλου
περὶ Νιρβάνᾳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ τε-
λευταίου ὡς Ἀκαδημαϊκός, δημοσι-
ευθεῖσα εἰς τὸ περιοδικόν του «Ἐ-
στία» δὲν ἡξυρόμεν ἂν κατάρθρωσε
νὰ δώσῃ πιστοτέραν τὴν εἰκόνα τοῦ
κρινόμενου ἢ τοῦ κριτοῦ. Ἐν πάσῃ
περιπτώσει ζωγραφίζει ἀκριτὰ καθα-
ρὰ καὶ τοὺς δυο—δι' ἐκείνους τοῦλά-
χιστον ποῦ δὲν τοὺς γνωρίζουν, τό-
σον τὸν ἑα δσον καὶ τὸν ἄλλον, με-
τὰ τῶν ὁποίων καὶ ὁ υποφαινόμε-
νος—ἂν ὅχι ὡς λογοτέχνης δσον ὡς
μουλὰ καὶ χαρακτῆρας, ἰδιότη-
τας διὰ τὰς ὁποίας ἐνδιαφέρεται πο-
λὺ περισσότερο τὸ «Ἐγερτήριο»,
ὡς ἐκ τῶν σκοπῶν ποῦ ἐπιδιώκει.

— Ἀνάβει κάθε τῶσον—ὁ Νιρ-
βάνας—ἐνα πυροτέχνημα, τὸ ὁποῖον
μᾶς θαμβώνει μὲ τὰ φανταστικά του
σχήματα καὶ τὰ ἐκπαγλα χρώματα
τοῦ... γράφει ὁ κ. Ξενοπούλος, διὰ
νὰ προσθέσῃ ἄμεσως καὶ τὰ κατωτέ-
ρω: «Τίποτε δὲν ὑπάρχει πραγματι-

κὸν εἰς τὴν αὐτὴν τὴν ὅπα-
σίαν ἀπὸ τὰ ὀλικά τοῦ μαγι-
κοῦ πυροεχρήματος...» Μάλ-
λα λόγια, ἀπὸ τὰ δημοσιεύ-
ματα τοῦ κ. Νιρβάνᾳ, ποῦ
φαντάζων καὶ μᾶς κάνουν τὴν
μεγαλύτεραν ἐντύπωσιν, μὴ
ῆτάρ τιποτε τὸ οὐσιαστι-
κὸ, τὸ καρπερὸ, εἶνε ἐντυ-
πωσιακὰ καὶ πομφολυγώδη.
Καὶ προσθέτει κατόπιν «...
Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ὁ Νιρ-
βάνας ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ
συμμενοῖται καὶ νὰ τὰ ἔχῃ
καλὰ μὲ ὅλους.» Δηλαδή, εἶ-
νε σὰν τοῦ Νασδραδὶν Χότζα
τὸ φούρνο, ποῦ στρέφει ὅπου
μαντεύει ὅτι ὁ συνομιλητῆς του
ἀρέσκειται, στέλγων καὶ τὰς
ιδέας τοῦ καὶ τὴν γνώμην
τοῦ περίπατον, διπλῶν τὸν
χαρακτῆρα τοῦ, τὴν παρρη-
σίαν τοῦ, τὴν εὐθυκρισίαν
τοῦ καὶ θέτων πάντα ταῦτα
ἐπὶ τὰ παπούτσιά του, διότι
ἄλλως, εἶνε ἀδύνατον ἀνὰ τὰ
ἔ, ἢ μὲ ὅλους καλὰ,» ὅπερ
παράφραζόμενον θὰ πῇ κ.
Νιρβάνᾳ «ὅταν ἔχῃς τέτοι-
ους φίλους τί τοὺς θέλεις
τοὺς ἐχθρούς;» Καὶ ἐξακο-
λουθεῖ ὁ κ. Ξενοπούλος «Εἰ-
ναι νομίζω ἐνα γινώρισμα

τοῦ χαρακτῆρος τοῦ νὰ τὸν νομίζουν
ὅλοι ἰδικόν των...» ὅπερ μεθερμηνευ-
μενον σημαίνει ὅτι ὁ Νιρβάνας, κατὰ
τὸν κ. Ξενοπούλον πάντοτε, εἶνε ἄνευ
χαρακτῆρος, πρώτης δυνάμεως ὑπο-
κριτῆς. Καὶ ἐξακολουθεῖ ὁ κ. Ξενο-
πούλος «ἐνὶ κατὰ βάθος μπορεῖ νὰ
μὴ εἶνε κανενός!» «Ὡ... ἐδῶ δὲ τὸν ἀ-
ποτελεῖωμεν. Καὶ ἐπιλέγει ὁ κ. Ξενο-
πούλος «Εἶνε δὲ ἂν θέλετε μία ἐξή-
γησις τῆς ἰδιοφυίας τοῦ...» μπά, κ.
Ξενοπούλε, καὶ ἀπὸ πότε παρακαλοῦ-
μεν, ἡ ὑποκρισία καὶ ὁ τέλειος Ἰη-
σοῦτισμός (ὥστε ὅλοι ὅσοι τὸν πλη-
σιάζουν νὰ τὸν νομίζουν ἰδικόν των
ἐνῷ μπορεῖ νὰ μὴν εἶνε κανενός) ἀνυ-
ψώθησαν εἰς ἰδιοφυίαν, ἡ ὁποία σύμ-
φωνα μὲ τὴν τρέχουσαν ἐκδοχὴν τοῦ
ἔρου, δὲν σημαίνει ποτὲ παληανθρω-
πία; Καὶ τελειώνει τὴν φράσιν τοῦ ὁ
κ. Ξενοπούλος προσθέτων «καὶ μία αἰ-
τιολογία τῆς φιλολογικῆς τοῦ ἐπιτυ-
χίας.» Ὡστε ἡ κολακεία τοῦ πρὸς τοὺς
ἄλλους λοιπὸν, μὲ τοὺς ὁποίους—ὁ-
λους— «φροντίζει νὰ τάχῃ καλὰ» ἐνα
εἶδος δηλαδὴ ἀπὸ τὰ εὐτελέστερα τῆς
συναλλαγῆς, ἐνας ὁπισθόβουλος ὑπο-

Ἀρθρον 23ον. Μὴ προσκο-
λάσαι σὰν δοῦρακο, Ρωμῆ, οὔτε
στὰ κόμματα, οὔτε στὰ πολιτικά
πρόσωπα. Διότι τότε εἶσαι ὁ
χειρίστος πολίτης καὶ χειρίστος
πατριώτης. Ἀλλὰ νὰ ἐγκαταλεί-
πῃς καὶ τὸ κόμμα καὶ τὰ πολι-
τικά πρόσωπα, ὅσο δὴποτε φι-
λικὰ σου, εὐθὺς μόλις πεισθῇς
ὅτι δὲν πολιτεύονται ὅπως τὰ
συμφέροντα τοῦ τόπου σου ἀ-
παιτοῦν. Ἐπὶ μόνον θὰ σιωπῇ
καὶ θὰ προσδεῖσθῃ ὁ τόπος σου.
Ἀλλῶς, ἐστὶ φασίς γιὰ τὴν
κοκομορία τοῦ καὶ ὅχι οἱ κα-
τεργαροὶ πολιτικοὶ ἀφοῦ ἐστὶ
τοὺς ἐκλέγει.

λογισμός, ἀπετέλεσαν τὴν βᾶσιν τῆς
φιλολογικῆς τοῦ ἐπιτυχίας καὶ ὅχι ἡ
ἀξία τοῦ; Ὀλράϊτ κ. Ξενοπούλε. Καὶ
ἐξακολουθεῖ ὁ κ. Ξενοπούλος «Τὰ ἐρ-
γα τοῦ ἐν γένει ἔχουν κατὰ τὸν
χαρακτῆρα τοῦ.» Δηλονότι, διπρόσω-
πα καὶ αὐτὰ; Καὶ παρακάτω «Ἡ
πρώτη μας γνωριμία κατέληξεν γρη-
γορά φυσικὰ εἰς φιλίαν στενήν, τὴν
ὁποῖαν τὸ παραμικρὸν νέφος δὲν ἐ-
σκίασεν ἕως σήμερον.» Με ἄλλα λό-
για κ. Ξενοπούλε, θέλετε νὰ διαπιστώ-
σετε τὴν παροιμίαν τῆς πατρίδος μου
«ὅμοιος τὸν ὅμοιον ἀγαπᾷ;» ἢ ἀνπρο-
τιμάτε τὴν ἄλλην «ἂν δὲν ἐταιριά-
ζαμε δὲν ἐσυμπεθεριάζαμε;» ἢ τὴν
ἄλλην «ἐτσούρισε ὁτέντζερης καὶ βρῆ-
κε τὸ καπάκι;»

Ποῖον τώρα νὰ κρίνωμεν, τὸν κρι-
τὴν ἢ τὸν κρινόμενον; Ἐὰν πιστεῦσω-
μεν τὸν κριτὴν καὶ τὴν κρίσιν τοῦ ἀ-
ληθῆ, τότε ὁ κρινόμενος εἶνε ἐνας πρῶ-
της τάξεως ὑποκριτῆς κιδόηλος χα-
ρακτῆρας, ἀνευ παρρησίας καὶ τοσού-
τους τῆς γνώμης τοῦ, ὡς ἐμπρέπει ὡς
ἀπαραίτητον στοιχεῖον σὲ κάθε διανο-
ούμενον ἕνας ἐπιτήδειος κταφερτζῆς.

Ἀλλὰ τότε καὶ ὁ κριτῆς ἔσο-
κεσπάζων καὶ καταγγέλλων
τὸν φίλον τοῦ τὸν «στενὸν» αὐ-
τοκαταγγέλλεται καὶ αὐτὸς
συγχρόνως ὡς κιδόηλος «στε-
νὸς φίλος.» Ἐὰν δὲ πάλιν
δὲν τὰ πιστεῦσωμεν ὡς ἀλη-
θῆ ἀλλὰ μόνον εἰλικρινῆ, τέ-
τε ὁ κ. Ξενοπούλος ἀποδει-
κνύεται κριτικὸς τοῦ γλυκοῦ
νεροῦ. Ἐὰν δὲ δὲν τὰ πιστεῦ-
σωμεν οὔτε ἀληθῆ οὔτε εἰλι-
κρινῆ, τότε δὲ «βάλλου ρί-
γανι.»

Τέλος ὅμως ἐπεθυμούσαμε
νὰ μᾶς διηγουμένη τις νὰ ἐ-
ξηγήσωμεν τὴν περὶ Νιρβᾶ-
ναν ἐν λόγῳ κριτικὴν τοῦ κ.
Ξενοπούλου, κατὰ τὸν τρόπον
ποῦ νὰ μὴν εἶνε εἰς βάρος
τοῦ, διὰ νὰ μὴν εἰπωμεν εἰς
βάρος ἀμφοτέρων.

Ἀλλὰ διὰ τὸν κριτικὸν
Ξενοπούλον κατὰ ἔχουμεν νὰ
παρῇ ἀκόμη. Ἀλλ' εἰς τὸ
ἐπόμενον.

ΤΟ ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΝ

Ο ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΣ ΒΙΟΣ

ΕΝ ΑΝΤΙΠΑΡΑΒΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΗ ΤΟΙΟΥΤΟΝ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΦΑΣΕΙΣ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ

Τὰ πρὸς ἀλλήλους μαθήμοντα τῶν συζύγων

Πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων, ὅταν καὶ ἐγὼ φοιτητάκος ὦν, ἦτο ἐν τῇ ἡλικίᾳ ἣ τις ἐξ ἐνοικίου ὀρέγεται τὸ ἐρευνᾶν καὶ μαγνάνειν, εἶχα ἐνοικίᾳ εἷς δωματίον εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὴν ὁδὸν Λυκαβητοῦ καὶ ἐντὸς μίας μεγάλης οἰκίας, ἣτις δ' ἐνὸς πλατυτάτου διαδρόμου ἐχωρίζετο εἰς δύο κατοικίας, τοῦ διαδρόμου ἀπολήγοντος εἰς ἕνα μεγάλο πρὸς τὸ δρόμο μπαλκόνι.

Εἰς τὸ ἕνα διαμέρισμα τῆς οἰκίας ἐκάθητο κάποιος, γνωστὸς εἰς τοὺς συνοίκους μὲ τὸ ὄνομα Κυρ Νικολάκης, τριανταπεντάρης περίπου, ἐπιστήμων, ἀνοιχτόκαρδος, εὐθυμοτάτης ιδιοσυγκρασίας γλυντζής πρώτης τάξεως καὶ οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητος, ὥστε νὰ δύναται νὰ ζῇ κατὰ τὰ κέφια του. Ἦτο ἄγαμος. Ἐκρατοῦσε 4 δωματία καὶ ζοῦσε μόνος μὲ μίαν ὑπερήτριαν.

Εἰς τὸ ἕτερον σκέλος τοῦ διαδρόμου, κατοικοῦσε κάποιος κύριος Λεωνίδας, τῆς αὐτῆς περιόδου ἡλικίας μὲ τὸν προμνησθέντα Κύριον Νικολάκην, ὑπάλληλος, ἑγγίμος, πατὴρ πέντε ἀνηλίκων εἰσέτι τέκνων, ἐξ ὧν τὰ τρία κοριτσάκια καὶ τὰ δύο ἀγοράκια. Ἐπῆγαιναν εἰς τὸ σχολεῖον ὅλα. Ἡ σύζυγός του, Κυρία Ἐλένη, μία πολὺ καλὴ Κυρία, ἀλλὰ ποδαργὸς ἡκαυμένη καὶ ὀλίγον τι φιλάσθενος, δὲν ἠδύνατο παρὰ μετὰ κόπου νὰ ἐκτελῇ τὰ οἰκιακά ἔργα.

Ὁ Κύρ Λεωνίδας συνεπῶς, μὲ τὸν μισθὸν του καὶ μόνον ὑποχρεωμένος νὰ συντηρῇ τὴν οἰκογένειάν του, τὰ ἔφερεν ὀλίγον σκουῖρα, διὰ νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς. Περίρρυτος ἀπὸ τὸν ἰδρῶτα κάθε μεσημέρι ἤρχετο κατὰφορτος μὲ διάφορα ψούνια. Διότι μετὰ τὴν ἐν τῷ γραφεῖῳ του ἐπίπονον ἐργασίαν, ἄλλη ἐργασία ὡσαύτως ἐπίπονος, ὁ τῆς οἰκογενείας του ἐφοδιασμός καθ' ἐκάστην ἀπὸ ὅλα τὰ ἀναγκαζοῦντα εἰς μίαν οἰκογένειαν, τὸν ἀνέμενε. Ἐχον ὅμως βαθυτάτην ἐπίγνωσιν τῶν οἰκογενειακῶν αὐτοῦ καθηκόντων, τὰ ἐτετέλει μετ' ἐπιμελείας ἡλεντῆς καὶ ἰδιοϊτατίας, ὅ,τι ἀφώρῃ τὴν ἀγογὴν καὶ ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων του.

Ὡς ἐκ τῆς κοινῆς εἰσόδου ποὺ εἶχον καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἐξόστου ποὺ ἦτο κοινὸς εἰς ὅλους τοὺς ἐνοικιστάς, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον συνηνοτάμεθα πλειστάκις, δὲν ἐβραδύνουμεν νὰ γνωρισθῶμεν, νὰ ἐξοικειωθῶμεν καὶ μάλιστα μετὰ χρόνον τινά, ὡς συμβαίνει συνήθως, ν' ἀναπτυχθῇ καὶ μετὰ μᾶς, φίλικος δεσμός. Ἐγιναν καὶ οἱ δύο ἐκ τῶν παλιτέρων καὶ συμπαθετέρων φίλων μου.

Ὁ Κύριος Νικολάκης, εὐθυμὸς καὶ ἀνοιχτόκαρδος, ὅπως εἶπαμεν, διήρχετο τὰς ἡμέρας τοῦ διασκεδάσων ὡς ἐπεὶ τὸ πολὺ μὲ φίλους, μὲ φίλους τοῦ ἑαυτοῦ κόσμου, ἡμεροσυνεχῶς ἀφ-

χνὰ πυκνὰ ζουμπούσια καὶ γλέντια μὲ βνιολιά καὶ λαγούτα ἕως τὰ ἐξημερώματα Ἐπερνοῦσε δηλονότι μιὰ ζωὴ χαρισμένη.

Περὶ γάμου, οὔτε ν' ἀκούσῃ ἤθελε. Καὶ πρὸ πάντων, ὅταν τὰ μεσημέρια τὸ καλοκαίρι, ἑαπλωμένος σὲ μιὰ πολυθρόνα σὲ μπαλκόνι, διαρᾶζων ὅ,τι τὸν εὐχαρίστουσε ἢ ἐμόρφωνε, ἐβλεπε τὸν Κύριον Λεωνίδα ἀνεβαίνοντα εἰς σκάλες καθὲρ κάστην κατὰκοπον καὶ μουσκεμένον ἀπὸ τὸν ἰδρῶτα, τότε δὴ τότε, τοῦ ἤρχετο ἢ ὀρεξίς νὰ πλέξῃ αἶνους καὶ ὕμνους εἰς τὴν ἀγαμίαν του, εἰρωνευόμενος, χωρὶς βέβαια νὰ τὸ ἀντιλαμβάνεται οὗτος, τὴν ἀνοησίαν ποὺ εἶχε ὁ γείτονας τοῦ Κυρίου Λεωνίδας, νὰ μὴ σένα τί τοιο φανερόν μπελά, τὸν μπελά τῆς παντριάς καὶ νὰ χάσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, τὸ ζεῦκι του τὴν ἡσυχίαν του καὶ νὰ βάλλῃ τέτοια σκοτούρα στὸ κεφάλι του, τὴν σκοτούρα τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν τέκνων.

Αἱ ἡμέραι του περνοῦσαν ἐν πλήρει αὐτοῦ εὐχαρίστησει καὶ εὐτυχίᾳ, ὅσον τοῦ παροίκου μας Κυρίου Λεωνίδα ἀντιθέτως, περνοῦσαν ἐν ἀδιαλείπτῳ στενοχωρίᾳ, μόχθῳ καὶ κόπῳ.

—Τὴν ἀνοησίαν αὐτὴν ἢ παντριά, φίλε μου, μοῦ ἔλεγεν ὁ φίλος μου Νικολάκης κάθε φορὰ σχεδὸν ποὺ ἐβλεπε τὸν γείτονα μας Λεωνίδα ἐρχόμενον δύσθυμον.

Τὴν ἀνοησίαν μεγάλη καὶ ἀσύγγνωστη. Μακαρίζω τὸν ἑαυτό μου, ποὺ κατ' ὀρθῶς νὰ τὴν ἀποφύγω. Καὶ κυττάζων με συμπαθητικά, μοῦ ἐτόνιζε συμβουλευτικά, Πρόσεξε καὶ μένε Δημητράκη, τώρα ποὺ εἶσαι ἀκόμη πολὺ νέος καὶ ἄπειρος, μὴ μπλέξῃς στὰ δίχτυα τῆς καὶ σοῦ. Ἴδου καὶ μοῦ ἔδειχνε τὸν γείτονα μας, ὅταν περιόρυτος ἀπὸ ἰδρῶτα ἀνῆρχετο εἰς σκάλες, ἰδὼν τι σὲ ἀναμένει: Σωστὴ σκλαβιά.

* *

Ἐγὼ μετ' ὀλίγον χρόνον, ἀνεχώρουν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας διὰ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ δὲν ἐμελλον νὰ ἐπανιδῶ τοὺς καλοὺς μου φίλους παρὰ μετὰ τινὰς δεκάδας χρόνια, μετὰ 30 καὶ πλέον. Ἀλλὰ τὰ 30 ἢ καὶ 40 ἢ καὶ 50 χρόνια, περνοῦν δυστυχῶς ὥστε νὰ ἀνοικοκλείσωμεν τὰ μῦτια μας, ὅπως περνᾷ καὶ ἡ ζωὴ μας μὲ τὴν ταχύτητα, ποὺ εἶνε ἀδύνατον νὰ τὴν συλλάβῃ ἐκ τῶν περὶ ὅρων ἢ ἀντίληψις μας περὶ χρόνου. Ἐστὶ λοιπὸν μετὰ τὴν πάροδον τῶν 30 ἐτῶν, τὰ ὅποια ὁμως μοῦ ἐφαίνοντο σάν τριάντα μέρες μόλις, ἐπέστρεψα στὰς Ἀθήνας.

Καὶ φυσικὰ μετὰ τῶν πρώτων μελημάτων μου ἦτο νὰ εὕρω κονένα κατὰλληλον δωματίον. Εὐνόητον ὅτι ἠθέλησα νὰ ἀναζητήσω τὴν πρώτην σπιτονοικοκυρά μου, ἀφ' αὐτῆς εὐχαριστήμενος ἔμενα ἀπ' αὐτήν. Παραδόξως δέ, τὴν εὕρον εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν καὶ παραδοξότερον, τὴν εὕρον μὲ τοὺς ἰδίους νοικατοράς, τὸν κύριον Νικολάκην δηλαδὴ καὶ τὸν κύριον Λεωνίδα. Ὅποια δὲ ἐμὲ ἐκπλήξῃς, ἀλλὰ καὶ εὐχαρίστησις. Κατὰ καλὴν δὲ συγκυρίαν, ὑπῆρχε καὶ ἕνα δωματίον κενόν, παραπλεύρως τῶν δωματίων τοῦ κυρ Νικολάκη, τὸ ὁποῖον καὶ ἐνοικίῃσα ἀμέσως. Ὅποτε φυσικὰ ἐπανεῖδον καὶ τοὺς πρὸ τῶν ἐτῶν καλοὺς μου φίλους Νικολάκην καὶ Λεωνίδα. Πλὴν φεῦ! Πῶς τοὺς ἀφῆσα καὶ πῶς τοὺς ἐπανεῦρον! Τὰ ἔχνη τὰ ὅποια ἀφίνει ὁ σκληρὸς πανδαμάτωρ χρόνος κατὰ τὴν διέλευσιν του ἀπὸ κάθε ὁ ν τῆς ἐνοργάνου φύσεως, εἶχον ἐναποτεθῇ θαυμάσιος καὶ εἰς τοὺς δύο μου καλοὺς φίλους, οἱ ὅποιοι, εἶχαν καταστῇ σχεδὸν ἀγνώριστοι. Πλὴν, τὰ ἀνεπιθύμητα ἔχνη του, ὁ ἀνῆλξής χρόνος δὲν τὰ εἶχε ἀφήσῃ ἐξ ἴσου καὶ εἰς τοὺς δύο. Εἶχε μεροληπτικῶς φοβερὰ ὑπὲρ τοῦ κυρίου Λεωνίδα, ὅστις μὲ μακρὰν λευκὴν γενειάδα τώρα διετῆρει εἰς τὴν ὄψιν του κάποια ζωντανότητα καὶ εἰς τὸν ὀφθαλμὸς του μίαν διαλάμπουσαν ἱλαρότητα ἀντανάκλασιν προφανῶς τῆς ψυχικῆς του γαλήνης καὶ εὐδαιμονίας. Τὸν εὕρον, ὅτε τὸ πρῶτον μετὰ τὴν ἐπάνοδόν μου τὸν συνήνησα καθήμενον εἰς τὸ κοινὸν μπαλκόνι τῆς οἰκίας, περιτριγυρισμένον ἀπὸ τρία ἀγγελουδάκια μετὰ τριῶν καὶ ἐξ ἑτῶν, τέκνων καὶ τῶν τριῶν τῆς μίας του θυγατέρας, μὲ τὴν ὁποίαν συγκατοικοῦσε. Τὰ δύο ἦσαν κοριτσάκια καὶ τὸ ἕτερον ἀγοράκι. Τὸ ἕνα ἐξ αὐτῶν, τὸ ἀγοράκι τοῦ ἐχάδευα εὐγενικὰ τὰ ἀσπρα γένεια του, λέγον.

—Μὰ θὰ κάμω καὶ ἐγὼ παπούλι μου ἔτσι ὡμορφα γένεια ὅμα μεγαλώσω; Τὰ ἄλλα δύο κοριτσάκια, τὰ καὶ μικρότερα, ἐσυνερίζοντο τὴν εὐνοίαν τῶν γονάτων του, ποῖο πρῶτον νὰ πρωτοκαθήσῃ εἰς αὐτὰ διὰ νὰ χαδεύσῃ τὸν ἀγαπητὸν παπούλη του.

—Ὅχι, ἐμένα εἶνε ὁ παπούλης, ἔλεγε εἰς τὴν ἀδελφοῦλάν τῆς ἡ μικρὰ Ἐρινούλα. «Ἐδὲν εἶνε ἔτσι καλὴ μου παπούλη;» Ὅχι ἐμένα εἶνε, ἀπαντοῦσε ἡ μικρὰ Ἐρτώ καὶ προσπαθοῦσε νὰ ἐκτοπισῇ τὴν ἀδελφὴν τῆς.

Καὶ ἀπὸ τὴν πάλιν αὐτὴν τῶν δύο μικρῶν Ἀγγελουδάκων μεταρροιοῦμενος ὁ εὐτυχὴς Παππούλης, ἔλασεν εἰς μίαν ὑπερκόσμιον εὐδοκίαν, εἰς ἕνα ὑπερτέλειον καὶ ὑπερῶπλον ψυχικὸν ἥδον. Ὁμῶς τὸν ὁποῖον τοῦ ἐχάρειν ἡ εἰκὼν τῶν δύο ἐκείνων ἀφώρων πλασματικῶν τῶν ἐκείνων ἢ αὐ-

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΤΣΟΛΙΑΣ
ΚΑΤΡΟΣ
ΔΙΑΚΤΩΡ ΤΟΥ ΕΝ ΑΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Η ΚΡΗΤΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΗΝ ΚΥΠΡΟΝ

Χαίρε και ἀνδρίζου δμόψυχο και δμό-
φρονο ἀδελφικό νησί.
Μή σὲ πτοοῦν οἱ τρανοὶ ὅσον τρανοὶ κι'
ἂν εἶναι, ὅταν ἐρχωνται μετὰ τὴν ἀδιπίαν
τῆς δυνάμεως τῶν νὰ καταπνίξουν τῶν
δικαίων σου τὴν ἀδυναμίαν, ὅταν ἐρχων-
ται μετὰ τὴν ἀνελεύθερον ὁρμὴν τῶν νὰ κα-
ταπνίξουν τὴν ἰσχυροφροσύνην ἐλευθερίαν
τῶν δικαίων πόθων σου. Διότι εἰς το πᾶ-
ν δυνάμει ἀνθρώπου καὶ ἀδυναμίας
ἡθικῆς, ἡ τελικὴ νίκη δὲν ἀπέβη ποτὲ
ὑπὲρ τῆς πρώτης.

Πῶς ἰσχυρὴ εἰς τρανότητα καὶ ὁρμητι-
κότητα καὶ βαρβαρότητα ἀπὸ τοὺς σημε-
ρινοὺς ἐλευθεροπνίχτας σου ἦσαν ἡ
Τορκικὴ Αὐτοκρατορία, ποὺ μετὰ μιά μα-
κρὰ τὴν ἔκανε τὴν Εὐρώπην ὅλην τρέμειν
ὅταν ἐπὶ αἰῶνας προσπαθοῦσε νὰ πνίξῃ
τὴν φωνὴν ποὺ ἐβγαίνει ἀπὸ τὰ ἐλεύθερα
στέγνα τῆς ἀδελφότητος σου Κρήτης.
Κι' ὅταν μιά φωνὴ βγαίνει ἀπὸ τὰ κα-
τάβρατα τῆς ψυχῆς ἐνός λαοῦ, ποὺ ἐκεῖ
μέσα τὴν ἔθεσαν οἱ νόμοι τῆς φύσεως
καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἀνέλαβε
ἡ ἀνεξίχνιαστος Οἰκονομία τοῦ ἀνέλιχ-
νι.

ραϊότης ἡ ἀθωότης καὶ ἡ μετὰ τὴν ἀγνό-
τητα στοργὴ ποὺ ἔδειξαν πρὸς τὸν κα-
λὸν Παπὸν, συνεπλήρωσαν τὴν εὐτυχίαν
τοῦ. Ἀλλὰ σὺν τούτοις ἡ συναίσθησις
ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ δημιουργὸς τῶν ἀθώων
ἐκείνων πλασμάτων ἐξεκάλει τὴν ψυ-
χὴν τοῦ ἀπὸ τὴν μάλλον ὑψηλὴν ὑπερη-
φάνειαν.
Πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς στείγης ἐ-
κείνης δὲν ἰσοφάριζαν ὅλοι οἱ κόποι καὶ
μόχθοι καὶ ἰδρώτες καὶ στενοχώριες τῆς
ζωῆς τοῦ, ποὺ ὅλα αὐτὰ τώρα, μέσα εἰς
ἓνα τέτοιον πανηγυρισμὸν τῆς ψυχῆς τῶν
ἐσβυναν, ἐχάσαντο, ἐξαφανίζοντο καὶ ἐάν
ἔμενεν ἡ ἀνάμνησις τῶν, ἔμενεν διὰ τὴν
συντρέξῃ καὶ ἐπαύξει τὴν τωρινὴν εὐ-
χαρίστησιν καὶ εὐτυχίαν τοῦ.
Ὁ εὐτυχὴς Παπποῦς, μοιράζων στοργ-
γικὰ τὴν καλοσύνην καὶ δικαιοσύνην τοῦ
εἰς τὰ δύο συνεριζόμενα τὴν εὐνοίαν τῶν

αστοῦ Δημοσουργοῦ, ὅχι Αὐτοκρατορίας
ὅσον τρανὲς καὶ φοβερὰς, ἀλλ' οὔτε ὅλοι
οἱ Δαίμονες τῆς Κολάσεως θὰ μπόρουν
ποτὲ νὰ τὴν καταπνίξουν. Νὰ τὴν κατα-
πνίξουν πρὸς καιρὸν μπορεῖ, ἀλλὰ νὰ
σηγάσουν πρὸς αἰῶνα, ποτὲ!!! Γιατὶ τότε ὁ
κόσμος προορισμὸν θὰ εἴχῃ νὰ στρέφεται
ὅχι πρὸς τὰ ἐμπρὸς ποὺ στρέφεται, ἀλλὰ
πρὸς τὰ ὀπίσω, πρὸς τὰ σκόδη τῶν
Ταρτάρων καὶ τῶν Ἀβύσσων τὰ ἐρέβη.

Ἡ πολιτισμένη Ἀγγλικὴ Αὐτοκρατο-
ρία, πρὸς τὴν ὁποίαν μετὰ σεβασμοῦ ἕως
τώρα ὑπεκλινόμεθα διὰ τὰ ἡθικὰ μεγα-
λεῖα τῆς, θέλησας νὰ γίνῃ ζήλωτης τῶν
μεθόδων τῶν βαρβάρων Σουλτάνων, θέ-
λει νὰ πελώριον στίγμα ἐπὶ τοῦ μετώ-
που τῆς καὶ μιά ἀμαρτωλὴ κηλὶς
ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς. Καὶ ἐάν εἰς τοὺς
Σουλτάνους ὡς βαρβάρους, οἱ βαρβαρι-
σμοὶ εἴχαν τὴν ἐλαφρυντικὴν τῶν ἀποψέ-
εις τὴν Ἀγγλικὴν Αὐτοκρατορίαν ὡς πο-
λιτισμένην, ὡς μυριάκις κηρύξαντες ὡς
ἱερὸν δικαίωμα τὴν αὐτοδιάθεσιν τῶν
πολιτισμένων φυλῶν καὶ λαῶν, αἱ ἐπι-

βαρυντικοὶ λόγοι τῆς εἰδεχθεστέρας μαρ-
φῆς διὰ τὴν ἀνελευθέραν πρὸς τοὺς Κυ-
πρίους διάγωγὴν τῆς ἐπακολοιθοῦν συμ-
πυκνωμένοι.

Θὰ μᾶς εἶπουν ἴσως : Ἄλλ' ἐθνικὴ
ἀνάγκη, ὑψίστη, ἐπιβάλλει τὰ ἀνελεύθε-
ρα ταῦτα μέτρα εἰς τὴν ἐλευθέραν καὶ
φιλελευθέραν Αὐτοκρατορίαν.
Ἀπαντῶμεν : Καμμιὰ ἀνάγκη, ὅσον
δήποτε μεγάλη, δὲν δικαιολογεῖ τὴν ἀφ-
εῖς ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐκείνο ποὺ σὺ θεω-
ρεῖς διὰ τὸν ἑαυτὸν σου ὡς Παλλάδιον,
ὡς ἱερὸν δικαίωμα ὅσων καὶ ἀναφαί-
ρετον τῆς ἐθνικῆς ζωῆς σου, ὅδε με-
ταχειριζόμενος διὰ μέτρα καὶ διὰ σταθμὰ
εἶνε παρωχημένος, εἶνε ἀδικας, εἶνε κατὰ
διάθεσιν βαρβάρου, ἀνάξιος τοῦ σεβα-
σμοῦ μας συνεπὸς, ὅχι ὡς Ἕλληνας ἀλλ'
ὡς ἀνθρώπων. μετὰ ὅσα κομπαστικὰ μεγα-
λεῖα ὡς ἂν ἐμφανίζετο ἀπὸ τοῦ λείπει
τὸ πανυψηλότερον μεγαλεῖον, τὸ μεγα-
λεῖον τοῦ Δικαίου, τὸ καὶ Μεγαλεῖον τῶν
Θεῶν.

Η ΚΡΗΤΗ

γονάτων τοῦ ἐγγονάκιου τοῦ, ἐπῆρε στορ-
γικὰ τὰ ἓνα καὶ τὸ ἐκάθησε εἰς τὸ ἓνα
καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὸ ἕτερον τοῦ γόνατο, ἐ-
θώπευσε στοργικὰ τὰ χρυσὰ μαλλάκια τῶν
καὶ τοὺς εἶπεν : Ὁ παπποῦς παιδάκια
θὰ εἶνε καὶ γιὰ τὰ δύο σας, ἅμα θὰ εἰ-
σθε καλὰ παιδιὰ. Τὸ θωπεῖον τὴν γε-
νιάδα τοῦ, ἔσπευσε νὰ διαμαρτυρηθῇ.
— Καὶ ὅχι καὶ γιὰ μένα καλὸ Παπποῦ-
λη μου ; εἶπε παραπονετικὰ, ἔτοιμον
νάναλυσθαι εἰς δάκρυα.
Ὁχι ἀγοράκι μου, ἔσπευσε ν' ἀπαν-
τήσῃ μετὰ συγκίνησιν περὶ τὴν ὁποίαν
Λεωνίδα. Ὁ Παπποῦλης εἶναι γιὰ ὅλα
τὰ καλὰ παιδιὰ καὶ πρῶτα καὶ γιὰ σένα
καλὸ μου ἀγοράκι, καὶ περιπτυχθεὶς
αὐτὸ μετὰ τὴν περὶ ἐκείνου τὴν ὁποίαν καθι-
στᾷ αὐτόματον ἡ ἀπέραντος στοργὴ τῶν
γεννητόρων καὶ τὸσον ἀπέραντος εἰς τὴν
τασὶν καὶ μυροβολισμὸν, ποὺ νὰ καδί-

σταται ἐδύνατον νὰ τὴν ἐννοήσουν πολὺ
δὲ μάλλον νὰ τὴν αἰσθανθοῦν οἱ μὴ
εὐτυχισαντες νάποικησον τὸν τιμητικώ-
τερον τῶν τίτλων, τὸν τίτλον τοῦ γεννη-
τορὸς τοῦ κατεφίλησε τὸ μέτωπον ἐπανε-
λημμένος.

Ἐκάθησε παραπλεύρως τοῦ πανευτυ-
χοῦ φίλου μου, καμαρώνων καὶ εὐτυχί-
ζων τὴν θέσιν τοῦ, ἐλεοῦμενος, καὶ ἐγὼ
ὁ φτωχὸς ἀπὸ τὴν θαφίλειαν τῆς θεϊκῆς
ὀφειλῆς, τὴν ὁποίαν ἐσκόρπισεν τὸ
ὑπέροχον ἐκείνο σύμπλεγμα τῶν τριῶν
μικρῶν ὑπάρξεων, ἀμειψόμενων διὰ τὴν
στοργὴν τοῦ Παπποῦλη τῶν, σύμπλεγμα
τὸ ὁποῖον ἐμφανίζει τὴν ἀνυπέβλητον,
τὴν ἀφθαστον εἰς φυσικὴν καὶ ἡθικὴν
καλλονήν, εἰκόνα, τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς,

(Ἀκολουθεῖ)

Ὁ Μάρκος Ἀλέξανδρος

Ἡ Πομπή εἰσοδὸς τοῦ Μάρκου Ἀλέξανδρου
εἰς τὴν Βαβυλῶνα

Ὁ Μάρκος Ἀλέξανδρος

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΑΝΕΥ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ
ΘΑ ΑΠΟΒΗΝΗ. "Τσίφλιου",
ΤΩΝ ΚΑΤΕΡΓΑΡΩΝ

Α'

«Από των λαών απορρέουν» είναι οι
«έξουσία».

Αυτό λέγει το Σύνταγμα. Αυτό λένουν
τα χαρτιά δηλαδή. "Αλλά τα πράγματα
λέγουν άλλως τα αντίθετα" λένουν ότι ο
λαός ουδεμίαν εξουσίαν έχει, ουδεμίαν
δύναμιν, αλλά και την εξουσίαν και την
δύναμιν την έχουν οι επιτήδευτοι, και αυ-
τός είναι ένα άβουλον κλωτσοκούφι εις
τα χέρια των, οι οποίοι παίζουν ούτω
εις βάρος του την πιδάθλιαν κωμωδίαν
καθόσον κάνουν να πιστευθεί ότι αυτός,
ο λαός, είναι δὴθεν το πρωτεύον και
κυριαρχούν πρόσωπον, ενώ δεν είναι κυ-
ριαρχούν και πρωτεύον, παρά μόνον εις
το άρμεγμα παύ του γίνεται από τας
πο κλωνύμους φορολογίας.

Μακρά και έμπεριστατωμένη λοιπόν
έρχεται περί του πως είναι δυνατόν ο
λαός με την σημερινήν έλευσιν πολιτι-
κήν μόρφωσιν του και άθλιαν πνευματι-
κήν ανάπτυξιν του, να καταστή μάλλον
αυτοκυρίαρχος, ώστε να υπόκειται, εις
όσον το δυνατόν μικροτέραν έκμετάλλευ-
σιν από τους επιτηδείς και λαοπλάνους
και ένασκή όσον το δυνατόν άποτελεσμα-
τικώτερον τα κυριαρχικά του δικαιώματα

παρ' όσον σήμεραν τὰ ένασκει, άνακτών
την υπό του Συντάγματος διδομένην,
άλλ' υπό των επιτηδίων, άλλοτε μὲν
σφετεριζομένην και άλλοτε έξουδετερω-
μένην, δύναμιν του, τούτο θ' άποτελέσῃ
τό ένα μέρος του προγράμματος του «Ε-
γερτηρίου».

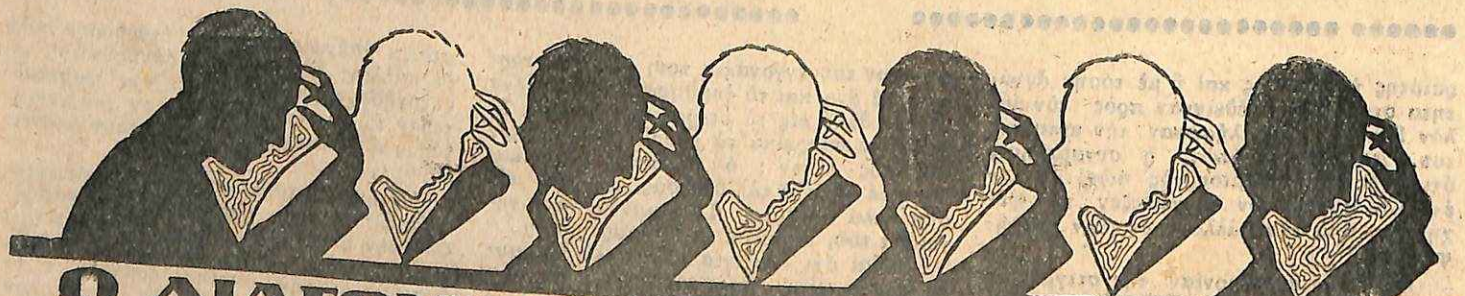
Το δεύτερον, θὰ το άποτελέσῃ ή ταυ-
τόχροнос έντατική ψυχολογημένη προσπά-
θεια διά την *πολιτικήν μόρφωσιν*
του Έλληνικού λαού, ή άπόκτησις τούτέ-
στιν υπ' αυτού της ικανότητος να χειρ-
ζεται έπωφελέστερον διά την χώραν τα κη-
αρχικά του δικαιώματα, άνευ της οποίας ικα-
νότητος, το πρώτον μέρος του προγράμμα-
τός μας, καθίσταται πρακτικώς άνεφάρ-
μοστον και άνευ της οποίας πολιτικής
μορφώσεως και πνευματικής άνυψώσεως
ή έκμετάλλευσις του υπό των επιτηδίων
λαοπλάνων έρχεται ως φυσικόν έπακό-
λουθον της καταστάσεώς του.

Άλλ' ή πολιτική μόρφωσις ένός λαού
είναι το δυσχερέστερον των έργων, όσον
και άν έκ πρώτης όψεως φαίνεται εύκο-
λον και άπλου.

Και άκόμη καθίσταται δυσκολώτερον

όταν ο λαός όστις πρόκειται να μορφω-
θῇ, εἴται ο Έλληνικός, ο μάλλον ιδιόρ-
ρυθμος φυσιολογικώς και ο μάλλον, έξ
όλων ίσως των λαών της γῆς, δυσεπίδε-
κτος—όχι και άνεπίδεκτος—των πολι-
τικών έξεων εκείνων, αι όποιαί είναι ά-
ναγκαίαι διά να διαπαισθῇ και διαμορ-
φωθῇ ο *καλός πολίτης*. Ο άτομικι-
στικός του χαρακτήρ τον καθιστᾷ άσυμ-
βίβαστον πρὸς τὰς ιδιότητας του καλού
πολίτου και άπειθήαχτον εις τὰ κελεύ-
σματα της Πολιτείας. Διότι Πολιτεία υπό
εύρεϊν έννοιαν, θὰ πῇ άρμονική συνερ-
γασία και άμοιβαία συνεπικουρία πρὸς
έπίτευξιν του κοινού καλού, άρχόντων τε
και άρχομένων. Και εις ημάς εἰδὼ συμ-
βαίνει άλλως τὸ αντίθετον : πόλεμος άμει-
λικτος πολιτών και Πολιτείας κατ' άλλή-
λων. Ο πολίτης έκλαμβάνει την Πολι-
τείαν ως μηρυιάν, ως έκμηζήτηριαν και
έχθραν του και ή Πολιτεία, τὰ όργανα
τούτέστιν της Πολιτείας, ως δουλοπαροί-
κον τον πολίτην, μόνον δι' ύποχρεώ-
σιν του συνδεόμενον πρὸς αὐτήν.

Ταῦτα ως εἰρήγησις. Εἰς τὸ ἐπόμενον:
Ο Έλλην ως άτομον, ως πολίτης, ως
κοινωνία, ως πολιτεία.

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ 'ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΥ.

ΠΡΟΣ ΕΠΙΛΟΓΗΝ

ΤΩΝ ΙΔΙΟΦΥΕΣΤΕΡΩΝ ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΤΟΧΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ
ΥΠΟΤΗΡΙΞΙΝ & ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΙΝ ΕΙΤΑ ΑΥΤΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝ. ΑΝΤΙΘΕΣΙΝ.

«Αφαιρέσετε από τον «Χρυσόν» Διδ-
ναν του Περικλέους δέκα πρόσωπα και ο
πάμφωτος ένείνος Αἰών χάνει την λάμ-
ψιν του, σβήνει. Πόσαι όμως Ιδιοφυΐαι ή
και μεγαλοφυΐαι δεν μένουν άνεκκόλαπτοι ή
χέρσαι, συνεπώς άκαρποι, διότι δεν έχουν
τά μέσα της καλλιέργειας των; Πόσαι
παιδιά δεν έχουν καί τὸ *έξαιρε-
τικόν* μέσα τους, που καλλιεργούμενον
όσον πρέπει, θὰ τὰ καθίστα πολυτίμως
χρήσιμα εις την λείψανδρον χώραν μας;
Αὐτούς λοιπόν τους με καί *έξαιρετικόν*
προικισμένους φτωχούς μαθητάς, άπο-
σκοπεῖ ο διαγωνισμός μας ν' ανακαλύψῃ
και να τους παράσχῃ κατόπιν, έκμαίεσθον
ταῦτα από γενναιοδωρούς και φιλοπάτρι-
δας πλουσίους, τὰ μέσα της μορφώσεως
και τελειοποιήσεως των να ηγηθῶσιν κα-
τόπιν της Έλλ. άνυψώσεως.

Άλλά πὼς θάνακαλύψωμεν τὸ βαθύ τὸ
δημιουργικόν, τὸ *έξαιρετικόν* μυαλό εις

ένα μαθητήν; πράγμα πὸν δεν εἶνε και
τόσον εύκολον όσον έκ πρώτης όψεως
φαίνεται. Μπορεῖ ένας μαθητής έχων έ-
πιμέλειαν και μνήμην να παίρνῃ *άριστα*
πάντοτε και όμως τὸ πνεῦμα του να εἶνε
κεινότητων, και αὐτὸς κατά την μετέπει-

τα δράσιν του να μή μπορεῖ να διακριθῇ
εις τίποτε.

Άλλ' εις ημάς δεν άρκει τὸ *έξαιρετι-
κόν* μόνον μυαλό. Πρέπει απαραίτητως
να συνοδεύεται και από *έξαιρετικόν* χαρ-
ακτήρα, ο όποιος άμα λείπει από τὸ *έξαιρετι-
κόν* μυαλό, μπορεῖ τούτο να ποβῇ επίζημιον
διά την χώραν.

Πρὶν λοιπόν προχωρήσωμεν εις τὰ κα-
θέκαστα του διαγωνισμοῦ, ζητοῦμεν την
γνώμην των πιδ εἰδικῶν εις τούτο, των
καθηγητῶν και διδασκάλων των μαθη-
τῶν, ζητοῦμεν την γνώμην των εις τὸ
πὼς να βροῦμε τους μαθητάς που θὰ έ-
χουν και πνεῦμα Ιδιοφυΐας ή μεγαλοφυΐας
άλλὰ συγχρόνως και χαρακτήρα εὐθύν;
Και εἴται από την γνώμην των θὰ προκύ-
ψῃ διττὴ όφέλεια : Και γιὰ τὸ παιδί θὰ
γίνη μία μελέτη γενικωτέρα, και παιδιὰ
με *έξαιρετικόν* μυαλό δεν θάφεθῶν στήν
τύχην των να χαθῶν.

ΚΡΗΤΙΚΗ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΙΑ

Ο ΣΥΧΩΡΕΜΕΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΣΥΧΩΡΕΤΟΣ

— Καλώς τον σύντεκνο Μανολιό, Κα-
λώς όρισες σύντεκνε. Κάτσε δα να μου
πῇς κι έμένα ήντα δεσ στην Άθήνα έ-
δὰ που πήγες.

— Ήντα 'δα, σύντεκνε, μερωτᾷς;
Και ήντα δεν είδανε τὰ μάθια μου λοδὰ
θάπρεπε καλλίτερα να με ρωτήσης; που
είδανε κι' είδανε μαρὲ παιδί μου τόσα
και τόσα αναρίθμητα και άδιήγητα, που
μήτες να σου τὰ πῶ μπορῶ μήτες να σου
τὰ ιστορήσω. Έπὰ μαρὲ παιδί μου χει-
άξεται νους και καρσι για να θυμάται
κανένας τὰ όσα δανε τὰ μάθια του. Και
ναί και καθηγητῆς μπάρε μου τὸ λιγώ-
τερο και δίχωριάτης, ζευγάς σαν κι' έ-
μένα.

— Καλὰ σύντεκνε, μα σκιας ήντα σου
κάμε τὴ μεγαλείτερη έντύπωσι δεν μπο-
ρεῖς να μου πῇς;

— Όσο γιαυτό, δὲ θὰ ξεχάσω σύν-
τεκνε σ' οὐλή μου τὴ ζωή όντες είδα τὸ
κουμπάρο μου τὸ Ζαίμη με κουτσουρεμένα
μουστάκια. Σὰ γρά μου φάνηκε, σὰ ένα
παράσσυμο πράγμα μου φάνηκε. Ήτα-
νε σαν να θάρουνα τὴ μάνα μου με
μουστάκια, εἰσὰ παράξενο, μου φάνηκε.
Ερωτήσα τότες τὸ φιλιότσο μου τὸ Μι-
χαλάκη : ήντα πράγματα δὰ φιλιότσο εἶ-
νε τούτανε;

— Εἶνε μόδα νονέ μου.
— Μόδα : Κ' ήντα θὰ πῇ μόδα; 'Αρ-
ρώστια, τριχοφᾶς, που λέμε στή Κρήτη;
— Όϊδα και τὸ λόγοςον νονέ ! Τὴ μό-
δα δεν κατέχεις;

— Μὰ άκουστά την έχω, μα καλὰ κα-
λὰ δεν κατέχω ήντα θὰ πῇ. 'Ός εἰδὰ θὰ

βουνα πὼς μόδα 'λέγανε τὰ φουστάνια
των γυναικῶ. Μὰ ο κουμπάρος μου ο
Ζαίμης φουστάνια δεν φορεῖ.
— Όσκες νονέ, «μόδα» δὲ θὰ πῇ φου-
στάνια.

— Παρὰ ήντα ναμὸς δὰ πῇ;
— Μόδα θὰ πῇ κάθε νέο πράγμα που
μὰς έρχεται από την Εὐρώπη που τὸ συ-
νειθίζουμεν εκεί όλοι πῶναι πολιτισμέ-
νοι πιδ πολλὸ από μὰς. Έκατάλαβες νο-
νι πιδ πολλὸ από μὰς. Έκατάλαβες νο-
νι; Εἶνε σαν να πῶμε πολιτισμός, εὐ-
γένεια, καί τέτοιο πράγμα.

— Για όνομα του χυλού, φιλιότσο, μή
μου τὸ πῇς!!! Ένα τέτοιο μεγάλο πράγμα
εἶνε ή μόδα λοιπός, κι' εἰγὼ ο χωριάτης
δεν τὸ κάτעה; Μὰ ήντα κάνει τότες ο
Μεγάλος μας 'Αρχηγός και δεν πάει μὰ
νι μάνι να κουρέψῃ τὰ γένεια του και τὰ
μουστάκια του; Πάει γιὰ τὸ Θεὸ φιλιό-
τσο, να μένῃ πίσω από τον πολιτισμό
και την ευγένεια ένας τέτοιος μεγάλος
άδερφος; 'Όϊ μὰ τὸ Θεὸ φιλιότσο εἶ-
γὼ θὰ τούτο γράψω τὸ 'Αρχηγούμας γι-
ατι δὲ θέλω κανέναν να τονε προστερνά
στην ευγένεια. Ήντα λὲς του λόγου σου
φιλιότσο;

— Εἰγὼ λέω νονέ να γυρεύης τὴ δου-
λειά σου.

— Μὰ γιάντα τότες τὸ κάνει ο κουμ-
πάρος μου ο Ζαίμης και ο 'Αρχηγός μας
Βενιζέλος δεν τὸ κάνει;

— Γιατι ο ένας εἶνε συγχρονισμένος
κι' ο άλλος άσυγχρόνιστος.

— 'Ε, τότε να με συμπάθῃς γιὰτι
αὐτάναι βαθεῖα ελληνικά και δεν τὰ κα-
ταίφαίνω. Εἰγὼ ως εἰδὰ θάρουνα πὼς

ο μεγάλος μας 'Αρχηγός δεν έχει τὸ δεύ-
τερο του σούλη την Οικουμένη απάνω
στην ευγένεια και τον πολιτισμό. Κι' εἶ-
δὰ να μου λὲς του λόγου σου πὼς τότε
μπροστέρεψε ο κουμπάρος μου ο Ζαίμης
μου φαίνεται παράξενο, άχώνευτο. 'Όϊ,
δὰ φιλιότσο, οὐλα κι' οὐλα μὰ με κανένα
τρόπο δεν παραδεχ-μαι τέτοιον πράγμα.

— Αμα ξαναπάθῃς στην Άθήνα νονέ
μου, θὰ δῇς κι' άλλα παράξενα και μπο-
ρεῖ και μεγαλείτερα.

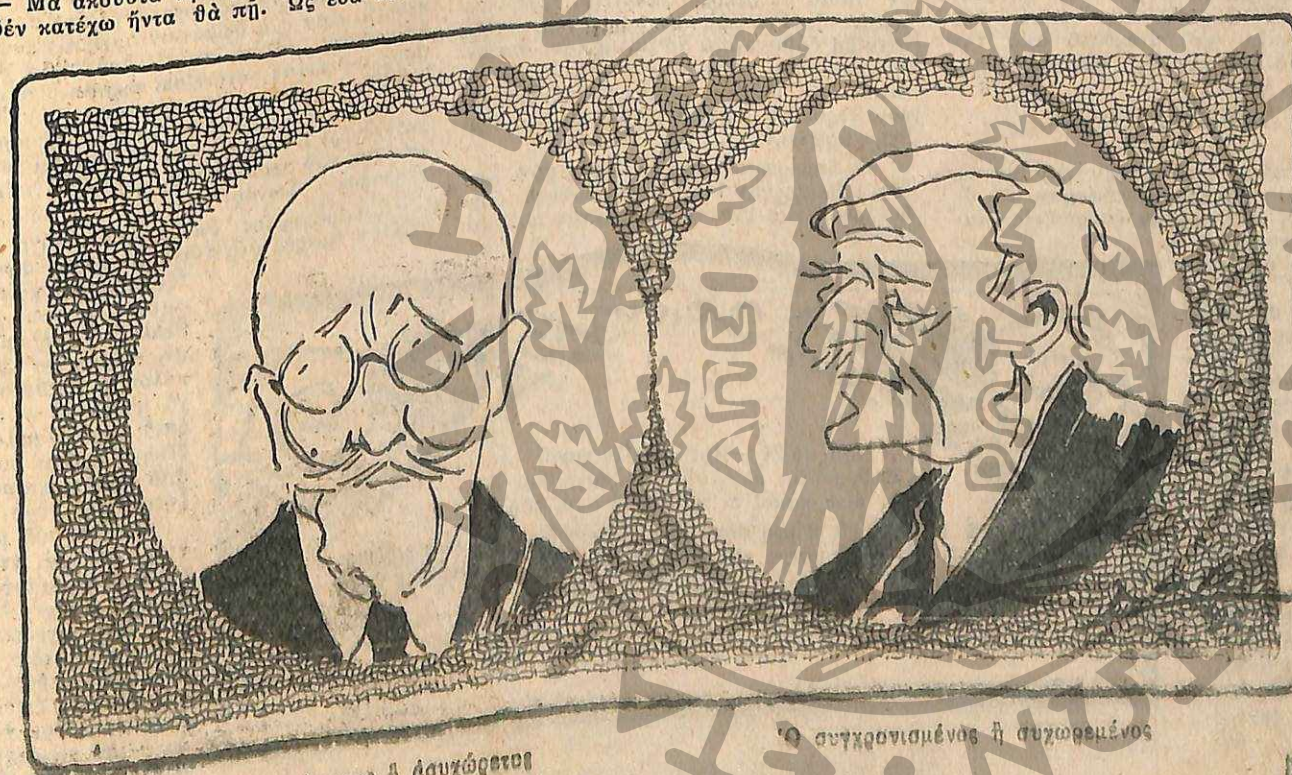
— Αἱ μὰ να σου πῶ τότες φιλιότσο
μου; Διάλε τσαποθιμμένους μου τὸ λοι-
πός κι' *ανεξαναπίτῃς* τον πόδα μου,
άνεμου πετάξουνε και τὸ φέσι μου. Μία
φορά πῇγα κι' *έκόντεψε* να χάσω τὸ μυ-
αλό μου, κι' εἰδὰ να άκούω να μου λὲς
πὼς θὰ δῶ και πιδ παράξενα; 'Όϊ, οἱ
φιλιότσο, μὰ κι' *όξω* τανε. Το μυαλό
μου τὸ θέλω στο τόπο του, δεν τόχω
για χάσιμο, κι' *άς* μείνῃ τότες και ο
κουμπάρος μου ο Ζαίμης συχωρεμένος κι'
ο Μεγάλος μας 'Αρχηγός άσυχωρετός.

— Συγχρονισμένος λοδὰ νονέ κι' *κι*
συχωρεμένος.

— Ήντα δεν εἶνε τὸ ίδιο πράγμα
φιλιότσο; εἰγὼ γράμματα δεν κατέχω
να να σου μιλῶ περι διαγραμμάτων.

— Αἱ, γιὰ να μη σου χαλάσω τὸ χα-
τήρι σου νονέ μου *άς* πῶμε πὼς εἶνε τὸ
ίδιο πράγμα; Κι' *άπῃς* και θέλεις τὸν
κουμπάρο σου Ζαίμη συχωρεμένο και τὸ
Μεγάλο μας 'Αρχηγὸ άσυχωρετό, *άς* εἶνε
κι' *εἰσὰ* λοδὰ.

Ο ΒΡΑΚ4Σ

Ο άσυγχρόνιστος ή άσυχωρετός

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΟΥ ΣΑΚΟΥΛΕ ΜΕ ΜΙΑ ΗΓΓΛΕΖΑ ΛΟΡΔΙΣΣΑ

φραγ-
κοτόν
άπο-
χαιρέτιον
ευνεγέστα-
τα και άπεμακρόνθη-
σαν. Ο καυμένος ο
Σακουλές έμεινε απο-
λιθωμένος αλλά και
σάν πληγωμένος από
τη μαγευτική ματιά
της Ηγγλέζας.

— Τι διάβλο να τρέχει μ' αυτήνε
τ'ν Ηγγλέζα, έλεγε με το νου του ο
Σακουλές, και μου γέλασε έτσι χαιδευ-
τικά; Αλλά και τι άφράτα και ροδονό-
κι να μίγνυλα ήταν αυτά που είχε; Αχ,
ψυχή μου να κατώρθωνα να μ' αγαπίζε.
Αλλά και ποιος ξέρει, ξεγκιλούθει να
λέγει με το νου του ο Σακουλές, τι του
φύλαγει του Σακουλές ή τύχη του. Αυτοί
οι Ηγγλέζοι είναι καμιά φορά ιδιότρο-
ποι και καμιά φορά ντίπ παλαβοί. Και
τι της κατίζει τάχατες μις τέτοιας ιδι-
ότροπης; Ηγγλέζας να μ' αγαπήσει; Ού-
τε ή πρώτη θα είναι ούτε ή ύστερη. Ούτε
και γ'ό είμαι χειρότερος άπ' άλλους που
αγαπούνε πολλές φορές αυτές ή Ηγ-
γλέζες.

Είμαι άσχημος; Ο Θεός να φυλάξει!
Απεναντίας μάλιστα, ώμορφοκαμωμένος
και μαυρομάτης, Είμαι κουτός; Απε-
ναντίας μάλιστα, έξυπνότερος, άφορ χω-
ρίς σκοτούρες και φροντίδες και σερμα-
γίες ζω σαν μπέης μέσ' την Αθήνα.
Είμαι κανείς άρνητής; Απεναντίας μά-
λιστι, ο γνωστότερος μέσ' την Αθήνα
και σε σαραβούς και σε κουτσούς. Είμαι
έπι τέλους μία προσωποποίηση της Αθί-
νης.

Εκείνην την στιγμήν άνήρ-
χοντο εις την Ακρόπολιν και
δύο ξένοι. Ένας άνδρας και
μία γυναίκα. Ήσαν Ηγγέζοι
περιηγηταί. Ο λόρδος και ή
λόρδισσα Τούρνε, Όμ λούσαν δε
μεταξύ των Έλληνικά σαν βέ-
ροι Ρωμιοί. Ο κίλδς Σακουλές
μας δέν χάνει καμιά άια τοδς
ήκουσε να όμιλούν Έλληνικά,
πιαρά, ως να ήσαν παλαιοί του
γνώριμοι και άριστάσηδες, ά-
ποτεινόμενος σ'όν άγνωστον
ξένον του λέγει :

— Δός μου βρε Κύριε, μια
δεκάρα.

Της Ηγγλέζας έκαμε έντύ-
πωση ο άφελής αυτός τρόπος
του Σακουλέ, τόν όποιον έπηρε
ως άλλον Διογένην φιλόσοφον.
Τόν εκύτταξε κατά πρόσωπον
καλά καλά και του έμειδίασε
γλυκύτατα και θωπευτικώτατα.
Τό μάγον όμως βλέμμα της
Ηγγλέζας ήτο τόσο ισχυρόν
ώστε ο κακομοίρης ο Σακουλές
ένοικάλιασε και αισθάνθηκε
πρώτη φορά μια τόσο μεγάλη
άνταρξιλα εις όλο του τό σώ-
μα. Είπαν μεταξύ των μερικά
ήγγλέζικα ο λόρδος και ή λόρ-
δισσα, κατόπιν έβγαλε και τ'ν
έδωκεν ο κύριος ένα πεντό-

Ασθρον 27ον. Αμα τα χω-
νέψετε καλά αυτά τα δημοσιεύ-
ματα, αλλά και τα έφαρμόσετε
κατόπιν, τότε και μόνον θα γί-
νετε άξιοι ελεύθεροι πολίται
και θα σώσετε και τόν έαυτόν
σας και τόν τόπον σας.

νας και ούτε θα μ'ορέσει κανείς αυτό να
μου το άρνηθί. Μόνον έμπρός σουδ Σα-
κουλέ, άγνωστος γάρ ή τύχη και το μέλ-
λον άόρατον, Έμπρός!! και ο κόσμος
είνε για τούς παλαβούς και τούς τολμη-
ρούς.»

Αυτά έσκέπτετο ο καλός Σακουλές μας
δταν άπεφάσισε να πήρη το πίσω τούδς
ξένους. Απ'ό μακράν λοιπόν παρακολου-
θώντας τούς είδε μετ' όλίγον που έμπα-
ναν εις τό ξενοδοχείον της Αγγλίας, πα-
ρά την πλατεϊαν του Συντάγματος. Δέν
χάνει λοιπόν καιρόν παρ'ό τρέχει άμέσως
σένα μπακάλικο, παίρνει μια πεντάρα
χαρτί και φρελλούς και γράφει την ά-
κόλουθον έπιστολήν :

Πεντάμορφη μου Αρχόντισσα,

«Σε είδα και τα σίλια μου έσού-
ρωσα και ή άνατριχίλας μ' έκοψαν
και ή καρδιά μου άγρίεψε σαν άλογο
φοραδινό, άτό την άγγελένια σου ώ-
μορφία.

» Αχ τίτανε «κείνα τα παχουλά,
σαν φουσκωμένη του φουρνάρη φραν-
τζόλα, μάγουλά σου; Αχ άρχόντισσα
μου και νάφινες τα τρυφερά χειλάκια
μου να σβύσουν την φλόξ των επάνω
στά φρονιζόλατα μάγουλά σου. Με θέ-
λεις σκλάβο σου; γίνομαι. Με θέ-
λεις έρωμένο σου; γίνομαι. Με θέ-
λεις Κύριόν σου; γίνομαι. Διδάξε
άπόλα αυτά και είμαι εις τας διατα-
γας σου άφέντρα και Κυρά μου.
Ασπάζομαι τα ύποπόδια των ποδών σου

Σακουλές ο Αθηναίος»

Υστερόγραφον :

«Βάλε με κ'ν Αρχόντισσα τα
πόδια σου να πλύνω.
Και τών ποδιών σ' τάπόπλωμα
σ' άμισμα να πίνω.

ο ίδιος

Η Ηγγλέζα λόρδισσα άμα
έλαβε την έπιστολήν αυτήν,
την έδιάβασε, έχαμογέλασε, έ-
λαβε κατόπιν όλίγον πολυτε-
λές χαρτί που έμορφοβόλουσε
άπό μυρωδές και έγραψε την
άκόλουθον έπιστολήν :

Περίδοξε φιλόσοφε του κλεινού
της Παλλάδος Αστεω;
σινδ Σακουλέ,

Τό τρυφερόν σου γράμμα,
τό όποιον είχες την καλοσύνην
να συγκατατεθείς να μοι στεί-
λεις με ένέπληρη χαράς και ύ-
περηφανείας.
Είθε ή ώραία του Διογένους
πατρίς να είχε και άλλους ό-
μοίους σου.

Σεμνυνομένη επί τη γνωρι-
μία σου και έναβρυνομένη διά
την φιλίαν σου Σοι πέμπω της
καρδίας μου τα άνθη έν είδει
χαιρετισμών,

ΜΑΡΙΑ ΤΟ ΓΕΝΟΣ ΣΤΑΡΧ, σύζυγος του
λόρδου Έδουάρδου Τούρνε, θησαυροφύ-
λακος του βασιλέως της Αγγλίας και
Αυτοκράτορος των Ινδιών.

Εσφράγισε κατόπιν την έπιστολήν,
έκκλεσε ένα ύπνρέτην του ξενοδοχείου,
προς όν έγχειρίζουσα την έπιστολήν πα-
ρηγγέλει με ύψος σεβαρόν και επιτα-
κτικόν τα έξης :

— Η έπιστολή αυτή να δοθί αυτή-
μέρην και εις τας ίδίας χείρας του προς
όν άπευδύνεται.

Και ή λόρδισσα Τούρνε μαζί με την
έπιστολήν έδθε συγχρόνως και έν είκο-
σάφραγκον εις τας χείρας του ύπνρέ-
του.

Ο ύπνρέτης του ξενοδοχείου ύποκλι-
νόμενος έδαφαιώας έξέρχεται του θαμα-
τίου της λόρδισσας και σπεύδει προς έ-
πίδοσιν της έπιστολής. Αλλά που στο
διάβολο τώρα να πετύχη τόν Σακουλέ;

Θέτει εις κίνησιν όλους τούς άρμολί-
ους λούστρους. Αλλά τίποτε ο Σακου-
λές δέν βρίσκειται.

Γίνονται εις άνίχνευσιν όλα τα λαγω-
νικά του ξενοδοχείου, τρέχουν άπάνω κά-
τω, δεξ ά ερι-στερξ, τίποτε.

Ο περιζήτητος Σακουλές πουθενά δέν
φαίνεται.

Αλλ' επί τέλους ηδόκησε ή τύχη να
τόν όνει αλύφουν σένα ύπόγειο τρώγοντα
μακαρίας κρομμυδοσαλάτα με πολύ πολύ
ξύδι και λάδι.

— Για σου κ'ν Σακουλέ, του λέγει τό
γκαρσόνι που του έφερε την έπιστολήν.
— Καλώς τον. Δόμου βρε καμιά δε-
κάρα, άπαντά ο Σακουλές.

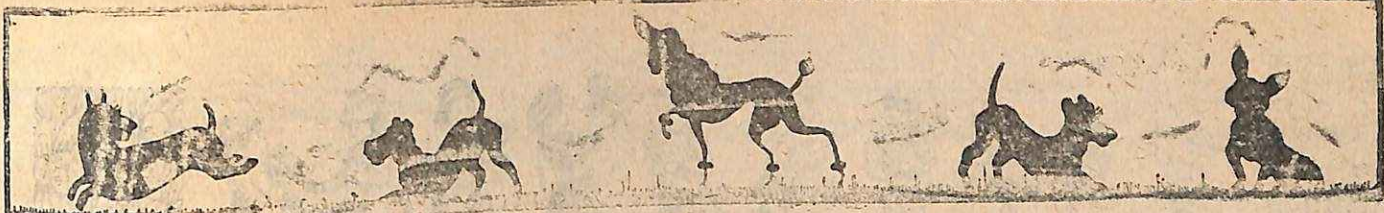
— Μαρε τι δεκάρες και ξεδεκάρες
κουτέ, που σου φέρνω ένα ραβασάκι μυ-
ρισμένο, που κάνει μιλλιούνια ολόκληρα.
Και νί ξερες κακομοίρη Σακουλέ από
που είναι; Πά! πά! πά! πά! πά! πά! πά!
Τι θα κανεις κακομοί οί οί οί οί οί οί οί
μου! άμέσως σε βεβαιώνω πως διαχί-
ναγες της τούμπας.

— Ο Σακουλές παραιτά άμέσως την
κρομμυδοσαλάτα σφουγγίζει τα χείλια
του σό μαλίκι του σακακιού του και
σηκονό μενος ολόρθος ξαγχιμένος σαν
ζουζλάς άρπάζει τό γκαρσόν από τό σακ-
κίτι.

— Φέρο λοι-
πόν βρε γρήγορα
και σε κερνάω
και μια ρετσίνα.
Μαρε μη μπας
κι είγες τίποτε,
άπό την παου-
λή εκείνη Ηγ-
γλέζα :

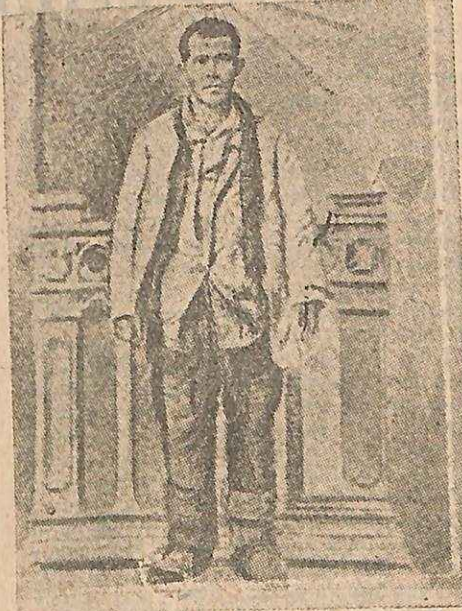
Μαρε τι Ηγ-
γλέζα και Ξηγ-
γλέζα, που είναι
άπό μια κόκο-
τίζαμ λόρδισσα,
που έκάθησε στο
ξενοδοχείον της
Αγγλίας.

Ο Σακουλές
έγοούρωσε τα
υάτια του, έσ-
φουγγίξε πάλι
στο καντελόνι
του καλά καλά
τα λαωμένα δά-
κτυλά του, έλαβε
τό γραμματάκι,
τό βετίξε σ'ά
επίθιαστου και
τό κοψε λάσπη.

Ότε να πής τρία, τόν είχε χάσει τό κα-
κόμοιρο τό γκαρσόνι από τό μάτια του
χωρίς ο μασκάρας ο Σακουλές ούτε την
ρετσίνα καν να τό τρατάρη που του είχε
ύποσχεθί.

Ο Σακουλές άφου έξεμονάχεψε, βγά-
ζει άμέσως τό πολύτιμον γραμματάκι από
τό στήθος του, τό άνοίγει με άνυπομο-
νησία, τό διαβάζει, ρουφιητά, τό ξανα-

Ο Λαϊκοφιλόσοφος Σακουλές

διαβάζει, τό ξαναδιαβάζει, και ύστερα μη
ξέροντας τι να κόμη άρχισε επί δέκα λε-
πτά χάσκοντας και γελώντας, γελώντας
και χάσκοντας.

Αίφνης όμως ήρθε στο νου του Σα-
κουλέ ότι τό γκαρσόνι του δακε μόνον
ένα γράμμα, όχι όμως και άνθη καθώς
άναφέρει ή έπιστολή.

Βρε τόν παληκοερατά, άρχισε να μου-
μουρίζει έξω φρενών ο Σακουλές. Βρε που
να παρ' ο διάβολος τό γονιό του του

μπαγάσα μου κράτησε τα άνθη που του
δωσαν και μου έδωσε μόνο, τό γραμμα-
τάκι.

Και άνοίγων και διαβάζων και πάλιν
ο Σακουλές τό γραμματάκι ήρχισε να συ-
νομίλη με τόν έαυτό του.

— Έδώ μέσα μου γράφει αυτή ότι
μου πέμπει τα άνθη της καρδιάς της,
κι' αυτός όμπαγάσας δέν μου δωσε τί-
ποτε, μουδ άνθη μουδ και παπαρούνες.
Αλλά αίνια σου βρε κύριε γκαρσόν και
θα σε διορθώσω εγώ. Θα σε κάμω να
καταλάβης ότι ο Σακουλές παίζει όλους
μα δέν παίζεται από κανένανε.

Ξαναδιαβάζει και πάλι την έπιστολήν,
την φιλεί, την ξαναφιλεί, γελά κατόπιν
χασμιέται, τρίβει τα μάτια του, ξύνει τα
φθιά του και έπι τέλους του κατέβηκε ή
ιδέα τι πρέπει να κάμη.

Φυλάττει άμέσως την έπιστολήν στον
κόρφο του και τρέχει στο γραφείο του—
μπακάλικο μπαράμπι Γιάννη πρώτο πά-
τωμα ύπόγειο—άγοράζει μια κόλα χαρτί
και άρχίζει να γράφη τα έξης :

Ζωγραφιστή μου Κολώνα

«Σαν κολώνα του Ζαπεϊίου μαρμα-
ρένια και ψηλή, που στέκει άγρόντα-
χτη κι' άλύγιστη για να την προ-
σκυνάει ο κόσμος, έτσι μου φάνηκε
ή κορμωστασιά σου ή κηπαρισσένια,
δταν σε πρωτοείδα στής Ακρόπολης
τά μέρη.

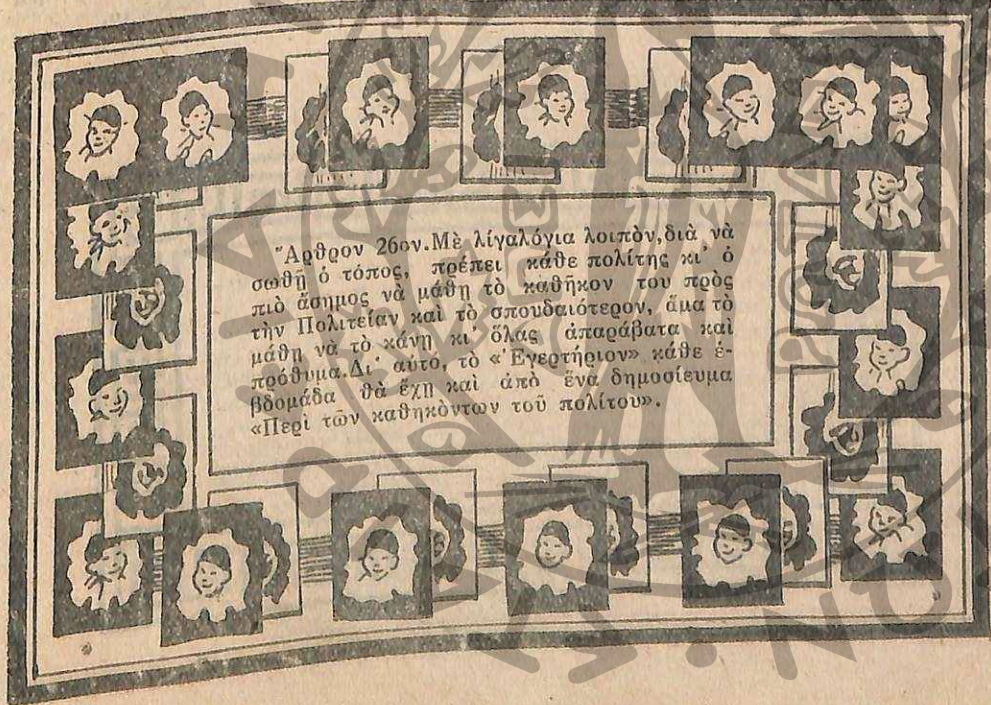
Αχ ο φτωχός και άμοιρος και νά-
μουν βασιλέας, να σου βανα κορώνα
στο κεφάλι, κατόπιν να διατάξω όλους
μικρούς μεγάλους, άφέντραις και ά-
φεντάδες στα πόδια σου να πέσουν
και να σε προσκυνήσουν, κι' όχι γι-
ατί θα σ' αγαπώ, παρ'ό γιατί σ' άξί-
ζει. Εγώ δε από μπρός σου με χέρια
σταυρωμένα να στέκω μέρα νύκτα και
να σε καμαρώνω.

Αχ και να μουν πλούσιος, που
νάχω μιλλιούνια, να βάνω δούλους,
δοβλαιο, να φύσανν τό δρόμο έκει
που θα περνάς.

Να φέρω να τό κορμί σου όλο κι'
από ρουμπίνια,
διαμάντια και
πυράντια, τσι-
κίνια και φλου-
ριά.

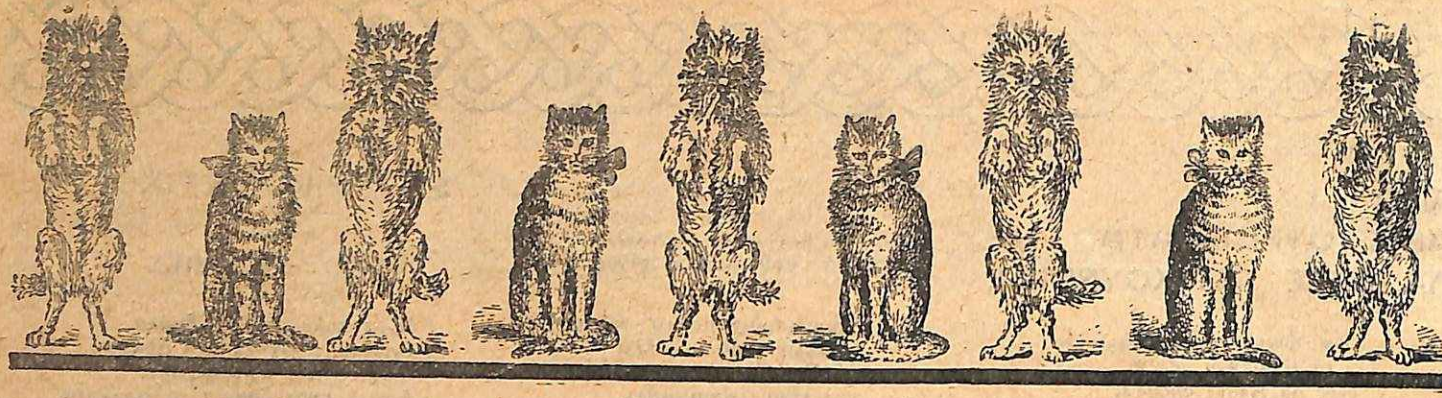
Αλλά αν ή-
μουν πλούσιος,
κι' αν ήμουν βα-
σιλέας, τι όφε-
λος, που τότες
δέν θα 'μουν
Σακουλές; τό
χάσμα και καμά-
ρι ολόκληροξο-
Αθήνας κι' ά-
κόμη παρόξωτου
άλλου Έλληνι-
σμού :

Κάλλιο λοι-
πόν να είμαι
Αρχόντισσα μου
οκέτος, χωρίς
φευδιές φχιασί-
δια, γνήσιο παι-
δι της φύσης, τί-
μιο και άγνο. Με
μια καρδιά μο-
νάχα, καθάγια
και μεγάλη, πα-
ρά πολύ μεγάλη

Ασθρον 26ον. Με λίγα λόγια λοιπόν, δια να
σώθι ή τόπος, πρέπει κάθε πολίτης κι' ο
πιδ άσχημος να μάθι το καθήκον του προς
την Πολιτείαν και το σπουδαιότερον, άμα τό
μάθι να τό κάμη κι' όλος άπαράβητα και
πρόθυμα. Δι' αυτό, το « Εγερτήριο » κάθε έ-
βδόμη θα έχη και από ένα δημοσίευμα
«Περί των καθηκόντων του πολίτου».

46

ΛΑΪΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

«Ένας κύριος, φανερά άρρωστος μπαίνει σ' ένα φαρμακείο.

— Είμαι τρομερά κουρασμένος, είμαι νευρασθενικός, εξαντλημένος. Μου χρειάζεται ένα καλό τονωτικό.

— Να σας δώσω ένα μπουκαλάκι από το περίφημο τονωτικό Σμιθ. Θα παίρνετε τρία κουτάλια την ημέρα και πριν περάσει μια εβδομάδα, θα είστε σαν περδίμι, Κοστίζει δέκα φράγκα.

— Ά, όχι, λέει ο άρρωστος, δεν το θέλω.

— Μά, αυτό ακριβώς σας χρειάζεται όλοι οι γιγάντιο συνιστούν το τονωτικό Σμιθ.

— Σας πιστεύω... αλλά θα προτιμούσα κάτι άλλο.

— Σας επαναλαμβάνω, Κύριε, ότι το τονωτικό αυτό είναι μοναδικό. Κάνει περισσότερο καλό σε μια μέρα παρά όλα τα άλλα φάρμακα μαζί. Άν είναι η τιμή που σας δυσκολεύει, έχουμε και μικρότερες δόσεις.

— Όχι, δεν το θέλω.

— Μά, τέλος πάντων, Κύριε, τι αντιστρέψετε έχετε για το τονωτικό Σμιθ;

— Μά... μά... είμαι εγώ ο ίδιος ο Σμιθ!

Σασά Γκιτρού.

— Ναί, έλεγε κάποιος, βρίζοντας την κατάσταση... δεν είμαστε λαοί έμεις... δεν αξίζουμε πεντάρα... είμαστε μόνο λόγια και λέξεις... χρειάζονται έργα... οι λέξεις δεν αξίζουν τίποτα...

Κάποιος τον διέκοψε -

— Φαίνεται, Κύριε, δεν στείλατε ποτέ σας τηλεγράφημα!

«Ο Βαρώνος Ρότσιλντ έδινε από εκατόν φράγκα στοδς δυο γιους ενός παλιού του υπηρέτη, Ένας από τούς δυο αδελφούς πέθανε. Ο έπιζήσας, στο τέλος του μηνός παρουσιάζεται στον εδεργέτη του.

— Συλλυπητήρια!

— Νά τα εκατόν φράγκα σου.

— Και τα χρήματα του αδελφού μου;

— Μά ο αδελφός σου πέθανε, λέει ο βαρώνος.

Κι' ο άλλος δυσανασχετών.

— Πώς, έχετε την άπατηση να κληρονομήσετε έσεις τον αδελφό μου;

— Πώς, έχετε την άπατηση να κληρονομήσετε έσεις τον αδελφό μου;

— Πώς, έχετε την άπατηση να κληρονομήσετε έσεις τον αδελφό μου;

— Πώς, έχετε την άπατηση να κληρονομήσετε έσεις τον αδελφό μου;

— Πώς, έχετε την άπατηση να κληρονομήσετε έσεις τον αδελφό μου;

— Πώς, έχετε την άπατηση να κληρονομήσετε έσεις τον αδελφό μου;

— Πώς, έχετε την άπατηση να κληρονομήσετε έσεις τον αδελφό μου;

— Πώς, έχετε την άπατηση να κληρονομήσετε έσεις τον αδελφό μου;

μιλήσατε. Είναι αυτό αλήθες;

— Μάλιστα, κύριε δικαστά. Τί θέλατε να κάνω; Αυτή μιλούσε όλο τον καιρό. Δεν τολμούσα να την διακόψω.

ΕΞΕΛΙΞΗ

— Φοβερή ή χειρομάντις την οποία μου συστήσατε. Προλέγει το μέλλον με όλην την δυνατήν ακρίβεια.

— Αλήθεια;

— Βέβαια. Δεν πρόκανα να καθήσω και μου λέει: «Θα πέσετε θύμα μιας λωποδυσίας»

Και λοιπόν; Σας έκλεψε κανείς;

— Μάλιστα. Μου ζήτησε ή χαρτομάντις εκατόν δραχμές.

ΕΞΕΛΙΞΗ

Ιστορία της κρίσεως.

Τώρα με την κρίση ο κ. Σπαγγορμένος φοβήθηκε για την ασφάλεια των χρημάτων και πήγε ν' αποσύρει τις καταθέσεις του από την Τράπεζα. Αφού πήρε τα λεπτά του, βγαίνοντας, βλέπει τον σκοπό που φύλαγε στην πόρτα της Τραπεζής και του λέγει:

— Και τώρα, φίλε μου, μπορείς να φύγεις,

Αλέκος.— Άκούς Νίκο, μην τρώς το πασχαλινό γλυκό τη σαρακοστή γιατί ο Θεός σε βλέπει;

Νίκος.— Αλήθεια Αλέκο, και όταν ακόμα είναι συνεφιά!!!

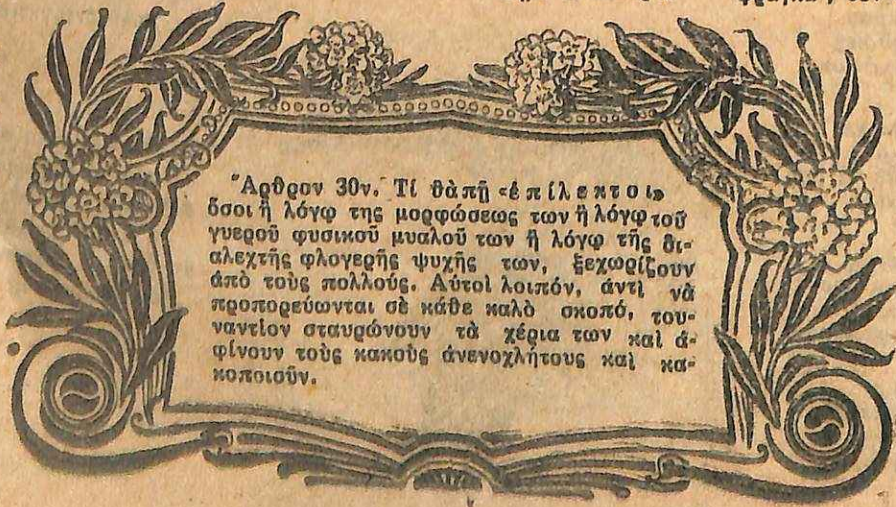
Στεφ. Ι. Φόντας.

Δημοσιογρ.— Πώς επιθυμώ να εύρεθώ εις φοβεράν τεκμύριαν και ύστερον να την περιγράψω.

Κυρία.— Άλλ' εάν πνιγίτε;

Δημοσιογρ.— Ω! τότε θα την περιγράψω με τα ζωηρότερα χρώματα.

Δημ. Ι. Σιδέρης

«Ασθρον 30ν. Τι θα πη «επιλεπτοί» όσοι ή λόγω της μορφώσεως των ή λόγω του γυνερού φυσικού μυαλού των ή λόγω της διαλεχτής φλογερής ψυχής των, ξεχωρίζουν από τούς πολλούς. Αυτοί λοιπόν, αντί να προσπορεύονται σε κάθε καλό σκοπό, τουναντίον σταυρώνουν τα χέρια των και αφιίνουν τούς κακούς άνενοχλήτους και κακοποιούς.

Δίκη διαζυγίου. Ο δικαστής ρωτά τον άντρα.

«Η γυναίκα σας παραπονιέται ότι, εδώ κι ένα χρόνο, δεν της

Ο Άντωνάκης έμάλωσε μ' ένα συμβατητήν του και έχει μικράν άμυχήν εις το μέτωπον.

— Πώς είναι έτσι το μέτωπό σου; τόν άρωτά ο μπαμπάς του.

— Το έδάγκωσα πατέρα, ενώ έτρωγα.

— Και φθάνει κανείς να δαγκώση το μέτωπό του, κατεργάρη;

— Βέβαια όχι, μά εγώ άνέβηκα σε μια καρέκλα και το έφθασα.

Γεώργιος Οικονομίδης

Κριτική τέχνης.

Είς έν κατάστημα εισέρχεται ή κυρία Κ.,... συνοδευομένη από την θαλαμηπόλον της και θαυμάζει έν χαλκούν άγαλμα.

— Ίδου ένα έργο που ήθελα να τώχω στο σαλόνι μου. Τί λες Μαρία;

— Ά εγώ κυρία, προτιμώ μίαν απλήν προτομήν.

— Γιατί;

— Διότι θα έχω λιγώτερο να ξεσκο νίζω.

Ε. Σ. Διακάνης

Κατά την εποχήν του Έλληνοβουλγαρικού πολέμου μία επαρχιακή έφημερίδα έλκε «Οί μόν λέγουν ότι ο ταγματάρχης Ζ. απέθανε, οι δε ότι ζή. Το καθ' ήμās ούτε το έν ούτε το άλλο είναι αληθές»

Δ. Α. Αλέπαντος.

Ψεύτης.— Η γυναίκα μου έγέννησε τριδύμα.

Ακροατής.— Δεν έχετε τι ψέμματα λέει αυτός ο άνδρώπος; μην πιστεύετε παρά τα μισά αφ' όσα λέει.

Νίκος Εύσταθίου

— Λοιπόν δίδετε εις την θυγατέρα σας, την μνηστήν μου, εκατό χιλιάδες φράγκα; δεν είναι λίγα;

— Ναί! αλλά μετά τόν θάνατόν μου θα πάρη όλην την περιουσίαν.

Ο μνηστήρ άφηγημένος.

— Κατά ποίαν έποχήν περιπου...;

Βίκτωρ Ο. Νιγρίν.

(Διάλογος Ιατρών έν Συμβουλίω).—Είναι Τυφειδής.

— Σφάλεσθε άγαπητέ συνάδελφε. Είναι καταρροϊκή πνευμονία.

— Καλά θα το ιδούμε εις την... νεκρώσιον.

Κ. Α. Κονδύλης.

ΜΙΑ ΕΒΡΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο Άβραάμ έκαμε πολλά λεπτά στόν πόλεμο. Έχει εκατομμύρια, άπέραντα κτήματα, και κάτι που είνε σπουδαιότερο ένα ύπεροχο σταύλο άλόγων για τις ίπποδρομίες. Μά είναι και φοβερά άτυχεος. Οκτώ μέρες πριν από μια ίπποδρομία με πολύ σπουδαίο έπαθλο, το καλύτερο του όλογο άξίας εκατόν χιλιάδων φράγκων, βρέθηκε από τόν προπονητή του ψόφιο. Ο Άβραάμ είναι μεγάλη. Άλλά δεν τά χάνει εύκολα. Πηγαίνει άμέσως στην λésχη όπου συχνάζει.

— Έχω να σας άναγγείλω ένα σπουδαίο νέο, Κύριοι. Η γυναίκα μου, για λόγους οικογενειακού, άπαιτεί να πουλήσω τόν σταύλον μου. λοιπόν πουλώ το καλύτερό μου όλογο, τόν «Κουτσοπόδαρο» ή μάλλον τόν βγάξω σε λαχείο. Έχω καθορίσει διακόσια λαχεία των χιλίων φράγκων. Όποιος κερδίσει θ' άνει πρώτης τάξεως δουλειά.

Τα λαχεία γίνονται άνάστα κι άμέσως γίνεται ή κλήρωση. Την έπομένη ό τυχερός της κληρώσεως παρουσιάζεται με έναν ίπποκόμο για να παραλάβει το όλογο. Άλλά τόν πλησιάζει ο Άβραάμ, κλαίνοντας με λυγμούς.

— Α! αα! όλοκύριε, ό πόνος μου είναι τεράστιος. Ο «Κουτσοπόδαρος» μόλις πέθανε από συγκοπή! Το καύμένο το όλογο ύπεροχο άλογο! Το άγαπούσα τόσο! Τέλος πάντων, άν ό πόνος είναι για μένα, δεν πρέπει νάναι ή ζημία για σας. Όρίστε πρέπει νάναι ή ζημία του λαχείου που χίλια φράγκα, ή τιμή του λαχείου που άγοράσατε και άς μην όμιλούμε πλέον δι' αυτό το λυπηρόν έπεισόδιον!

Τριστόν Μπερνάρ.

ΕΝΑΣ ΚΟΥΤΙΣ ΚΛΕΦΤΗΣ ΠΟΥ ΠΙΑΣΤ' ΚΕ ΣΤΗ ΦΑΚΑ ΤΟΥ ΕΞΥΠΝΟΥ

Μία φορά κάποιος έμπορος πήγε ένα πρωί στην συνεδριμένη του ώρα στο μαγαζί του και νά! βρέθηκε προθ' θεάματος φρικιαστικό! τόν είχανε κλεμμένο! Η χρηματοκάσσα κατασκαμμένη, γιατί ήτανε χιλιοκλειδωμένη, ριγμένη άνάμεσα στο μαγαζί παριστοσε την άπογνωστική φρίκη και έναργέστατα μαρτυρούσε την θρασυτάτη κλεψιά. Ποιός θάντεχε στην έποση μεγάλη καταστροφή; Βέβαια ή λάστιχοι είναι οι ψυχράιμοι! Μεταξή λοιπόν των έλαχίστων αυτών ψυχραίων και διπλωματών συγκαταλέγεται και ο άτυχής αλλά θαρραλέος έμπορος Μόλις είδε τούς κόπους και την ύπαρξή του να σβύνη και να χάνεται παράξενον να σβύνη και να χάνεται για μια στιγμή, σάν το σβύσιμο του πρωϊνού άστρου, άντι να δέρνεται και να μαλλιοτραβιέται, ήσυχος και άτάνα ραχος πήρε τόν άργίλε του και κάθισε στην πόρτα διαβάζοντας κάποια παρτυχούσα έφημερίδα. Σε λίγη ώρα και έρχεται καταστενοχωρημένος να και έρχεται τα μαλλιά του κάποιος φίλος του και άρχισε με δήθεν πονετικά λόγια να τόν παρηγορή και να τόν ένθαρρύνη, ενώ ο δυστυχής, άλλά με τη διπλωματία ή στάση του τώρα —ετυχής— έμπορος γυρνά, τόν βλέπει λιγάκι, σκέπτεται προς στιγμήν και άρπάζοντας τον αϊφνης άπ' τόν ψυχής του —Κλέφτης!!

Κλέφτης!!

Κλέφτης!!

Κλέφτης!!

Κλέφτης!!

Κλέφτης!!

Κλέφτης!!

Κλέφτης!!

Κλέφτης!!

Κλέφτης!!

Κλέφτης!!

Κλέφτης!!

Κλέφτης!!

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

10 Δωδεκάσφηνο καράβι κάθε σφήνα κι' όνομα) τί είναι;

20 Το βράχο, βράχο πήγαινα εύρηκα μίαν πέρδικα, τ'ά φτερά της έτρωγα, τ'ό κορμί της πέταγα) τί είναι;

30 Είμαι γυμνή, μά πάντα τούς γυμνούς έντόνω και όπου τρύπα άπαντώ τη φράσω και την κλίνω) τί είναι;

40 Όπου είμαι σε ποτίζω σε εύφραίνω, σε δροσίζω, γράμμι άν μου προσθέσης θ'ά σε κάτω να πονέσης) τί είναι;

50 Δεν έχω να πετώ φτερά, μά με τ'ά νέφη τρέχω, οι κόρες όπου μ' άπαντούν δεν κλαίνε, μά δακρύζουν με τούς άνέμους περπατώ και αυτοί με διαλύουν.) τί είναι;

60 Τρέχει, τρέχει σάν πουλί και πουλί δεν είναι, έχει και τ' αυτιά μακριά γαϊδαρος δεν είναι) τί είναι;

70 Έξήντα πέντε γερανοί, τριακόσια χελιδόνια, σε μια φωλιά εκάθηντο και ένα αυγό πυρώναν) τί είναι;

80 Πράσινο σπιτάκι, κόκκινα στρωμένο, μαύροι καλογέροι κατοικούνε μέσα) τί είναι;

90 Κόκκινο σπιτάκι κίτρινα στρωμένο, κόκκιν' άραπάκια μέσα κατοικούνε) τί είναι;

100 Πέντε, πέντε κουβαλούνε, τα σφυριά σφυροκοπούνε, ή μαρούνα παραδέχεται και ή κοφίνα τ' άνιμένει) τί είναι;

110 Άπ' δέω ναι μαγλυνό και από μέσα μαλλιάρη και από μέσα (στο μαλλί, έχει μια γουλιά καλή) τί είναι;

120 Όλη μέρα μπουκά, μπουκά και όλη νύκτα χάσκα, χάσκα) τί είναι;

130 Άπό 'μπρός μικραίνει και από πίσω ξεμακραίνει) τί είναι;

140 Ένα πιατάκι λάδι άνάβει, και όλο τόν κόσμο πειάνει) τί είναι;

150 Περπατώ, περπατώ και όπίσω μου τ' αφήνω) τί είναι;

160 Τέσσερ' άδέρφια άγκαλιασμένα σ' ένα σεντούκι ναι κλεισμένα) τί είναι;

170 Τ' άρνάκι μου το κόκκινο Θεός νά το φυλάη, άν φάη ξύλα θρέφεται, άν πιη νερό θροφάει) τί είναι;

180 Σάν βόδι μουγκρίζει, σάν φίδι σφυρίζει, σάν όλογο τρέχει και πόδια δεν έχει) τί είναι;

190 Άναχασίτ' ό μαλλιάρης και μπαίνει ό θεωμένος) τί είναι;

200 Πράσινος ό πύργος κόκκινα τζαμάνια μέσα κατοικούνε μαύρα άραπάκια) τί είναι;

210 Νά την δής νά φοβηθής, νά την φας νά γλυκαθής) τί είναι;

220 Ό μάρμαρας μου ό στρογγυλός ό στρογγυλοζωμένος, χιλιάδες ζώνες ζώνεται και άπ' δέω την κακή του) τί είναι;

230 Ός τις λύση τα περισσότερα αίνιγματα θα βραβεύθ' με μια έτήσιαν συνδρομήν.

Το κατωτέρω αίνιγμα που είνε άποκλειστικώς για τούς μαθητάς που έίνε κάτω των 10 έτών. Όποιος το λύση θα πάρη ένα εισιτήριο από το «Έπερτήριον» νά τρώη γλυκά δωρεάν επί έν έτος από όλα τα ζαχαροπλαστεία της πόλεως που διαμένει.

«Ένα πράγμα είνε και έχει μακρά ούρα και τέσσερα πόδια και περπατά στα κεραμίδια και φωνάζει: Νί ά ο υ, νί ά ο υ, νί ά ο υ.» Τί είνε;

Τί είνε;

Τί είνε;

Τί είνε;

Τί είνε;

Τί είνε;

Τί είνε;

Τί είνε;

Τί είνε;

Τί είνε;

Τί είνε;

Τί είνε;

Τί είνε;

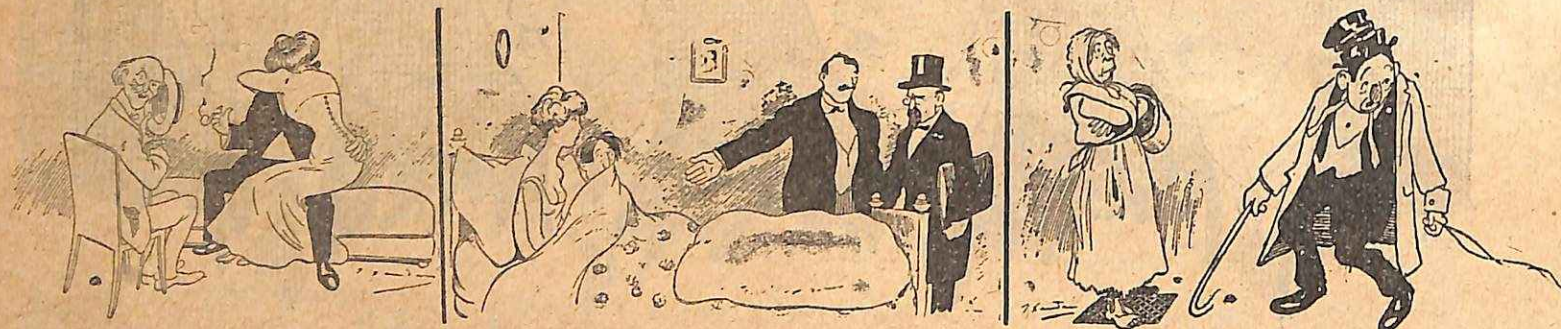
ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Κατ' ἐτος διὰ τοῦ δημοψηφίσματος
τούτου καὶ μὲ τῆς διάφορες γνώμης ποῦ
θ' ἀναπυχθοῦν καὶ οἱ καλαισθητικῆς
ἀντιλήψεις τῶν ἀναγνωστῶν μας θὰ ἐ-
χουν νὰ ὠφεληθοῦν καὶ στοιχεῖα προε-
δημιουργίαν σὺν τῷ χρόνῳ ἰδίῳ Νεοε-
λληνικοῦ πολιτισμοῦ θ' ἀποκύττει. Μόνον
ὅταν ὁ Ἕλλην ὡς λαὸς, ἀποκτήσῃ ἰδίαν
προσωπικότητα θὰ δυνηθῇ νὰ δημιου-
γήσῃ καὶ ἰδίον πολιτισμὸν ὡς οἱ Ἀγ-
χαιοὶ πρόγονοί του. Ἐνῶ τώρα ἀντιγρά-
φει καὶ ἀκολουθεῖ τυφλῶς τοὺς ἄλλους
Σωστός Παπαγάλος.

ΓΛΩΣΣΟΔΕΤΕΣ

- 1) Ὡσάν τὰ πρόβατ' ἀρροστώ
καὶ σάν τὴν αἶγα μίσω.
 - 2) Μουρέλο ξυλομούρελο καὶ ξυλο-
μούρελάνι.
 - 3) Φλασκὶ πιπιλοπιφλασκο καὶ πιπι-
λοφλασκάνι.
 - 4) Αἶγα μὴ σέσαι στὸ κλαδί.
 - 5) Ἐπιθύμησα νὰ φάω τ' ἀρχοντό-
βλαχοὶ τὴ σφαγτοῦλα.
 - 6) Ἐπεθύμησα νὰ φάω τ' ἀρχοντο-
βλαχόσφαχο.
 - 7) Πίτα σπανακόπιτα σπανακολαδο-
στακόπιτα.
 - 8) Ἀπάνω στὸ πιδάρι μας
ἔστῃ τὴ πιδροπλάκα μας
κάθεται νοῦμι καὶ νουμί
καὶ νοῦμι καὶ νουμί
καὶ ἑαρεπάω τὸ νοῦμι
καὶ βρισκω τὸ νουμί.
Τὴ σκυλίπας νὸ σκυπόξυγκο
καὶ τὸ κουνουποσκινιπόξυγκο
ἀπὸ τὸ πῆ ἔχουνά
ἐν' καθραρωγλωσσάρης.
- Οἱ γλωσσόδετες λέγονται γρήγορα. Ἐ-
τσι σὲ μερικoὺς λόγους ἡ ἐνωσις κάνει
αἰσχατὴ λέξι, σὲ ἄλλους ἡ μεταπήδησις
αὐτοβλαβὴς γιὰ γραμματοῦ.

Μὴν ἐνοχληθῆτε παρακαλῶ. Ἐγὼ
δὲν βλέπω.

Κύριε Εισαγγελεῦ. Ἄπο δῶ εἶναι σύζυγος μου. Καὶ ἐπεθυμοῦσα νὰ εὐχαριστήσετε ἐκ μέρους μου τὸν Κύριον ποὺ εἶχε τὴν καλοσύνην νὰ ἔλθῃ νὰ τὴν κρατήσῃ συντροφιά κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου.

—Μωρὲ νάχα τὰ μοῦτρα του θαντο-
κτονούσα.

— Μωρὲ ἡ κακὴ ὥρα μου παρουσί-
ασε στὸ δρόμο μου αὐτὴ τὴ πανούκλα.
Νάχα τὰ μούτριά της θιαπεφτα στὸ
πηγάδι.

—Τὶ βγῆκες ἀπὸ τὴν καμαρὰ σου βρὲ
ἀναιδῆ, καὶ κυττάξεις ;

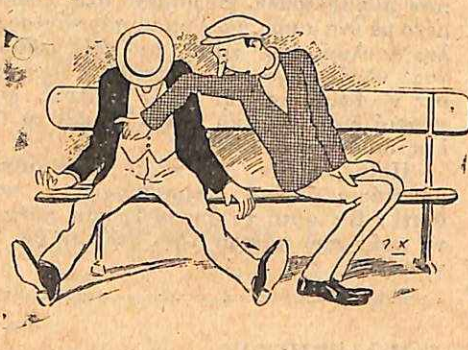
— Ἡ Κυρία μου. Ἀκουσα θόρυβον
καὶ ἐνόμισα πὼς μῆκαν στὸ δω-
μάτιο σου κλέφτες καὶ ἤθελα νὰ σὰς
προστατεύσω. Ἀλλὰ βλέπω ἔχετε
μαζί σας ἕνα λῃστὴν.

—Τὸν κακὸ σου τὸν καιρὸ, ζηλιάρη, ἀσκημομοῦρι. Τί ; Δὲν σ' ἀρέσει ;
—Τί λόγος ! "Αδωνις κατὰ μόνος.

Ὅριστε Κύριε στὴ νέα κατοικία
σας.

—Δόξα τῷ Θεῷ ποὺ ἴαποκτῶ κι
ἐγὼ ἐπὶ τέλους κατοικίαν. Σὰς
ἐγγνωμονῶ.

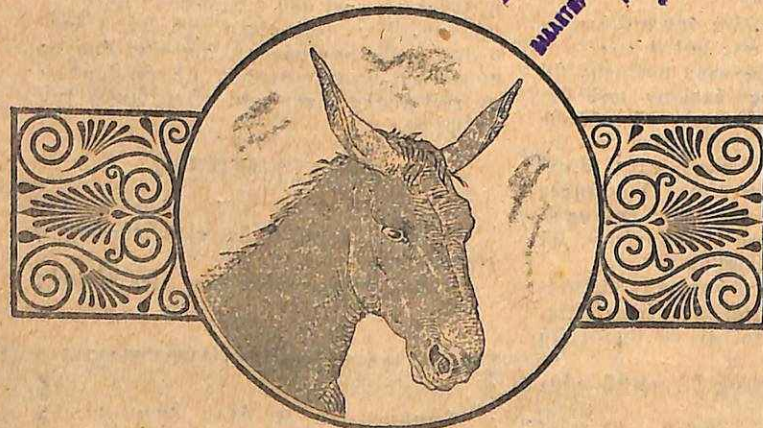
Ὑπνον ἐλαφρόν φιλαράκο μου.

Μὴ φοβεῖσαι εἶναι τὸ χέρι μου τό-
σον ἐλαφρόν, πού δὲν θὰ σᾶς ἐνο-
χλήσῃ.

IOANNIS A. TZOTZIS
IATROS
IOANNINA
MUNICIPIO DI BRATON DHEKENTON

Μπαρτὸν Κυρία μου. Ἡ ξακέττα
μου εἶχε τὴν ἀνάδεια νὰ ἐνοχλήσῃ
τὸ σκυλάκι σου. Θὰ εἶναι καὶ αὐτὸ
χειραφετημένο.

Τι μέ κινάτε κ. συνάδελφε ; Πρέπει καλλίτερα νὰ μὲ εὐχαριστήσετε ποὺ ὥς μαθαῖνω ἐμμηθῆκατε ὅλα τὰ φερόματα μου καὶ σὲ μερικὰ μάλιστα μὲ προσερέψετε.

Νέοι χρόνοι νέα ἦθη
Τί νὰ κάνωμε; Χειρα-
φέτιση σοῦ λέει ἄλλος.
Λοιπὸν ὅριστε δεσποί-
νις, ἀφ’ οὗ τὸ θέλη ἡ
ἐποχὴ, σὰς προσφέρω
τὴν πλάτη μου, τὸ σβέρ-
κο μου, ὅ,τι θέλετε.
Κάμετε τὸ κέφι σας, ἐ-
νεκα ἡ χειραφέτησης.

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ.
ΙΑΤΡΟΣ
ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΥΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΑΙ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΦΕΜΙΝΙΣΜΟΥ

Α.
Ὁ φεμινιστικὸς ἀγὼν ἔλαβε δυὸ κα-
τευθύνσεις.

[illegible]

Ἡ ἄλλη κατεβύνησις: Τείνει ἰὰ ἀπο-
 λυτρώσῃ τὴν γυναῖκα ἀπὸ τοῦ ἀντίπα-
 δεσμοῦ τῶν βαρβάρων χρόνων, ἰὰ ἰσοπε-
 δώσῃ κοινωνικῶς καὶ ἀνδρωπιστικῶς, ἵνα ἀμ-
 βάθρουν τῆς πρὸς τὸν ἄνδρα, ἵνα ἀμ-
 φύτερα τὰ φύλα οὕτω ἀλλήλοσυμπληρου-
 μενα, ἀλλήλοβοηθούμενα, ἀλλήλοβαστα-
 ζόμενα βασιδεύουν τὴν λεωφόρον τῆς ζωῆς.
 ἔκτελοῦνται τὸν φυσικόν, ἡθικόν καὶ κοι-
 νωρικὸν προορισμὸν τῶν, ὑφαινόμενα τὴν
 μάχην οὕτω, δυναμένην ἰὰ ὑφανθῇ συμ-
 βίωσιν τῶν ὅσων τὸ δυνατόν εὐτυχεστέ-
 ραν καὶ τὸ ὑπερ ὅλα θεϊότερον, « α λ-
 λικενικωτέραν, ἐξελύσσας ταύτης κατεβύνη-
 σιν, ἵνα ἀπολυτρώσῃ τὴν γυναῖκα ἀπὸ τοῦ ἀντίπα-

Ἰσχυρὸς τῆς δευτέρας ἐκείνης ἀγωνισθῆναι πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ τοὺς ἁγίους. Ὁ ἁγίος πνεῦμας ὁδηγεῖ καὶ ἐκκαθαρίζει τὴν καρδίαν καὶ τὴν συνείδησιν, ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ ἔσται ἕως ἐν ἁγίῳ καὶ ἀκατακτάτῳ. Ὁ ἁγίος πνεῦμας ἐκκαθαρίζει τὴν καρδίαν καὶ τὴν συνείδησιν, ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ ἔσται ἕως ἐν ἁγίῳ καὶ ἀκατακτάτῳ.

σμων των οι δια-φοροι λαοι,
ποιοι οσημεραι και περισσοτερον τει

νοὺν νὰ ἐκφυλίσ-
σουν καὶ τὴν κο-
ρυνίδα τῶν δημι-
ουργιῶν. τὸν

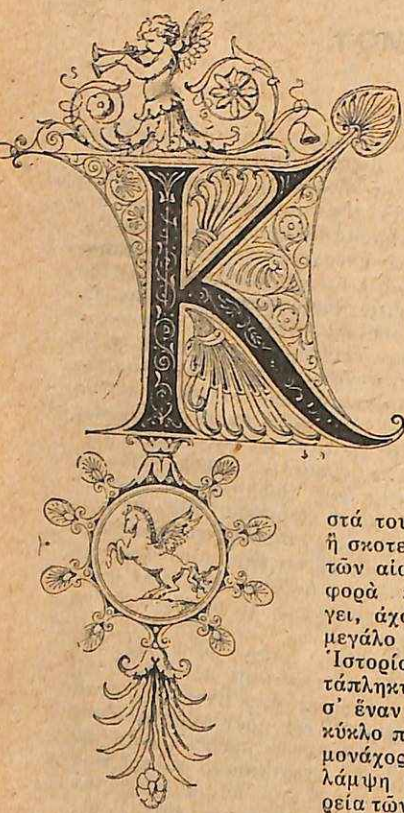
Ἀρθρον 34. Ὅταν βλέπης νὰ κάνουν κυκλὸν στὸν τόπο σου, μὴ περιμένεις τοὺς ἄλλους νὰ τὸν σώσουν· παρὰ σὺ πρῶτος, μὴ κυττάζοντας τί θὰ κάνουν οἱ ἄλλοι, νὰ τρέξεις πρὸς ὑπερά- τασιον του. Καὶ τότε, διὰ τὴν θλῆναι οὐκ ἐκπένονται ἐστὶ, θὰ βρεθοῦν αὐτοσυμπλήρη δύο ἑκατομυρία Ἕλληνες στὸ πόδι ὑπερασπισταὶ τοῦ Ἀλλοιωτικῆς, ἀν καθένας περιμένει ἀπὸ τοὺς ἄλλους νὰ τὸν ὑπερασπίσουν, ἐπειδὴ θλῆναι θὰ οὐκ ἐκπένονται τὸ ἴδιον, ἑκα- τὸν ὑπερασπίουν θὰ καθίζουν στὸ σβέρκο ἑξ ἑκατομμυρίων, τὸ ἀνθρώποι θὰ καθίζουν στὸ σβέρκο ἑξ ἑκατομμυρίων, πρὸς ἀλσος μας, καὶ κανεὶς δὲν θὰ κινεῖται γιὰ τὴν πα- ρμένη νὰ κινήθουν οἱ ἄλλοι.

γένους—ἃς παρστρατήσουν—οἱ λαοί—
 ὅσον θέλουν· ἃς ἀνταρτίσσουν κατὰ τῶν
 θεσπισμάτων Του, ὅσον τοὺς κάνει κέφι
 μὰ μέρα, ὅταν θάξουν σπῆθι πιά καλὰ
 μὰ κεφάλι τοὺς ἀπὸ τὸν κεραυλισμὸν τῆς
 ἀλλοφρονος φορᾶς τῶν, θὰ ἐπανελέθουν
 ἐκεῖ ποὺ τοὺς ἐταξεν ἡ φύσις· εἰς τὸν
 καταμερισμὸν τῶν ἔργων ποὺ αὕτη ἐπρο-
 σδιόρισε δι' ἕκαστον φύλον, τὸ ὁποῖον
 ἐπρόκεισε πρὸς τοῦτο μὴ εἰδικὰ ἰκανό-
 τητας καὶ τὰς ὁποίας ἡ ἀπέραντος ἄλυσ-
 σος τὸν χλιετηγίδων ἐτι μᾶλλον εἰδικο-
 ποιήσεν καὶ ἐστεροποίησεν. "Ὅσον καὶ
 ἂν προσπαθήσουν νὰ ἀνδροποιήσουν τὴν
 γυναῖκα, νοθεύονται οἷτω ὄχι μόνον τὸν
 προορισμὸν τῆς, ὄχι μόνον τὰς ἐξοχι-
 στάς φυσικὰς ἰκανότητάς τῆς, ἀλλὰ καὶ
 τὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς τῆς ὡς γυναῖκα,
 ἀλλὰ καὶ ἀφαιρούντες ἀπ' αὐτῆς ὅλην τὴν
 τὴν γυναῖκα ἐξαιτῶν, τὴν ὡς τοιαύτην
 μεγαλειώδη· ὅσον καὶ ἂν προσπαθῶσιν
 ἀνδρικοποιήσασθαι, εἰς τὴν ἀνδρικοποιή-
 σιν αὐτῶν ἀποβλέπουν, ἀλλὰ οὐκ ἐπὶ τῇ
 ἀνδρικοποιήσει αὐτῶν ἀποβλέπουν, ἀλλὰ ἐπὶ
 τῇ ἀνδρικοποιήσει τῆς ἀνδρικοποιήσεως αὐ-
 τῶν ἀποβλέπουν, ἀλλὰ οὐκ ἐπὶ τῇ ἀνδρικοποιή-
 σει αὐτῶν ἀποβλέπουν, ἀλλὰ ἐπὶ τῇ ἀνδρικοποιή-
 σει τῆς ἀνδρικοποιήσεως αὐτῶν ἀποβλέπουν.

τὸ δυνατόν τελειοτέραν διάπλασιν καὶ ἀνα-
τροφὴν καὶ ἀνθρωπιστικωτέραν διαπαι-
δαγωγίαν τῆς διαδόχου γενεᾶς, ὅποτε
καὶ μόνον διὰ τῆς τοιαύτης ἐξελικτικῆς
ἐπὶ τὰ βελτίω διαπλάσεις καὶ διαπαιδα-
γωγίσεις τῶν ἐπερχομένων, τίθεται ἡ στα-
θευτέρα βάσις δι' ἧς κάποτε νὰ φθά-
σωμεν εἰς μιαν κοινωνίαν ἀνθρωπινωτέ-
ραν τῆς σημερινῆς. Καὶ εἰς τὸ ἔργον αὐ-
τὸ, τὸ ἴδιον θεομορφον μέλλει νὰ πρω-
τοστατήσῃ ἡ γυναῖκα, ὅχι τὸν πεδερδο-
μίον, ἢ ἀνδροποικωμένην, τοὔστιν ἐκφυ-
λισμένην, ἀλλ' ἡ γυναῖκα ἡ φυσιολογικῶς
ἀρετία, ἡ πιστὴ εἰς τὸ φύλλον τῆς αἰσ-
θανομένης τὴν ἀφθαστον χαρὰν τῆς εἰ-
τὴν μητρότητος, εἰς τοῦ νεογνοῦ τῆς τη-
φωνῆς, εἰς τὸ ἀντίκρυσμα τοῦ σπλά-
χνου τῆς, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν φυσιολογικὴν
γυναῖκα, συγγεντρώνει τὴν συνισταμένην
τῶν εὐγενεστέρων ὀνείρων τῆς, τῶν φιλο-
γερωτέρων πόθων τῆς, τὸ ἅπαντον τέλει
τῆς ζωῆς τῆς.

ἔχοντες πλήρη πεποίθησιν εἰς τὴν
ὀρθότητα τῆς φεμινιστικῆς πλευρᾶς ὅπου
τῆς οποίας τάσσεται τὸ «Εγερτήριον»,
διότι αἱ σκέψεις του δὲν παταγαλίζονται
τὸς σκέψεις ἄλλοθεν ἁλῶν, λαῶν
ὅπως ἄλλοιαν ἰδουσασίαν, νοοτροπίαν
ψυχροτροπίαν, ἥθη καὶ ἔθιμα, ἰστορίαν
καὶ ἐν γένει ἀντίληψιν περὶ τῆς ζωῆς,
ἀλλ' καὶ διότι εἶνε ἀπόροια αὐταῖς περὶ
θείας μελέτης τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότη-
τος καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ συμφέροντος,
ἀλλὰ καὶ διότι εἰς οὐδένα ἀναγνωρίζου-
μεν ἀδολώτερον φιλογυνισμόν τῶν
εἰδικῶν μας — εἴμεθα καὶ ἀπὸ φύσεως
καὶ ἀπὸ θέσεως, ἥτοι φιλοσοφικῆς συ-
νείας, φιλογύναι, τοῦ ὅρου «φιλογύναι»
λαβρανομένου ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν ὕψην
τέραν του ἐκδοχῆν, τὴν ἐκδοχὴν του
στὶ τοῦ «φαισολαγίου» — θὰ ἀγωνισθώμεν
διὰ τὸν ἀπέχμενα τοῦτο ζήτημα μὲ ἐν-
μονὴν ἀδάμαστον ὡς ἐκ τοῦ τρόμου τοῦ
ποῖον ἐμπνέουν τὰ τρομερὰ καὶ πανοδύ-
τῃ τῇ ἀνθρωπότητι ἀποτελεσμένη
διὰ παρεκκλίσεως τοῦτου πρὸς

λησποία καὶ ἡ πόλις
 ῥασιον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ
 αὐτῆς τὴν ὁδὸν ἐκ
 κατηγορίας ἀνδρῶ
 των· Ἀββινόνδην
 καὶ κοντοφάρμακον
 ἢ μία· κενοδοξίαν
 ἐπερταλέντων
 ἢ ἄλλαν· θέλουν
 τινος Ἀρχηγίας
 διὰ τὰ τοῖς ἀποστο
 λῶν πνευμάτων
 Ἀνίκαντοι τὰ δι
 ουργήσανον κρη
 νῶν, καὶ πλεον
 ῶν· Ἡρόστρατοι
 πνευματοῦν ὀχι
 πον τὰ ἐγκαλλισ
 ματα τοῦ ἀνδρῶ
 ὅπως ἐκεῖνος ἀ
 τὰ ἐγκαλλισμῶν
 τοῦ Δημοσθένους

κάθε φορά που όνους του ανθρώπου, σπρωγμένος από την περιέργεια της μαθησεως και τον πόθο της έρευνας, στράφηκε σ' απέραντα μάκρη του παρελθόντος κι άφισε να παρελάσουν μπρο

τή θάλασσα του Σουνίου, σύμβολο του δικού της αναστήματος, στάθηκε κι' αυτή μεσ' την αιωνιότητα στο τρανότερο σημείο που πόρεσε ποτέ να φτάσει μια πόλη, περιβλεπτή πανόπλη κι' ακατάβλητη δαμάστρια του καιρού.

Ώται λιπαρά και ιοστέφανοι και αείδιμοι

Έλλάδος έρεισμα, κλειναι

Αθήναι

δαιμόνιον πολιεθρον
Έτσι την χαιρετίζει ο Πίνδαρος, ο άθάνατος ψάλτης της αντίπαλου πόλεως των Θηβών. Ποτέ ούτε στις πλούσιες αυλές των τυράννων δεν είχαν μαζευτεί τόσοι ποιηται, λογοιοι, καλλιτέχναι, φιλόσοφοι, όσοι την εποχή εκείνη στο λιτό και φιλόπονον Άστυ.

«Σχολήν της Έλλάδος» και «διαρκή Πανήγυριν» την ονομάζει ο Ισοκράτης κι' ο ύμνος της ακούγεται διαρκώς από τη σκηνή του Διονυσιακού θεάτρου που οι ποιηται φιλοτιμούνται πάντα να την αναφέρουν και να την εξυμνήσουν κι' όταν άκομη το θέμα της τραγωδίας είναι ξένο στους Αθηναίους μύθους.

Να ή πρώτη κι' ή κυριώτερη ίσως αίτια, ύστερα από την ιστορική, του μεγαλείου των Αθηνών. Η άγάπη των εκλεκτών παιδιών της. Οι Αθηναίοι λάτρευαν περιπαθώς σαν την τρυφερότερη έρωμένη, την απαρύμλλη πόλη τους την προσωποποίηση κάθε άρετης και αξίας.

Μαζί της είχαν συνδέσει, τι νόμιζαν ώραίο, ό,τι γιόμιζε την ψυχή τους—την έλευθερία, το νόμι, την ήθική, την γνώση και κυρίως την ώμορφιά, το παντοδύναμο αυτό κίνητρο της ζωής τους. Ο Περικλής μεταχειρόταν αυτή τη λέξη όταν μιλούσε για την άγάπη του προς τις Αθήνας. Ονόμαζε τον έαυτο του «εραστήν της πόλεως» και συνήθιζε όμιλον άνδρων περιφήμων, «εραστών» όπως τους άπεκάλει της Αθανάτου «Ερωμένης» της Πόλεως που είχε δώσει τον ώραιότερο χαρακτηρισμό του ανθρώπου σε δυό λέξεις τόσο έφραστικές «καλός κι' άγαθός». Όλα τα θαύματα στον κόσμο, σ' όλους τους καιρούς, γεννιούνται από την Άγάπη και το Έλληνικό θαύμα δεν μπορούσε νάχη μίαν άλλη πηγή.

Οι έξαιρετικοί αυτοί άνδρες έστόλισαν την αγαπημένη τους μ' όλα τα δώ που τους είχαν προικίσει μια άφειδώλετη πλούσια φύση. Είναι οι δημιουργοί του μεγαλείου της, οι σμιλευται της ώμορφιάς της, οι χορηγοί της λαμπρότητάς της...

Σ' αυτούς ανήκαν ο Μιλτιάδης, ο Αριστέιδης, ο Θερμοκλής, ο Κίμων, ο Αντιφών, ο Θρασύβουλος. Κι' ή Περγασία δαμάστηκε, ή θάλασσα κατακτήθηκε, ή έλευθερία ύψώθηκε σε βωμό θεάς, κι

Αρχαία όρχηστρίς

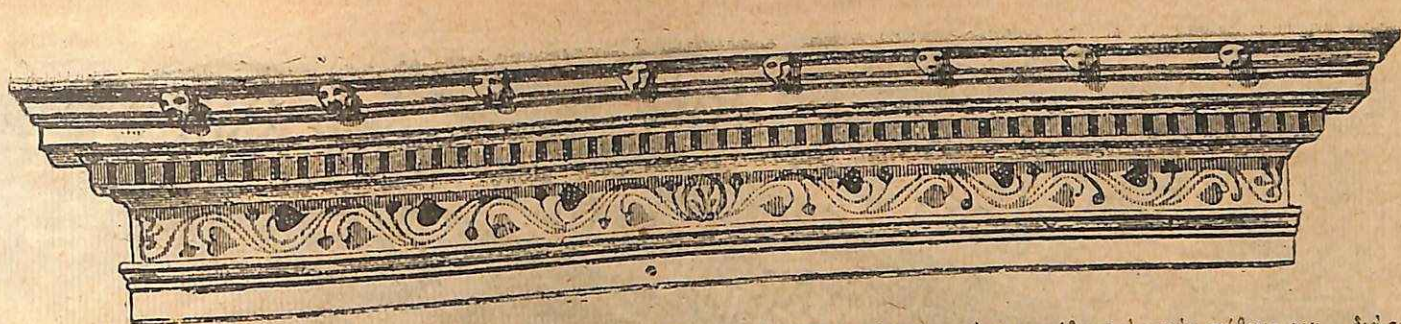
ή δόξα χαλλώθηκε μ' όλη την άνεσή της στην ιερή πόλη.

Σ' αυτούς ανήκαν ο Ηρόδοτος, ο Θουκυδίδης.

Κι' ή Ιστορία έβαλε την καρδιά της Αθανασίας στους θαυμαστούς και άργότερα στους μαχητικούς άγώνες των Αθηνών.

Μέσιν σ' αυτούς βρισκόταν ο Αναξαγόρας ο Σωκράτης ο Πρωταγόρας ο Πλάτων. Κι' ή φιλοσοφία με τα ύψηλά της νοήματα, το καθένα και μίαν άχτίνα, έπλεξε το χρυσόστεφανο της Αλήθειας γύρω από το ώραίο κεφάλι της.

Μέσα απ' αυτούς ξεπρόβαλε ο Μέτων ο Ευκλείδης, ο Ιπποκράτης και ή Επιστήμη κατέβηκε κι' αυτή να καρπίσει στο χώμα της Αττικής γης.

Μέσα σ' αυτούς έλαμψε ο Φειδίας, ο Ικτινός, ο Καλλικράτης, ο Μνησιάρχης. Κι' ή Ακρόπολη γιόμισε ναούς, κι' οι ναοί αγάλματα κι' ή πόλη έγινε όλη το ζωντανό και το καλλίτερο άγαλμα της ιδίας της τέχνης, κι' ο Παρθενώνας έθεσε την σφραγίδα της ώμορφιάς στο ύψαινό μέτωπο της εκλεκτής των θεών και των ανθρώπων.

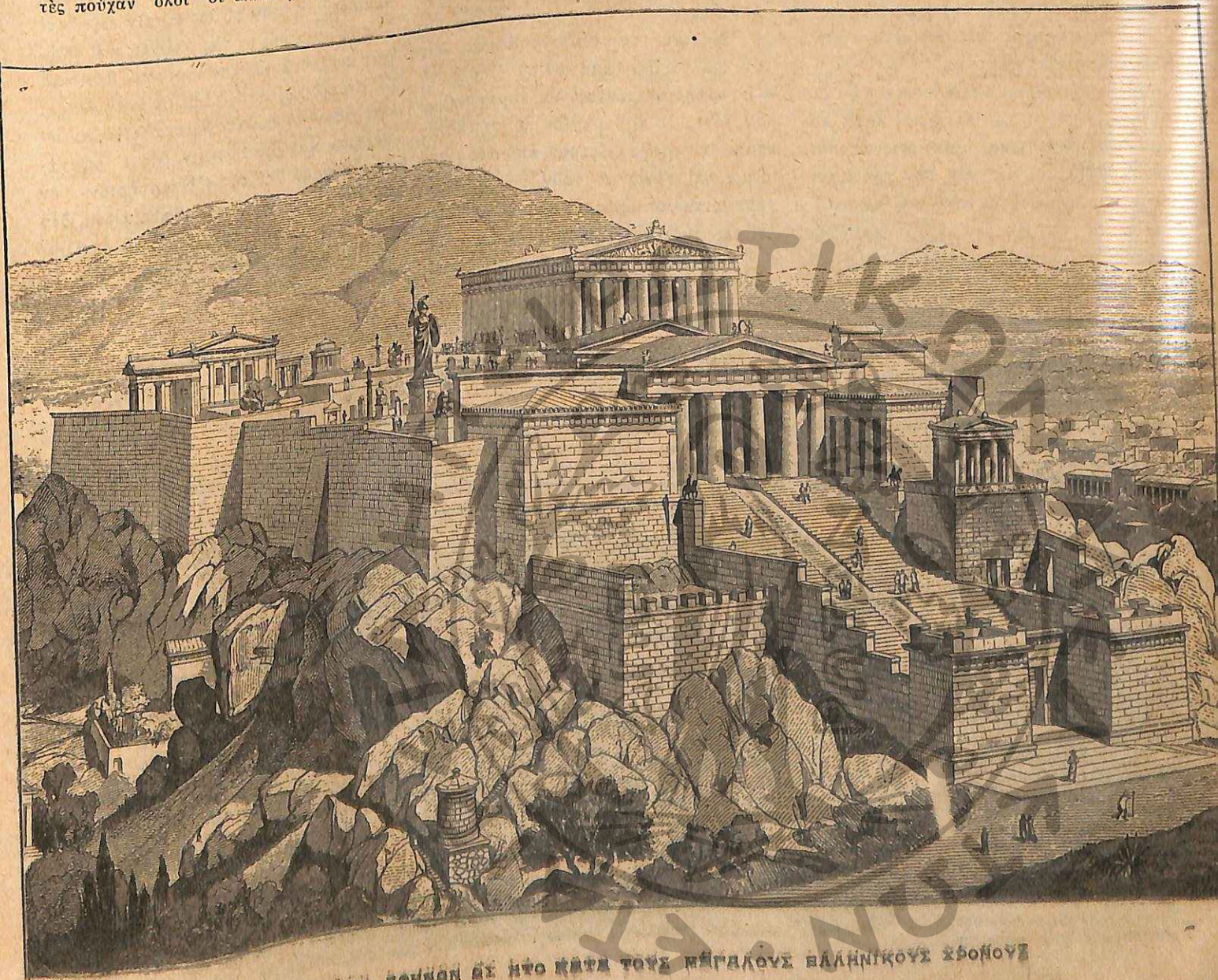
Σ' αυτούς συγκαταλεγόταν ο Αίσχυλος, ο Σοφοκλής, ο Εύρουπίδης, και το δράμα, το κατ' έξοχήν αυτό Αττικό δημιούργημα, ξεπετάχτηκε ιερό βλαστάρι από το δέντρο του Διονύσου και, λουσμένο στο φώς του Απόλλωνα, σκίασε και δρόσισε και ξεκούρασε τα ανθρώπινα πάθη. Και τέλος ο Περικλής, ο ήλιος αυτού του πολύαστρου και λαμπρού στερεώματος, με τη σοφή και ώραία σύντηγρό του την Ασπασία. Ρήτορας μαζί και φρό του την Ασπασία. Ρήτορας μαζί και φίλος πολιτικός, καλλιτέχνης σοφός και φίλος σοφών, στρατηγός και κυρίως άνθρωπος, είχε μόνος αυτός μέσα τον όλος τις άρετες πουχαν όλοι οι άλλοι μαζί ήταν ο

ίδιος ψυχή καρδιά και μυαλό, ολοκλήρου τούτου του θαύματος και ρύθμιζε και τη δημιουργούσε, έκυβερνούσε κι' έπλαθεν ο ίδιος το μεγαλείο της εποχής εκείνης που φέρνει τόνονά του.

Έτσι μεσ' απ' τις φλόγες μιας μεγάλης άγάπης που ένωσε σ' ένα αδιάσπαστο ιδανικό τους πιδ εκλεκτούς άνδρες στο ιδανικό της ιστορίας, γεννήθηκε το «Έλληνικό θαύμα» που μάταια προσπαθούν αιώνες τώρα να το φτάσουν κυτάζοντάς το κατάματα και διαρκώς ξαλισμένοι από το φώς του, παραπατώντας διαρκώς στη μάταιη προσπάθειά τους τα έθνη της γης.

ΣΟΦΙΑ ΠΑΠΑΔΑΚΗ

«Σημ. Έγ.» Το «Ερωτήριο» αλοθάναται την άποχρέωση σ' απευθύνη στην συνεγάτιά του, την τόσον έξαιρετικά διαλεκτή, διεγερσθήσαν εξ ολοκλήρου. Και έτσι μες ένεφάνησαν ένα πνευματικό λάξευμα, έξισον έπιστημονικό, έξισον άριστοτεχνικό, έξισον και πρό παντός ζωντανό, όμοιο του όποιου

Η ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΣΕ ΗΤΟ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΑΞΙ: ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΕΥΘΥΣ

IOANNES A.
IA TPOZ
IOANNINA

Δυσὸς μάλιστα διακεκρυμένοι ἰατροὶ
οἱ κ.κ. Μελισσίδης καὶ
μονομαχῆσαντες ἐπέξτειναν τὴν συ-
ζήτησιν μέχρι τοῦ πότε καὶ κατὰ πό-
σον αἱ γυμναστικαὶ ἀσκήσεις ἀποβαί-
νουν ὠφελίμοι καὶ εἰς τὴν πνευματι-
κὴν περιοχὴν. Εἰς τὴν συζήτησιν ἔ-
λαβε καὶ μία Κυρία μέρος· καθηγή-
τρια τῆς Γυμναστικῆς, ἡ ὁποία τὰ

Ἐπειδὴ τὸ θέμα ὑπάγεται εἰς
τὸν κύκλον τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα τὸ
«Ἐγερτήριο» ἔθεσεν ὡς πρόγραμμα
του, εἶνε δὲ καὶ μεγίστης σημασίας
θέμα—τὶ μεγαλότερον ἀπὸ τὸ ὑγιὲς
σῶμα καὶ τὸν ὑγιᾶ νοῦν!— τὸ «Ἐ-
γερτήριο» τὸ υἱοθετεῖ καὶ τὸ προβάλλει
εἰς εὐρείαν συζήτησιν μετὰ τῶν
ἐδικοῶν ἀναγνωστῶν του καὶ τὸ ἐπ-

Κάθε ειδικὸς ἄς τὸ πάρη ἀπό ποια γωνία θέλει καὶ ἄς εἰσφέρει τὴν συμβολὴν του εἰς τὰ σημεῖα ποὺ νομίζει ἐαυτὸν ἐγκρατέστερον, ἐπιστημονικώτερα καταρτισμένον. Παρακαλοῦνται δὲ ὅσοι θὰ κατέλθουν εἰς τὴν συζήτησιν, νὰ κωδικοποιοῦν οὕτως εἰπεῖν εἰς τὸ τέλος μὲ λίγα λόγια τὰς σκέψεις καὶ γνώμας των, διὰ νὰ ἀποκορμίσουν ἔτσι καὶ οἱ μὴ ἐιδικοί πρὸς τὸ θέμα ἀναγνώσται μας ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλειότεραν ὠφέλειαν καὶ διαφώτισιν. Διότι ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι τὸ «Ἐγερτήριον» ἐν τῇ ἀναμορφωτικῇ προσπάθειά του, δὲν θὰ κάμῃ φιλολογίαν, ἀλλὰ θὰ ἐπιδιώξῃ πρακτικὰ ἀποτελέσματα.

Ἀθηναί· Δαιμόνιον
 τοῦ λείδ' ἄρα βαπτισθεῖσα
 ἰπὸ θνατοῦ ἀποθανατισμένην
 μεγαλοπύρρον· Ἄστὸν.
 Ἀθηναί· Ἰδέσθαι γὰρ λά-
 τ' ἐν θόδῳ τῆς ἐρωμένης
 καὶ πνευμὸν καὶ τὴν ψυχὴν

Ἄλλα τὴν τοιαύτην λοιπὸν μεγαλειώδη πόλιν τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἀντάξαν διὰ τὰ γένη ἡ ἐξορμίσαν ἐνὸς Περγιλέους καὶ τὰ ἀνακηροχθῆ Δαιμόνιον πολλοῖσιν ἀπὸ ἑνα Πινδαρον, πῶς τὴν κατηντήσανεν ἡμεῖς ὁ νεώτεροι Ἕλληνες καὶ ὡς περιέχον καὶ ὡς πε-

Ἄλλὰ καὶ ἂν κριθῇ αὐ-
τοὺς ὁ ἀντικεινὸν χαριστή-
ριον, ὡς αὐτοὶ τὴν σατυρί-
κην διάθεσιν τοῦ ποιητοῦ
μᾶλλον ἐκμεταυθεῖς, πάντως
περὶ αὐτοῦ τοῦ χαριστη-
ρισμοῦ θὰ ἀναζητήσωμεν
τὸ κατάντημά μας.

Μετὰ τὸ α' Ἑλληνικὸν
Θαύμα· διαβάσετε μετὰ τὸ αὐ-
τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν
α' Ἀδάνατη Φυλὴν.

Ἄρθρον 35ον. Ἄμα λοιπὸν ὁ καθεὶς μας βάλε καλὰ στὸ νοῦ του τὰ σώσμενα τὸν τόπο μας, ἐτελεύτωσε. Κατορθώθηκε. Ἄλλ' ὁ καθένας νὰ τὸ σκεφθῇ καὶ νὰ τὸ ἀποφασίσῃ σάν νάτανε αὐτοῦς ὅλη ἡ Ἑλλάς καὶ οὐκ ἀντιθέτως ὅπως κόνωμε σήμερον, ποῦ νομίζονται ὁ καθένας τὸν ἑαυτοῦ το μνηστῆρον, σταναθῶναι τὰ χέρια καὶ λέει : «Μὰ ἐγὼ θὰ σώσω τὸ Ρωμῆαϊκον ;»

Ἀθῆναι! ἀξία τὰ λά-
 ην θέσιν τῆς ἐρωμένης
 το πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴν

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΗΣ ΕΝΤΕΥΘΕΝ, ΑΝΤΙΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΗΣ ΕΚΕΙΘΕΝ

Διότι ὁ κυριώτερος
 λόγος τοῦ σᾶς κάνει νὰ
 εἰσθε Κομμουνιστὰ εἶνε
 διότι ἔχετε τὸ αἶσθημα
 τοῦ δικαίου στὴν ψυχί-
 σας, ἄρτιον, θεμιτόν,
 γερόν, εὐθικτόν, ὑπερ-
 ψυχλον. Καὶ μόνον ὅσοι
 ἔχουν τὸ αἶσθημα τοῦ δι-
 καίου τέτοιο, τοὺς ἔβλπει
 νὰ ὀνομαστοῦν ἄνθρωποι
 ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν ἡθι-
 κὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως
 καὶ μόνον οἱ τέτοιοι εἶνε
 οἱ ἄξιοι τοῦ ἀμέριστου
 σεβασμοῦ μας, διότι μό-
 νον οἱ τέτοιοι εἶνε οἱ
 συλλοβᾶται τῆς τιμῆς τῆς
 ἀνθρωπότητος, διότι μό-
 νον οἱ τέτοιοι ἔχουν τὴν
 θείαν πνοὴν μέσα τους,
 διότι μόνον οἱ τέτοιοι ἀν-
 τιπροσσωπεύουν τὸν Θεῖον
 πόθον ἐπὶ τῆς γῆς.

Σᾶς, τὸ πνεῦμα τῆς ἀνθρωπίνης ἀλ-
ληλεγγύης σᾶς ὑψώνει

ΤΕΛΟΣ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

“Αρθρον 36ον. “Όλα τὰ πράγματα εἶπαμε
μὴν ἀπόφασι. Τὴν ποιήσουμε λοιπὸν ὅλοι κ
αὐτὴ τὴν παληκαρία ἀπόφασι; Καὶ καθεν
αὐτὰ πῆ ἅμα διαβράσιν αὐτὸ τὸ ἀρθρὸν ἀπὸ μέ
“Ναι, δίδα τὸ λόγο τῆς τιμῆς μου στὸν ἐαυ
“Ναι ἀπ’ αὐτὴ τὴ στιγμή θ’ ἀλλάξω » Τὸ κα
“Ναι αὐτὸ τὸ μικροῦτοικο, Ρωμιέ; ” Ἀλλὰξες;
“Ναι χωρὶς νὰ κιντὰς τοὺς ἄλλους, χωρὶς τί
“Ναι χωρὶς νὰ κιντὰς ἄλλους. Τότε ἀλλὰ τ
“Ναι περμέννης ἀπὸ κανένα ἄλλον. Τότε ἀλλὰ τ
“Ναι μόνον καὶ σὺ καὶ ὁ τόπος σου σὺ δέκα χρο
“Ναι καὶ οἱ ἐργαζομένοι καὶ ἀνθρώστοι.

ἡμεγγής, ὅθεν ὠφείλου
 μέγχι τοῦ να θυσιάζετε
 καὶ τοὺς ἑαυτοὺς σας χά-
 ριν τῶν ἄλλων. Αὐτοὺς,
 τὸ πνεῦμα τοῦ ἐνοχλοῦ-
 τῶν τοὺς καταβάλει μέ-
 γχι τῆς κτηνωδίας να
 πνίγουν τοὺς ἄλλους ὅ-
 τιαν μπορέσουν, χάριν τοῦ
 αὐτοκυττᾶν συμπερόντος.
 Καὶ ὅταν ἔτσι ἔχρυν
 τὰ πράγματα, μποροῦνε
 νὰ μῆσας θέτωμε ὑπερήνω
 αὐτὸν γλῆσσας λεύγας
 καὶ παρασάγγας ;
 Ζεῖε πὺν καταδιώκε-
 σθε, φυλακίσθε, δέονε-
 σθε, ἐξορίσθε καὶ ὅμως
 ἐκεῖ, πιστοὶ εἰς τὴν ἰδέ-
 αν σας, εἶσθε ἑτοιμοὶ
 καὶ νὰ πέσετε ὑπὲρ αὐ-
 τῆς.

τῆς. Ἡ ἐκτίμησις μας διὰ
 τοῦτο, ἀμέριστη, εἰληρι-
 νή, ἐγκάρδια σὰς ἀνή-
 κει. (ἀκολουθεῖ)

И УПОДОХИ ТΟΥ "ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΥ."

τῆς σημερινῆς κακοδαιμονίας εἶρε τοῦ-
το καὶ ὅχι ἄλλο. Ἡ εὐδαιμονία τῆς
ἀνθρωπότητος βᾶναι καὶ ἐφθνρ λό-
γον πρὸς τὴν μόρφωσίν τῆς ψυχῆς καὶ
ὅχι τῆς διανοίας. Πότε θὰ τὸ ἐκρησῶ-
σι τοῦτο εἰ ἐν τῷ πράγματι, ἔνα
πρόσωπον τὴν εὐτυχίαν τοῦ κόσμου;
Μετὰ πολλῆς ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΝ

Φίλε Κύριε Βουτετάκη,

Ἐλαβον τὰ σταλέντα μοι φύλλα
καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἀνέγνω
αὐτά. Ὁμολογουμένως εἶνε ῥασι-
μένα μὲ πολλὴν γνησίαν δύναμιν
καὶ διαλεκτικὴν χάριν. Σὺς συγχαί-
ρει, ὅχι τὸσον διὰ τὴν σθεναρότητα
τοῦ καλῶς σὰς ὅσον διὰ τὴν ἑω-
ταρὴν καὶ ἀριστοτεχνικὴν γυγὴν
σὰς. Ὡ, πόσον θὰ ἐπεθύμουν νὰ εἶ-
χωμεν κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν
ἰῶν φῶτιον, περισσοτέρους ἀνθρώ-
πους μὲ γυγὴν ὁραίαν καὶ καλλι-
τεχνικὴν, παρὰ μὲ δαιμόνιον ἐξελιγ-
μένην καὶ ἐπιστημονικὴν. Τὸ αἴτιον

Σεβάσμιε καὶ ἀγαπητὲ κ. Βουτειάκη

• • • • •

«Ἀλλ' ἡ μενίστη καὶ σπανία ἀξία τοῦ Ἐγερ-
τηρίου ἐγκτεῖται εἰς τὸν ἀσχηματιστὸν συνδυασμὸν
ποῦ ἐπιτυγχάνει καὶ πραγματοποιεῖται δηλαδὴ τὸ πρὸ
ὕψους καὶ λαοσυτήρια ἀνθρωπιστικά καὶ ἀνθρωπι-
κά θέματα μὲ τὸ πρὸ πρακτικῶν ἀνέμων τῆς πρὸ πρα-
κτικῶν ἀποστολῆς τὸν ποῦ εἶναι δυνατὴ.

A decorative border featuring a repeating Greek key (meander) pattern, consisting of interlocking L-shaped lines forming a continuous geometric design.

ΣΤΟΥ ΒΑΤΙΚΙΩΤΗ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

—Μὰ δὲν εἶνε ἐ
γευμα, εἶνε ὄρε
σου κατὰνὰ κα
τὰ καθαρικτό.
τὰ ἑκκουστὰ κα
ποφῶτα τοῦ Βα
τη, σου διανέμ
δωρεάν καὶ ὑπο
τικὰ εἰς πάντας
εἰσερχομένο υἱ
πλοῦστον κατόστημ

61-111

ΓΑΜΟΣ & ΑΓΑΜΙΑ

ΚΑΙ ΟΛΑΙ ΔΙ ΑΡΟΦΕΙ
ΑΜΦΟΤΕΡΗΝ
ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΥΠΟ
Δ. ΒΟΥΤΕΤΑΚΗ

Κεφάλ. Β'

Τὰ πρὸς ἀλλήλους μαθήμοντα τῶν συζύγων

Τὸ πολύτιμον διὰ πάντας ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον «Γάμος καὶ Ἀγαμία» δημοσίευμα, δημοσιεύομεν εἰς ἄλλην σελίδα μετὰ τὸν τίτλον «Ὁ Οἰκογενειακὸς βίος». Ὁ τίτλος οὗτος ἐκρίθη καταλλήλως ἀπὸ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομον ὅταν πρὸ τινος ἐδώσαμεν μετὰ περίληψιν τοῦ θέματος τούτου διὰλεξιν εἰς τὸν «Παρθενόν», τὴν ὁποίαν ἐθεσεν, τιμῆς ἐνεκεν, ὑπὸ τὴν προστασίαν Του.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΕΑΡΟΥΣ ΘΜΟΪΔΕΑΤΑΣ ΜΟΥ

Πρὸς τοὺς νέους γνωρίμους, ποὺ θὰ εἶνε ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ εὐέλπιδες νέοι ποὺ θ' ἀσπασθοῦν τὰς ἀρχὰς τοῦ «Ἐγερτηρίου» προθύμοι μετ' ἐνθουσιασμόν νὰ συνενώσουν τὰς ζωντανὰς προσπάθειάς των εἰς τὸ νὰ ξαναβρῇ ὁ τόπος μας τὸν ὡραῖον δρόμον του τὸν ὁποῖον πρὸ πολλοῦ ἔχει χάσει, ἐπιθυμῶ νὰ δώσω μίαν ἐξηγήσιν πρὸς πρόληψιν παρεξηγήσεων. αἱ ὁποῖαι, ἄλλως, θὰ ἦσαν ἀναπόφευκτοι ὡς μέχρι διδάξῃ ὡς τώρα ἡ πείρα, παρεξηγήσεις εἰς τὰς ὁποίας ὄντι ὁ ἀτομιστικώτατος Ἑλληνικὸς χαρακτήρας.

Λοιπὸν ἡ καθήκον ἢ περιπατῶ, εὐρίσκονται τῆς περισσώτερας φορὸς ἀφηρημένος, βυθισμένος εἰς σκέψεις. Συνεπῶς μπορεῖ ν' ἀντιγράψω κανένα κατάματα καὶ ὅμως νὰ μὴν τὸν ἀντιληφθῶ. Διότι «τοὺς δὲ καὶ τοὺς ἀκούει». Καὶ ὅταν ὁ νοῦς εἶναι ἀπορροφημένος εἰς ἄλλα, τὸ μάτι δὲν βλέπει. Αἱ λοιπὸν αὐτῇ μου ἡ ἀφηρημάδα ξερετε πόσους ἐχθροὺς μου ἔχει καμῖ; Διότι ὁ ἐγωιστὴς Ρωμῆς ἀμέσως σὲ παραξενύει: νὰ τὸν διῆς καὶ νὰ μὴν τὸν χαιρετήσῃς; Τοῦ πάτησες τὸν καλὸ καὶ ἀλλοιμόν σου. Τὸ θεωρεῖ περιφρόνησιν τοῦ καὶ πᾶν ἀμέσως καὶ γνωριμίας καὶ συμπάθειας.

Λοιπὸν ἀπὸ τοὺς γνωρίμους μου ἀξιῶ νὰ μὴ με παρεξηγῶν εἴτε τοὺς χαιρετῶ εἴτε δὲν τοὺς χαιρετῶ, εἴτε τοὺς εἶμαι εὐπροσηγορὸς εἴτε μὴ διότι τοῦτο δὲν προέχεται οὔτε ἀπὸ ὑπερηφάνειαν, οὔτε ἀπὸ ἀκαταδεχουσίνην, οὔτε ἀπὸ τίποτε τέτοιο, ἀλλὰ ὁλοσύστατα ἀπὸ τὴν κατασκευὴν τῆς ἰδιοσυγκρασίας μου. Καθένας δὲ πρέπει νὰ σέβεται τὸν φυσικὸν ρυθμὸν τῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ ἄλλου, ἔφ' ὅσον οὗτος δὲν θίγει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἰδιοῦ του.

Ἐχω καὶ ἓνα ἄλλο, ὅσαυτως, παρεξηγήσιμον. Καὶ ἀπὸ χαρακτήρος καὶ ἀπὸ παρατηρήσεως δὲν εἶμαι κολλημαντιός, δὲν εἶμαι διαχυτικός, δὲν ἐκπαυδίζομαι ἐπιδικτικὰ καὶ ὑποκριτικὰ. Ἀλλὰ εἶπαμε πῶς ὁ Ρωμῆς ὡς ἐν τοῦ ἀτομιστικοῦ χαρακτήρος του αὐτὰ θέλει γι' αὐτὰ ξετρελλαινέται, πεθαίνει, λοιπὸν τὸ νὰ μὴ εἶμαι διαχυτικός, κολλημαντιός, ὁ ἄλλος τὸ παίρνει εἰς τοῦ κάνει τὸν βαρὺ, διὸ τὸ κάνας ἀπὸ ὑπερηφάνειαν, ἀπὸ μπελά που θέλεις τάχα νὰ τοῦ κρατήσῃς καὶ ἀλλοιμόν σου τότε. Σοῦ κρημνῶ τὸ μούτρου τὸ ὀλιγώτερον.

«Καθάρως σέβας, ἀνταρπὴς δὲν φοβάται» λέγει ἡ παροιμία. Στὴν οἰκονομίαν καὶ ἐν εἰς τὴν καθαρὰ καὶ λευκῇ μου διὰθεσιν πρὸς ὅλους, συμπεριφερόμαι ὅπως μετὰ ἐμεῖς ὁ φῶς, ἀδυσφάδων ὅτι δὲ μετὰ πρὸς

γοῦν οἱ μικρόμυαλοι καὶ οἱ παθολογικῶς ἐγωῖσταί.

Λοιπὸν προσθέτω μίαν γιὰ πάντα εἰς τοὺς συνεργάτας καὶ γνωρίμους μου «Μὴ κυττάτε τὴν σκυθρωπὴν συμπεριφορὰ μου. Δὲν γίνεται ἀπὸ σκοποῦ. Εἶναι τὸ φυσικὸν της. «Καρδίαν καθάραν κι' ὅπου θέλεις πάτα.» λέγει ἡ παροιμία. Πρέπει νὰ βγοῦμε πρὸς θεοῦ λίγο ἀπὸ τὰ κατὰ συνήθη-κην ψεύδη. Νὰ σπάσωμε τὰ δεσμά των. Φασκισμένοι σφιχτὰ μέσα σ' αὐτὰ ἔχομε χάσει τὴν αὐτοτελείαν μας. Ὑποχρεωμένοι σύμφωνα με αὐτὰ, νὰ γελάσωμε ὅταν γελοῦν κι' οἱ ἄλλοι, νὰ φορέσωμε σκληρὰ κολλάρια ὅταν τὸ φοροῦν κι' οἱ ἄλλοι, νὰ στραβοκυττάμε ὅταν στραβοκυττάζουν καὶ οἱ ἄλλοι, μετεβλήθωμεν εἰς σωστὲς καὶ μωδὲς, ποὺ μόνον γιὰ τὴν μίμησιν εἵμεθα ἱκανοί. Ἀλλὰ τοῦτο ἀποφεύγοντες, μὴ πάμε στὸ ἄλλο ἄκρον, τὸ χειρότερον. Στὴν ἐξεζητημένην ἰδιορρυθμίαν, διότι καὶ τὸ ἐξεζητημένον στοὺς μικρομυαλοὺς καὶ μικροκενοδόξους ἀνίχνει.

Ἐχω ἄλλη μίαν παράκλησιν: «Ὅταν καθήκον μόνος νὰ μὴ παρεξηγῶν ὅσοι φίλοι διερχόμενοι δὲν τοὺς προσκαλῶ νὰ καθίσουν. Δὲν τὸ κάνω διότι δὲν τοὺς καταδέχομαι ὡς ἴσως θὰ ἄγωνται νὰ πιστεῦν, ἀφοῦ εἶμαι ὁ λαϊκώτερος πάντων. Ἀλλὰ διότι τότε ἴσως νὰ εὐρίσκωμαι εἰς τὴν ὑψηλοτέραν μου δημιουργίαν. Διότι ἀπὸ χαρακτήρος ὄχι μόνον με εὐχαριστεῖ τὸ νὰ εὐρίσκωμαι ἢ νὰ καθήμαι

μόνος, ἀλλὰ καὶ με ἐξυπηρετεῖ. Ἐκμαιεῦν τότε τὰ καλλίτερά μου θέματα καὶ καλλιεργῶ τὰς ὡραιότερας μου σκέψεις. Τὸ ἀνάπισμα ὅλης τῆς πνευματικῆς μου ἐργασίας τὸ ἔχω κάμει στὸ ὑπαιθρο ὅταν εἶμαι μόνος, ὅταν δηλονότι ὁ ἄλλος με ἐκλαμβάνει ὡς χαζεύοντα ἢ ὡς εἰς τὰ πρόθυρα εὐρισκόμενον νὰ πετραδίξω.

Στὰ 1918 καθόμουν στὴν Αἴγλη τοῦ Ζαπτείου ὡς συνήθως μόνος. Ἐπέρασε μετ' ἓνα φίλον τοῦ ὀκ' Ἰωάννης Γύπαρης, φίλος μου, ἔβγαλε τὸ καπέλλο του καὶ με ἐχαιρέτησε. «Ἄμα ἀντιπαρήλθον τὸν ρωτῶ ὁ φίλος του.— Ποῖος ἦταν αὐτὸς ποὺ χαιρέτησες;— «Ἐνας καλὸς φίλος μου» τοῦ ἀπαντῶ. Γιατὶ ρωτῶς;— Γιατὶ εἶνε χαζὸς, τὸν βλέπω πάντα νὰ καθεται μοναχὸς του σὺν χάλας νὰ χαζεύῃ.»

Βρῆς τώρα λογαριασμὸ μετὰ τὰς ἀντιλήψεις τοῦ κόσμου. Εἰς στιγμὰς ποὺ αἱ ἐσωτερικαὶ σου λειτουργίαι, ψυχικαὶ καὶ πνευματικαὶ, ἐπιτελοῦν τὴν ὑψηλοτέραν ἱερωσύνην των, ὁ ἄλλος σὲ παίρνει γιὰ χαζό, γιὰ τρελλόν, γιὰ ἄξιον δηλονότι τῆς χλεύης καὶ περιφρονησεως του. Καὶ ἡ θὰ συμμορφωθῇς, αὐτομεταβαλλόμενος εἰς φοῦρνον τοῦ Ναστραδίν Χότζα, μετὰ τὴν φια του, καὶ μετὰ τὴν συνήθειάν του, ὅσον σάπιας καὶ ἂν ἀντιλαμβάνεσαι ὅτι εἶναι, ἡ θὰ περάσῃς γιὰ τοὺς πολλοὺς ὡς χαζός. Ἐννοεῖται ὅτι οἱ 999 ἐκ τῶν χιλίων προτιμῶν τὸ πρῶτον. Μόνον οἱ ἔχοντες ἰδίαν προσωπικότητα, τραβοῦν ἀνεκρίβαστα, ἀνεκζητήτα τὸν δρόμον τους, ἀδιάφοροι διὰ τὰ σκόμματα καὶ τοὺς χαρακτηρισμοὺς τῶν πολλῶν.

Ἐάν δὲ ἑνασποῦ ζεῖ ὑποκειμενικὰ, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τῆς αὐτοβελτιώσεως καὶ τῆς ἐσωτερικῆς του ἐν γένει ἀνυψώσεως, τὴν ἐργασίαν τῆς ὑψηλοτέρας τοῦ ἀνθρώπου ὑποκειμενικῆς ἱεροτελεστίας ταύτης αἰσθάνεται ὅτι τὴν ἐπιτελῶ πληρότερον ὅταν κατὰ μόνος εὐρισκόμενος, μπορῶ νὰ συγκεντρωθῶ περισσώτερον εἰς τὸν ἐκνότην μου. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ λόγοι νομίζω ὅτι εἶναι ἀκριβεῖς νὰ πείσουν τοὺς νεαροὺς μου φίλους καὶ ὁμοϊδέας, ὅτι ὅταν δὲν τοὺς προσκαλῶ νὰ με συντροφεύσουν δὲν τὸ κάνω ἀπὸ ἀκαταδεχουσίνην, ἀλλὰ διότι ἡ συντροφία οἰκονομικῶς ἐκείνην τὴν στιγμὴν δὲ μοῦ ἦτο ἐπιζημία ἢ ἐυδίαχιστον ὄχι εὐχάριστος. Μάλιστα εἰς θέλουν καὶ αὐτοὶ, ὡς ἐλπίζω νὰ σεβασθῶν τὴν ἰδιορρυθμίαν αὐτῆς τῆς ζωῆς μου καὶ τῆς ἐργασίας μου, ὡς με ἀφήνουν εἰς τὴν μοναξιά μου χωρὶς νὰ νομίζουν ὅτι εἶναι φερόμενοι, δὲν θὰ μὴ δώσουν νὰ ἐννοήσῃ ἀπὸ τὴν ὁρμήν μου καὶ ἐπιθυμίαν τὴν

Τὸσον διὰ τοὺς παντρεμένους καὶ παντρεμμένες ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἀπάντρεστους, τὸ δημοσίευμα τοῦ Διευθυντοῦ κ. Δ. Βουτετάκη, «Ὁ Οἰκογενειακὸς βίος» καὶ «Τὰ πρὸς ἀλλήλους μαθήμοντα τῶν συζύγων» θὰ εἶνε πολὺ τιμὸν. Διότι εἰς μὲν τοὺς παντρεμένους θὰ δείξῃ τὸν δρόμον τῆς ἀρμονικῆς συμβιώσεως, ἡ ὁποία φέρει τὴν εὐτυχίαν σὺν ἀνδρόγυνον, εἰς δὲ τοὺς ἀπάντρεστους, δ' ἀποδείξῃ ποσὸν ἀφάνιστα ἔχουν νὰ ἀφελθῶν εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν.

ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ ΤΟ

ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΝ

ΤΕΡΠΕΙ - ΜΟΡΦΩΝΕΙ - ΕΞΥΨΩΝΕΙ

ΚΑΙ ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΤΑ ΠΟΛΥΤΙΜΩΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΣΑΣ, ΘΑ ΤΑ ΕΧΕΤΕ ΜΟΝΟΝ ΜΕ

150 δρ. ποῦ εἶνε ἡ ἐτήσια συνδρομὴ
75 ἡ ἑξάμηνος, 40 ἡ τρίμηνος

30 σελήνια διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἐν γένει
6 δολλάρια διὰ τὴν Ἀμερικὴν καὶ Αὐστραλίαν

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΤΣΟΥΔΕΡΟΣ

ΙΑ ΤΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΣ

Μόλις ἐκυκλοφόρησαν αἱ ἀτελείαι τοῦ «Ἐγερτηρίου» μετὰ τὸ πρόγραμμά του, πλεῖστοι διδάσκαλοι μᾶς ἐγράψαν μὲ ἐνθουσιασμόν, ἐκφράζοντες συνάμα τὴν ἐπιθυμίαν των νὰ παρακολουθήσωσιν τὸ «Ἐγερτηρίον», παρὰ τοῦ ὁποίου πολλὰ θὰ ἀφελούντο. Ἀλλὰ συγχρόνως ἐξέφραζον καὶ τὴν λύπην των, πρὸ πάντων οἱ οἰκογενειάρχαι, ποὺ μετὰ τὸν γλισχρον μισθὸν των δὲν μποροῦν νὰ διαθέσωσιν οὔτε μίαν δραχμὴν—καὶ ἂν ἀκόμη προέκειται περὶ τῆς εὐχνοτέρας πνευματικῆς τροφῆς.—Καὶ ὅμως ὁ διδάσκαλος εἶναι ὁ συντελεστικώτερος παράγων τῆς καλῆς ἢ κακῆς ποιότητος τοῦ πολίτου καὶ τοῦ ἀνθρώπου τῆς αἰτίας. Ἐλπίς αὐτοῦ τῆς αἰτίας τοῦτέστιν Ἑλλάδος. Ἐχουν συνεπὲς ἀνάγκην οἱ διδάσκαλοι ὑπερπᾶσαν ἄλλην τάξιν πολιτῶν, νὰ παρακολουθοῦν τὴν συγχρονοπρόοδον, νὰ εὐρίσκωνται, ν' αὐτοα νυφούνται διὰ νὰ μπορέσωσιν τότε καὶ μόνον, νὰ μεταγγίξουν τὴν ἀνθρωπίνων των καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Νὰ ἐνθουσιασθοῦν διὰ τὴν ἡλεκτρισθοῦν διὰ τὸ «Ἐγερτηρίον» θὰ τοὺς χρησιμεύσῃ ὡς πηγὴ συνειδητοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἡλεκτρισμοῦ. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκείνην νὰ παρακολουθήσωσιν οἱ φτωχοὶ διδάσκαλοι τὰς συγχρόνους ἀναμορφωτικὰς ἐργασίας; Μετὰ τὰς 1800 δρ. ποὺ παίρνουν ὡς μισθόν; Κἀμνομεν ὅθεν, «Ἐκκλησίαν» πρὸς ὅλους τοὺς πλουσίους καὶ εὐπόρους ἀπλῶς ἀκόμη. Ἐάν ἡ φιλοχρηματία των δὲν τοὺς ἔχει ἀποξηράνει κα-

θε εὐγενικὸν αἰσθημα, νὰ μᾶς παραγγείλῃ καθενας τοὺς ν' ἀποστείλωμεν τὸ

δοποῖους ἤθελον μᾶς ἀποσπῇ ἢ καὶ σὲ ἑτεροῖς ἢ καὶ σὲ ἄλλους—γνωστοὺς των φιλομαθεῖς μὲν, πτωχοὺς ὅμως ὁπότε θὰ δημοσιεύεται τὸ ὄνομα των εἰς τὴν τιμητικὴν στήλην ἐπὶ ἓνα μῆνα καὶ ἡ φωτογραφίαν των ἐάν θέλουν.

Ἡδὴ καλὴν ἀρχὴν κάνουν οἱ συμπολίται μᾶς κ.κ. Ἐμ. Τσουδερός Ὑποδιοικητὴς Τραπεζῆς Ἑλλάδος, Γεώργ. Πολογύργης Διευθυντὴς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρείας, Εὐστράτιος Φωτάκης Γεωρυσιαστὴς—Δικηγόρος, Π. Λογοθέτης ἐπιχειρηματίας. πληρώσας ἕκαστος δέκα συνδρομὰς διὰ δέκα (10) διδασκάλους τοῦ Νομοῦ του.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Οἱ προσληφθέντες ἐτησίαν συνδρομὴν δικαιούται ν' ἀναγγέλουν δωρεάν διὰ τοῦ «Ἐγερτηρίου» πᾶν διὰ τὴν ἀποφορὰ αὐτοῦ τῆς οἰκογενείας των: ἀρσέναν, γάμου, βαπτίσεως, θανάτου, μετακινήσεως, καὶ τὰ ἄλλα. Ὁ ἐγγράφων πέντε ἐτησίαν συνδρομὴν

ΕΜΜ. ΤΣΟΥΔΕΡΟΣ

Ὑποδιοικητὴς Τραπεζῆς Ἑλλάδος

ΓΕΩΡΓ. ΠΟΛΟΓΥΡΓΗΣ

Διευθυντὴς Ἠλεκτρικῆς Ἑταιρείας

ΕΥΣΤΡΑΤ. ΦΩΤΑΚΗΣ

Γεωρυσιαστὴς—Δικηγόρος

Π. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ

ἐπιχειρηματίας

ΔΗΜ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὑπὸ διὰ Τραπεζῆς Συνδρ. 16

ΕΥΣΤΡ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Διδὸς Καστορίας Συνδρ. 15

ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

Φλώρινα Συν 15

ΝΙΚ. ΚΟΥΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

Κομοκί συν. 11

Θ. ΒΕΡΤΙΑΝΗΣ

συν. 10

Νεάπολις Κορίνθ

ΟΛΟΙ ΜΑΣ ΑΣ ΣΥΝΤΡΕΦΩΜΕΝ ΤΗΝ ΑΝΥΨΩΣΗΝ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Οἱ πληρώσαντες συνδρομὴν ἢ διὰ τὴν Παρισίνην ἐκδοσιν τοῦ «Ἐγερτηρίου» ἢ διὰ τὴν Μεγαλοουγκριαν τῆς Κρήτης, παρακαλοῦνται νὰ μᾶς γράψουν τὰς διευθύνσεις των διὰ νὰ τοὺς ἀποστείλωμεν τὸ «Ἐγερτηρίον» μέχρι τελείας ἐξοφλήσεως τοῦ ποσοῦ ποὺ ἐπληρώσαν, ἀπὸ τοῦ ὁποίου εἰς τὸ διπλάσιον, πρὸς κάλυψιν καὶ τοῦ τόκου του. Ἀπειροετίας βλέπετε εἰς τὰ ὑπὸ τὸν τίτλον «Διὰ τοὺς κατὰ φύσιν ἀτίμους» ὁρθοῦντες, ὅτι τὸν ἀνέλιπτον παρακολούθησιν ἐπιβάλλεται εἰς πάντα πού θέλει νὰ ἐγκύβῃ εἰς τὴν αὐτὴν ἐπικίνδυνον πτυχὴν τῆς Ἑλληνικῆς νοσηρότητος.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Πᾶν δημοσίευμα εὐρίσκον φιλοεὐνίαν εἰς τὰς στήλας τοῦ «Ἐγερτηρίου», ἀπὸ ὅσον δῆποτε προσερχόμενον, καθιστάται κτήμα του.

— 65 —

† Ὁ Κρήτης ΕΥΜΕΝΙΟΣ

ΣΕΛΙΔΕΣ
72

ΑΡ. 3--

Η ΙΕΡΑ ΝΥΚΤΑ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ